

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

VSAK

Zgledi so več vredni od pridig

Nagrade za dosežke, ki prebijajo zaspano posavsko povprečnost

SEVNICA — Posavska zbornica je 6. januarja podelila priznanja učinkovitim poslovnim in strokovnim delavcem ter najuspešnejši delovni organizaciji regije v minulem letu. Mala priznanja so prejeli direktor Jugotantina Sevnica dipl. inž. Ivan Mirt, direktor Kovinoplasta Jesenice na Dolenjskem Bruno Potokar ter finančni delavec in svetovalec v tovarni celuloze in papirja Videm Krško Pavle Krošelj. Veliko priznanje je zbornica tokrat namenila Tovarni lahkih konstrukcij Metalne Krmelj.

Ivan Mirt je kot direktor Jugotantina od 1983 naprej z Belinko in izvršnim svetom Sevnice uspešno vodil sanacijo tehnologije in energetike, ki prinašata ekonomske in ekološke učinke. Sevnica se je tako znebila onesnaževanja in smradu, kurjenje z lesnim prahom pa je v tovarni zmanjšalo porabo mazuta in

- Ob podelitvi je nagrajence, člane skupščine MGZ in goste pozdravil tudi Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. Dejal je, da dandanes ne potrebujemo več pridig in resolucij, ampak predvsem dobrih zgledov, in da nagrade zbornice v Posavju dokazujejo, da se da tudi v nespodbudnem okolju več narediti. Omenil je, da imamo v Jugoslaviji letos prvič možnost zmanjšati inflacijo, začeti pa je treba s proračunsko porabo. Zavedati se moramo, da sta posameznik in družba dolžna sama skrbeti za preživetje. Prava konkurenca je na svetovnih trgih, in kdor se uveljavlja tam, je uspešen tudi doma.

lovanje s strokovnjaki za tržišče in ekonomiko.

Pavlu Krošelju so dodelili priznanje za njegovo delavnost in ustvarjalnost na finančnem področju ter za njegovo dolgoletno sodelovanje s posavskim gospodarstvom. Vse poveljno obdobje je delal v Tovarni celuloze in papirja, ki je pod njegovim finančnim vodstvom

prva v Sloveniji posodobila finančno poslovanje in ubirala nova pota za načrtovanje. Pavle Krošelj je gospodarstvenik širokih obzorij in pomemben je tudi njegov ustvarjalni prispevek k razvoju našega bančništva.

Metalna Krmelj se je s svojim 340-članskim kolektivom s postopnim posodobitvam uspešno prebila skozi krizo in dandanes posredno izvažajo petino proizvodnje.

J. T.

ELMA ČATEŽ SE JE OSAMOSVOJILA

ČATEŽ — Kar 92 odstotkov delavcev temeljne organizacije združenega dela Proizvodnja elektromateriala Čatež je na referendumu glasovalo za izločitev tozda iz sestave matične delovne organizacije Elma Ljubljana — Črnuče. Direktor Elme Čatež Jože Bregar je v obrazložitvi predloga in utemeljitve izločitve tozda PEM iz sestave delovne organizacije poudaril, da ta poteza (ki jo v celoti podpira tudi občinski izvršni svet v Trebnjem, ne nasprotujejo pa ji niti Ljubljanci) vzpostavlja tisto organizacijsko obliko, ki ustreza razvojni stopnji kolektiva ter zagotavlja širše razvojne možnosti in povezovanja.

KMALU TABLE IN OBČINSKI ZNAK

NOVO MESTO — Ob vpadnicah v Novo mesto naj bi že kmalu postavili table z izpisanimi imeni občin, s katerimi je občina Novo mesto podpisala listine o pobratenu ali prijateljstvu. Tako napovedujejo v novomeški občinski upravi, kjer omenjajo v zvezi z oznakami mesta še eno skorajšnje novost. Nekateri izdelki z novomeškim poreklom naj bi kmalu dobili kot delček stalne opreme znak občine Novo mesto.

S PETKOVE SLOVESNOSTI V SEVNICI, kjer so na slavnostni seji skupščine Medobčinske gospodarske zbornice Posavja v Jutranci tretjič zapored podelili priznanja za gospodarske dosežke. (Foto: J. Teppey)

Nov most še po stari študiji

Republiška cestna skupnost bo sofinancirala premostitev Krke

NOVO MESTO — Decembra lani so občina Novo mesto, novomeška občinska cestna skupnost in skupnost za ceste Slovenije podpisali samoupravni sporazum o medsebojnih obveznostih in združevanju sredstev za graditev mostu v Novem mestu.

Po uradnih ocenah je s tem odpravljena pomembna ovira k premostitvi Krke, saj je s podpisom dokumenta republiška cestna skupnost dokončno sprejela investitorstvo in sofinanciranje gradnje. K celotni investiciji, katere vrednost so v oktobru 1988 ocenili na 16 milijard 170 milijonov din, bo skupnost za ceste prispevala 40 odst. denarja, medtem ko bo morala preostalih 60 odst. zbrati novomeška občina sama. Doselej znani občinski viri bodo sredstva sedanjega samoprispevka mestnih krajevskih skupnosti, združena sredstva si-

sov in odzov, upravljalcev objektov in naprav, ki jih zadeva gradnja mostu, in denar iz sklada stavbnih zemljišč občine Novo mesto.

Po navedbah občinskega izvršnega sveta je most s pripadajočimi cestnimi navezavami načrtovan v skladu s pred-

- Gradnja mostu je za najmanj pol leta zamaknila — tako novomeški izvršni svet — pobuda za razširitev mostu in cestnih navezav nanj s kolesarskimi stezami. »To je sicer podražilo celotno investicijo, a bo ob končani izgradnji mostu pomenilo izboljšanje varnosti v prometu in kakovosti življenja v mestu,« ocenjuje izvršni svet.

videnim dolgoročnim razvojem magistralne in regionalne občinske cestne

Krške vrečke iz papirja so na trgu

Izdelali jih bodo 27 milijonov na leto

KRŠKO — Ekologija je v nekaj letih prerasla svojo romantično fazo in sedaj postaja naša skupna skrb, še več, pobudo je sprejela industrija, ki je vse bolj ekološko osveščena. Med take tovarne se v zadnjem času uvršča tudi Videm iz Krškega, ki je svojo proizvodnjo papirne konfekcije dopolnil še z izdelavo papirnatih vrečk.

V tem primeru je bi bilo mogoče govoriti o hitrem posnemanju zgledov. V ZDA, kjer so vedno za korak pred drugimi, je papirnata vrečka tako rekoč že izpodrinila plastično, v sosednji Italiji pa se bodo morali trgovci do leta 1991 povsem preusmeriti na papirnat embalažo. Papirnatih vrečk so sicer dražje, ampak v končnem izračunu ima družba nedvomno korist. Papirna vrečka v naravi razpade v mesecu dni, medtem ko plastična vrečka razpada celih 100 let.

V krškem Vidmu so pričeli že lani poskusno proizvajati papirnatih vrečk, letos pa je že stekla prava proizvodnja, in to celo v treh izmenah. Seveda je celotni projekt izdelave vrečk iz papirja plod dolgo načrtovanja in v vseh podrobnostih izdelanega načrta. »V prvi vrsti smo z našim proizvodnim programom »Ohranimo okolje!« sledili zahtevam ekologije, ne nazadnje pa tudi potrebam trga, ki smo jih ugotavljali s podrobno tržno analizo,« pravi dipl. ekonomist Janez Rešek. »Ta je vsekakor pokazala, da s prodoram na trg, zlasti v razvitejših delih države pa tudi v večjih mestnih središčih, ne bo težav. Vendar bomo več kot dve tretjini vrečk, ki jih bomo na leto izdelali po 27 milijonov kosov, izvozili na tuje trge, predvsem v ZDA, Italijo, ZR Nemčijo in morda še kar.« Gre za tri tipe vrečk: ecoshop, butične in industrijske vrečke, ki jih bomo po potrebi prilagajali zahtevam kupcev, predvsem glede dizajna. Vse te vrečke bodo z ročaji, držljivo pa tudi do 12 kg teže, česar ne zmore nobena plastična vrečka.«

Butične vrečke z označbo firme so medtem že naročili Mercator, Intertrade, Jeklotehna Maribor in Preskrba Krško, zanje pa se zanimajo tudi v drugih delovnih organizacijah in tudi zasebniki. In to kljub temu, da je taka vrečka za 30 do 40 odst. dražja od plastične. Tako bo taka vrečka stala v trgovini 600 do 1000 dinarjev, kar se morda sliši veliko. Vendar bodo v tovarni poskušali doseči, da bi se spremenila davčna politika, tako da bi del davka preusmerili v poseben ekološki sklad, kar so v Italiji že sprejeli kot rešitev. Rešek je še zagotovil, da bodo te vrečke v prodaji v tem mesecu.

J. S.

L. M.

JAGODIČEVE FOTOMONTAŽE

NOVO MESTO — V Fotografiji bo danes, 12. januarja, otvoritev razstave fotomontaž znanega slovenskega ustvarjalca Staneta Jagodiča. Jagodič se je novomeškim ljubiteljem likovne umetnosti sicer že predstavil na skupinski razstavi mednarodne skupine Junij. Tokrat se predstavlja še s samostojno razstavo del, ki so bila deležna precejšnje pozornosti in tudi priznanj. V kratkem naj bi izšla monografija, v kateri bodo tudi fotomontaže z novomeške razstave. Otvoritev se bo udeležil avtor, v kratkem kulturnem programu pa bo nastopila pesalka Jasna Kenz iz Ljubljane.

Jugoslavija okleva

Tolikokrat sprta stara celina se povezuje in leta 1992 bo Evropa kazala povsem drugačno podobo od te, kakršno pozna svet danes. Njene države so se v glavnem že dogovorile za uvedbo novosti, kar so zapisale v tako imenovano Belo knjigo. Dokument predvideva sprejem okrog 300 najrazličnejših predpisov, ki naj bi v marsičem zbrisali evropske meje. Carinske olajšave, poenoteni standardi za proizvodnjo izdelkov, za vse države skupnosti enoten potni list in še vrsta predvidenih, a skoraj že tudi dejansko vpeljanih novosti, bodo potisnili življenje Evropejcev v nove kolesnice. Kaj bo v tem vrvežu storila Jugoslavija? Nedvomno bo naša država močno zaostala, če se ne bo prilagodila tem procesom, svarijo poznavalci. Najbrž ne neutemeljeno, saj bi z ostajanjem zunaj meja Evrope 1992 Jugoslavija praktično izgubila evropski trg za svoje izdelke. V marsičem posebna država na sodu smodnika bi doživljala še drugačne udarce. Za primer: njeni državljani ne bodo mogli potovati v države EGS z lastnimi vozili, če ta ne bodo ustrezala evropskim zahtevam glede izpušnih plinov. Kaj je naša država že storila? Komisija EGS je poslala Zveznemu zavodu za standardizacijo 187 dokumentov za poenotenje tehničnih predpisov držav članic EGS. Naslovnik še ni začel postopkov za približanje predpisov ukrepom Bele knjige.

M. LUZAR

VIŠJE PARTICIPACIJE V ZDRAVSTVU

NOVO MESTO — Z novim letom je nivo nove, na veselje številnih bol-ov precej nižje participacije za os- zdravstvene storitve. Tako stane obisk pri zdravniku 1.600 din, obisk zdravnika na domu na bolnikovo njegovih svojcev zahtevo po 4.500 din. Za prvi obisk pri zdravniku specialista je treba odšteti 3.400 din, za vsak daljši obisk pa 1.000 din. Nočni obisk pri zdravniku stane 3.100 din, pri zdravniku specialistu pa 6.700 din. Paracija za oskrbni dan v bolnišnici je 60 din. V lekarni je treba za vsak izrecept plačati 1.100 din, med 22. in 30. junijem pa za vsak recept, razen za z oznako nujno, 2.300 din. Razen teh participacij pri plačevanju ni nobenih sprememb.

PROSLAVILI DAN OBOROŽENIH SIL

PROSELMELJ — V decembru je bilo občasitev dneva oboroženih sil v obliki obredne in kulturne prireditve. Polavlnostne akademije in svečanega obreda pripadnikov teritorialne obrambe rezervnih starešin so bili obiski v vseh organizacijah in šolah. V skladu s tem dnevo je bilo več športnih prireditev. Na zboru pripadnikov TO rezervnih starešin so bile izročene nagrade in priznanja. Pohvale občin- skih štabov za TO so prejeli: Branko Šušter, Martin Butala, Janez Ivanič, Branko Jerman, Srečko Kandžič, Anton Kandič, Martin Rožič in Marko Plut. V okviru štaba za TO je pohvalil naslednje: Staneta Golobiča, Jožeta Brulo, Miroslava Bariča in Franca Kartušarja; pohvale pa sta prejela Borivoj Picelj in Branko Kobetič. Posebna priznanja za sodelovanje so prejeli: DO rezervnih starešin, Bogdan Stojanov in Željko Rumlademu Badjuku je bilo izročeno priznanje pokrajinskega odbora za Dolenjsko, a Mirku Čadoniču priznanje bližnjega sekretariata za LO.

J. D.

BERITE DANES

na 3. strani:

- Odvzeto zemljo vrni t kmetom!

na 4. strani:

- Zmagala je težnja po uravnolovki

na 7. strani:

- Vrnitev mature in gimnazije?

na 8. strani:

- Umrl otrok je bil moj sin

na 10. strani:

- Helada za pkušino

na 12. strani:

- Škof, ki je podaril zadnjo srajco

na 15. strani:

- Rak ni nujno trpljenje

na 16. strani:

- Družina umrla v razbitinah

BODO POČITNICE ZAČELE BREZ SNEGA? — Naša Zemlja se zadnja leta kaj čudno obrača. Pred dnevi je snežila v puščavah Khur in Bijabanak v osrednjem delu Irana, kjer so vse leto navajeni na toplo vreme, tokrat so namerili us 15 stopinj Celzija, zaradi snega pa so za nekaj dni zaprli šole. Tudi pri nas bodo jutri za 14 dni zaprli šole zaradi skih počitnic. Letos bodo zagotovo manj zimske tudi za tiste, ki bi si lahko privoščili počitnice kje drugje, vendar je naj še vsa Evropa brez pravega snega. Na sliki: šolarji iz Jerebove ulice v novem mestu bodo zabavo poiskali kar v njem Ragovem logu, kjer smo jih ujeli v ponedeljek popoldan. Na toplem januarskem soncu bo kmalu najti tudi prve nilce pomladi. (Foto: J. Pavlin)

reže, za katere osnovo so vzeli prometno-ekonomsko študijo Novega mesta iz leta 1978. Izdelal jo je IBT Trbovlje po naročilu skupščine občine Novo mesto in republiške cestne skupnosti.

Priprave na most naj bi Dolenjski projektni biro še ta mesec pripeljal do faze projekta za izvedbo. Izvajalca gradbenih del naj bi izbrali na jugoslovanskem razpisu. Most naj bi bil dokončan, kot obljublja v skupnosti za ceste Slovenije, do 30. septembra 1990. O

VREME

Ob koncu tedna bo prevladovalo suho vreme z meglo po kotlinah in dolinah.

Ni bilo za znamko?

Letos se je prvič v zgodovini druge Jugoslavije zgodilo, da državni vrh svojim državljanom ni posredoval novoletne poslanice. Kaj tiči za tem (ne)korakom, ni znano, morda gre samo za dejstvo, da predsedstvo SFRJ z Raifom Dizdarevičem na čelu nima volje, poguma ali znanke za voščilnico, s katero bi jugoslovanskim narodom in narodnostim zaželelo kaj lepega ali dobrega. Smo že tako na dnu, da je vse lepo in dobro nedosegljivo? Mogoče pa je tudi, da je bilo državno predsedstvo tako zaposleno s pripravami na razne eksotične obiske in podobne prijetnejše zadeve, da je na svoje še vedno zvesto ljudstvo preprosto pozabila.

Seveda ni nikjer rečeno, da ni bil novoletno darilo od ujm preresetanim, vendar za praznovanja še vedno frknotim Jugoslovonom padec vlade Branka Mikulića, ki je odstopila dva dni pred koncem leta. Svet na kaj takega v Jugoslaviji ni navajen, zato je Mikulićevo zapuščenje ladje pospremil z obsežnimi komentarji, ki pa niso izžarevali nobenega presenečenja. Če je bilo v Jugoslaviji in za Jugoslavijo sploh kaj jasno, je bil to slejkoprejšnji odhod vlade. Formalno je vedno nekoliko ciničen premier kot neposreden povod umika navedel odločitev zveznega zbora skupščine SFRJ, ki ni hotel razpravljati o zakonu o omejevanju porabe družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Tudi osnovnošolcem pa je bilo že jasno, da je priimek Mikulić sinonim za nekaj, kar ne deluje. Njegov kabinet je vodil katastrofalno ekonomsko politiko, ki je med drugim pripeljala do 300-odstotne inflacije. To so stvari, ki jih ne bi pogrevali. Manj pa je znano, da Mikulić in tovariši ne bi tako dolgo počeli tega, kar so, če ne bi imeli sprotnega blagoslova partij-

skega in državnega predsedstva. Premieru v zagovor je treba povedati, da gotovo ni vedno vkelel samostojnih potez, domnevamo lahko, da so bili on in njegovi ministri več kot enkrat samo marionete, ki so se premikale na potege vrvice, ki vodijo v središčne dejanske jugoslovanske oblasti. Na to je ne sicer brezgrešni Mikulić tudi nekajkrat namignil. Prav zato ni neverjetna teza, da so bili botri to vlado prisiljeni žrtvovati tudi zato, da bi do izteka mandata rešili lastno kožo. Za menoj potop!

V Sloveniji je med novoletnimi prazniki na cestah umrlo 13 ljudi, skoraj prav toliko pa jih je nehale živeti po svoji volji. V moji deželi si vsako leto vzame življenje več ljudi, kot jih umre v prometnih nesrečah.

O zadnjem kakšen političen forum še razpravlja, o prvem pa samo zdravnik, sociologi in psihologi.

Sicer pa se Slovenci ne damo. Tokrat smo se opekli glede pristojnosti pri sprejemanju začasnega financiranja letošnjih potreb federacije. Ni namreč še povsem jasno, ali so delegati zveznega zbora skupščine SFRJ na svoji zadnji seji res kršili ustavo, kot to med drugimi trdi predsednik slovenske skupščine Miran Potrč in na kar so opozorili tudi slovenski delegati na zasedanju zveznega zbora, ki je bilo predzadnji dan starega leta v Beogradu. Sicer menda marsikaj kaže, da imajo slovenski delegati prav, nič pa se ne more trditi zagotovo, saj kaže, da nam jo je tudi v tem primeru zagodla jugoslovanska nenatančnost in raztegljivost pojmov. Kljub nasprotovanju skupščine Slovenije in njenih delegatov je ta zakon sprejel in sprejel zvezni zbor skupščine SFRJ, ne pa zbor republik in pokrajin, kot bi po mnenju Slovenije moralo biti.

Seveda pa gre samo za pravno vprašanje, Slovenci se vsaj trudimo,

da bi sčasoma zaživel v pravni državi. Sprejemanja tega začasnega ukrepa (gre predvsem za financiranje JLA) v zboru republik in pokrajin namreč ne bi nič spremenilo. V primeru sprejemanja začasnih ukrepov velja tako v enem kot drugem zboru večinsko glasovanje. Tudi če bi se Slovenci upali biti proti, kar pa je močno dvomljivo, saj gre za JLA, bi bili preglasovani. S pristojnostjo, torej s pravnim vidikom vprašanja pa se bo menda pozabavalo ustavno sodišče Jugoslavije. Isto, ki je pred kratkim med drugim dalo na sveto umotov, da na Hrvaškem pravzaprav ni hrvaškega jezika.

Da jim v Beogradu ne bi bilo dolgčas in da novi zvezni izvršni svet ne bi ostal brez dela, je slovenska vlada zahlevala, da zvezna uprava izpolni obveznosti, ki si jih je naložila glede tesnejšega povezovanja Jugoslavije z Evropo. Kot dokaz a nesprejemljivega zavlačevanja Slovenci navajajo, da nesrečni Mikulić ni pripravil predloga strategije za jugoslovanske odnose z evropskimi integracijami. Rok za to je bil 15. november. Zvezni zavod za standardizacijo pa ni začel niti enega postopka za poenotenje 187 tehničnih predpisov, ki nam jih je po dogovoru z vlado SFRJ prijzno poslala ustrezna komisija Evropske skupnosti.

A kaj bi Jugoslavija v Evropi, če gre vsak Jugoslovancem lahko (zaenkrat še brez vize) v Nemčijo ali Francijo, z omenjenim papirjem pa celo v ZDA. Tja je zelo odpoval Emir Kusturica, režiser zelo verjetne svetovne filmske uspešnice »Dom za obešanje«. Naslov filma ni kljub slovenskim samomorom nobene dejanske povezave z jugoslovansko stvarnostjo. Govori namreč o Romih, ki v naši državi niso niti manjšina. Sicer pa je Kusturica pred odhodom izjavil, da ga kljub beneškemu levu in canski palmi nikoli ni sprejel noben minister za kulturo. To je žalostno, še zlasti, če vemo, da smo še ne tako dolgo tega tujim filmskim zvezdam z nedvomno pornografsko preteklostjo podarjali cele jadranske otoke. Sicer pa Kusturica noče otoka, skuša bo osvojiti Ameriko. Kot še kdo. Vsem srečno!

M. BAUER

Ljude, bogatite!

Predlog lokalni oblasti

Zaradi protikapitalističnih in protipodjetniških konceptov so socializmi postali uradniške družbe, v katerih je podjetnost takorekoč izginila. Ohranila se je samo na senčnih obrobjih teh družb, v sivi in črni ekonomiji. Moderno podjetništvo pa ne temelji več na spretnem prisvajanju tujega dela, na zajedalstvu, ampak na inovacijah. Tako podjetništvo ni več antisocialno, čeprav je še vedno lahko asocijalno. Toda podjetništvo, ki ni več antisocialno, najbrž tudi ni več nezdružljivo s socializmom. In narobe: socializem brez podjetništva najbrž ne more nikoli postati niti ekonomsko razvita, niti zanimiva, niti demokratična, niti vesela družba. Socializem brez podjetništva je natančno takšen, kakršen je.

S temi besedami dr. Veljka Rusa začelja v Teoriji in praksi svoj članek dr. Janez Jerovšek in med drugim na koncu predlaga lokalnim oblastem naslednje:

1. Dopustite ljudem, da bogatijo. Ljudje, obogatite se, kot je svoj čas dejal Buharin. Bogatenje, zaslužke, podjetništvo, iniciative se morajo obravnavati kot normalna oblika obnašanja.

2. Lokalne oblasti morajo sprejeti dejstvo, da ne morejo in tudi nečejo kontrolirati vseh oblik podjetniškega obnašanja občanov na svojem območju, če so te aktivnosti gospodarsko koristne, če ustvarjajo dobrine in finančni promet.

3. Potrebna je velika tolerantnost oblasti do vseh oblik zasebnega podjetniškega obnašanja in do sive ekonomije, ker mora siva ekonomija pri določnem obsegu dejavnosti postati formalna.

4. Socialistična družba mora imeti (zaradi zapostavljanja v preteklosti) za privatni sektor in sivo ekonomijo celo večje razumevanje in večjo toleranco kot industrijske razvite kapitalistične družbe.

(Dr. Janez Jerovšek v zadnji številki Teorije in praksi)

Epilog stavke v sevniški tovarni Lisca

Plače ni možno bolj povečati, izboljšali pa bodo delovne razmere

SEVNICA — Informacija o izplačilu osebnih dohodkov je bila dana v taki obliki, kot je običajna, vendar moramo samokritično priznati, da bi morali gledati na prehod na dvodelno izplačilo za november dati informiranju večji poudarek, so poudarili na skupni seji delavskega sveta Konfekcije Lisca Sevnica in stavkovnega odbora. Ko so obravnavali zahteve stavkovnega odbora, ki je ugotovil, da informacija o izplačilu ni bila zadovoljiva, so menili, da je bila verjetno storjena tudi tehnična napaka, ker ob izplačilu 15. decembra lani vsem zaposlenim ni bilo jasno, koliko poračuna bodo prejeli v drugem delu.

Delavski svet delovne organizacije je predlagal delavskim svetom tozdov in delovne skupnosti skupnih sil, da osebnih dohodek za december izjemoma izplačajo 13. januarja v celoti, in sicer je predlagal točko v višini 125 din oz. za Babušnico (Srbija) 112,5 dinarjev in to brez poračuna. Tak predlog temelji na predvidevanju, da dosegane delovnih norm v decembru ne bo odstopalo in da bodo ostale v veljavi prispevne stopnje, kakršne so uveljavljene sredi decembra. Na ta način bo v celoti izkoniščena z zveznim zakonom dovoljena masa za kosmate osebne dohodek in ni nikakršne možnosti za uresničitev predloga o večjih osebnih dohodkih. Epilog stavke v Lisca (v Sivalnici in Krojilnici) je izzvenel v status quo, kar zadeva plače, obeta pa se vrsta izboljšav delovnih razmer v proizvodnji, na katere so delavci med stavko tudi opozorili.

P. P.

Slovenija Moja dežela

Gozdno gospodarstvo Brežice TOK GOZDARSTVO SEVNICA

Na osnovi pravilnika o določanju količine lesa za domačo uporabo, ki je izdelan na podlagi zakona o gozdovih (Ur. list SRS, št. 18/85), ter na osnovi 38. in 39. člena sporazuma o sponzorstvu in dopolnitvah sporazuma o združitvi v delovni organizaciji GG Brežice obveščamo vse gozdne posestnike o imenih gozdov na področju TOK gozdarstvo Sevnica:

GOZDNA UPRAVA SEVNICA
GOZDNA UPRAVA MOKRONOG
GOZDNA UPRAVA BREŽICE
GOZDNA UPRAVA KOSTANJEVICA
GOZDNA UPRAVA SENOVO
GOZDNA UPRAVA RADEČE

da prigrasljo sečnjo za leto 1989 v času od 15. januarja do 15. marca 1989 na naštetih gozdovnih upravah.

Gozdne uprave pa bodo še na krajevno običajen način objavile prigraslje sečnje, tako da bodo gozdni posestniki lahko prigraslili sečnjo po dosedanjem načinu.

Gozdni posestniki naj prinesejo s seboj posestni list.

13/1-2

Naša anketa

Kje so zdrave sile?

Zadnje čase je vse pogosteje slišati pozive »zdravim silam« v Sloveniji, naj se končno zbudijo in napravijo red. Pozivi prihajajo od drugod, največkrat iz Srbije, avtorji pozivov pa se sklicujejo predvsem na zadnja dogajanja v tej republici, kjer naj bi se, po njihovem mnenju, zdrave sile že prebudile in napravile temeljito kadrovske prenovi. V svojih pozivih niso nič kaj konkretni, logično pa bi se dalo sklepati, da so prizadeti, ker iz najsevernejše jugoslovanske republike najrazličnejši mitingi, pritiski na pokrajinska vodstva, reševanje kosovskega problema po hitrem postopku in sploh veliko tega, kar se je tam dogajalo v drugi polovici lanskega leta, ni dobilo prave podpore in ker si sožijte v Jugoslaviji predstavljamo precej različno. Po njihovem so torej v Sloveniji na vladi bolne sile, ki ne uživajo podpore naroda, zato bi jih moral ta narod zavreči. Pri tem se pozivajo na slovensko javno mnenje, demokratične procese, alternativna gibanja in pobude za reševanje družbenopolitične in gospodarske krize iz te republike pa vidijo kot oviro za enotno in močno Jugoslavijo. Kako pa vidimo zdrave sile v Sloveniji mi?

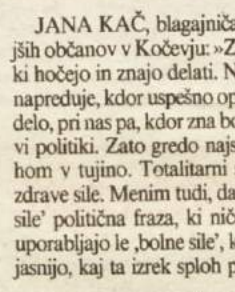
BRANE ŠUŠTARŠIČ, tehnolog v semiški Iskri: »Menim, da imamo Slovenci dovolj veliko zaupanje v naše republično vodstvo. Priljubljenost narašča tudi zato, ker se vodilni čedalje bolj pojavljajo med ljudmi in ker se zadevajo, da brez podpore ljudstva ne morejo ničesar narediti. Prepričan sem, da so pisma bralecev v srbskem časopisu, ki iščejo »zdrave sile« v Sloveniji, provokacija. Ni taktno, da na ta način povečujejo naelektrenost v političnem ozračju, vprašanje pa je tudi, kdo so resnični pisci.«

LILJANA ŠARIČ, direktorica zdravstvene doma Kočevje-Ribnica: »Zdrave sile so gotovo mladi in razgledani, ki vidijo bodočnost Jugoslavije v Evropi in EGS, ki grade prihodnost na poštenem delu in tako tudi vzgajajo mlajše, ki brez strahu obsodijo vsako krivico, ki stojijo za svojimi idejami in mnenji in ki z dejanji uresničujejo ideale mladih, ob tem pa upoštevajo izkušnje starejših. Zdrave sile so politične stranke, saj je v politiki potrebna konkurenca.«

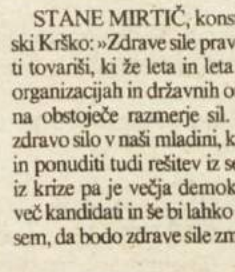
JANA KAČ, blagajničarka v domu starejših občanov v Kočevju: »Zdrave sile so ljudje, ki hočejo in znajo delati. Na Zahodu v službi napreduje, kdor uspešno opravlja zaupano mu delo, pri nas pa, kdor zna bolje govoriti, se pravi politiki. Zato gredo najposobnejši za kruhom v tujino. Totalitarni sistem onemogoča zdrave sile. Menim tudi, da je krilatica »zdrave sile« politična fraza, ki ničesar ne pove in jo uporabljajo le »bolne sile«, ki tudi nikoli ne posajajo, kaj ta izrek sploh pomeni.«

MARTIN VRVIŠČAR, referent za vojaške zadeve iz Metlike: »Po moji presoji imamo sedan v Sloveniji dovolj resnično zdravih in sposobnih ljudi, tako da ne potrebujemo nobene pomoči tako imenovanih »zdravih sil« ne od drugod ne domačih. Sedanje slovensko vodstvo ima najširšo podporo med ljudmi in bi vsaka »pomoč« zdravih sil« naletela na hud odpor med ljudmi. Poleg tega bi te »zdrave sile« gotovo uporabljale metode, ki so nas pripeljele v tako težko stanje.«

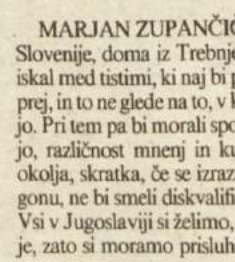
STANE MIRTIČ, konstruktor v Kovinarski Krško: »Zdrave sile prav gotovo niso vsi tisti tovariši, ki že leta in leta sedijo v političnih organizacijah in državnih organih, ki prisegajo na obstoječe razmerje sil. Zdej vidim edino zdravo silo v naši mladini, ki zna reči bobu bob in ponuditi tudi rešitev iz sedanje krize. Izhod iz krize pa je večja demokracija, so volitve z več kandidati in še bi lahko naštevali. Prepričan sem, da bodo zdrave sile zmagale tudi pri nas.«

MAJDA SEČEN, socialna delavka iz Sevnice: »Oprli naj bi se nase in v sebi poiskali zdrave sile. Pri sebi še lahko kaj narediš, tudi z zdravim načinom življenja, širše v tej družbi pa žal ne vidim kaj dosti »zdravih sil«. Vem, da to ne zveni prijetno za uho, glede na razmere, v kakršnih živimo, pa mislim, da vseeno dovolj prepričljivo.«

MARJAN ZUPANČIČ, arhivist v Arhivu Slovenije, doma iz Trebnje: »Zdrave sile bi iskal med tistimi, ki naj bi potisnili naš voz naprej, in to ne glede na to, v katerem okolju živijo. Pri tem pa bi morali spoštovati demokratično, različnost mnenj in kulturno družbenega okolja, skratka, če se izrazim v športnem žargonu, ne bi smeli diskvalificirati drug drugega. Vsi v Jugoslaviji si želimo, da nam bi bilo bolje, zato si moramo prisluhnuti.«

DARKO FERLAN iz Kapel, inženir pri Komunalnem in obrtnem podjetju v Brežicah: »Zdravih sil v slovenski politiki ne ločujem po starosti, ampak po idejah, ki jih zastopajo. Zame so to vsi, ki se borijo za demokratizacijo, za suverenost slovenskega naroda in za to, da gospodarstvo končno dobi, kar mu pripada, da ne bo več života, ampak ustvarjalo novo vrednost. To pomeni, da ga ne bomo več siromušili s sprejemanjem nepremišljenih ukrepov.«

V SLOVENIJI DVA MILIJONA LJUDI

LJUBLJANA — Po podatkih Zveznega zavoda za statistiko živi sedaj v Sloveniji 1.947.000 ljudi. Vendar se ta številka ne ujema s slovenskim registrom prebivalstva, po katerem je bilo toliko ljudi v naši republici že septembra 1984. let. Ker je republiški register našel že marca lani v Sloveniji 1.997.053 prebivalcev, upravičeno domnevamo, da zdaj že presegamo dvoz milijonsko številko. Natančen podatek da seveda lahko le ljudsko štetje, oz. popis prebivalstva, ki je bil nazadnje 1981. leta. Kot zanimivost naj še navedemo, da se zdaj rodi v povprečju 70 otrok na dan, hkrati pa umre v Sloveniji vsak dan povprečno 54 ljudi. To pomeni, da število prebivalcev še narašča, čeprav sorazmerno skromno, in se niti približno ne more primerjati z naraščanjem prebivalstva na Kosovu, kjer imajo daleč največji naravni prirastek. (Delo)

Vsi krapi so proti ščukam

Različna mnenja o demokratski zvezi razumnikov »Demos«, ki naj bi delovala v okviru SZDL

KOČEVJE — O pobudi za ustanovitev demokratske zveze razumnikov »Demos« so razpravljali na prednovoletni seji predsedstva OK SZDL Kočevje. Pobudo je na ta organ naslovil znani kočevski gospodarstvenik in družbenopolitični delavec, zdaj pa upokojenec, Jože Košir, sicer po rodu Novomeščan. Pri zadnjih volitvah v občinski organizaciji SZDL je bil tudi kandidat za predsednika te organizacije.

V razpravi o tej pobudi so bila izražena zelo različna mnenja, ki so bila v glavnem taka »Počakati je treba, kaj bo o takih pobudah reklo vodstvo republike (in medobčinske) konference (sveta) SZDL.« »V SZDL je zdaj možna borba mnenj in sem proti, da bi bila to nekakšna opozicija SZDL.«

zen iluzij morua.

In te je, kot kaže, izgubil — vsaj ko gre za možnosti enega župana v zdajšnji organiziranosti Maribora, da vsaj svojo občino približa tistemu, kar so pred devetimi leti zagovorili preoblikovanja objubljal Mariborčanom: namreč občino, ki bo »bližje ljudem«, ki bo »lažje kot veliko mesto reševala njihove probleme«.

Namesto tega se je vsa mestna oblast — to lahko zazna celo laik — bolj ali manj osredotočila v mestnem izvršnem svetu, katerega predsednik je še lep čas nekakšen alfa in omega vsega dogajanja v Mariboru.

Ker poznam svojega novinarskega kolega kot odkritega, poštenega in zdravo ambicioznega človeka, sem bil vseskozi prepričan, da se v novi funkciji ne bo sprijaznil z vlogo figure. Nisem pa bil prepričan, da bo končal svoj dveletni mandat, če bo ugotovil, da je župan samo zategadelj, da lahko nekdaj odpre kakšno proslavo ali razstavo. In pred dnevi je le po nekaj mesecih županovanja zares odstopil. V odstopni izjavi je med drugim zapisal, da je morda »v prejšnjih meri politik, da bi se lahko navadil na prazno besedičenje«, »vedel sem, v kaj se podajam, toda verjel sem, da kljub vse manjšemu zaupanju ljudi v oblast lahko nekaj naredim, vendar zdaj ne vidim več možnosti, da bi se v kratkem lahko karkoli spreminilo.« Menil je tudi, da bo »v novinarstvu družbi lahko veliko bolj koristil«.

Samo kak dan kasneje je iz podobnih razlogov napovedal odstop tudi župan še ene od šestih občin (Ruše). Še prava kadrovska agonija mariborskih občin šele začnjenja?

MILAN PREDAN

»Ustava ne dovoljuje strank.« »V drugih delih Jugoslavije nam bodo očitali, da se gremo v Sloveniji kontrarevolucijo in lahko to izkoristijo kot obračun s slovensko pomladjo.«

Vendar je končno prevladalo mnenje, da tržnega gospodarstva brez konkurence ni in da tržno gospodarstvo brez konkurence v politiki tudi ne more obstajati. Enopartijski sistem so povsod v krizi. V ribniku s krapi so potrebne tudi ščuke, sicer se krapi polenijo.

Posebno pa je bilo poudarjeno, da Zveza ne bi smela biti stranka, ki bi le napadala obstoječe ustanove, ampak mora hkrati s kritiko nakazati tudi rešitve posameznih zadev. Ne bi se smeli izgubljati v strankarskih prepirih in drobnjakarstvu, ampak izkoristili vse sposobnosti, znanje občanov za naš splošni napredek. Zaradi tega so tudi sklenili, da ne kaže ustanoviti nove zveze delati ovir. Bolje je, da nova zveza deluje v okviru SZDL (tako je tudi pojasnjeno v vlogi Jožeta Koširja), kot da bi imeli ilegalno stranko.

J. PRIMC

PREK DVA MILIJONA

LJUBLJANA — Na vseh lanskih sejamskih prireditvah v Celju, Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani in Mariboru je sodelovalo 3.600 domačih in 100 tujih razstavljalcev ter blizu 200 različnih ustanov. Slovenske sejemске prireditve je lani obiskalo okrog 2,5 milijona obiskovalcev, na račun sejmov pa so v naši republici lani zabeležili prek 37.000 poslovnih nočitev.

Gozdno gospodarstvo Brežice TOK GOZDARSTVO SEVNICA

Na osnovi pravilnika o določanju količine lesa za domačo uporabo, ki je izdelan na podlagi zakona o gozdovih (Ur. list SRS, št. 18/85), ter na osnovi 38. in 39. člena sporazuma o sponzorstvu in dopolnitvah sporazuma o združitvi v delovni organizaciji GG Brežice obveščamo vse gozdne posestnike o imenih gozdov na področju TOK gozdarstvo Sevnica:

GOZDNA UPRAVA SEVNICA
GOZDNA UPRAVA MOKRONOG
GOZDNA UPRAVA BREŽICE
GOZDNA UPRAVA KOSTANJEVICA
GOZDNA UPRAVA SENOVO
GOZDNA UPRAVA RADEČE

da prigrasljo sečnjo za leto 1989 v času od 15. januarja do 15. marca 1989 na naštetih gozdovnih upravah.

Gozdne uprave pa bodo še na krajevno običajen način objavile prigraslje sečnje, tako da bodo gozdni posestniki lahko prigraslili sečnjo po dosedanjem načinu.

Gozdni posestniki naj prinesejo s seboj posestni list.

13/1-2

Župani odstopajo

»Zlet« novinarskega kolega v politiko ni trajal dolgo

MARIBOR — Pred časom je v tej rubriki pisalo, kako so v eni od šestih mariborskih občin (Tezno) nekaj mesecev zaman iskali novega župana. Nič se ni žele prevzeti te funkcije, dokler niso dotedanega predsednika občine le prepričali, da je ostal še en mandat. Tedaj sem omenjal tudi svojega novinarskega kolega Mirka Munda, dolgoletnega Večerovega časnika, ki je približno v istem času, malce naveličan novinarjenja, sprejel izziv in se pustil izvoliti za župana neke druge mariborske občine (Tabor). Oba primera sta bila posredno povezana: medtem ko so v prvem vsi kandidati po vrsti izjavljali, da vidijo na svojih delovnih mestih več osebne perspektive kot v politiki, je Munda prevzel funkcijo s precej optimizma. Imel je pač to prednost, da ga je v novinarstvu v najslabšem primeru čakalo staro delovno mesto in da torej veliko ni mogel izgubiti. Ra-

Kmetijstvo

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je veljal kilogram solate 5.000 din, radiča 6.000, čebule 1.500, česna 7.000 do 8.000 in korenja 1.500 do 2.000 din. Suhe slive so prodajali po 4.500 in jabolka po 1.500 do 2.500 din kilogram. Fižol so cenili 7.000 do 9.000 din kilo in čebulček 10.000 din liter. Jajca so veljala 750 do 800 din, medtem ko je stal lonček smetane 4.000 do 5.000 din. Za kilo skute je bilo treba odšteti 8.000 din. Na stojnicah so imeli že prve šopke s telohom, primerek po 1.000 din. Čas zimskih prehladov so kazali zaviti čajev, naprodaj po 3.000 primerke. Na kolone so spominjale špane za klobase (povez je stal 1.000 din) krvavice (po 10.000 din kilo) in majaron, katerega merica je veljala 1.000 din.

OBČNI ZBOR ČEBELARJEV

METLIKA — Metliško čebelarstvo društvo bo imel v nedeljo, 15. januarja, ob 9.30 v sejni sobi skupščine občine letni občni zbor. Beseda bo tekla o programu dela in razvijanju prapora.

PRODAJA CEPLJENK

KRŠKO — Trsničarji M-Agrokombinata Krško nudijo v trsničarstvu na Sremiču in v oskrbovalnem centru cepljenje žametne črmine, modre frankinje, rdeče kraljevine, laškega rizlinga, rumenega plavca, renega rizlinga, saungnona, belega pinota, kernerja, zweigelta, radgonske ranine in žlamine. Cepljenje so v neoporečnem zdravstvenem in genetskem stanju ter zagotovljenega porekla.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 275 do 3 mesece starih prašičev in 23 starejših. Prvih so prodali 135, in to po 8.000 do 8.500 in kilogram žive teže, in drugih 9. Kilogram žive teže teh je veljal 6.500 do 7.000 din.

NOVO MESTO — V ponedeljek je bilo naprodaj 188 prašičev, starih 8 do 16 tednov, in 6 starejših od 6 mesecev. Skupaj so prodali 160 živali. Mlajši prašiči so bili po 180.000 do 350.000 din (za žival) in starejši 6.500 din za kg žive teže. Na sejmu so imeli naprodaj še 6 krav, katerih cena se je gibala med 3.000 in 5.000 din za kg žive teže. Plemenske telice so veljale 2,5 do 3,5 milijona.

Kmetijski nasveti

Koruza skozi lansko sušo

Koruza je rastlina toplih krajev; zanjo velja, da ne dozori, če ni povprečna temperatura od začetka maja do konca septembra vsaj 14,5°C. Za rast in razvoj pa ne potrebuje le sonca, temveč tudi dež, ki ga mora biti dovolj predvsem v najbolj občutljivem razvojnem obdobju, to je v času metličanja, svilanja in olodnje.

Lanska suša letino zato tako prizadela, ker je koruza oplazila prav v tem najbolj občutljivem obdobju. Rekordno suho in vroče poletje, ki je trajalo od 21. junja do 21. avgusta je po dokončnih ocenah v Sloveniji zmanjšalo pridelok koruznega zrnja in silaže za 34 odstotkov. Na nekaterih območjih, kjer seplitva peščena ali prodnata tla, kakršna so pri nas na Krškem polju, je bila škoda še občutno večja. Nekateri so napovedovali pravo katastrofo za živinorej, kar pa se k sreči ni uresničilo.

Kakorkoli ne oziraje se na to, da je bilo lansko leto izjemno, nas je suša opozorila, da je treba biti nanjo najbolj pripravljen. Pri tem ne mislimo zgolj na natančne ali boljše agrotehniko marveč tudi na izbor proti suši odpornejših sort. Dokazano je, da se pridelok zmanjša za petino, če je v sušnem obdobju koruza ovenela teden dni, iz prakse pa vemo, da je lahko velika razlika v stopnji ovenelosti med posameznimi posevki oz. sortami.

• Za setev letošnjem letu priporočajo strokovnjaki naslednje nadpovprečne in boljše hibride, ki so se izkazali na poskusnih poljih v Sloveniji: vzrelostnem razredu 200 predvsem sorte ZP 212, ZP 209, ZP 299 in IC 272, razredu 300 sorte dea, BC 278, mirna, BC 312 in eva, v zrelostnem razredu 400 pa ZPSC 42, ZP in BC 492. Te priporočene sorte niso dale visokih pridelkov, temveč so se tudi v suši dobro držale.

Lanska suša je kljub temu potrdila, da daje koruza najbolj zanesljiv pridelok, zato lahko pričajemo, da si bo pri nas še utrdila prvo mesto med poljščinami. Zakaj ne izkoristiti vsega, kar nam je sposobna dati?

Inž. M. L.

Odvzeto zemljo vrni kmetom!

Odprto pismo javnosti podružnice Slovenske kmečke zveze v Grosupljem

Kmetje občine Grosuplje smo se na ustanovnem občnem zboru podružnice SKZ Grosuplje 20. novembra 1988 odločili, da se povežemo v stanovski kmečki organizaciji. Kajti le tako povezani in organizirani lahko začnemo vplivati na položaj slovenskega kmetijstva in zagotovimo kmetu večjo kvaliteto življenja na vasi. Kmetje želimo o programu dela podružnice in o stanju v kmetijstvu seznaniti javnost.

1. Pereč problem v občini Grosuplje so arondacije, ki so jih izvajali v letih 1945 — 1964. Kmetom je bilo odvzeto približno 2000 ha zemlje, od tega okoli

500 ha ni primerne za družbeno proizvodnjo, 300 ha pa je vneskozi v zakupu kmetov, bivših lastnikov te zemlje. To nepravilno odvzeto zemljo je potrebno kmetom vrni. Pri skupščini občine naj se ustanovi komisija, ki naj deluje pod geslom: »Zemlja, ki je bila kmetom odvzeta, naj se kmetom vrne!«

2. Kmetijske zadruge ne služijo namenom, zaradi katerih so bile ustanovljene. Zato je potrebno ponovno opredeliti njihovo vlogo in jih reorganizirati: ločiti trgovino od pospeševalne službe in omogočiti, da postanejo kmetijske zadruge zadruge kmetov.

3. Sistem invalidskega in pokojninskega zavarovanja je za kmeta tak, kakršen je, nesprejemljiv, saj mu ne zagotavlja osnovne oz. minimalne socialne varnosti. Mladi na kmetijah ne vidijo perspektive, starim pa je kmetija še vedno edino zagotovilo preživetja, saj so pokojnine nerazumljivo nizke. Kmečke pokojnine se morajo izenačiti z delavskimi, oz. kmet naj bo deležen istih pravic kot delavec. Iz tega sledi, da tudi

• *Z nedavno sejo sveta za družbenoekonomske odnose v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi pri RK SZDL Slovenije se je začela tudi javna razprava o gozdarstvu. Slovenska kmečka zveza je namreč predlagala, da bi temeljito proučili sedanjo organiziranost in gozdna gospodarstva ločili od javne uprave nad gozdovi, češ da so podjetniški interesi teh gospodarstev drugačni od splošnih družbenih. Predvsem pa kmetje vztrajajo, naj ima kmet, lastnik gozda, temeljno odgovornost in več pravic pri gospodarjenju z gozdovi. Trdijo, da bi to vplivalo na boljši odnos do gozdov, ki zdaj »kličejo po bivšem gospodarju«, kot pravi za marsikoga bogokletna misel. Vsekakor je prav, da odnose bolj prilagodimo sedanjemu času in da na vseh področjih odpravimo škodljive monopolne. (M. L.)*

kmetici tako kot delavki pripada denarno nadomestilo v času porodniškega dopusta, ne pa da je celoletno nadomestilo nekajkrat manjše kot povprečni mesečni osebni dohodek.

4. Zakon o dedovanju ne štiti zaščitnih kmetij, saj ne preprečuje drobljenja kmetijskih površin, prav tako pa ne stremi za tem, da bi se ustvarjale večje kmetije. Le večje kmetije so ekonomsko

do dovolj močne in sposobne, da postanejo »družinske kmetije«, ki jih je potrebno zakonsko opredeliti.

5. Obremenitev »družinskih kmetij« na zemljo ne more biti enaka obremenitvi nekmetov.

6. Cene je potrebno sprostiti in zagotoviti, da tudi pridelovalci sodelujejo pri oblikovanju cen.

7. Kmet naj postane gospodar svojega gozda.

8. Kmečke vasi naj ohranjajo posebnosti slovenske vaške arhitekture.

9. Divjad na nekaterih kmetijskih površinah povzroča veliko gospodarsko škodo, zato je potrebno to škodo zmanjšati ali plačevati ustrezne odškodnine.

10. V grosupeljski občini je precej nerazvitih KS. Izkorišča naj se možnost, da sredstva, ki jih je potrebno odvajati za nerazvite, ostanejo v občini.

11. Podružnica SKZ se bo aktivno vključevala v organe skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij občine Grosuplje.

12. Stanje v kmetijstvu naj se prikazuje realno, in ne da se ustvarja občutek, da je obstoj dela ogrožen zaradi visokih cen kmetijskih pridelkov. Javno naj se prikazuje, koliko od te cene dobi kmet, koliko pridelovalec in koliko trgovina.

Odbor podružnice SKZ Grosuplje

DELEŽ KMETIJSTVA UPADA

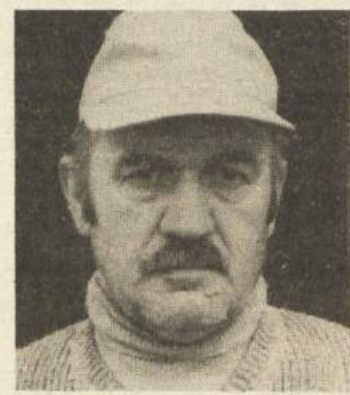
RIBNICA — Delež kmetijstva v družbenem proizvodstvu ribniške občine je znašal leta 1985 6,1 odstotka, po petletnem planu občine pa naj bi znašal leta 1990 7,5 odstotka. Vse pa kaže, da ta cilj ne bo dosežen, saj delež družbenega proizvodstva kmetijstva celo upada in je znašal v letu 1988 samo še 3,1 odstotka. Vzrok za zniževanje deleža pa ni toliko v upadanju kmetijske proizvodnje, kot v nadaljnem hitrem naraščanju industrijske proizvodnje. Ocenjujejo, da je bil načrtovani odkup mleka za lani (preko 3,4 milijona litrov) dosežen, prav tako pa tudi plan odkupa goveje živine za meso (329 ton), medtem ko so plan odkupa plemenskih krav in telic (150 glav) celo nekoliko presegli. Zelo je upadel odkup žrebet in konj, močno pa je porasel odkup sene. V poljedelstvu je bil zaradi suše manjši pridelok krompirja, koruze in zrnja in silažne koruze. Zaradi vsega tega so rezultati ribniškega kmetijstva kljub vsemu zadovoljivi.

Boljši časi za mlinarje

Josip Vinski bi rad v Metliki odprl še pekarijo

METLIKA — Josip Vinski je edini mlinar v metliški občini, hkrati pa je njegov valjni mlin po zmogljivosti največji v Beli krajini. »Lansko leto in še dve leti nazaj je bilo v mlinu kar dovolj dela, medtem ko je bilo nekaj prejšnjih let za mlinarje zelo slabih,« pravi Vinski. V njegov mlino vozijo mlet iz cele Bele krajine, iz sosednjih hrvaških krajev, pa tudi z druge strani Gorjancev ima stalne stranke. Svoje delo Vinski računa po stari mlinarski navadi — pobira merico. »Četrtno moko je moje, jaz pa potem moko prodajam.« Njegov sodobni valjni mlin lahko zmelje do tona in pol moka na uro, vendar ta zmogljivost še zdaleč ni izkoriščena, ker toliko dela pač ni. Vinski dela sam v mlinu, res pa je mletje povsem avtomatizirano.

»Lanska letina pšenice sicer ni bila najbolj obilna, je bila pa pšenica kvalitetna. Sorte, ki jih nabavlja metliška zadruga, so dobre in dajo dobro moko in te sorte tudi jaz priporočam kmetom, kajti le iz dobrih sort pšenice je moč

Josip Vinski

zmelati dobro moko. Lani metliška zadruga pšenice, ki so jo odkupili od kmetov, ni prodala Zitu, ampak se je odločila, da bodo pšenico zmleli in raje podajali moko. Tako tudi za zadrugo meljem jaz. Ta moka je res kvalitetna in jim je ni težko prodati. Od tega bodo imeli korist zadruga, kmetje, jaz pa imam delo in je za vse prav.»

Vinski se že dlje časa ukvarja z mislijo, da bi v Metliki odprl še pekarijo. »V naši občini je dovolj pšenice, jaz pa bi poskrbel, da bi bilo vsak dan dovolj svežega kruha in pekarskega peciva. Ne bojim se, da to ne bi slo, naša občina bi lahko preskrboval s kruhom. Edina težava je ta, da v Metliki ne morem dobiti primerne prostora za pekarijo.«

A. B.

VOZI ZA ŠABAC!

RIBNICA — V ribniški občini se pogosto oglašajo razni prekupčevalci z živino (predvsem s prašiči) z registracijo SA, ki pa nimajo nobenih potrtil, da je živina zdrava. Na zadnji seji občinske skupščine je neki delegat vprašal: »Kam se lahko pritožiš, če dopolne prašiča kupiš, popoldne ti pogine, prodajalec pa se že preko Kolpe?« Odgovor je: pritožiš se lahko na Šabac ali na tramvaj komando.

M. B.-J.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Lureja Tit Doberšek

Kako z želatino

Želatina je eno izmed najstarejših sredstev za čiščenje vina, saj ga omenja že Josip Vošnjak v »Umnem kletarstvu« iz leta 1873. Najboljše in najbolj natančne opis čiščenja vina z želatino pa je v knjigi Kletarstvo Bohuslava Skalčičkega iz leta 1924.

Želatina je čiščenje lepilo (klej, lim). Dobimo jo v lekarni v obliki tankih ploščic ali pa zmleto v zdrob oziroma v prah. Navadni mizarški klej je za čiščenje vina neuporaben. Poleg lekarn si želatino za čiščenje vina lahko nabavimo še v posebnih trgovinah pa tudi pri kletarjih bližnjih družbenih kleti.

Želatina se v vodi topi in se v raztopljenem stanju, pomešana z vinom, strdi s česlovinjo (taninom). Česlovina je v vsakem vinu, zlasti je je dosti v trpkem rdečem vinu, ki je kipeλο na tropu. Dosti ga je tudi v trpkih, manj kakovostnih belih vinih.

V vinu pomešana želatina se strdi s česlovinjo v drobne kosmuljice, ki najprej plavajo na površju, zatem pa se začno usedati kot fina mreža na dno sode. Pri tem potegnejo v vinu plavajočo nesnago na dno.

Da želatina učinkuje, mora biti v vinu dovolj raztopljene česlovine. Te je v rdečih vinih, ki so kipele na tropu, navadno dovolj. Ni pa je dovolj v belih vinih; pri teh je želatini treba dodati tanin v enaki ali vsaj polovični količini kot želatini. Tudi tanin dobimo tam kot želatino.

Z želatino čistimo bela in rdeča vina, saj ne deluje kvarno na barvo vina (rdeča vina le začasno zgubijo nekaj barvila) in za vino nima škodljivega učinka. Posebno dobro vpliva želatina na trda, zagatana vina, katerim odvzame neprijeten okus. Delno odvzame tudi okus po pustom, malo plesnivem in od lesa defektnem vinu.

T. DOBRŠEK

- Če je socializem dober, ga ljudje ne bodo dali, če je slab, ga pa ni škoda. (Ivan Oman)
- Verjamem v svobodo ljudi in tip vladavine, ki ni ne v imenu ne nad ljudi, ampak vladavina ljudi. Čisto vseeno je, kako se taka vladavina imenuje. (Milan Bratec)
- Večstranarski sistem je morda slab, tudi obupen, če hočete, vendar zaenkrat ne poznam boljšega sistema, ki bi nudil več demokracije. (Vlado Mihelj)
- Bili so svetle zvezde stalnice, ki so nam pomagali, da smo zašli. (Lili Schönliebe)
- Pekel je zgorela naložba graditeljev raja. (Rudolf Blaž)

Čistilna moč trsta in bentonita

Zanimivi odkritji

Ni vse tako črno, človek ima možnosti za izboljšanje naravnega okolja — samo če jih hoče uporabiti! Oglejmo si dva najnovejša primera.

Prof. Kikkuth z univerze v Kasslu (ZR Nemčija) je odkril sposobnost trstove (Phragmites communis) korenine, da iz tal, kjer raste, izloča nitrate, fosfate, ogljikove spojine in tudi nekatere škodljive bakterije. Njeno sposobnost so praktično preizkusili na 22 ha veliki površini, ki jo je onesnažila velika tekstilna tovarna s svojimi odpadki, in dosegli več kot zadovoljive rezultate. Poskus so opravili v Veliki Britaniji, treba pa je dodati, da omenjeni močvirski trst raste povsod po Evropi, tudi pri nas.

Prav tako zanimiv in splošno uporaben je bentonit (posebna glina) za čiščenje cezijja iz živalskega organizma. Raziskovalec Van den Hock je namreč odkril, da bentonit veže nase cezij v črevesju in se z njegovo pomočjo izloči iz živali. Če je v naravi preveč cezijja (spomnimo se Černobila), je možno vnos prek mesa in mleka zelo zmanjšati, če živalim dodajamo k hrani bentonit. Priporočajo 200 g na en dnevni obrok. Mimogrede: bentonit slovi tudi kot izvrstno zdravilo proti driskam pri prašičih. (Moj nali svet)

Solidarnostni denar prihaja

20.000 upravičencev do odškodnine zaradi suše

ČRNOMELJ — Komisija, ki je v črnomaljski občini ocenila škodo na kmetijskih površinah v preteklem poletju zaradi suše, je ugotovila, da znaša v zasebnem in družbenem sektorju 7 milijard 358 milijonov dinarjev. Da bi ublažili posledice, so v Črnomlju regresirali krmne dosevke. Odpisali so davke in prispevke iz kmetijstva, in sicer v višini odstotkov ocenjene škode. Odpisali so tudi prispevke 4. akontacije za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, sis za pospeševanje kmetijstva pa regresirala nakup dodatne krme.

Poleg vseh teh ukrepov je črnomaljski izvršni svet zahteval odobritve solidarnostnih sredstev pri podpisnikih družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti pri

odpravljanju naravnih nesreč v Sloveniji. Odgovor, ki so ga dobili v črnomaljski občini, navaja, da bodo predvidoma dobili 2 odst. denarja od ocenjene škode, torej 140 milijonov dinarjev. V občini pa je upravičenih do solidarnostnih sredstev kar 20.000 lastnikov zemljišč.

Na komiteju za družbeni razvoj so predlagali najenostavnejši način poravnave dela škode. Sredstva solidarnosti naj bi prenesli na upravo za družbene prihodke, kjer bi izračunali, kolikšen delež pripada prizadetim glede na višino katastrofskega dohodka kmetijskih zemljišč, ta delež pa bi obračunali pri plačilu prve akontacije davka.

M. B.-J.

Zmagala je težnja k uravnolovki

Ob koncu leta stavkali delavci v Imejevi Tovarni avtomobilov — Zahteve po enakem deležu za vse so zmagale — Po novem letu več vredna točka

NOVO MESTO — V sredo, 28. decembra, so se popoldne po Novem mestu hitro razširile govornice, da del delavcev novomeške IMV stavka. Če slika v sredo zvečer še ni bila dovolj jasna, pa je postala dovolj zgovorna v četrtek jutraj, ko se je razvedelo, da je obstal proizvodni trak v tozdu Tovarna avtomobilov, se pravi njegova hrbtnica. Jasne so postale tudi zahteve delavcev: dobili naj bi, kot so rekli, obljubljeno trinajsto plačo ali vsaj petdeset starih milijonov, in sicer za vse enako.

Neposreden vzrok za stavko je bil predlog delavskemu svetu, ki naj bi se sestel v četrtek, da bi za novo leto ne delili nobenih premij, ampak naj bi z decembrsko plačo, ki jo delavci IMV dobijo 15. januarja, povišali vrednost točke za 25 odstotkov. S tem se delavci niso strinjali, ampak so zahtevali obljubo delitev že prej. Tako je v četrtek delavski svet, razširjen s predstavniki stavkajočih, razpravljal o zahtevah delavcev, vendar do ustreznega dogovora ta dan ni prišlo, ampak šele v petek jutraj, ko so delavci sprejeli sklepe delavskega sveta in je proizvodnja ponovno stekla.

Po izjavi podpredsednika PO DO IMV Vlada Bahča je stavka trajala tako dolgo zato, ker je bila ustavitev dela spontana in ker delavci niso imeli organiziranega stavkovnega odbora, ki bi jasno in točno opredelil in utemeljil njihove zahteve. Tako so lahko le počasi prišli do rešitve, sprejemljive za vse. Po njegovem je v delu kolektivna prevladala težnja po uravnolovki. Enak delež za vse pa pomeni prav to, saj bi bili z odstotkovnim dvigom vrednosti točke bolje nagrajeni tisti, ki bolje delajo in imajo več nadur. Obljuba o trinajsti plači ali premiji ni bila nikoli uradno izrečena ali objavljena, ampak je bila le odraz pričakovanih delavcev ob koncu leta, po to je treba priznati, uspešnem uresničevanju proizvodnega programa.

Škoda, ki je nastala zaradi ustavitve dela, bodo utrpeli predvsem domači kupci, saj je bil do začetka stavke izvojni program za lani že v celoti uresničen, poskušali pa jo bodo v januarju zmanjšati, čeprav, prvi Vlado Bahč, vseh vozil, ki niso prišla s traku v času stavke, ne bo moč izdelati.

Sklepi delavskega sveta so bili naslednji: vsi delavci TA dobijo enkratno premijo 25 starih milijonov (ta je bila 6. januarja že izplačana), z januarjem se vrednost točke poviša za 25 odstotkov, izpad v proizvodnji, ki je nastal zaradi stavke, pa naj bi že v januarju nadoknadili.

Škoda, ki je nastala zaradi ustavitve dela, bodo utrpeli predvsem domači kupci, saj je bil do začetka stavke izvojni program za lani že v celoti uresničen, poskušali pa jo bodo v januarju zmanjšati, čeprav, prvi Vlado Bahč, vseh vozil, ki niso prišla s traku v času stavke, ne bo moč izdelati.

Škoda, ki je nastala zaradi ustavitve dela, bodo utrpeli predvsem domači kupci, saj je bil do začetka stavke izvojni program za lani že v celoti uresničen, poskušali pa jo bodo v januarju zmanjšati, čeprav, prvi Vlado Bahč, vseh vozil, ki niso prišla s traku v času stavke, ne bo moč izdelati.

T. JAKŠE

Narod brez voditeljev

Razširjena seja OO ZZB NOV Novo mesto — Teško ozračje hujskaštva — Borce odrivajo

NOVO MESTO — Občinski odbor ZZB NOV Novo mesto je na nedavni razširjeni seji na kateri se je seznanil s pripravami na referendum za predvideni novi samoprisepek v občini, ki ga odbor podpira, namenil posebno veliko pozornosti sedanjim družbenopolitičnim razmeram in delovanju borčevske organizacije v njih. Kot je pri tem dejal gost Bogdan Osolnik, član predsedstva republiške borčevske organizacije, ni vse tako črno, kot govorimo. Po njegovem je narobe, da vse samo črno gledamo, kajti na malo kažemo na tisto, kar je v družbi dobro. Ni več zaupanja v oblast in to je najhuje, huje od zgrešenih gospodarskih naložb. Osolnik občuti težko ozračje hujskaštva in pritiskov prek sredstev javnega obveščanja, kot je povedal na seji. V razpravi je podpiral socializem kot idejo in pozval, da se je treba upreti antikomunističnemu valu. Govorec o različnih pozivih k demokratizaciji, je Bogdan Osolnik obsojil nedoslednosti, kot je ta, da so na primer Bavčarjeva stališča deležna veliko večje medijske pozornosti kakor stališča borčevske organizacije. Zavzel se je za sodobni parlamentarizem s pravili igre, ki bi jih spoštovala seveda tudi opozicija. Iz razprave je bilo čutiti tudi Osolnikov občutek, da pri nas zdaj preprosto ni nikakršnih meril poštenega političnega boja. »V Nemčiji je predsednik parlamenta skušal braniti Hitlerja in je moral takoj oditi s položaja,« je rekel ob kon-

cu član predsedstva republiške borčevske organizacije.

V nadaljevanju razprave je bilo slišati, da v občini in na ravni republike posamezne družbenopolitične organizacije delajo precej vsaka po svoje; narobe je, kot je prvi menil Janez Grašič, da je mladinska organizacija povabila radikalno stranko. Za povrh ima ljudstvo občutek, da je brez vodstva. Tudi zato, ker ob novem letu nihče od vodilnih narodu ni čestital, je spomnil Zvone Šuštaršič.

L. M.

Všeč otrokom in odraslim

Na 34 novoletnih prireditvah je bilo skupaj 35.000 ljudi — Brez pomoči bi bilo bolj skromno

NOVO MESTO — Novoletne prireditve, ki jih v novomeški občini od nekaj pripravljata koordinacijski odbor pri Zvezi prijateljev mladine, so letos pritegnile rekordno število obiskovalcev. Dedkov kamion, ki se je ustavljal in pripravil polurni program v vsaki krajevni skupnosti, ter obdaritve za otroke mestnih krajevnih skupnosti v Domu JLA je videlo skoraj 35.000 otrok, njihovih staršev, sorodnikov in drugih. Na letošnji novoletni dogodek so se posebno dobro pripravili v krajevnih skupnostih. Organizirali so posebne novoletne odbore, ki so poskrbeli tudi za to, da je bil njihov kraj okrašen, mnogokje so pripravili tudi spremljajoče prireditve.

V prednovoletnih večerih je bil nadvse zanimiv tudi novomeški Glavni trg, okrašen z žarnicami, novoletnimi jelkami, novoletnim sejmom, izlozbtami in še čim, kar ni bilo všeč le otroškim očem, temveč tudi odraslim. Žal je vandalizem še vedno na pohodu. Že prve dni po okrasitvi je bilo v arkadnih lokov odvitih nekaj deset žarnic, v novoletni noči pa je huliganska objestnost dosegla višek. Kljub nevarnosti, (saj je v električnih nizih napetost 220 V) so z novoletnih jelk potegnili vse nize. Miličniki

so le eno noč pripravili akcijo in nekaj mladih, so se lotili žarnic na mostu, odpeljali s seboj na postajo.

Koordinacijski odbor se na koncu zahvaljuje vsem delovnim organizacijam in ustanovam, ki so s svojimi prispevki pomagali obdariti 9500 predšolskih otrok in učencev 1. in 2. razreda in jim pripraviti bogate novoletne pro-

• **Koordinacijski odbor za novoletno praznovanje otrok novomeške občine bo sedel za mizo še v tem mesecu in razpravljal tudi o tem, da bi vsako leto bolj skromna darila opustili in pripravili še bogatejša novoletna programa. Nujno bo potrebno povečati tudi prispevek za zaposlenega v novomeški občini, ki je sedaj med najmanjšimi v slovenskih občinah. Velike razlike so tudi med dolenskim občinami, ki imajo sporazum. V občini Brežice in Krško je bil lanski prispevek 6000 din na zaposlenega, v Novem mestu pa le 2710 din.**

Slovenija Moja dežela.

POČITNIŠKA DEJAVNOST

METLIKA — Metliška Zveza prijateljev mladine pripravila med zimskimi počitnicami kulturno-rekreacijski program za šolarje. Od 16. do 27. januarja bodo vsak dan razen ob sobotah in nedeljah v matični knjižnici v Metliki ob 11. uri mladinski filmi: lutkovni, parti-zanski, risanke, glasbeni, komedije. Prvo in drugo sredo v tednu pa bodo filmske komedije predvajali tudi ob 15. uri. Če med počitnicami ne bo snega, bo za šolarje prvi teden počitnic na razpolago tudi športna dvorana metliške osnovne šole, in sicer od 10. do 11. ure za šolarje do 4. razreda, od 11. do 12. ure pa za šolarje višjih razredov.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 14. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil (v Novem mestu do 19. ure, v vseh ostalih krajih do 17. ure):

- v Novem mestu: Samopostrežba Dolenjka na Glav. trgu
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: KZ Samopostrežba
- v Straži: Market Dolenjka

V nedeljo, 15. januarja, bo odprta od 8. do 11. ure Dolenjka Špencerja na Glavnem trgu v Novem mestu.

A. BARTELJ

ADOLF ZUPAN KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA

NOVO MESTO — Adolf Zupan je kandidat za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Novo mesto, so povedali na zadnji lanski seji predsedstva OK SZDL Novo mesto. Po javnih razpravah, ki bodo končane do sredine tega meseca, naj bi se o Zupanovi kandidaturi izrekli še delegati na februarjemskem zasedanju novomeške skupščine. Novega predsednika izvršnega sveta volijo zaradi odhoda dosedanjega predsednika Iva Longarja v Iskro Tenel.

DANES POGOVOR Z DR. VJEKOŠLAVOM GRMIČEM

NOVO MESTO — Medobčinsko študijsko središče pri politični šoli CK ZKS za Dolenjsko organizira danes ob 17. uri v konferenčni dvorani hotela Metropol predavan-je z razgovorom Religija v socialistični samoupravni družbi. Sodeloval bo dr. Vjekoslav Grmič, predavatelj na teološki fakulteti Maribor. Občinska konferenca ZSMS Novo mesto in društvo sociologov in politologov Novo mesto pa v okviru svobodnih kateder prireja 15. februarja ob 18. uri v istih prostorih pogovor z ljubljanskim nadškofom in metropolitom dr. Alojzajem Šuštarjem.

TRG STORITEV ZAŽIVEL

NOVO MESTO — Pobuda Društva ekonomistov Dolenjske in Bele krajine za izmenjavo intelektualnih storitev je že našla na odzive. Branko Breglec, dipl. oec., Pod Trško goro 5, Novo mesto, je društvo sporočil, da opravlja statistične analize in njihovo računalniško obdelavo. Janez Bombek, Adria Scandinavia AB, Kurla Gärdsväg 13, Box 2105, 14502 Norsborg, Sweden, ponuja zunanjetrgovinske storitve marketinškega in ekonomskega značaja; Vincencij Dreo, Marjana Kozine 29/a, Novo mesto, pa je posredoval ponudbo za opravljanje ekonomskih, ekonomsko tehničnih in računovodskih storitev. Ob tem Dana Mirna povprašuje za seminarje za uporabo osebnih računalnikov in Bolnišnica Novo mesto za izdelavo finančne konstrukcije za nabavo uvozne opreme.

PIONIRJI NA RADIU — K bolj pestremu programu Studia D so z novo oddajo prispevali tudi pionirji novomeških osnovnih šol. Pod vodstvom mentorice Ivanke Mestnik bodo vsakej vsak teden pripravili 25-minutno oddajo, v kateri bodo novosti iz pionirskih odredov, izbrali bodo svoje pesmi, pripovedovali šale iz šolskih klopi in še marsikaj zanimivega bo slišati. Pionirska oddaja bo na Studiu D vsako soboto ob 12.30. Na sliki: zadnja oddajo so pripravili pionirji XII. SNOUB iz Bršljina. V Studiu so skupaj s pionirji Katje Rupene, ki bodo pripravili naslednjo oddajo. (Foto: J. Pavlin)

Pogosteje se ozirajo na Sever

Dobri stiki Novega mesta in Langenhagna — Premalo s pobratenimi

NOVO MESTO — Stiki med Novim mestom in Langenhagnom se koristno poglabljajo. Po več dosedanjih dvostranskih obiskih naj bi letos februarja ob prazniku prijateljskega nemškega mesta odpotovala v Langenhagen delegacija novomeških občinskih političnih predstavnikov in gospodarstvenikov, kot so povedali pred časom na seji odbora za sodelovanje s prijateljskimi in pobratenimi občinami. Ob vseh takih obiskih bi morali, kot je pripomnila Branka Bukovec, pozornost nameniti tudi obiskom slovenskemu društvu Krka Hannover. Kar zadeva vlogo tiska v navezovanju mednarodnih stikov, so v odboru tokrat v glavnem omenjali, da so se časopisi iz Langenhagna in Storda široko razpisali o delovanju teh dveh mest in Novega mesta.

Kot nasprotje razgibanih odnosov s tujino so na seji predstavili skoraj zamrle stike Novega mesta s pobratenimi jugoslovanskimi mesti. Zlasti po mnenju Toneta Pirca je to šibko sodelovanje pomanjkljivo, kar so člani odbora ocenjevali različno. Kot se je zdelo prav Bojanu Avbarju, bi morala posamezna mesta tudi sama pokazati več želje po sodelovanju z Novim mestom. Franci Sali, ki je ocenil, da vendarle obstaja nekaj sodelovanja med temi mesti, je skušal poiskati zadregi prave korenine z mislijo, da se nista potrudili niti ena niti druga stran.

L. M.

PREVOZI — V prejšnji številki smo objavili, da se je Novoteks najbrž začel ukvarjati s proizvodnjo ali pa vsaj s konsignacijsko prodajo avtomobilov. To smo sklepali po tem, ker je tovornjak za prevoz oblačil in oblečilk, ves oblepljen z napisom Novoteks in Teens, od Ljubljane proti Novemu mestu vozil kar ugleden alfa romeo. Kasneje se je izkazalo, da je bila informacija preuranjena oziroma napačna. Inkrimirani tovornjak ni bil last Novoteksa, pač pa zasebnika, ki za omenjeno tovarno občasno naredi kakšen prevoz in je oblepljen z novoteksi in teensi (tovornjak namreč). Alfa romeo na vozilo ni bil naložen na Novoteksovo naročilo.

PTT — Prihajajo nove prijave o neznanstvih in nesmiselnih telefonskih računih, ki jih porabnikom njegovih storitev pošilja podjetje za PTT Novo mesto. Eden teh papirkov se je glasil na vsoto 9.138.210 dinarjev, kar je skoraj stara milijarda.

VINO — Med novoletnimi praznovanji so v Zdraviliškem domu v Dolenjskih Toplicah točili dve vrsti vina. Oboje je bilo belo; eno je bilo trškogorsko belo, odprto, drugo pa trškogorsko belo, zaprto.

STUDIO D — Govori se, da je novomeški radio Studio D prvi v Evropi objavil novice, da je kolektivno odstopila vlada Branka Mikulića. Dejansko pa je neprijubljene kabinete odstopil šele takrat, ko je zvedel, da je tako sklenil radio Novo mesto.

L. M.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. decembra do 3. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Stefka Kocjan iz Jelševnika — Gregorja, Marija Longar iz Sred. Lipovca — Majo, Anica Turk iz Jurke vasi — Jureta, Irena Tramite iz Zg. Mladetič — Erika, Ivanka Srakovčič iz Gorice — Davorja, Alenka Pavlin iz Žužemberka — delklo, Slavica Mikličević iz Metlike — Natalijo, Danijela Šegica iz Straže — Tejo, Marjeta Hočevar iz Šmalge vasi — Pijo, Branka Hadjur iz Škaljave — Kristjana, Marija Glušič iz Senjanke — Marka, Ana Hočevar iz Dobruške vasi — Silvo, Darinka Pajk iz Trebnjega — Tino, Justina Cvelbar iz Mršče vasi — Andrejo, Tatjana Novak iz Straže — Tomaža, Anica Bakarčič iz Vrhovca — Ivo, Sađika Padič iz Ljubljane — Lidijo, Anica Sneljer s Krasinca — Gregorja, Majda Gorenc s Homa — Teo, Erika Fjnk iz Obrha — Anjo, Jovanka Caro iz Črmljca — Ivo, Martina Grahek iz Petrove vasi — Matjaža, Anica Bobnar iz Dol. Ponikev — Renato, Cveta, Florjana Zajc iz Žužemberka — Klemena, Neža Grahek z Lokev — Aleša, Ana Starešina iz Brihovega — Vesno, Stanka Škarje iz Hrastovce — Petro, Gordana Gatarič iz Jurovskega Boda — Klavdijo, Marta Krhin iz Gor. Gradišča — Ano, Stanislava Golob z Ratača — delklo in Verica Komelj iz Kočjskih Poljan — dečka.

KRZ NOVOMESTO: Marija Mohar s Krke 38 — Ato, Marjana Papež z Gor. Težke Vode 4 — Lovrga, Milka Kneževič, Slavka Gruma — Zano, Katja Pirz z Drske 15 — Maruško, Dragica Makše z Belokranjske 65 — Mojco, Anita Povše, Pot na Gorjance — Leo, Sonja Črv z Ravgovske 14 — Šlona, Jožica Sekula s Kristanove 10 — Teo. Cestitamo!

Sprehod po Metliki

OD 7. DO 27. JANUARJA BO V GANGLOVEM razstavišču v Metliki na ogled razstava likovnih del Zlatka Latkovića iz Zagreba. Razstavo je pripravila Občinska kulturna skupnost, ki je tolikokrat kritizirana zaradi svoje zaspčnosti, neučinkovitosti in nezrčnosti.

MLADEN VUKŠNIČ-MAGGO, Metličan, ki študira likovno umetnost v Benetkah, je zamenjal nekaj razstavljenih slik v Krokarku z novimi. Tokrat so ženske akte zamenjale podobe letitke. Obiskovalci Slančevega lokalca v Mestnem trgu trdijo, da so jim slike všeč, Vukšnič pa upa, da bo katero od njih tudi prodal.

A. B.

Metliške kopalnice za Evropo

Novolesov tozud Tovarna kopalniške opreme se bo letos še bolj usmeril v izvoz na zahodnoevropske trge, kjer je huda konkurenca — Moda in kakovost

METLIKA — Z začetkom tega leta je metliška enota SCT tudi uradno združena z Novolesovim tozudom Tovarna kopalniške opreme. Tako se je število zaposlenih v tem tozdu povečalo za 37 in jih je sedaj skupaj 230. Z novimi delavci je Novolesov tozud dobil premoženje bivše enote SCT, zlasti gre tu za zemljišče, ki ga potrebujejo za nadaljnje širjenje tega zadnja leta najuspešnejšega Novolesovega tozda.

Novolesov tozud se usmerja v izvoz 20 delavcev pa se vsak dan vozi na delo v druge Novolesove tozde v Stražo. Nekaj novih delavcev so razporedili na delo v obrat za proizvodnjo kuhinjskih pomivalnih korit iz keramika v Radatovičih, kjer ne poznajo mrtve sezone.

Letos naj bi na zahodnoevropske trge izvozili 31.000 kuhinjskih pomivalnih korit ali kar 70 odst. vse proizvodnje ter 10 do 15 tisoč kopalnih kadi. Se posebej se bodo usmerili na nemški trg. Ker je tako rekoč celoten njihov program kopalniške opreme in kuhinjskih pomivalnih korit tesno povezan z modnimi zahtevami, sproti spremljajo modne tendence in jih seveda v proizvodnji upoštevajo. Poleg tega trg zahteva vedno nove modele. Že sedaj izdelujejo 18 različnih modelov kopalnih kadi, a bodo to ponudbo letos še povečali. Isto velja za pomivalna okorita in ostale njihove izdelke.

ŠE O BOGATIH REVEŽIH — V eni decembrskih števil Dolenjskega lista je bila v tej rubriki objavljena bodica, da so v črnomaljski občini tudi takšni, ki dobivajo socialno pomoč za brezposelne, čeprav je niso ravno najbolj potrebni. Dasirano ni bil nihče omenjen z imenom in priimkom, se je le našla tovaršica, ki se javno razburja po Črnomlju, zakaj pišemo o njej. Pa naj še kdo reče, da mačka ne zavriči, ko ji stopiš na rep! Čakamo, če se bo našel še kdo, ki se morebiti čuti kot »bogat revež« prizadet.

POKANJE — V eni od gostiln v okolici Črnomlja so poskrbeli za prijeten novoletni sprejem gostov kar nekateri izmed gostov sami. Tako so nič hudega slutečim, ki so se prišli okrepčati, kar v lokalni metali pod noge petarde. Včasih so si metali ljudje pod noge le polena.

ZASTAVE — Sedaj je še dovolj zgodaj, da opozorimo tiste, ki se bodo pripravili na praznovanje črnomaljskega občinskega praznika, naj ne pozabijo tudi na zastave. Da se ne bo zgodilo tako kot ob dnevu republike, ko so mnoge hiše osiale brez njih. Zasebne lastnike hiš sicer razumemo, da jim morda prav za nakup zastave zmanjka denarja, čudno pa je, da si ne bi odrgali nekaj cvenkov zanjo v družbenem sektorju.

Drobne iz Kočevja

ODMRZNJENO IN ZAMRZNJENO — Na veliko žalost odraslih so okoli novega leta odmrznile ali pa se vsaj občutno zvišale mnoge cene; na veselje otrok pa je zamrznila Rinza, da se po njej lahko drsajo.

KOT NA FRONTI — Vstop v novo leto je bil v Kočevju spet zelo hrupen. Pokalo je kot na fronti, vmes pa so zavijale še rakete. Zaradi dragih penicij vin pa je bil kronični voziško — Epileptiki in kronični pijanci vozijo avtomobile, je opozoril nekdo na zadnji seji predsedstva OK SZDL in dodal, da zdravniki počejo sodelovati pri odvzemu voziških dovoljenj le-tim in se izgovarjajo na zdravniško etiko. Nič etike pa ni, če tak voznik povzroči hudo nesrečo.

PREMALO GARAŽ — V Kočevju se premalo garaž, zato mnogi kar stalno parkirajo na bližnjih parkiriščih in tako zasidajo prostor tistim voznikom, ki bi res potrebovali prostor le za parkiranje. V Kočevju so nameravali graditi tudi garažno hišo, pa so se pa mislili, ki ni bilo povpraševanja po garažah v njej. V tej hiši bi namreč veljalo garažno mesto po cenah iz februarja 1988 kar 70 milijonov (novih) dinarjev, se pravi ne dosti manj kot stanovanjska hiša.

Ribniški zobotrebci

NIČ ALKOHOLA — Ko so Ribničani zvedeli za odlično izdelano okroglo mizo kočevskih borcev proti alkoholizmu, so tudi sami odločno ukrepali. Soglasno so sprejeli sklep: ne bomo pili alkohola, dokler je dovolj vina, žganja in piva.

SELITEV ROMOV — Ribničanje so se dolgo pritoževali, ker so jim Rome naselili sredi Ribnice v znamenito Johanovalno hišo. Zdaj je sklenjeno, da jih bodo od tod selili na »vojno lokacijo« med Nemško in Goričo vasjo. Seveda se bodo spet našli kritiki take ukrepa, češ da je tako Ribnica ob pomembno folklorno-turistično zanimivost.

RAZBURILI KOČEVARJE (KOČEVCE) — Ribničanje so razburili voznike motornih vozil iz Kočevja, ko so pri novi obvoznici spremenili prednostni red cest. Pravijo, da zdaj povzročijo tu vsakih nekaj dni prometno nesrečo prav najboljši kočevski soferji, ki vozijo po cestah že kar na pamet. Zato bodo zahtevali, naj spet velja stari prednostni red cest, in zagrozili, da če tega ne bodo uredili sami Ribničanje, se bodo pritožili na »najvišje instance« v Ljubljani. Naj se ve, čigava beseda kaj velja!

Trebanjske iveri

DEDEK MRAZ BOLJ SAMEVAL — Tokratno prednovoletno srečanje dedka Mraza z otroki v trebanjskem Domu kulture se je končalo bolj klavrno. Dedek Mraz s spremstvo se je sicer na moč potrudil in je prinesel številna darila, prireditelj pa je imela, žal, drobno pomanjkljivost, da skoraj ni bilo otrok, ki naj bi jih dedek Mraz obdaroval. Otroci bi zanesljivo prišli na prireditelje, če bi zanjo vedeli. Upajmo, da bo ob letu več sreče z obiskom.

RAČUN ZA 13. PLAČO? — Osnovna šola v Velikem Gabru je dobila od trebanjske Komunalne račun za vodo, ki pa so sprva vzeli spolno vodstvo šole, zatem pa so že tako obubožani šolniki urno račun zavrnili. Ker se je glasil na porabo vode od leta 1972, so številke s pozabljenega števca znesle kar milijardo dvestog petdeset starih milijončkov. Pravijo, da račun ni v nikakršni povezavi z željo delavcev Komunalne, da bi si popravili plače, ampak gre za iskanejše notranji rezerv.

REFERENDUM MORA USPETI — Nedeljski referendum za uvedbo krajevnega samoprispvka v krajevni skupnosti Trebnje po mnenju poznavalcev življenjskega utripa in razpoloženja krajanov mora uspeli. Prvič, zaradi programa, ki so ga sestavili po predlogih in pobudah številnih krajanov na dobro obiskanih zborih krajanov; drugič, zavoljo tega, ker so zastavljeno program zadnjega samoprispvka celo presegli, in tretjič, ker so prisluhnili številnim upokojencem. Ti bi namreč plačevali le 1 odstotek od pokojnin, delavci 2 odstotka od plač, kmetje pa 5 odstotkov od katastrskega dohodka. Zanimarjivo ni niti to, da so na željo krajanov še približali volišča: namesto običajnih 6 jih bo v nedeljo od 7. do 19. ure odprtih kar 10!

Bo manj hude krvi zaradi zaklonišč?

Obvezna gradnja le še v mestu, ne pa tudi v krajevnih središčih?

ČRNOEMLJ — V črnomaljski občini imajo zgrajenih 10 zaklonišč osnovne zaščite v stanovanjskih blokih oz. delovnih organizacijah s 1.412 zakloniščnimi mesti. Poleg tega je zgrajenih še 16 zaklonišč dopolnilne zaščite v stanovanjskih blokih ter 34 v zasebnih hišah. Vsega skupaj je v občini 2.480 zakloniščnih mest. Nekaj denarja so namenili za javna zaklonišča v večnamenski zgradbi, ki jo gradijo ob stavbi, v kateri so DPO. Do konca oktobra lani pa se je na žiro računu za gradnjo in vzdrževanje zaklonišč zbralo dobrih 21 milijonov dinarjev.

Vendar se prebivalci črnomaljske občine razburjajo, da so sredstva, ki jih namenijo za zaklonišča, premalo za njihovo gradnjo. Zato uporabijo denar za gradnjo zaklonišč v stanovanjskih blokih, kar je po eni strani dobro, ker tako denar ne propada, po drugi strani pa so opeharjeni lastniki zasebnih hiš, ki morajo financirati gradnjo zaklonišč za druge. Prav zaradi tega se zasebni graditelji odločajo za zaklonišča v lastni hiši, s tem pa v glavnem le izigravajo zakon, saj ta zaklonišča v pretežni meri ne ustrezajo predpisom.

Morda bo več reda in manj hude krvi na tem področju po novem letu, ko bodo v občini natančneje vedeli, kakšne so njihove obveznosti glede gradnje zaklonišč. Predlog je namreč, naj bi se Črnomelj uvrstil v IV. kategorijo gradnje zaklonišč, kar pomeni, da bi bila gradnja obvezna le še v mestu, nič več pa v krajevnih središčih.

M. B.-J.

NE STOJILJO OB STRANI — Na sobotni letni konferenci gasilskega društva Trebnje so spregovorili o uspešnem delovanju društva v minulim letu in o letošnjih načrtih. Še bolj kot doslej bodo posvečali skrb usposabljanju članstva, predvsem pionirjev in mladine. Nadaljevali bodo gradnjo gasilskega doma, ki je že pod streho in za katerega so doslej opravili okrog 2000 prostovoljnih delovnih ur. Na letni konferenci je predstavnik OGZ Trebnje Jože Klemenčič podelil jubilejne značke, predsednik GD Trebnje Franc Gorenc pa darila ostarelim članom. Na sliki: darilo je prejel tudi 90-letni Jože Kresal. (Foto: P. Perc)

Krepko so presegli načrtovano

V Trebnjem krajanj sami sestavili program novega samoprispvka — Referendum bo v nedeljo, 15. januarja — Otroško varstvo in komunalna ureditev

TREBNJE — »Naši krajanj se zavedajo, da bomo le s skupnimi močmi lahko nekaj naredili. Predvsem pa gremo v nedeljo, 15. januarja, na referendum za 3. krajevni samoprispvek s čistimi računi. Še več, z optimizmom nas navdaja prav dejstvo, da smo programe prejšnjih dveh samoprispvkov ne le v celoti uresničili, ampak celo krepko presegli.« je povedal Ivan Zajc, tajnik krajevnne skupnosti Trebnje.

Dolgoletni marljivi tajnik KS Trebnje, zdaj član sveta KS Franc Polanko pa je svojega naslednika ob koncu pogovora o bližnjem trebanjskem referendumu dopolnil še z mislijo, da je eden največjih uspehov te krajevne skupnosti njen enakomerni razvoj, saj so z denarjem samoprispvka odločilno posegli v razvoj njenih nerazvitih delov.

Ko sogovornika razgrinjata opravljene naloge iz programa zadnjega samoprispvka (ta je podrobno predstavljen tudi v posebni brošuri, ki jo je prejel sleherni gospodinjstvo), se posebej zadržimo pri presežkih programa. Največ denarja samoprispvka je šlo za asfaltiranje in posodobitev poti, cest in ulic: Dolenje in Gorenje Medvedje selo, Studenc, Primštal, Trebnje — Grmada, Vrhtrebnje, novo naselje Stari trg, Klemenčičeva, Jurčičeva ulica itd. »Velik zalogaj v letu 1988 je bila zastopa obnova in izdelava obzidja okoli pokopališča. Pri tem pa žal moram poudariti, da je bil odnos krajevnih skupnosti Stefan, Račje selo, ki v celoti gravitirata na pokopališče v Trebnjem, in pa KS Ve-

Boris Mužar

Za evolucijo

Boris Mužar o delu črnomaljske mladine

ČRNOEMLJ — Programsko-voilna konferenca črnomaljske občinske mladinske organizacije, ki je bila konec preteklega leta, je ponovno potrdila, da mladi niso bili zadovoljni z delom svojega vodstva, ker je bilo preveč odmaknjeno od baze. Zato so toliko večja pričakovanja, kaj bo naredilo novo vodstvo, ki sicer še ni popolno, a je, zavedajoč se dosedanjega nezadovoljstva mladih, že začelo pripravljati akcije. Pri tem je veliko breme padlo na novega profesionalnega sekretarja OK ZSMS Borisa Mužarja. Dosedanega učitelja v semiški osnovni šoli, ki je pripravil sicer kratka, a udarna okvirna izhodišča o delu mladine.

Mužarjevo mnenje je, da bodo morali posodobiti delo občinske konference ZSMS. »Predvsem si bomo prizadevali, da mladi ne bomo več ostajali zunaj družbenopolitičnega dogajanja ter indiferentni do najrazličnejših dogajanj v današnjem času. V črnomaljski občini je imela doslej predvsem po vaseh mladinska organizacija zlasti vloga hišnika, čistilca. Za boljše povezavo med občinsko konferenco in osnovnimi organizacijami, ki je bila v preteklosti premajhna, bomo povečali pretok informacij in spodbujali mlade, da bodo predlagali čimveč idej. Seveda je naš uspeh odvisen tudi od propustnosti občinskega političnega foruma, ki bo odločilen pri uresničevanju naših zamisli.« pravi Mužar.

Boris obljublja tudi, da bodo ustvarili takšno delovno vzdušje, da bodo prepričali odziv možganov. Predvsem pa bodo v delo organizacije bolj pritegnili študente, ki so bili večkrat po krivici zapostavljeni. »Sicer pa se bom zavzel za evolutijsko obravnavo stvarnosti, kajti revolucije name niso naredile dobrega vtisa. Imam negativen odnos do njih, ker so nenaravne in neživiljske.« je strnil svoje misli novi mladinski sekretar.

M. B.-J.

DVE OKROGLI MIZI

KOČEVJE — Na zadnji seji predsedstva OK SZDL Kočevje so se dogovorili, da bo že ta mesec okrogla miza na temo »Kako kadrujemo?«, na kateri bodo razpravljali o kadrovske politiki v občini in o programu ponovne oživitve Kočevske. Menili pa so, naj bi predlagano okroglo mizo »Razvoj slovenske državnosti in pomen Zbora odposlanec slovenskega naroda« ne organizirali na občinski ravni, ampak na republiški, saj je bil Kočevski zbor republiškega pomena.

Obilo možnosti za ustvarjalnost

Semiški šolarji kljub odmaknjenosti od kulturnih središč niso prikrajšani za kulturne dobrine — Grenka izkušnja pri učencih nekaterih drugih šol

SEMIČ — V tukajšnji celodnevni osnovni šoli se močno trudijo, da bi pri otrocih razvili ustvarjalnost, predvsem pa, da bi spoštovali kulturne vrednote. Zato imajo tudi aktiv učiteljev umetnostnega in vzgojno-jezikovnega učnega področja, ki že vrsto let pripravljajo pester program kulturnega življenja na šoli.

»Res je, da od otrok ne moremo zahtevati vrhunskih dosežkov, tako kot tudi ne moremo na šolo vedno vabiti vrhunskih ustvarjalcev. Veseli pa smo, ko vidimo, da so učenci ustvarjalni, čeprav je to predvsem v zadnjem času težko, ker smo odmaknjeni od kulturnih središč, denarja za izlete je vse manj. Vendar se trudimo, da bi otrokom približali čimveč kulturnih dejavnosti,« pove profesorica slovenskega jezika in vodja aktivna Ana Snoj.

Za letošnje šolsko leto načrtujejo 4 kulturne dneve. Za prvega so otroci

navali svoje okolje, spomenike, delovne organizacije, potem pa o tem pisali, slikali, fotografirali ipd.

Snojeva se rada spominja prijetnih dogodkov na kulturnih dnevih, kot so srečanja z Ladjom Korošcem, Božom Kosom, Ivom Banom. »Imamo pa tudi grenko izkušnjo iz preteklega šolskega leta. V Ljubljano smo si šli ogledat operno predstavo in naši učenci so šli v opero z vsem spoštovanjem, kot bi šli v sveetišče. Toda obnašanje učencev nekaterih drugih šol je bilo tako nesramno,

Ana Snoj

da pevci niso mogli izvajati programa. V ložah so celo poslušali radio. In vse to je ostalo brez odziva. Imam vtis, da si na nekaterih šolah ne prizadevajo, da bi učence pred kulturno prireditvijo pripravili, in bojim se, da se marsikje kulturni dnevi sprevržejo v nekulturne. Za našo šolo pa bi bojazni zagotoviti,« je prepričana Ana Snoj.

M. BEZEK-JAKŠE

Ribnica po lojtrci gor

Gospodarstvo ribniške občine vedno uspešnejše — Kaj bo s tozdi in dislociranimi obrati?

RIBNICA — Ribniška občina, ki je bila pred 20 leti po narodnem dohodu na prebivalca med zadnjimi (izmed današnjih 65 občin) v Sloveniji, je bila že leta 1985 na 24. mestu, leta 1986 na 17. in v letu 1987 celo na 13. mestu. Tudi v minulim letu je dosegala v regiji in republiki nadpovprečne rezultate. Kljub temu pa z resolucijo zastavljenih ciljev za leto 1989 se oceni niso dosegli v celoti. Predvsem delež industrije v družbenem proizvodvu občine še naprej narasča (načrtovali so zmanjšanje); delež kmetijstva, obrti, trgovine, turizma in gostinstva pa upada oz. ne narasča tako, kot je bilo predvideno v resoluciji za lani.

To je le nekaj osnovnih ugotovitev iz poročila o izvajanju občinske resolucije lani, o kateri so razpravljali na zadnji lanski seji zborov občinske skupščine. Med drugim je bilo ugotovljeno še, da so bile načrtovane investicije v objekte družbenega standarda preobsežne, zato ne bodo uresničene.

V ribniški občini pa počejo spati na doseženem, ampak se vprašujejo kakšni so obeti za naprej, saj je položaj v nekaterih podjetjih, ki imajo sedež drugod, tozde oz. obrate pa v ribniški občini, stanje slabo, kar velja predvsem za Bombažno predilnico in tkalnico Tržič (obrat v Loškem potoku), Pletenico Ljubljana (tozd v Sodražici), Donit Medvodde (tozd v Sodražici) in še nekatere. Predsednik občinskega izvršnega sveta Peter Levstek na ta in druga vprašanja odgovarja tako:

Kaj bo v prihodnjem letu, je odvisno predvsem od nas samih. Računati mo-

J. PRIMC

Republiško priznanje sestri Stanki

Zahvala za ustvarjalno delo Stanki Žagar iz Kočevja

KOČEVJE — Stanka Žagar, glavna medicinska sestra v domu starejših občanov, je ob dnevu JLA kot ena redkih v republiki prejela

Stanka Žagar

priznanje republiškega sekretarja za ljudsko obrambo, in sicer za ustvarjalno in prizadevno delo ter dosežene uspehe pri razvoju splošne ljudske obrambe.

Njeni sodelavci pri delu v redni službi, v organih SLO in pri civilni zaščiti ter drugod so nam dobrično visokega priznanja predstavili tako: Solo za medicinske sestre je končala leta 1968 in se zaposlila v zdravstvenem domu v Kočevju, kjer je ob delu dokončala še šolo za višje medicinske sestre. Leta 1978 je bila sprejeta v predavateljski aktiv za usposabljanje obveznikov civilne zaščite in prebivalstva, nato v občinski štab prve medicinske pomoči in še v občinski sekretariat za zdravstvo. Že dobrih 10 let vzgaja članice ekip prve medicinske pomoči in jih pripravlja za tekmovalni razen tega je predavateljica o higienskem minimumu, prvi pomoči za kandidante za voznike motornih vozil, je pa tudi članica izpitnih komisij.

Kar 11-krat je »zrno dodala« v znani oddaji pred TV dnevnikom na Ljubljanski televiziji. V teh »zrnih« je predstavila predvsem odlomke iz nege bolnika na domu in koristnost aktivnih odmorov v podjetjih, kjer prevladujejo sedeča dela.

Zaradi svojega prizadevnega dela je povsod priljubljena, redno pa je zdaj že tretje leto, se pravi od odprtja, zaposlena kot glavna medicinska sestra v domu starejših občanov v Kočevju.

J. P.

Prepozno tarnajo Izkušnja preteklosti

KOČEVJE — V zadnjem obdobju je veliko govora o težavah v Tekstilni, Itasu (in še kje). Osnovna ugotovitev tudi občinskega izvršnega sveta pa je, da je za težave krivo predvsem pomanjkanje ustreznih kadrov in teh kolektivih.

Ker se da iz preteklosti marsikaj naučiti, naj osvetlimo dogajanje v teh dveh kolektivih v zadnjem četrletju. (Takrat je bila kočevska občina po narodnem dohodu na prebivalca še v prvi četrtini slovenskih občin in obe omenjeni delovni organizaciji med boljšimi v državi).

Že takrat, pred 25 leti, so imeli v Tekstilni tekstilno inženirko, ki pa so ji dolgoletni polena pod noge, dokler ni (tudi z blagoslovom občinskega komiteja ZK) odšla. Še danes pa tožijo, da nima in ne morejo dobiti strokovnjakov. Pač pa se je prav v tem kolektivu zvrstila na najdolgovejših mestih smetana občinskega političnega in gospodarskega vodstva, ki podjetja ni rešila, in ko je bilo tik pred dokončnim propadom, je prišel rešitelj iz Varaždina.

V Itasu so se tudi obnašali kot pijani milijonarji in pri tem imeli podporo najvišjih osebnosti v občini. Štrajkali so tudi takrat, ko so bili med isticimi, ki so imeli najboljše plače v občini. Zaradi nesoglasij v kolektivu in ob blagoslovu občinskega vodstva je takrat odšel iz Itasa Tone Čuk, ki se je kasneje izkazal na odgovornih gospodarskih položajih drugod po Sloveniji, in z njim precejšen del drugih bolj ali manj odgovornih delavcev. Med temi je bil tudi Stane Skrabec, ki je pred 20 leti prevzel direktorsko mesto v Riku Ribnica, ki je bil takrat tik pred propadom.

Danes v Kočevju tarnajo o kadrih, ki so jih imeli in napodili ali pa jim tako zagrenili življenje in delo, da so sami odšli.

J. PRIMC

Ivan Zajc Franc Polanko

P. P.

Na tri upokojene le eden nov

V brežiški občini letos lahko računa na zaposlitev polovico mladih — Brezposelnost bo naraščala predvsem za tiste z nižjo izobrazbo

BREŽICE — Občinska skupnost za zaposlovanje ocenjuje, da bodo delovne organizacije nadomestile z novimi ljudmi le 70 odst. naravnega odлива zaradi 160 delavcev upokojitve. Preostalih 30 odst. bodo pokrile s prerazporeditvami že zaposlenih, nekatera delovna mesta pa bodo celo ukini. Povečanje zaposlovanja pričakujejo ponovno v zasebnem sektorju, vendar le, če se bodo tudi v praksi uresničile napovedane davčne in druge ugodnosti.

Izobrazbenih in poklicnih neskladij med povpraševanjem in ponudbo bo manj kot v minulem obdobju. Primanjkovalo bo predvsem strokovnega kadra za razvoj tehnologij, izdelkov in njihovih trženja na višjih zahtevnostnih stopnjah. Letos bo po končanem šolanju iskalo zaposlitev 190 študentov, ki niso vezani na kadrovske stipendije v drugih občinah. Od tega bo 50 diplomantov višjih in visokih šol.

Srednje usmerjeno izobraževanje bo končalo 230 mladih. Od tega jih bo

Zaradi slabšanja življenjske ravni bo prišla na dan tudi prikrita brezposelnost. V skupnosti za zaposlovanje napovedujejo, da bodo iskali kruh ljudje, ki so se doslej lahko preživljali z delom v gospodinjstvu ali na kmetijah, kjer zbirajo več socialne varnosti. Z večjimi presežki delavcev ne računajo, vsaj ne do takrat, ko trg ne bo več priznaval slabe kakovosti, neučinkovitosti, slabe tehnologije in ko bodo podjetja prisiljena opustiti nekonkurenčne proizvodne programe.

predvidoma tri četrtine nadaljevalo šolanje, a preostali si bodo poskušali takoj najti kruh v domači občini. Razen tega bo iskalo delo tudi kakih 30 mladih, ki se po osnovni šoli ne bodo vpisali v poklicne šole. Med njimi bodo učenci oddelkov s prilagojenim programom in neuspešni dijaki srednjih šol.

Zaradi omejenega zaposlovanja v delovnih organizacijah bo brezposelnost v

občini še naraščala. To velja predvsem za nižje izobrazbene stopnje, delno tudi za tiste s šolami 6. in 7. zahtevnostne stopnje. Ponekod celo razmišljajo, če

bodo sploh lahko sprejeli vse lastne študente, ker nameravajo povečati produktivnost ob enakem ali celo zmanjšanim številu zaposlenih.

Brezposelnost bo letos spet omililo sezonsko zaposlovanje v trgovini, kmetijstvu, gostinstvu in zdraviliški dejavnosti.

J. T.

ABSOLVENTI IZ POSAVJA JUTRI V KRŠKO

BREŽICE — Za študente zaključnih letnikov višjih in visokih šol ter absolvente I. in II. stopnje bo v krškem hotelu Sremič jutri zvečer razgovor o razvojnih možnostih regije v naslednjem obdobju. Prirejata ga medobčinski svet mladinske organizacije in medobčinska skupnost za zaposlovanje. Regijo, njene načrte in možnosti bodo povabljeno predstavili predstavniki posavske gospodarske zbornice, izvršnih svetov iz Brežic, Krškega in Sevnice ter večjih delovnih organizacij iz Posavja. Razgovor bo jutri ob 18. uri v zeleni dvorani hotela Sremič.

BREŽICE: NALOŽB JE MANJ

BREŽICE — V zadnjem srednjeročnem obdobju se v občini ne morejo pohvaliti z investicijami niti po obsegu niti po strukturi. V letu 1986 se naložbe sicer ujema z višino planiranih sredstev za te namene, njihov obseg pa je bil manjši od planiranega. Leto kasneje se je obseg še zmanjšal za 20 odst. in realizirana je bila komaj tretjina predračunske vrednosti po srednjeročnem planu. Lani so se investicije skrcile po predračunski vrednosti in po številu vlaganj. Razen tega so za objekte namenili več denarja kot za opremo. Razloge za nesorazmerje opravičujejo delno tudi z manjšim uvozom opreme. Naložbe torej iz leta plahnijo in za naprej prav tako ni večjih obetov, saj veliko delovnih organizacij zmanjšuje akumulacijo in si niti obnavljanja obstoječih proizvodnih zmogljivosti ne more zagotoviti.

IZNAJDLJIVE KMETICE — Aktiv kmečkih žena iz brežiške občine je zelo delaven in širi dober glas o posavskih kmečkih specialitetah vse do Ljubljane, kjer so gospodinje iz treh krajevnih skupnosti imele svojo stojnico na novoletnem sejmu. Vse so prodale za med. V Brežicah je šlo malo teže, ker je kupcev manj in ker menijo, da bi morali narediti zanje več reklame. Nekatero so imele srečo in so takoj vse prodale, druge so morale priti na stojnico še naslednji dan. Aktiv šteje nekaj sto žensk, ki se bodo to zimo dvakrat srečale, prvič v soboto, 14. januarja, in potem še enkrat, 21. januarja. Obakrat ima na dnevnem redu tudi izobraževalni program. Na sliki: prodajalki kmečkih dobrot na novoletnem sejmu v Brežicah. (Foto: J. T.)

Prosti dan v tednu za šolanje

Gostinski delavci so obiskovali šolov Termah

BREŽICE — Pri Emoni v Termah na Čatežu je decembra končala šolanje ob delu prva generacija slušateljev, ki so se usposabljali za gostinske tehnike. Na predavanja so prihajali iz Motela Petrol, iz Term in iz Posavja.

Možnost za šolanje v neposredni bližini doma je izkoristila tudi Tea Zorič iz hotela Turist v Brežicah. Bila je kvalificirana natakarica. Enako

kot njeni sodelavci je tudi ona izkoristila za izobraževanje prosti dan v tednu.

Tea je povedala, da so bili slušatelji izredno zadovoljni s poptovalnostjo predavateljev, ki so se vozili na Čatež iz ljubljanske gostinske srednje šole in iz Novega mesta. Pobudo za šolanje doma so dali v Termah in tako omogočili širšo razgledanost drugim gostinskim delavcem v občini. Med slušatelji so bili tudi zasebni gostinci. Vseh je bilo 36, od tega pet iz hotela Turist. Nazadnje je Tea pohvalila tudi prakso v kuharstvu in strežbi, ob kateri so ogromno pridobili.

»Skoraj vsi slušatelji imamo družine,« je dejala, »in najbrž smo tudi zaradi tega vzeli šolo zares. Zdaj je mimo in vse se je dobro končalo predvsem zato, ker sta mi doma veliko skrbi in dela z otrokoma prevzela tašča in mož. V hotelu nas je zdaj 7 gostinskih tehnikov. Znanje imamo, manjka nam možnosti, da bi to znanje lahko pokazali. Za skupne bi lahko zdaj pripravili maršikaj, vendar si moramo take goste prej zagotoviti. Brežičani prihajajo sem večinoma le na malico, na kavo ali pijačo. Za kosila ali večerje se večje družbe raje odločajo zunaj mesta. J. T.

V BREŽICAH SAMO EN IZGUBAR

BREŽICE — Delegati zborov občinske skupščine so imeli šele konec leta priložnost za razpravo o gospodarstvu ob devetmesečju. Tokrat je bil v občini en sam izgubar, Emona Posavje tozd Trgovina na debelo, medtem ko kar šest organizacij ni ustvarilo sredstev za akumulacijo. Trgovina na debelo je imela do konca septembra za 154 milijonov dinarjev izgube. Ob sicer običajnih razlogih za slabe finančne rezultate omenjajo tudi to, da ima trgovina od 1986 kot stransko dejavnost registrirano kooperacijsko proizvodnjo. S prvim januarjem ta trgovina ni več temeljna organizacija, ker so pri Posavju ukiniteli tozde in se združili v enovito delovno organizacijo.

JUTRI O SPOMINŠKEM PARKU TREBČE

BISTRICA OB SOTLI — V osnovni šoli Marije Broz bo jutri popoldne razgovor o konceptu dolgoročnega razvoja spominškega parka Trebče, kamor sega tudi del krajevne skupnosti Bizelj-ko, Pišce, Pečice—Križe in Koprivnica. Zaradi tega bodo pri predstavitvi razvoja in razpravi ob tej informaciji sodelovali tudi predstavniki izvršnih ter občinskih konferenc SZDL iz brežiške in krške občine ter predstavniki delovnih organizacij, ki imajo svoje obrate v mejah parka. Koncept dolgoročnega razvoja je izdelala fakulteta za gradbeništvo in geodezijo tozd Arhitektura Univerze v Ljubljani. Nosilec naloge je profesor mag. Peter Gabriječič, sodelujejo pa še ugledni strokovnjaki z drugih področij.

Že peti poskus

Nov odlok o poslovalnem času naj bi bolj ustregel ljudem

KRŠKO — Knap iz senovškega rudnika ne more dvigniti denarja v popoldanskem urah, ker so vrata agencije LB-Temeljne posavske banke na Senovem v tem času zaprta. Podobno se dogaja tudi šolarjem, saj je edina krška knjigarnica v popoldanskem urah zaprta. To sta samo dve konkretni pripombi, ki so jih imeli delegati zborov združenega dela ob sprejemanju osnutka odloka o poslovalnem času v gostinskih, trgovskih in obrtniških lokalih. Javna razprava o poslovalnem času bi jih bržkone navrgla še več, saj se večina storitvenih dejavnosti obnaša tako, kot bi bili porabniki zaradi njih in ne obratno. Prav zato se je krški izvršni svet odločil za nov odlok o poslovalnem času, katerega bistvene novosti so letni in zimski obratovni čas. Osutek odloka pa prinaša še nekatere novosti, s katerimi naj bi v občini poskrbeli, da bodo dežurne trgovine v živili odprte tudi ob sobotah in nedeljah, da bo v mestu deloval dežurni mehanik, da gostinci, zlasti zasebni, ne bodo zapirali svojih lokalov zredi turistične sezone za ves mesec in podobno. V odloku je predvideno, da bodo imeli pri določanju obratovnega časa več besede potrošniški sveti, obrtno združenje pa bo poskrbelo za dežurne mehanike in druge storitvene obrtnike.

Nov odlok gre vsekakor pozdraviti, hkrati pa je tudi res, da z odlokem vsega ni mogoče rešiti, kajti to je že peti sprejema, praksa storitvenih dejavnosti pa je šla največkrat svojo pot. Torej lahko kaj več pričakujemo tudi od uvajanja tržnih odnosov, ki bodo morali veljati tudi za trgovce, gostince in obrtnike.

J. SIMČIČ

DOMAČE TRNJE

- Kor seje ideologijo — žanje inflacijo in nacionalizem.
- Kot kaže, sodijo med ozimnico tudi zasoljene cene.
- Teško je, če se reforma začne in konča — v kongresni dvorani.

M. BRADAC

VEČ PROTESTNIH SESTANKOV

KRŠKO — Konec preteklega leta je bilo v krški občini več protestnih sestankov in izrednih zborov delavcev. Tako so se delavci sestali v Pionirju, kjer so protestirali zaradi visokih prispevnih stopenj, nizkih plač itd. Prav tako so imeli podoben sestanek v Transportu, Rudniku na Senovem. V slednjem je dosedajni direktor dobil nezaupanico in na čelu rudnika ga je zamenjal v. d. direktorja Jože Leskovar.

Kunšek, inovator leta v Stillesu

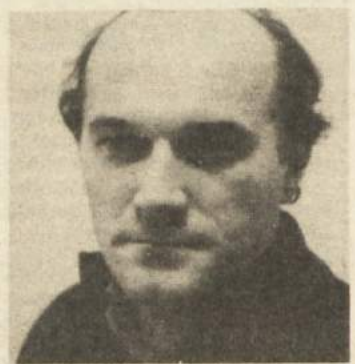
Lani 23 koristnih predlogov, izboljšav in 6 inovacij

SEVNICA — Medtem ko v razvitem tržnem gospodarstvu pojettja brez inovacij neusmiljeno propadajo, pri nas le počasi prodira spoznanje o pomenu inovacij. Pa še tisto malo inovacij pri nas ne znamo, nočemo ali pa jih iz kakršnihkoli razlogov pač ne izkoristimo dovolj.

V sevnškem Stillesu je položaj inovatorjev spodbudnejši, saj komisija za inovacije že nekaj let dobro dela. Za leto 1988 je prejela 39 prijav inovacij in koristnih predlogov ter izboljšav. Za 10 predlogov so ugotovili, da so nesprejemljivi, ker niso dovolj utemeljeni ali pa so neizvedljivi. 23 koristnih predlogov in izboljšav ter 6 inovacij v letu 1988 pa prinaša Stillesu gospodarsko korist v znesku 69.448.880 din, za katero so 29 delavcem izplačali ustrezno nagrado.

Za inovatorja leta 1988 so v Stillesu proglasili Antona Kunška, ki je priredil prečni transporter za kratke smuči. Bistvo inovacije je v tem, da je na delovnem mestu potreben en delavec manj, izračunana gospodarska korist pa je 19.635.000 din. Kunška so denarno nagradili, kot inovator leta pa je prejel še Stillesov izdelek — TV omanco.

P. P.

Darko Medvedec, posavski cestni inšpektor

službah. »Že načeloma je naše vzdrževanje cest marsikaj prašljivo. Veliko denarja vlagamo v obnovo kolovozov in ostalih poti, nanje polagamo asfalt, vprašanje pa je, če je taka politika sloh sprejemljiva. Na tak način modernizirane ceste, brez zapornega sloja, brez odvodnjavanja in za nameček še slabo vzdrževane.«

V Posavju imajo 850 km kategoriziranih cest, poleg tega pa je približno še enkrat toliko nekategoriziranih. Magistralne in regionalne ceste vzdržujeta dva tozda Cestnega podjetja Novo mesto, ostale pa komunalne in cestne skupnosti ter seveda krajevne skupnosti, nekatere ceste pa so brez vzdrževalca. »Očitki na račun cest so vsakodnevni pojav. Ponavadi letijo ti očitki na cestarje, ampak po moje so te pripombe pogosto neupravičene in ne letijo vedno na pravi naslov. Problemi v zvezi s cestami so ve-

Veliko denarja za slabe ceste

Vzdrževanje cest ne gre v korak s časom — Cestarji niso vsega krivi

KRŠKO — Stanje cest v Posavju je vse slabše, vse manj denarja je za njihovo vzdrževanje in tako dobesedno v prah spreminjajo velike družbene naložbe v prometno infrastrukturo, ki bi morala biti pomemben del gospodarstva.

Obeti za prihodnost pa so še slabši, saj se bo s slabšanjem gospodarskega stanja manjšala tudi naložbena sposobnost gospodarstva, komunalne in cestne skupnosti ter seveda krajevni skupnosti, ki so že doslej veliko vlagale v ceste. »S takim načinom oziroma odnosom do cest si seveda delamo medvedjo uslugo,« meni Darko Medvedec, inšpektor za ceste pri posavskih inšpekcijskih

liko bolj zapleteni, kot se nam zdi na prvi pogled, zato jih ne bi mogel do potankosti razložiti, ker so pač posledica našega gospodarskega stanja. Velja pa kot pribito, da bi že s tem denarjem, ki ga v ceste vlagamo, lahko naredili veliko več, če bi vsi skupaj poslovali malce bolj gospodarno. Za primer, koliko nas veljajo ceste, naj povem samo podatek, da nas bo zimsko vzdrževanje letos veljalo 2,8 milijarde dinarjev. To je še vedno dokaj velik kupček denarja, za katerega pa je vprašanje, ali je vedno najbolj smotrno porabljen. Sprašujem se, ali ne bi bilo mogoče s tem denarjem

• K vsemu temu Medvedec dodaja, da imajo inšpekcije zelo malo vpliva na cestno gospodarstvo, saj se lahko zadovoljijo le z opozorili, v podobnem položaju pa so tudi miličniki. Ker je v cestnih podjetjih pogosto tudi slaba interna kontrola, ker se vzdrževanje ne razvija tako, kot zahteva čas in potrebe tega časa, je na neki način povsem razumljivo, da so ceste take, kakšne pač so.

naše ceste še bolj vzdrževati,« je dejal Darko Medvedec.

J. S.

Z novimi izdelki v boj za kupce

Kako zdaj, po stavki — Dovolj dela tudi zaradi novih izdelkov, ki bodo tovarni še bolj utrlj pot na tržišča — Govori novi direktor Lojze Ratajc

SEVNICA — »Trenutno imamo dosti dela. Nekaj pogodb imamo že podpisanih za leto 1989, zlasti naj omenim opremljanje Interkontinental v Zagrebu in hotelskega kompleksa Sv. Štefan, dobro pa kaže tudi za posel pri opremi več hotelov v Franciji,« je rekel novi direktor sevnškega Stillesa, diplomirani pravnik Lojze Ratajc iz Trebnjega.

V tovarni, kjer je ob koncu starega leta zaropotalo predvsem zaradi slabih plač, so, kot kaže, pomirili najbolj razgrete duhove stavkajočih delavcev na Blanci. Seveda z zajetnejšimi mesečnimi kuvertami, čeprav ni bilo moč uresničiti zahtev stakovnega odbora, da bi takoj povečali plače za 50 odstotkov. V delavskem svetu so se odločili, da novembra povečajo plače za 15, decembra za 30 in januarja za 20 odstotkov, in tako so decembra pristali pri blizu 900 tisočakah povprečnega osebnega dohodka. In kar je bilo za najslabše plačane delavce še pomembnejše (teh pa je bilo sorazmerno največ prav na Blanci) — sprejeli so sindikalno priporočilo, da najnižji prejemki za polni delovni čas in normalne rezultate ne bi smeli pasti pod 540 tisočakov.

Ob vseh teh prednovoletnih stvarkah v sevnški občini so v Stillesu nekako

prepričani, da dogajanje pri njih ni bilo nič posebnega, niti tako zelo dramatič-

Lojze Ratajc, direktor Stillesa

nega. V Stillesu so že postavili kontejnersko skladišče lakov, kar je bilo nujno iz varnostnih razlogov, boljše delovne razmere, ki so jih zahtevali, pa naj bi delavci imeli tudi ob zaključku naložbe v prirezovalnico lesa in grobo strojno obdelavo. Tako je naposled možna preselitev še zadnje faze izdelave stolov v Blanci v Sevnici. Vse te naložbe pa bodo lahko tudi na Blanci prispevale k večji humanizaciji dela, saj ima zdaj Elanov program dovolj prostora.

Od individualnih objektov so, denimo, v zaključni fazi tudi dela za veleposlaništvo SZ v Washingtonu. Hribarjeva hiša v Cerkljah na Gorenjskem itd. Razširilo smo program barak z novimi izdelki stinlega pohištva, redno pa smo začeli proizvajati jedilnico bidermajer. Razvili smo tudi jedilnico rustik in jo predstavili na mednarodnem salonu pohištva v Beogradu, v drugi polovici januarja pa bo na ogled tudi v Kölnu. Razvili smo še salon bidermajer, ki pa je še v fazi izdelave vzorcev,« je nanizal dosežke Stillesa direktor Ratajc.

P. PERC

Sevniški paberki

ANONIMKE — Kakorkoli smo že hvalčili za pobude bralecev pri urejanju časopisa in še zlasti te rubrike, ne moremo mimo nekaterih osnovnih načel, ki so pogoj za uspešno sodelovanje. Eno osnovnih načel je medsebojno zaupanje, ko predlagate teme, ki naj bi jih mi raziskali. Če ima vsak problem svojo »specifično« tezo in ime, ga ima tudi sleherni informator, zato bi le prosili, da bi bilo čim manj telefonskih anonimnih ključev in tudi tovrstnih pisnih izdelkov. Ne kaže se skrivati za hrbi neke imaginarne skupine, bodisi delavcev ali koga drugega, kar velja tudi za zadnje pismo »delavcev Jutrjanke Sevnica z ostalimi podružnicami«, o katerem bomo posredno spregovorili oz. izjemoma nanj odgovorili prihodnjic. Informatorje z imenom in priimkom novinarji ščitimo, ne pa tudi anonimnežev, ki žal dostikrat streljajo iz varnega zaledja vse počez in poprek.

NIC SE NE PREMAKNE — Sevniški radio, ki bo kmalu praznoval 20 let delovanja, bo ta jubilej gotovo dočakal, precej manj pa je stvarnih obetov, da bi radio zakoračil še v tretje desetletje. Posodobitev studijske tehnike, selitev studia s sevnškega gradu in statusni položaj radia so namreč še kar naprej v zraku. Na številnih brezplovnih sestankih samo vedno znova premljavajo, kako da Zavod za kulturo in prosveto ne odgrava svoje vloge, da bi bilo potrebno končno najti primernegega direktorja in ustanovo, ali pa že kar prisilnega upravitelja, in naposled tak zavod ukiniti. Skoraj vsi so enotni, da je radio potreben, medtem pa tudi vodilni občinski možje dajejo protislovnje izjave o pomenu radia in potrebnih pomočih. Če bo šlo tako naprej, bo radio zanesljivo utihnil, na smetišču zgodovine pa se bodo znašli tudi pogrebi.

NOVA OBRATNA ZADRUGA?

SEVNICA — Obrtnik Mihael Vidmar iz Krmelja ustanavlja še s petimi obrtniki iz trebanjske občine obrtno zadruo, ki naj bi bila registrirana še pred novim letom. Teh 6 obrtnikov ima skupno zaposlenih okrog 35 delavcev in približno 3 milijarde dinarjev realizacije. O svojih namerah je Mihael Vidmar seznanil tudi sevniški občinski izvršni svet.

Mladi bršljinski grafik nagrajen na Poljskem

Na razstavi 6. mednarodnega bienniala otroške grafike v poljskem Torunu dela kar sedmih učencev bršljinske osnovne šole — Ta šola sicer izjema na Dolenjskem

NOVO MESTO — V Torunu na Poljskem je še vedno na ogled razstava del, prispelih na natečaj za mednarodni biennial otroške grafike, ki so ga v tem mestu priredili že šestič. Bienniala so se udeležili s svojimi grafičnimi izdelki tudi številni mladi likovniki iz jugoslovanskih osnovnih šol, predvsem iz Slovenije. Poslali so tako dobra dela, da jih je sicer stroga mednarodna žirija ne le veliko izbrala za razstavo, ampak je med njimi odkrila tudi stvaritve, vredne posebnega priznanja oziroma nagrade. V tem pogledu so lahko udeleženci torunski bienniala iz naše republike še posebej zadovoljni. Dobili so več nagrad in priznanj.

Močno skupino v slovenskem zastopstvu na 6. mednarodnem biennialu otroške grafike v omenjenem poljskem mestu predstavljajo mladi likovniki iz osnovne šole XII. SNOUB v Bršljinu. Na razstavi v Torunu so dela kar sedmih učencev te šole. Ti učenci so: Gregor Markovič, Pavla Peterle, Peter Pavlič, Tatjana Draginc, Damjan Progar, Damjan Plut in Dušan Novak. Vsi so iz razredov, kjer poučuje likovno vzgojo prizadevni likovni peda-

gog Ljubo Žagar. Žagar je še posebej zadovoljen, da si je eden od teh učencev, in sicer Dušan Novak, zdajšnji sedmošolec, za svojo grafiko prislužil na tem biennialu glavno nagrado. Dušan je to nagrado dobil v starostni skupini od 10 do 13 let, v kateri so sicer podelili štiri enakovredne glavne nagrade. Ostali dobitniki so iz drugih držav.

S tem se je bera nagrad in priznanj za likovne dosežke učencev na tej novomeški osnovni šoli še povečala. Seveda se je hkrati povečal tudi ugled te šole v likovnem svetu. Skoroda ni pomembnejše otroške likovne prireditve v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji, da se je bršljinski učenci ne bi udeležili oziroma na njej sodelovali s svojimi likovnimi stvaritvami. K temu, da se tako rekoč nenehno odzivajo na najrazličnejše razpise, natečaje in sploh akcije, jih spodbuja pedagog Ljubo Žagar, ki jim je obenem tudi mentor. Žal pa je res, da je bršljinska šola v vni, da širi dober glas o sebi tudi s takšno dejavnostjo, hudo osamljena ne le v samem Novem mestu in novomeški občini, ampak tudi na Dolenjskem v najširšem pomenu.

I. Z.

PRIPRAVLJAJO »PEPCO«

RAZBOR — Komajda so člani razborske igralske skupine končali uspešne nastope s predstavo o zavednem slovenskem učitelju in ljubitelju zasavskih gora Blažu Jurku na Razborju, v Loki pri Zidanem mostu in v Jurkloštru, že so prejšnji petek pričeli pripravljati novo predstavo. Naslov te je Pepca, besedilo zanjo pa je, največ po ustnem izročilu, spet pripravil marljivi Emil Stopar. Dejanje dvodejanke je vpeto v kmečko okolje pod obronki Lisce in v bližnji okolici, in se dogaja med obema vnojnama, ter ima izrazito socialno sporočilo. Premiera bo na Jožefovo, 19. marca.

SLOVENSKI OKTET TRETJIČ V ŠPANJI

LJUBLJANA — Slovenski okteti ob koncu lanskega decembra že tretjič gostoval v Španiji. Na tej turneji je nastopil osemkrat, koncerti pa so bili v mestih Elche, Cartagena, Lug, Ubeda, Santiago de Compostela in Pontevedra. V več krajih so okteti povabili, naj spet pride gostovat v leto 1989, vendar se je okteti že dogovoril z eno od vodilnih koncertnih agencij v Madridu, da bo na koncertno potovanje v Španijo šel šele leta 1990.

»JUHICO« ŠE ENKRAT

NOVO MESTO — V torek, 10. januarja, zvečer je v tukajšnjem Domu kulture gostovala zagrebško gledališče Teatar u gostima s komedijo Milana Grgića »Juha«. V tem lahkotnem delu, ki ga je režiral Relja Bašić, nastopajo Ana Karić, Ksenija Marinović in Boris Buzančić. Novomeški obiskovalci so se imenito zabavali. Predstavo so razprodali in mnogi Novomeščani sploh niso prišli do vstopnic. Za te in druge obiskovalce bodo Zagrebčani svojo »Juho« ponovili v novomeškem Domu kulture v ponedeljek, 16. januarja, ob 19.30. Vstopnice za ponovitev so v Domu kulture že na voljo.

Več vrst osnovnih šol?

V Dragatušu se boje, da bodo zaradi pomanjkanja denarja prisiljeni krčiti učni program

DRAGATUŠ — Namesto da bi se ravnatelj osnovnih šol ukvarjali s pedagoškim delom, usmerjanjem učiteljev, iskanjem novih oblik dela in podobnim, se ubadajo s tem, kako bodo preživel dneva v dan. Pri tem šola v Dragatušu ni nikakršna izjema. Toda kje najti še kaj denarja, ko so že pred leti zmanjšali izdatke na najmanjšo možno mero? Tega jim nihče ne zna povedati.

V šoli v Dragatušu so šli celo tako daleč, da učitelje in učenci sami čistijo učilnice, ki predstavljajo četrtino šolskih površin, kuharice pa telovadnico, da imajo lahko namesto dveh do treh snažilk zaposleno le eno s polnim in eno s polovičnim delovnim časom. Le na ta način je lahko pri njih ostal zaposlen strokovni kader, ki ga po normativih že sedaj nimajo dovolj, a tudi denarja za

prejemke ne. Ravnateljica Fani Toman se je sicer vse preteklo šolsko leto trudila, da bi njihove učitelje delno zaposlila še kje drugje v občini, a ji je v zavodu za izobraževanje in kulturo uspelo dobiti delo za germaniste za petino delovnega časa.

Težave, ki jih imajo šole z le osmimi oddelki, kakršna je dragatuška, pa se nadaljujejo tudi v oddelkih podaljšane bivanja. V Dragatušu imajo 2 takšna oddelka, zanju pa dobijo le dve tretjini osebnega dohodka učitelja. Nepokriti so vsi stroški, ki jih zahteva ta program. Za nameček se je v letošnjem šolskem letu spremeno tudi financiranje osnovnih šol. Za tiste oddelke, ki imajo manj kot 20 učencev, prejmejo šole po novem tudi manj denarja. Povprečno število učencev v dragatuških oddelkih je 19,8, tako da bodo v tem šolskem letu dobili za dobrih 16 milijonov dinarjev manj denarja, kot bi ga sicer. To pa je za majhno šolo velika vsota.

Kljub vsem tem težavam v Dragatušu v celoti izvajajo zagotovljeni program in še del dodatnega. Vendar ravnateljica Tomanova opozarja, da sedanj način financiranja postavlja šole v različni položaj, in se bojuje, da bodo nekatere prisiljene krčiti programe. »Lahko pride do tega, da bomo dobili več vrst osnovnih šol, in sicer tiste, iz katerih bodo šli učenci lahko v srednje šole, in tiste, iz katerih jim bodo vrata v te šole zaprta. Zato bi morali v prihodnosti pri načrtovanju novih zakonov upoštevati, da bi organizirali enotno osnovno šolstvo in enako financiranje za zagotovljeni program za vse šole. Kar pa se tiče dodatnega programa, naj bi strokovni delavci z republike odločili, kje naj bi ga izvajali, in seveda zagotovili tudi denar,« pravi Tomanova.

M. B.-I.

kultura in izobraževanje

Novo srečanje z drobno lepoto

V novomeški SDK na ogled grafične voščilnice iz zbirke dr. R. Pavlovca

NOVO MESTO — V avli stavbe novomeške SDK (v Kandiji) bo do konca januarja na ogled okoli 180 grafičnih voščilnic iz zasebne zbirke univerzitetnega profesorja dr. Rajka Pavlovca, duhovnega očeta populariziranja ekslibrisov na Slovenskem. Na razstavi, ki so jo pripravili v sodelovanju z Društvom Ex libris Sloveniae in jo je 26. decembra odprl njegov častni predsednik, bibliotekar in publicist Jaro Dolari, so stvaritve številnih slovenskih likovnih umetnikov, od Jakca in Maleša do Koporca in mlajših, tujno pa predstavljajo grafične voščilnice iz Avstrije, obeh Nemčij, ČSSR, Poljske, ZSSR, Madžarske, Francije, Belgije, Nizozemske in Japonske. Jaro Dolari je v esejistično zastavljeni uvodni besedi, namenjeni obiskovalcem, delavcem SDK in drugim, dejal, da pomeni srečanje z umetniškimi grafičnimi voščilnicami srečanje z lepoto, torej srečen dogodek. »To srečanje je popolnejše, čim globlje je umetniško sporočilo stvaritve, ki jo je avtor zasnoval kot voščilo. Ljudje pa si voščilo samo najboljši, srečo in drugo, kar želimo tudi sebi,« je poudaril. Navedel pa je tudi, da so voščilnice razmeroma mlada oblika občenja med ljudmi, saj so jih začeli uporabljati pred komaj 150 leti.

S to razstavo, ki pa ne pomeni tudi prve predstavitve male grafike v Novem mestu, je SDK imenitno zaključila svojo razstavno sezono v letu 1988, ki je sicer uspešno potekala. Ljubitelji likovne umetnosti so si večjo razstavo podobnih grafičnih stvaritev lahko že jeseni 1987 ogledali na srednji šoli pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve (v nekdanji gimnaziji), in sicer je bil takrat dalj časa na ogled večji izbor otroških ekslibrisov. Tudi to razstavo je pripravilo Društvo Ex libris Sloveniae, otvoritve pa se je udeležil tudi dr. Rajko Pavlovec, strasten zbiratelj drobnih grafik in lastnik mnogih dragocenin redkosti. Eno takih je takrat tudi pokazal obiskovalcem, in sicer zbirko miniaturalnih knjižic, od katerih je merila najmanjša — z ročno odtsigniranimi ekslibrisi — vsega 4 x 4 milimetre in še zdaj nima para na svetu.

I. ZORAN

Dediščina baroka

V galeriji Igle na ogled restavrirane dragotine iz lesa — Kipi in ostalo

LJUBLJANA — V galeriji Igle je op minulega tedna odprta razstava kipov plastik in risb slovenske baročne dediščine, ki jo je v sodelovanju z Inštitutom za godzno in lesno gospodarstvo pripravil Restavratorski center Slovenije.

Razstava predstavlja le del širok razvejene dejavnosti in nalog pri ohranjanju spomenikov in znamenitosti naš naravne in kulturne dediščine. Slednj je iz zelo dolgega obdobja, od prazgodovine (koliščarjev in mostiščarjev in Ljubljanskem barju) do najnovejšeg časa (partizanske arhitekture v Kočevskem Rogu). Upoštevana dediščina poleg tega zajema pokrajinske značilnosti ali splošne kakovosti, namenjena vsakdanji rabi (npr. kolovrat), ali predstavlja nacionalno dragotino (np zlati baročni oltar v cerkvi na Muljavi).

Les se kot gradivo pojavlja v kulturni dediščini v dveh vlogah: kot neposredno izrazno sredstvo in kot nosilec likovne stvaritve. Razstavo pa sestavlja jo štiri celote. Prva je namenjena slikarstvu (table mojstra HGG), po likani leseni stropi), druga kaže restavratorsko delo na kiparski dediščini tretja arhitekturo in četrta lesene polimirane oltarje. Vsak restavratorski prim je opremljen z dokumentacijskim gradivom in ustreznim razlagom, k omogoča obiskovalcem, da bolje dojamejo konserviranje in restavriranje lesa v naravni in kulturni dediščini.

I.

Končuje se prvo šolsko polletje

Učenci osnovnih in srednjih šol na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju začenejo zimске počitnice 16. januarja, njihovi vrstniki iz kočevske in ribniške občine pa teden kasneje — Za 8. februarja marsikje kulturni dan šole

DOLENJSKA, POSAVJE — Še nekaj dni, pa se bodo šole na Dolenjskem in v Posavju za dva tedna zaprle. Zimske počitnice se začenejo v ponedeljek, 16. januarja, in bodo trajale vse do ponedeljka, 30. januarja, ko bodo učenci spet napolnili učilnice. Šolsko polletje bo tokrat nekaj dni prej, kot se je začel pred leto, in ga bodo imeli osnovnošolci in srednješolci istočasno. Tako bodo lahko odšle družine, ki imajo otroke v osnovnih in srednjih šolah, skupaj na tako imenovani zimski dopust.

Enako kot za šole v dolenski in posavski regiji velja tudi za osnovne in srednje šole drugod po Sloveniji razen tistih na ljubljanskem in mariborskem območju. V slednjih se bodo zimске počitnice začele teden kasneje, to je v ponedeljek, 23. januarja,

in bodo trajale do ponedeljka, 6. februarja. V skupini šol, ki bodo torej imele polletni odih v drugem turnusu, so tudi vse šole v občini Kočevje in Ribnica, ker pač ti dve občini sodita v ljubljansko območje.

Ob takšni izvedbi zimskih počitnic je treba omeniti še eno nezamemljivo stvar, ta pa je, da se bodo učenci vseh šol na Slovenskem vrnili v razrede pred 8. februarjem in imeli še nekaj časa za pripravo nastopov v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Učenci na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju bodo, zvesti tradiciji, kulturni praznik tudi tokrat

primerno počastili. Kot se je dalo zvedeti, bodo na več šolah izvedli kulturne dneve, povabili nanje znane ustvarjalce in druge kulturne delavce ter omogočili, da bo prišla v primerni obliki do izraza tudi ustvarjalnost samih učencev.

Tri tragedije o zločinu pri Frankolovem

Dela pisateljice Vere Remic-Jager izšla v Borcu

Borec, revija za zgodovino NOB in ohranjanje revolucionarnih tradicij, je v decembrski številki, zadnji letnika 1988, objavil tri tragedije pisateljice Vere Remic-Jager o frankolovskem zločinu. Besedila so zasnovana na resničnem dogodku iz februarja 1945, ko so Nemci na Stranica pri Frankolovem obesili sto slovenskih rodoljubov in se tako maščevali za smrt zloglasnega krvnika slovenskega naroda Tonija Dorfmeistra. Med obešenimi je bil tudi pisateljčin oče, kateremu so v Borcu objavljene tragedije tudi posvečene.

Tragedije, kakor ta beseda imenuje sama avtorica, so natisnjene pod skupnim naslovom Frankolovski zločin. Vera Remic-Jager je izjemno pretresljivo snov oblikovala v zaokroženih dramatskih organizmih. To so: dokumentarna drama Frankolovski pasijon, poetična tragedija Frankolovski zločin in radijska igra Ecce homo. Besedila so opremljena z dokumentarnimi pojasnili in podatki o akterjih zločina ter o nekaterih žrtvah, tako da si lahko bralec sam ustvari celotno podobo tragičnega dejanja na Stranica pri Frankolovem.

I. Z.

Izšel bo zbornik o osnovni šoli

V knjigi bo gradivo z lanskega posveta ob 30-letnici enotne osnovne šole pri nas

LJUBLJANA — Izvršni odbor Zveze društev pedagoških delavcev Slovenije se je odločil, da bo celotno gradivo, ki je bilo predstavljeno na posvetu ob 30-letnici enotne osnovne šole lani septembra v Ljubljani, izdal v knjigi. V njej bo natisnjen uvodni referat dr. Franca Strmcnika, objavljeni pa bodo tudi prispevki drugih udeležencev, razpravljalcev na posvetu in poročila o delu skupin. To bo vsekakor zanimiv zbornik, ki ga bo sestavljalo dragoceno strokovno in študijsko gradivo z raznih področij in dejavnosti osnovne šole, popoprtili pa prispevki o sodobnih in aktualnih znanstvenih in strokovnih dognanjih ter prikazi različnih prizadevanj, rešitev in tudi dilem.

Zbornik, ki ga že vnaprej najavljuje in priporočajo kot nepogrešljivo čtivo in priručnik za vse, ki se ukvarjajo s problematiko vzgoje in izobraževanja, bo izšel konec februarja, torej že prav kmalu. Knjiga bo kar zajetna, saj bo obsegala blizu 450 strani. Naklada pa bo omejena, zato so se izdajatelji še pred izidom obrnili na šole in druge ustanove, naj si zbornik pravočasno zagotovijo z naročilom. Naročilnice bo Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije sprejemala do 20. januarja.

PLAČNIKI, DVIGNITE JAKČEVO MONOGRAFIJO!

NOVO MESTO — Dolenjski muzej naproša vse, ki so plačali Jakčevo monografijo, naj pridejo po to knjigo v tajništvo muzeja. S seboj naj prinesejo potrdilo o vplačilu. Monografijo je moč dobiti vse dni, ko je muzej odprt, se pravi razen ob sobotah in nedeljah. Po evidenci je zlasti iz samega Novega mesta in bližnje okolice veliko zamudnikov.

I. Z.

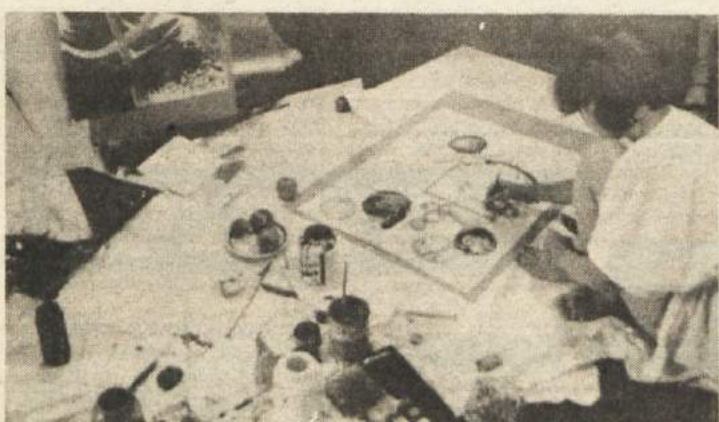
Nova knjiga o miselnih vzorcih

Tudi to je napisala Marija Gabrijelčič iz Novega mesta

NOVO MESTO — Novomeška pedagoginja Marija Gabrijelčič je leta 1985 izdala pri Državni založbi Slovenije knjigo Učimo se z miselnimi vzorci. Knjiga je pomenila osvetočjo novost v pedagoški literaturi in je čez noč osvojila mnoge učitelje na Slovenskem. Poleg tega je za to, da bi se vse, kar je v njej koristnega za prakso, kar najhitreje prelilo v življenje oziroma v uporabo, veliko storila sama avtorica. O bistvu miselnih vzorcev in praktični uporabi teh vzorcev pri učenju je govorila v številnih krajih in tako rekoč nobenega vabila, naj o tem predava, ni zavrnila.

Lani je Gabrijelčičeva pri isti založbi izdala novo knjigo o miselnih vzorcih. Novo delo ima naslov Predavajmo z miselnimi vzorci in je kmalu po izidu zaslovelo kot nepogrešljiv priročnik, namenjen učiteljem, šolskim pedagogom in psihologom pa tudi vodstvenim delavcem v šolah. V tej knjigi je Marija Gabrijelčič strnila in ubesedila nova spoznanja na področju, ki ga proučuje že vrsto let. Kot nakazuje že naslov, je v knjigi govor o uporabi miselnih vzorcev pri predavanjih. Bralec zve, kakšna naj bi bila predavanja za učence, kakšna predavanja za učitelje in kakšna za starše. Avtorica je v teh poglavjih v bistvu predstavila svoja lastna predavanja, pri katerih je, razumljivo, miselne vzorce tudi preizkusila.

I. Z.

V NOVEM MESTU SE LIKOVNE DELAVNICE? — Združenje likovnih skupin Slovenije je več let zapovrstjo prirejalo v Novem mestu začetne in nadaljevalne izobraževalne kolonije za ljubiteljske likovne ustvarjalce pa likovne, fotografске in druge delavnice. Zadnja leta je izobraževanje potekalo v hotelu Metropol pod vodstvom znanih slovenskih likovnih umetnikov kot mentorjev. Bodo takšne delavnice še v Novem mestu? Čeprav so bili že lani pomisleki s tem v zvezi, pa kaže, da bodo likovniki odvislopovsod še prihajali v uk na Dolenjsko. Na posnetku: iz ene od likovnih delavnic v Metropolu. (Foto: I. Zoran)

Vrnitev mature in gimnazije(?)

Nobena stvar, naj se zdi še tako dobra, ni zavarovana pred nevarnostjo, da se prej ali slej skazi. Tudi usmerjeno izobraževanje se ji ni moglo izogniti in so se prve večje napake v njem pokazale že kmalu po uvedbi. Potem je bilo manjših in večjih razpok, kratkih stikov in drugih takih pojavov čedalje več. Sčasoma je postalo očitno, da usmerjeno izobraževanje, kakor je zastavljeno, le ni čisto po meri naših možnosti in potreb, pa tudi ne razmer.

Veliko zamero pri ljudeh si je usmerjeno izobraževanje nakopalo z nekaterimi potezami. V oči sta najbolj zbudili dve: ukinitve starih dobrih, preizkušanih srednjih šol in ukinitve mature. Namesto teh šol so bile ustoličene nedorečene in vsebinsko blede usmerjene ustanove, med katerimi se

zlasti iste, ki so nadomestile gimnazije, niso niti dobro znašle niti izkazale. Poleg tega niso izobraževalne mladine za takoj uporabne poklice, pač pa je postalo vse bolj jasno, da so te šole bolj ali manj le pripravljavnica za višješolski in visokošolski študij. Tudi opustitev mature se je pokazala kot nesmiselno dejanje, zlasti še, ker ni nihče ponudil drugega načina za potrjevanje zrelosti absolventov srednješolskih letnikov.

Klic po ponovni uvedbi mature in vrnitvi stare dobre gimnazije je postal zadnja leta čedalje glasnejši, dokazi za to pa čedalje prepričljivejši. O tem se ni govorilo samo v šolah, temveč tako rekoč povsod tam, kjer je beseda nanelsa na usmerjeno izobraževanje. Zaveva je sledič prišla v republiko skupščino, kar je pomenilo, da se začnejo spremembe po zakoniti poti.

Glede ponovne uvedbe mature so stvari že jasne slovenska skupščina je decembra sprejela osnutek novega zakona o usmerjenem izobraževanju, ki ustoličuje zaključni zrelostni izpit na srednji šoli. Vrnitvi gimnazije ta osnutek resda ni naklonjen, so pa delegati na omenjenem zasedanju tako jasno in odločno zahtevali, da gimnazija mora »vsitati od mrtvih«, da je ponovno ustoličenje te srednje šole le še vprašanje časa. Pričakovati je, da bo takšne zahteve podprla tudi javna razprava o tem zakonu, ki bo potekala mesec dni, in da bodo morebiti v predlog zakona vniesli tudi gimnazijo. Kot rečeno usmerjeno izobraževanje doživlja uzakonitev generalnih popravkov in zakon ne bi štela za enega od slednjih tudi vrnitev gimnazije?

I. ZORAN

Koprive v Semiču
Razglednica kraja

Pogosto slišimo besede: Varujmo naravo! Vse za čisto okolje! O skrbi za okolje se veliko pogovarjajo tudi otroci v vrtcih in šolah in ti večkrat pobirajo papirčke, kar je zelo pohvalno za njihove tovarišice. Poleg te hvale na račun Semiča pa dodajam, da je zelo grdo, da v Semiču okrog blokov rastejo koprive in grmovje. Poseben ob blok, v katerem je samopostrežna trgovina, rastejo že več let stare koprive, v katerih se nabira vsa druga nesnaga, ki jo odmetava mimoidoči. Okrog posod za odpadke je tako nastlano, da se človeku gabi. Se dobro, da raste okrog veliko kopriv in grmovja, da mimoidoči ne vidijo vsega. Koprive vztrajno cvetijo in se iz leta v leto razmnožujejo tudi na drugi strani stopniček, ki vodijo do trgovine z glavne ceste. Mnoge motijo tudi koprive blizu starega gasilskega doma. Tu je bilo včasih lepo pokošeno, ko so še stari gasilci prirejali veselice na tem vrtu, zdaj pa je vse zamarameno, čeravno je sredi Semiča. Ali res ni nikogar več, ki bi požel koprive ter pospravil odpadlo listje in nesnago?

S. Š.
Semič

Obsojamo klevete

Na bodico »Lovci«, ki je bila objavljena v Dolenjskem listu v rubriki Novomeška kronika 29. decembra 1988, želi dati skupščina lovske družine Orehovica odgovor in pojasnilo. Tistega dne, ki je omenjen v časopisu, je skupina lovcev naše LD lovila divje prašiče na območju Miklavža na Gorjancih, torej znotraj meja LD Orehovica, in ne na brusniškem območju, kot je bilo zapisano. Lovci so divjad obsledili in lovišče zastavili ter čakali na pogon. Zaradi boljšega pregleda in popolne varnosti so se lovci na stojiščih postavili ob rob gozdne ceste. Takrat sta iz smeri Gosposodične prišla planinca, ki ju je lovec vljudno opozoril in napotil po drugi poti. Člani lovskih družin smo namreč dolžni preprečiti, da bi se zgodilo karkoli nepredvidljivega.

Zaradi bodice, objavljene v Dolenjskem listu, nismo bili razburjeni le v lovski družini Orehovica, ampak tudi v naši krajevni skupnosti. Lovci nas poznajo namreč kot dobre gospodarje in tovariše, zavzete družbenopolitične delavce ter poštene in humane gojitelje divjadi, ne pa kot krvoželjne. Morda bi bilo prav, da bi planinca povabili kdaj v lovišče, da bi se prepričali, kakšno je naše delo.

FRANC JAKŠE
starešina LD Orehovica

OBVESTILO

Izvršni odbor Društva invalidov Novo mesto vabi vse svoje člane na letno skupščino, ki bo v petek, 27. januarja, v kulturnem domu v Mirni Peči. Po letni skupščini bo kulturna prireditev. Vsi, ki se boste udeležili letne skupščine, se prijavite v društveni pisarni do 20. januarja, kjer boste dobili vse informacije. Prevoz bo zagotovljen.

VABLJENI

Mladina zavzeta za Kosovo

Branko Greganovič na obisku v Domu JLA v Novem mestu — Vrsta mladinskih pobud

NOVO MESTO — Pred časom se je v Domu JLA v Novem mestu mudil predsednik predsedstva zvezne pobude konferencie ZSMJ Branko Greganovič, ki je aktivnim vojaškim osebam in civilnim osebam v službi v JLA predaval o Kosovu kot problemu jugoslovskega koncepta razvoja.

V strinjnem predavanju je natančno razložil vse dejavnike, ki določajo sedanje stanje na Kosovu. Dejal je, da se zgodovina Kosova ne začne leta 1981, in postavil za izhodišče razumevanja politično-gospodarskega razvoja

Branko Greganovič, predsednik jugoslovske mladinske organizacije

M. BERISHAJ

Nekdo bo moral odgovoriti na ta vprašanja!

Kdaj bodo odpravljene krivične zaplembe kmečke zemlje?

V Kmečkem glasu sem prebral, da so člani upravnega odbora Slovenske kmečke zveze na seji ugotavljali, da si prenovne zadrugištvani ni moč niti zamisliti brez vrnitve nekot odzvezte zemlje. Človeku se kar vsiljuje vprašanje, kaj bo z zemljo, ki je bila po krivici odvzeta kmetom. Predvsem v zaostalih krajih na Dolenjskem je bilo po osvoboditvi več zaplembe zemlje, ki bi jim lahko pripisali krivičnost.

Naj navedem konkreten primer. Jože Plut z Vrtače 2 je bil septembra 1943 mobiliziran in je ob nemški oktobrski ofenzivi padel v roke belim, ki so ga hoteli ubiti, rešili pa so ga Nemci in je bil potem ves čas ujetništva v Ljubljani in kasneje v Novem mestu. Kot ujetnik je razkladal kamione za pivovarno Union, na sebi je imel italijansko vojaško bluzo s črno krpo na hrbtu, in ko ga je takega videl neki Semičan, je po Semiču raznesel novico, da je pri belih. Zavaljo tega so mu brez možnosti zagovora zaplenili posestvo in ga razdelili med zaslužnike. Takih zaplembe je bilo po vojni še več in znano je, kako se je sodnik Lovšin, pošteniak od nog do glave, opravičeval svojem, ko je moral izrečiti take dvomljive sodbe.

Skrajni čas je, da vendar nekdo pojasni, kdaj bo plačano posojilo Svobode. Sklep je sprejel SNOS, tehnične posle izvedel Denarni zavod Slovenije, boni in obveznice so bile popisane, potem pa vse tiho je bilo.

FRANC DERGANIC
Semič

Umrlí otrok je bil moj sin

Pripombe matere umrlega dečka Mitje Krojsa k odgovoru dr. Franca Žnidaršiča na članek »Otroka umorila malomarnost?«, objavljen 29. decembra lani

Ne zaradi svoje žalosti, temveč zato, da je ne bi doživel še kdo drug, moram sedaj, čeprav je v mojih očeh še polno solza, odgovoriti na pismo direktorja ZD Trebnje dr. Franca Žnidaršiča, objavljeno 29. decembra lani v Dolenjskem listu. V pisnu sočustvuje z menoj, navaja, da so mojemu sinu pomagali skladno z medicinsko znanostjo, najvaja potek tistega usodnega 2. decembra 1988, ki ga ne bom nikoli pozabila, ter v zaključku sarkastično vali krivdo na novinarja Pavla Perca ter, da bi bilo vse v skladu z današnjim časom, omenja težke razmere v ZD in napredek, ki ga je kljub temu ta ustanova dosegla.

Njegovo sočustvovanje ni pristno in potek tudi ni čisto tak, kot ga navaja. Morda se resnice kdo boji, jaz pa se je ne, ker nimam ničesar več izgubiti. Moja resnica pa je takale:

Takoj ko je sin dobil napad, to je bilo od 16,30 do 16,40 sem poklicala ZD Trebnje in prosila za zdravniško pomoč. Dežurno sestro Darjo Groščičar pozdravim sem zaprosila za obisk dežurnega zdravnika na domu. Sestra mi je odgovorila, da dežurni zdravnik za otroke ne hodi na dom, zato naj sina pripeljem v ZD Trebnje. Ko sem ji pojasnila, da sin težko diha in ne more hoditi ter da ga zato ne morem pripeljati, mi je odgovorila, naj pokličem čez dve uri, pa tudi za takrat ne verjame, da bo zdravnik prišel na dom. Ostala sem prisobna, vendar sem bila obupana in sin me je spomnil, naj pokličem dr. Buchbergerja. Res sem to stikila in zdravnik Buchberger je takoj prišel, čeprav ni zaposlen v ZD Trebnje. Dal mi je injekcijo aminofilin — deksametazona, ki jo je dajal v žilo najmanj deset minut, in me opozoril, da je te vrste injekcije treba dajati toliko časa. Po injekciji je počakal, da je videl njen učinek, nato pa mi je predlagal, naj sina odpeljem v ZD Trebnje, kjer naj bi mu dali še kisik.

Takoj sem sina odpeljala v ZD, kamor sva prispela ob približno 17,30, in dežurno sestro obvestila, da sem sina pripeljala

in da tega ne bi mogla storiti brez pomoči dr. Buchbergerja. Zahtevala sem dežurnega zdravnika, vendar mi je sestra odgovorila, da ga ni, ker je na terenu, in naj počakava s sinom zunaj, pred ZD. Na moje stalno insistiranje je klicala zdravnika po radijski zvezi, vendar ga ni doklicala, zato je na moj ponovni predlog, naj vendar pokliče koga od drugih zdravnikov, poklicala dr. Žnidaršiča.

Ko je dežurna sestra po telefonu obvestila dr. Žnidaršiča in ga seznanila z zdravstvenim stanjem mojega sina (ki ga do takrat sploh ni videla) ter mu povedala, kakšno injekcijo je že dobil (imela sem s seboj ampule injekcije, ki jo je dal na domu dr. Buchberger), ji je dr. Žnidaršič po telefonu naročil, naj mu da enako injekcijo, kot jo je dobil že doma, ter da bo tudi sam takoj prišel v ZD. Šele na to sem sina lahko pripeljala oz. smela pripeljati v ambulanto.

Dežurna sestra mi je res dala injekcijo, vendar v veliko krajšem času kot zdravnik na Mirni. Nato je prišel dr. Žnidaršič in skušal otroku dati kisik, vendar je ugotovil, da kisika sin ne dobiva. Med tem časom, pa je prišel dežurni zdravnik dr. Humer in ugotovil, da si sinu potrebno dati še injekcijo za srce, kar je tudi storil. Nato sta oba zdravnika na sebi poskušala, zakaj kisikova bomba ne dela, nakaar je dr. Humer izjavil, da ventil na maski že prej ni delal. Potem sta masko snela in sinu dala cevko v nos, ki sta jo pritrčila na kisikovo bombo. Ker pa se je Mitju stanje vidno slabšalo, je dr. Žnidaršič predlagal prevoz v bolnišnico v Novo mesto. Ker dežurna sestra ni mogla doklicati dežurnega voznika rešilca (med tem časom je dr. Žnidaršič odšel domov), so poklicali prostega voznika rešilca tov. Zupanič, ki je prišel takoj. Morala pa sva čakati, tokrat na napatnici za rešilca in za sprejem na pediatrični oddelek novomeške bolnice.

Dežurni zdravnik dr. Humer je nato sina odnesel v rešilni avto in mu v njem po-

novno namestil v nos cevki za dovajanje kisika. Zaradi slabega zdravstvenega stanja, v katerem je bil moj sin, sem bila prepričana, da ga bo spremljal kdo od zdravstvenega osebja, vendar ni bilo tako. Zdravnik mi je dejal, naj se usedem v rešilni avto poleg sina, in med prevozom, ko je stanje neprestano slabšalo, sem po vozniških navodilih morala sama spremljati stanje na aparaturi za dovajanje kisika. Voznik je s prižganimi signalnimi lučmi in neprestano kličoč dežurno ekipo v bolnišnici, izredno hitro pripeljal v Novo mesto. Slišala sem, kako so vozniku iz bolnišnice med pojo odgovorili, da bo ekipa pripravljena čakala pri vhodu.

Vendar sva bila z voznikom po prihodu pred bolnico znova šokirana, kajti tam je bil le strážnik z vozilom. Hitro smo sina premetli na vozniček in z voznikom sva sama odpeljala v pediatrično ambulanto, kjer je bila popolna tema. Takoj sva začela iskati zdravnika ali kakršnokoli pomoč, vendar je ta prišla šele po mojem dolgotrajnem obupanem klicanju. Prva je prišla dr. Pavlinova. Ta je otroku najprej s kisikovo bombo hotela dati pomoč, vendar jo je kmalu odvrkla in mu pričela dajati umetno dihanje usta na usta. Takoj zatem je začela dr. Pavlinova klicati, kje so anesteziisti, in sina odpeljala v operacijsko sobo. Skušali so otroku pomagati, a bilo je prepozno. Omenila bi tudi, da sva se s sinom celo pot do bolnišnice pogovarjala in sem ga tudi tolažila, da mu bo kmalu lažje, ker mu bodo v bolnici pomagali.

Morda je moj opis nekoliko dolg, vendar nihče ne ve, kako dolgo so bile ure od 16,40, ko sem prvič klicala ZD Trebnje, do približno 19. ure, ko sem sina pred operacijsko sobo zadnjič videla živega. Ni mi mar za blato, ki ga navaja dr. Žnidaršič v članku. Če blato je, ga bodo očistili pristojni. Povsem razumljivo pa tudi je, da je ob takim dogodku vznemirjena javnost in s tem tudi družbenopolitične organizacije, saj te javnosti tudi predstavljajo. Pristojni bodo raziskali, ali je bilo potrebno dati sinu dve injekciji še v ZD Trebnje. Jaz vem samo, da se je zdravstveno stanje Mitju, potem ko ju je prejel, bistveno poslabšalo. Tudi laiki lahko odgovorijo, ali dežurni zdravnik zaradi svoje zdravniške etike mora priti k težkemu 15-letnemu bolniku in ali ni dolžnost vsakega prisotnega zdravnika, da takega bolnika spremlja v rešilem avtomobilu. Dr. Žnidaršič pa bo moral tudi sam sebi odgovoriti, kakšen je ZD, čigar direktor je, da bolnika pusti pred vrati in da ima aparature, ki niso popolnoma v redu. Tudi nisem pričakovala, da bi lahko nekdo, ki ni le zdravnik, ampak tudi direktor zdravstvene ustanove, dajal neresnične podatke o tem, kdaj sem prvič klicala zdravnika in kdaj sem sina pripeljala v ZD Trebnje, ter tudi zamolčal injekcijo, ki jo je bolniku dala dežurna sestra po njegovih navodilih, ne da bi kdo od njih prej bolnika videl.

Žalost v mojem srcu je preglbokoka, ostala je tudi velika praznina, ki pa jo napolnjuje tudi jeza in obup zaradi prikozevanja resnice. Zato je prav, da bralci tega lista, ki so imeli priliko brati odgovor direktorja ZD Trebnje, preberejo tudi moje besede.

MAJDA KROJS
Ul. Zapadnodolenjskega odreda 1
Mirna

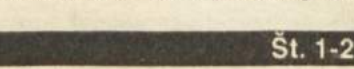
Fran Avsec

Kljub temu da so prijatelji in znanci vedeli za bolezen dolgoletnega družbenopolitičnega delavca in gospodarstvenika Franca Avsca iz Sevnice, so z bolelečno v srcu sprejeli vest, da je komaj v 60. letu ugasnilo njegovo plodno življenje. Franc je prišel v Sevnico iz rdečih revirjev, iz Trbovelj, kot izučen trgovec. Ob delu se je še izobraževal in tako širil svoja obzorja. Ustvaril si je topel dom in družino.

Do leta 1950 je bil zaposlen v sevniškem trgovskem podjetju kot trgovski pomočnik, od leta 1950 do 1963 je bil tehnični sekretar na občinskem komiteju ZK, od leta 1963 pa je bil zaposlen v sevniškem Jugotaminu. Tam je bil sprva sekretar, zatem pa vodja obrata oz. tozda. Pred upokojitvijo konec leta 1978 je bil vodja komercialnega sektorja. Bil je cenjen delavec in dober tovariš, priložjen tudi med poslovnimi partnerji. V Sevnici je bil tudi sekretar občinskega sveta ZSS in predsednik OK SZDL.

VEČ STORITI ZA OSTARELE

Člani izvršnega odbora Društva upokoencev Kočevje se ob koncu lanskega leta ocenili opravljeno delo. Upokojenko društvo je lani organiziralo 8 izletov za 540 udeležencev, pripravilo v likovnem salonu razstavo ročnih del upokoencev, izvedlo za člane dve srečanju in martinovanje na Dvoru in navdve uspele družena upokoencev v Osilnici, Vasi-Fari in Koprivniku. V bodoče bodo v društvu več pomagali ostarelim članom, menijo pa, da bi za to morali več storiti Rdeči križ, socialno skrbstvo in drugi, tudi krajevne skupnosti. V društvu se ogrevajo za anketo med ostarelimi občani, s katero bi ugotovili potrebo po pomoči in uvedbi službe za oskrbo starejših občanov oziroma občanov. Ob koncu lanskega leta je društvo vse člane, starejše od 80 let, obdarilo s 5.000 din.

ZIDALA STA Z DOBRO OPEKO — V Šmalčji vasi pri Šentjerneju sta 9. januarja praznovala zlato poroko Martin in Alojzija Krhin. Hkrati z zlato poroko je bila to tudi petdesetletnica njenega bivanja v tem kraju, saj je Alojzija doma z Rateža, kjer je bil njen oče Franc Francić znan čebelar, muzikant in organist, ki je sam tudi zlagal pesmi, Martin pa s kmetije v Dolenjem Gradišču. Alojzija je bila znana kot dobra kuharica, Martin pa kot harmonikar. Po poroki sta se preselila v hišico, ki jima je jo v Šmalčji vasi podaril Martinovo oče, s pridnim delom pa sta si ustvarila še kmetijo okoli nje. Martin je začel takoj po poroki izdelovati zidno opeko in tega posla se je držal celih štirideset let. Kot je bil trden zid iz Krhinove opeke, tak je bil tudi njun zakon. (Foto: T. Jakš)

Bančni kontrarop

Ambient spominja na poceni kriminalke, ki si jih sicer večkrat lahko ogledamo v glavnem še v črno-beli tehniki. Na cerkvenem zvoniku je odbilo petnajsto uro, ko je stric osivelih las in živih sivkastihi očeh, obleren s staro ponošeno obleko, pokrit s sivim klobukom in obut v ponošene švedre stopil v poslovalnico Ljubljanske banke. Oči bančnih uslužbenk so se ustavile na struci kruha, ki jo je stric stiskal pod pazduho. S pogledom je preletel notranjost poslovalnice. Pogled se mu je ustavil na tablici z napisom Devizno poslovanje občanov. Nasmeh mu je obsijal obraz. Potem je počasi stopil k okencu.

- Želite, prosim?
- Ali lahko dvignem 300 mark?
- Načeloma lahko.
- Zakaj pa le načeloma?
- Ker imamo le bankovce po 1000 mark. Če hočete torej dvigniti 300 mark, morate imeti pri sebi 700 mark. Ali jih imate?
- Nimam. Kaj pa, če pridem jutri?
- Lahko pridete, a tudi jutri bomo imeli samo bankovce po 1000 mark.
- Potem bi pa dvignil 1000 mark.

— Žal, ne morete, saj je dovoljeno hkrati dvigniti le 460 mark. Stric je za trenutek obnemel. Čelo se mu je nagubalo kakor sahistu, ki je zašel v probleme in zamenja išče rešitev, potem pa je s preprosto kmečko logiko našel rešitev: — Dajte mi 1000 mark in vam bom 700 mark ostal dolžan. Uslužbenka je zamahnila z roko, stric pa je razočaran odcapljal iz banke. Ni in ni mogel razumeti: če je banki zapal svoje devizne prihranke, zakaj jih banka ne bi njemu? Imate denar, in ga vendarle nima! MATJAŽ RUS

Še: Boj na Rakovniškem polju

Pojasnijo tajnika komasacijske komisije k ugovorom o poteku komasacije

15. novembra lani je izšel Dolenjskem listu članek z naslovom Boj na Rakovniškem polju, v katerem novinar vprašuje udeležence komasacije za njihovo osebno mnenje o izvedbi in učinkih komasacije, to je predvsem nekatere od tistih, ki menijo, da se jim pri izvedbi godi krivica. Med njimi so Vojko in Marija Kutnar iz Sentruperta, Alfonz in Marija Jaki iz Brinja nasproti udeležencu komasacije in predstavniku DPS, predsedniku IS, Maksu Kurentu ter članom komisije.

Način dela komasacijske komisije je, v kratkih obrih, tak, da spremlja potek dela izvajalca komasacije, ki je na Rakovniškem polju Geodetski zavod iz Ljubljane, razen za tehnično plat izvedbe, za katero je odgovoren izključno izdelovalec. V postopku sodelujeta še komasacijski odbor in podkomisija za vrednotenje komasacijskega sklada, ki sta sestavljena izključno iz komasacijskih udeležencev iz območja. Niti komisija niti ostali organi ne morejo zastopati lastnikov zemljišč, ki direktno sodelujejo pri oblikovanju idejne zas-nove komasacijskega območja, vrednotenju komasacijskega sklada ter osnutku projekta razdelitve zemljišč, tako da so vabljeni osebno oziroma na krajevno

običajen način, kot pač urejajo predpisi za posamezno fazo komasacijske izvedbe.

Med drugim so udeleženci komasacije vabljeni tudi na tako imenovano zbiranje želja, to je na pogovor, pri katerem izrazijo svoje želje glede oblike in lege bodočega zemljišča v komasacijskem območju; te želje se pozneje po možnosti upoštevajo, če niso preveč v nasprotju s cilji komasacije, to je z oblikovanjem primernih obdelovalnih tabel, in če ne grejo na škodo ostalim udeležencem. Ker so želje navadno mnogo večje od možnosti in želijo udeleženci le najboljše zemljišče, vsem oziroma večini želja ni možno popolnoma ustreči, zato postanejo nekateri prizadeji, predvsem tisti, ki nočejo razumeti, da evidentirana želja še ni zagotovilo in obljuba izvršitve.

Uklanjavanje želja in pobud je tudi ena izmed obveznosti in nalog komasacijske komisije. Ker je delo komisije javno, udeleženci lahko spremljajo postopek dela na osnovi zapisnikov sej, ki so dostopni na dogovorjenih mestih, ostalo dokumentacijo pa lahko pregledajo pri tajniku komisije in Geodetskem zavodu v Ljubljani ali direktno pri predstavniku na terenu. Tako so vsi udeleženci sproti in dobro obveščeni o delu komisije in delu izdelovalca komasacije.

Postopek izdelave je precej drag, trenutni stroški so približno 472.732 din/ha, od katerih je pri komasaciji Rakovniško polje KZS pokrila 10%; ostalo so republiška sredstva, udeleženci sami niso ničesar prispevali.

Pri izvedbi postopka so poleg komisije pogosto sodelovali na sejah komisije tudi člani komasacijske podkomisije za vrednotenje komasacijskega sklada ter komasacijski odbor, katerega član je tudi Alfonz Jaki, priznan in napreden kmetovalec, ki je na ta način dober seznanjen z delom komisije. Njemu je znano, da informacije o delu komisije lahko dobi vsak čas, tudi sedaj, vendar ga med 37 udeleženci, ki so dali pripombe, obravnane na 13. seji komisije dne 7. 11. 1988, ni bilo.

Trditve, da je veliko na slabšem, in ostalo ne drži, ker se mu kompleks ni bistveno preoblikoval, spremenile so se meje največ ob robu njegovih dosedanjih parcel, kar je razvidno s primerjavo starega in novega stanja na karti. Poleg ostalega glede tega preudca zadeve, ker se nima odločbe, ko pa jo bo prejel, mu bo dana možnost pritožbe na republiško geodetsko upravo v Ljubljani, ki bo zadevo uredila, če je nepravilna. Vse ostale navedbe izjave in insinacije v zvezi z na novo dodeljenim zemljiščem ter samovoljno odstranitvijo novih mejnikov, ki jih je moral GZ na novo postaviti v navočnosti LM, so izraz nepretentnega pregleda nad situacijo osebnega gledanja na postopek ter užaljenosti, ki izvirata iz izvedbe melioracijske ureditve kompleksa, ko je delo izvajalca VGP Novo mesto ostalo nezavršeno, kar je v obdobju, ki se je premaknila iz poletnega obdobja na pozno jesen, v čas, ki je bil za izvedbo najmanj primeren.

Mimogrede rečeno je Jaki imel

okrog domačije pred melioracijskim in komasacijskim posegom probleme z odvodnjo, mehkim zamocvrjenim zemljiščem. Takrat sta si pospeševalna služba in kmetijska inšpekcija prizadevali sanirati razmere, ki so se zadovoljivo rešile z izvedbo melioracije, za kar pa navedeni ne kaže hvaležnost, nasprotno, zaničljivo omenja vse ukrepe, kar je vse prej kot objektivno, da izjave o nepravilnosti izvedbe Geodetskega zavoda in Zdržene zveze ne komentiramo, ker oni o tem nič ne vedo. V zvezi z obtožbami na račun predsednika izvršnega sveta naj še navedemo, da predsednik ni kontaktiral s komisijo v zvezi s svojim zemljiščem, dokler ni bil vabljen na obravnavo kot vsak drug udeleženec komasacije. Komisiji je celo dal izjavo, da ne vrtraja na tem, da ima zemljišče v tabli št. 33, ki se zdi Jakiju tako sporna predvsem zaradi tega, ker ima tam locirano zemljišče predsednik; poleg tega ima ta kot kmetovalec in kooperant z drugo ter komasacijski udeležec enake pravice in dolžnosti kot ostali v območju, ki mu je novo zemljišče dodeljeno v skladu s predpisi in navodili za izvajanje komasacije.

Nenavadna je navedba Vojka in Marije Kutnar, da jima na novo dodeljeno zemljišče sega v bližino Jakijeve domačije, da ne bosta šla tako rekoč obrat na njegovo dvorišče. Ker je konec Kutnarjev na novo dodeljene parcele celih 140 m oddaljen od domačije, tudi ne drži, da je inž. Janko Sirec predlagal zasnovno ureditve, ker je to delo izvajalca GZ v sodelovanju s komisijo, pa tudi navedeni inženir o tem nič ne ve.

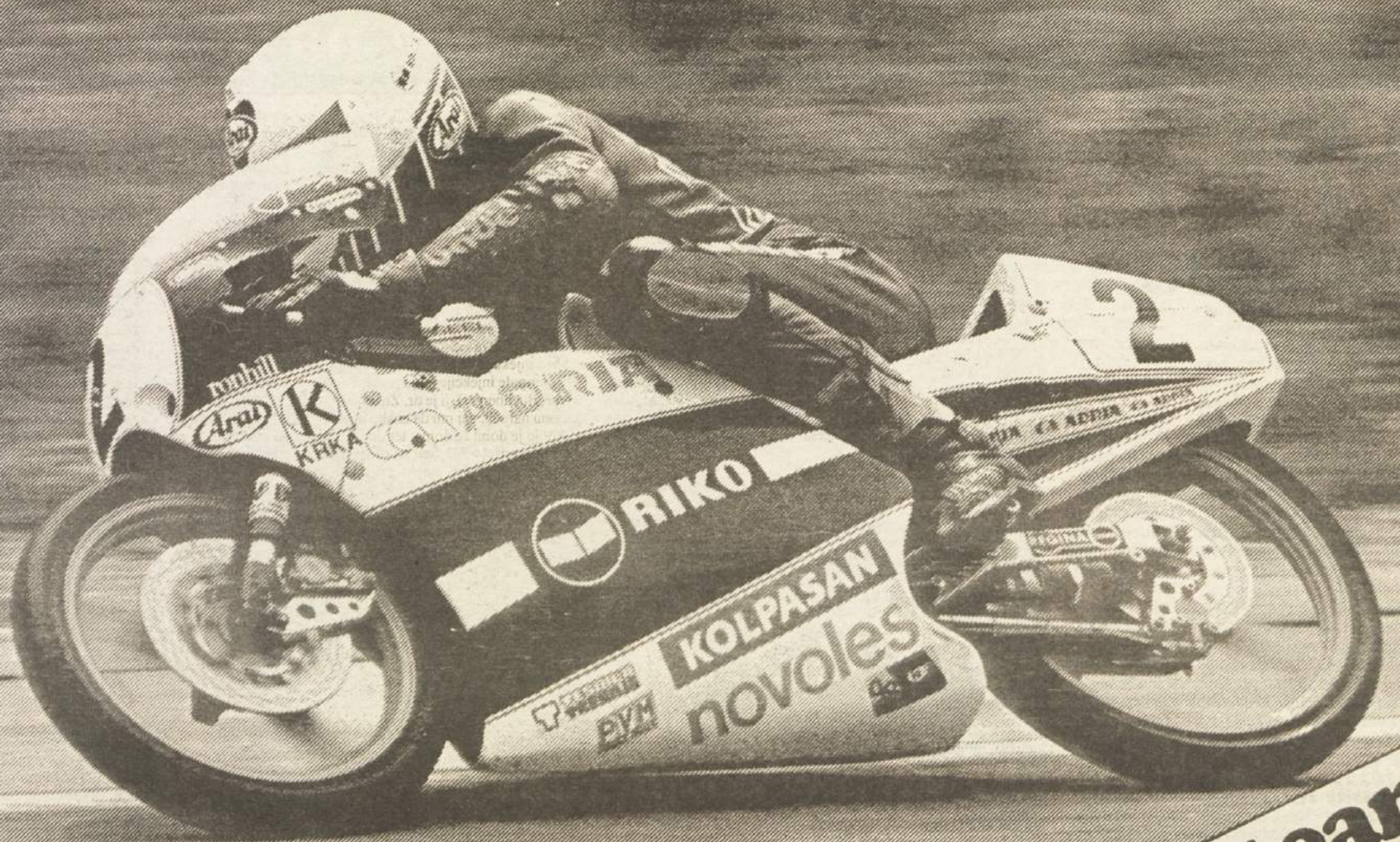
Iz navedenega zapisa si lahko tudi nepoučeni ustvarijo približno sliko o postopkih in težavah komasacijske izvedbe ter ljudi, ki pri njej sodelujejo in doživljajo večino neutemeljene kritike vsi skupaj in vsak poseamezno, čeprav je znano, da napake, narejene v postopku, popravi druga stopnja, to je republiška geodetska uprava.

Za komasacijsko komisijo
tajnik:
inž. JANEZ RESMAN

ZIDALA STA Z DOBRO OPEKO — V Šmalčji vasi pri Šentjerneju sta 9. januarja praznovala zlato poroko Martin in Alojzija Krhin. Hkrati z zlato poroko je bila to tudi petdesetletnica njenega bivanja v tem kraju, saj je Alojzija doma z Rateža, kjer je bil njen oče Franc Francić znan čebelar, muzikant in organist, ki je sam tudi zlagal pesmi, Martin pa s kmetije v Dolenjem Gradišču. Alojzija je bila znana kot dobra kuharica, Martin pa kot harmonikar. Po poroki sta se preselila v hišico, ki jima je jo v Šmalčji vasi podaril Martinovo oče, s pridnim delom pa sta si ustvarila še kmetijo okoli nje. Martin je začel takoj po poroki izdelovati zidno opeko in tega posla se je držal celih štirideset let. Kot je bil trden zid iz Krhinove opeke, tak je bil tudi njun zakon. (Foto: T. Jakš)

Javlič Lojze

riko racing team

srečno 1989

vsem sponzorjem, ljubiteljem moto športa in ostalim, ki so pripomogli k mojim vrhunskim uspehom doma in v tujini

novoles

KOLPASAN

kolpa-ker

AJDA

ADRIA

IMV RENAULT

trgovsko podjetje
NOVOTEHNA
68001 novo mesto, glavni trg 11

**Antikorozivni
spray**

WD-40

*milijonkrat
preizkušen*

vedno uspešen

kozmetika

DILA

DISTRIBUZIONE INTERNAZIONALE
LEGNAMI ed AFFINI S.r.l.
34132 TRIESTE - Via Ghega 3
Tel. (040) 62088-64310 - Telex 460442 DILATS

neazbestna tesnila
elastes®

*za zdravje in čisto
okolje*

VRHUNSKA MOŠKA KOZMETIKA

ronhill®

kozmetika

VRHUNSKA MOŠKA KOZMETIKA

HELADA ZA POKUŠNJO

Helada. Grčija. Koliko čudovitega in skrivnostnega se skriva za tem imenom, s katerim označujemo deželo, ki leži na jugu Evrope in se preko Sredozemskega morja spogleduje z afriškimi in bližnjevzhodnimi obalami, deželo, ki jo po imenu poznajo šolarji po vsem svetu, deželo starih mitskih junakov, slovitih filozofov, modrih državnikov, nenadkriljivih tragedov in pesnikov, kiparjev in graditeljev.

Grčija. Le kdo se ni v šolskih klopih zasanjal in v domišljiji poletel v senčne gozdove Epira, na livade Atike, v hribe Peleponeza? Kdo ni v svoji domišljiji obiskal te starodavne dežele, komu ni razgrela fantazije s svojimi zgodbami o junakih, trojanski vojni, Odisejevimi popotovanji? Le najbolj suhoparnega filistra ni ob imenu Grčija nikoli pogrelo pri srcu.

Na grška tla sva se morda tudi zaradi te namišljene in prave zgodovinske gloriole, ki obdaja Grčijo, odpeljala z veliko pričakovanja. A že prvi vtisi so namu kaj hitro postavili na trdna tla. Bajke in fantazije so eno, resničnost pa je nekaj drugega. Tudi v Grčiji je tako kot vsemi drugimi mitskimi podobami: le tanke, komaj slutene vezi se tkejo med preteklostjo-bajko in resnico vsakdanjika.

BIROKRATSKA MAŠINERIJA

Na grška tla sva stopila pravzaprav že nekaj dni prej, kot pa sva zares zapeljala avtodom preko mejnega prehoda pri Dojranskem jezeru. Grčijo sva povohala že v Skopju, če seveda ne upoštevava spoznanj o tej deželi, ki sva jih pobrala iz šolskih knjig in iz pripovedovanj tistih, ki so starodavno teželo že obiskali. Za vstop v Grčijo si morajo jugoslovanski državljani priskrbeti vizum, brez njega ni nič z obiskom, saj lepe misli o dobrososedskem sočelovanju pa o odprtosti meja v Evropi ne veljajo, ko gre za nas. Grčija, sicer turistična velesila, ima v tem pogledu neusmiljeno vlado: od svojih bližnjih sosesov zahteva vizum in amen.

In tako sva se že v Skopju napotila na grški konzulat po potrebne stampiljke v potnem listu. Po krašem tavanju po mestnem središču sva našla konzulat, veličastno stavbo, narejeno v nekakšnem antičnem slogu in obloženo z belim marmorjem. Ba sva se, da bo postopek dolgotrajen, slišala sva o revščnostih, s katerimi se srečajo naši ljudje, predvsem Makedonci, kadar imajo opravka z grško birokracijo, a izkazalo se je, da je bilo vse skupaj, kljub silni birokratski resnobi, končano v nekaj minutah.

Postopek je bil videti komičen in žalosten hkrati. Da sva dobila vizum, sva morala oblesti kar pet uradnikov. K sreči so bili vsi lepo razporejeni za svojimi pisalnimi mizami v enem samem prostoru. Prvi se je podpisal, drugi je vpisal datum in še nekaj, tretji je pritisnil stampiljko, četrti je ponovno z elegancijami in do popolnosti izdelanim gibom roke dal svoj avtogram, peti pa je nazadnje dodal nekakšno čačko v potni list in pobral denar. Prava mala demonstracija vsemogočne birokracije in gladko tekočega pisarniškega stroja.

»Hudik bo, če so Grki takšni ljubitelji birokratskih opravil,« sva si mislila.

GIMNAZIJSKA GRŠČINA SE NE OBNESE NAJBOLJE

No, na meji so bili vtisi prijetnejši, spoznanja, da smo Jugoslovani za Grke nekaj drugega kot ostali Evropejci, pa samo še potrjena. Naši cariniki in obnejni miličniki so naju brez zadrževanja prepustili v nadaljnjo obdelavo grškim kolegom. Na oni strani neje pa je bil možem v uniformah mnogo bolj pomemben nogomet na televizijskem ekranu kot potnik v avtodomu. Le carinica in en od njenih kolegov sta pokazala nekaj več zanimanja za avtodom ter napisale na njem.

Izpolniti sva morala formular, ki je obvezen samo za Jugoslovane. Drugim popotnikom je to dodatno opravilo prihranjeno. Nato pa naju je mejna uradni-

Solun se hitro širi in razvija v moderno velemesto. Ugoden položaj in pomorske težnje Grkov so iz njega ustvarili cvetoče pristaniško, trgovsko in sejmsko središče. Pravijo mu tudi sredozemski Hamburg.

ca prijazno opozorila, da sva grško ime za Kreto napisala nekoliko po svoje. Ko sva doma pripravljala napis za na vrata avtodoma, sva pot od severa do juga zapisala s skrajnima točkama, Severnim rtom in Kreto. Da bi pokazala nekoliko prijaznosti do domačinov, sva imena zapisala v takšni obliki, kot so v uporabi na kraju samem. Z norveškim imenom za Severni rt je bilo vse v redu in Norvežani so pripoznali Nordkapp kot pravo ime, pri Kreti pa se je nekoliko zalomilo.

Gimnazijsko poznavanje grških črk se je izkazalo kot prešibka osnova za pisanje besed v novi grščini. Kreta se v grščini sicer res izgovori Kriti, napiše pa ne z velikimi črkami KPITI, kot sva iz gimnazijskega znanja o velikih grških črkah napisala midva, marveč KPETE, se pravi namesto iote je na mestu eta.

S flomastrom sva popravila napako in prijazno uslužbenko vprašala, ali je zdaj napis pravilen. Očarljivo se je nasmehnila, odkimala in dahnila: »Ne!«

Bila sva popolnoma zmedena. Napisala sva tako, kot nama je ona sama zapisala na listič, zdaj pa odkimava. »Res, ti Grki! Nekaj imajo proti nam, Jugoslovonom, da se tako norčujejo,« sva si mislila.

Nekoliko poparjena sva se odpravila naprej. Nočilo se je že, ko sva zapeljala v domovino Homerja, Sokrata, Platona, Sofokleja, Aristotela in drugih slovitih mož, ki so postavili temelje zahodne civilizacije, pa nama njihova dežela tiste trenutke ni bila kdove kako pri srcu.

Šele nekaj dni kasneje se nama je skrivnostno odkimavanje pojasnilo. Od prijaznih domačinov sva v naključnih pogovorih zvedela, da Grki v potrditev odkimajo in rečejo: »Ne!«, zanikajo pa s prikimavanjem.

MESTA VSESVAJAO LJUDI

Naslednji dan naju je pričakalo lepo in veliko mesto, starodavni Solun ali Tesaloniki, kot mu pravijo Grki, oziroma Salonika, kot mestu tudi pravijo po svetu. Zjutraj sva po prespani noči ob cesti zapeljala v tako imenovani sredozemski Hamburg in padla v pravi prometni pekel. Reka pločevine se je razlivala po širokih ulicah Soluna, trobila, smradila zrak in preplavljala vsak prosti kotiček. Mesto je namreč drugo na lestvici grških mest. Šteje milijon prebivalcev in se spopada z vsem tistim, kar tudi sicer velja za velika grška mesta — pregostim prometom, onesnaženim zrakom, nezaustavljivim širjenjem in hitrim naraščanjem prebivalstva.

Več kot polovica Grkov dandanes živi v Atenah in Solunu. Kdor je le mogel, se je namreč preselil v mesto: če ne v Atene, ki so cilj vsakega kolikor toliko ambicioznega Grka, pa vsaj v Solun, ki se ponaša s tem, da je eno od največjih sedozemskih pristanišč in trgovinska prestolnica Grčije. Takšni notranji migracijski tokovi so temeljito počistili po grškem podeželju. Vasi v odmaknjenih predelih in v hribih so izumrle, z njimi vred pa tudi cele pokrajine. Ko so se Grki zavedeli, da je beg z vasi v mesta za deželo

škodljiv, je bilo že skoraj prepozno. Sedanja vlada skuša s številnimi ukrepi zaježiti izseljevanje v mesta. Gradi boljše prometnice tudi do najbolj odmaknjenih naselij, izboljšuje zdravstveno varstvo zunaj mest, daje ugodna posojila in denarno podporo vsem, ki se žele nastaniti na podeželju, spodbuja male obrti, kmetijstvo. Skratka, skrbi, da bi se življenje vrnilo v zapuščene kraje. Enako skrb posveča sploh vsem izseljencem, tudi tistim, ki jih je z belim kruhom zvalila tujina, ne samo domača mesta. Sploh so Grki veliki rodoljubi. In tudi ko gredo na lepše, v mesta ali v tujino, se zvesto vračajo v domači kraj, če drugega ne, vsaj na obisk.

Običajno Solunu ne velja tolikšna pozornost za zgodovino navdušenih turistov, saj jih privlači bolj južni del Grčije z Mikenami, Atenami, Delfi, medtem ko naj bi se po Solunu sprehajali predvsem trgovci, ladjarji in poslovneži. Vendar bi mestu storili krivico, če bi ga videli le v tem modernem videzu in poslovnem utripu. Ponaša se z mnogimi starinami in dolgo zgodovino.

Ustanovil ga je že leta 315 makedonski kralj Kasander ter mu dal ime po polsestri Aleksandra Velikega. Mesto je doživelo največji razcvet v bizantinskem obdobju, ko je bilo za Bizancem največje in najbogatejše mesto v mogočnem bizantinskem cesarstvu. Danes ni kraja v Grčiji, kjer bi našli več spomenikov bizantinske kulture kot prav v Solunu. Med drugim stoji tu najstarejša bizantinska bazilika na grških tleh, cerkva sv. Paraskevia iz 5. stoletja. Mesto je slišalo pridige svetega Pavla, videlo mučeniško smrt sv. Demetrija, preživelo udarce valov ljudstev, ki so se valila preko njega, ga ropala in bogatila, od Gotov, Avarov, Saracenov do Normanov. Mesto je dalo ime tudi južni zavezniški fronti med prvo svetovno vojno. V bojih na solunski fronti so se posebej izkazale srbske čete, na kar so Srbi še danes nadvse ponosni.

NEZAUPLJIVI SOLUNSKI BANKIRJI

No, danes oblegajo Solun drugačne vojske. Poleg poslovnežev in mornarjev obiskujejo Solun predvsem turisti. Med njimi so pogosti tudi Jugoslovani, ki pomagajo s svojo značilno vejo turizmu — z nakupovalnim popotništvom — širiti naš »ugled« v svetu. Dogajanja na grško-jugoslovanskih mejnih prehodih so najlepši odraz tovrstnega jugoslovanskega turizma. Gevgelija je postala pravi tihotapski kanal, po katerem iz Jugoslavije potujejo devize, nazaj pa se vrača različno blago, predvsem zlatina. Cariniki so pri nekaterih naših »turistih« odkrili prave menjalnice deviz v malem, pri vračajočih se pa cela skladišča krznenih oblačil, kave, avtomobilskih delov in že omenjene zlatine, ki se jo menda najbolj splača nakupovati v Grčiji in Turčiji ter nato prodajati doma.

Ugled, ki ga širijo takšni jugoslovanski turisti, seveda ni brez posledic. Začutila sva jih tudi midva na svoji lastni koži.

Solun je poln zgodovinskih spomenikov iz obdobja bizantinskega cesarstva. Okoli njih se širi mesto, rastejo stolpnice, vendar pa rast ne ogroža spomenikov, za katere zglede skrbe in jih obnavljajo, če seveda pozabimo na to, da so kot izgubljeni med visokimi zidovi okoliških stavb.

Ena od značilnosti grških cest so obcestne kapelice. Naj bo avtocesta ali makadamska vaska pot, prej ali slej naletite na takšno obcestno molitveno počivališče.

Postanek v Solunu nisva izkoristila le za površen ogled starin in za kratek predah, temveč tudi zato, da sva zamenjala potovalne čeke v grško valuto. Ob tem opravilu sva spoznala, kakšno mnenje imajo solunski bankirji o naših ljudeh, kako nekoliko preveč podolgem in počez nas mečejo vse v isti koš. Nikjer drugod v Grčiji in ne kje drugje po svetu, kjer koli sva potovala, niso v banki opravili zamenjave potovalnega čeka v denar s toliko strahu in previdnosti kot v Solunu.

Ko so v banki zagledali rdeči jugoslovanski potni list, so se prijazno nasmejani uradniki v hipu spremenili v toge birokrate. Preslikali so najina potna lista ter bančni nalog Ljubljanske banke za izdajo potovalnih čekov in šele potem izplačali tistih nekaj drahem. Videla sva, da z drugimi tujci niso bili tako previdni, a kaj sva mogla. Vdala sva se v usodo, da spadava v posebno vrsto ljudi, ker prihajava iz Jugoslavije. Zakaj so se solunski bankirji naučili za našimi državljani ravnati nekoliko drugače, pa, kdo bi vedel. Žal najbrž na osnovi izkušenj z nekaterimi našimi »domiselnimi« ljudmi.

Najini prvi koraki po grških tleh torej niso bili najbolj razveseljivi. Skoraj bi se dalo reči, da sva bila razočarana, nekaj nad ljudmi, še bolj pa nad podobo, ki jo, naj bo upravičena ali ne, imamo Jugoslovani v Grčiji. A kot velja, da ne gre hvaliti dneva pred večerom, velja tudi, da ga ne gre grajati. Kasneje sva doživela veliko lepega, spoznala sva prijazne, gostoljubne ljudi, ki so imeli o Jugoslaviji in naših ljudeh lepše mnenje, spoznala sva tisto Grčijo, ki ohranja skrivnostni čar privlačnosti in ki je ni mogoče pozabiti.

Kamra ali Galerijev slavolok, ki so ga Solunčani postavili leta 306 v počastitev zmage rimskega cesarja Galerija nad Perzijci, je priljubljeno shajališče.

Beli stolp kot zdaj pravijo beneškemu stolpu iz začetka 15. stoletja, je simbol Soluna. Za časa turške nadvlade je nosil ime Krvavi stolp; služil je za jetnišnico in morišče.

Solunske ulice ponujajo marsikaj za oči, v vsakdanjem vrvežu pa tudi kakšen manj prijeten prizor, kot je na tem posnetku berač z razgaljeno rahitično nogo.

Foto: Tone Stojko

kot bi radi nekateri prikazali, res pa je, da lahko bo, če se bo tako nadaljevalo. Nekaj osnovnih podatkov o Kosovu, ki nam jih je nanizal Kolgeci, da je precej jasno slika težke kosovske hipoteke.

V prvi polovici lanskega leta se je s Kosova odselilo 1228 ljudi, od tega 913 za delo sposobnih, 700 jih ni imelo zaposlitve. V tem obdobju se je na Kosovo vrnilo 370 ljudi, zaposlitev pa jih je dobilo 314. V pokrajini je zaposlenih 220.000 ljudi, nezaposlenih je 135.000, več kot 40.000 Kosovarjev dela v tujini, koliko pa je takih, ki so si delo poiskali v drugih delih naše države, nihče ne ve. V prvem lanskem polletju je povprečni osebni dohodek na Kosovu znašal 25 milijonov starih dinarjev.

Možnosti za zaposlitev na Kosovu so zelo majhne in ta trend ne narašča. Samo med kosovskimi Srbi in Črnogorci je okoli 17.000 brezposelnih in če bi zaposlovali samo te, bi trajalo več kot dve leti, da bi vsi dobili delo. Po podatkih, ki jih imajo, bi se okoli 5000 ljudi vrnilo na Kosovo, če bi jim zagotovili delo. Težave, ki se na Kosovu že dalj časa kopičijo, je treba gledati tako s politične kot z ekonomske plati. Seveda pa tega ni moč ločevati, saj gospodarska situacija vpliva na ekonomsko in obratno. Bojim se, da bo v bodočnosti problem zaposlovanja še težji.

Na Kosovu se trezni voditelji zavedajo, da je nacionalizem največja ovira na poti k normalizaciji stanja. Doslej smo se najbolj borili proti albanskemu nacionalizmu, kar je tudi razumljivo, saj smo Albanci na Kosovu večinski narod in je ta nacionalizem tudi najbolj nevaren. Ne smemo pa podcenjevati niti vse bolj intenzivnega delovanja s pozicij srbskega nacionalizma, ki se je pokazal tudi v nekaterih ekscesih na mitingih. Naše stališče je jasno: enonacionalna zbiranja ne morejo prispevati, da bi se stanje na Kosovu izboljšalo, ravno nasprotno. Na takih zborih ni možen demokratski dialog. Moralo pa bo preteči nekaj časa, da se bodo v prizadevanja za reševanje naših težav po demokratični poti začeli vključevati tudi albanske množice. Vsem nam

mora biti jasno, da lahko stvari rešujemo samo preko institucij sistema. Čeprav tudi na tem področju nismo zadovoljni z doseženim, lahko pokažemo vsaj nekaj dobrih začetnih rezultatov, zlasti to velja za sodstvo, ki je med najbolj ažurnimi v Jugoslaviji. V sodnih organih smo izvedli tako idejnopolično kot delovno deferenciacijo. Bolj uspešni so tudi organi za notranje zadeve, katerih prva naloga je borba proti albanskemu nacionalizmu in separatizmu. Jasno je namreč, da je končni cilj albanskih nacionalistov in separatistov padec Jugoslavije, kajti Kosovo samo ne more postati njihov plen, dokler ne pade Jugoslavija. Vsakemu treznemu človeku na Kosovu, ne glede na nacionalnost, pa mora biti jasno, da Kosovo brez Jugoslavije nima nikakršne bodočnosti. Zato je besedičenje, da naložbe na Kosovu pravzaprav podpirajo iredentno, neumnost, kajti naložbe na Kosovu so naložbe v jugoslovansko Kosovo, so naložbe v Jugoslavijo. Kolgeci zelo dobro ocenjuje slovenski delež in način v kosovskih naložbah. Če bo čim več naložb utemeljenih na dohodkovnih odnosih, ne pa na kreditih, bomo na tem področju dosegli zastavljeni cilj.

Seveda v pogovoru s tako zanimivim, odkritim in kompetentnim sogovornikom nismo mogli mimo vprašanja albanskega molka, kar zlasti Srbi pogosto očitajo albanskim množicam. Za tako imenovani albanski molk je več razlogov. Eden od teh je po moje tudi to, da se je v zadnjih letih v Jugoslaviji o Kosovu pisalo, kar je res in kar ni. Vsak lahko piše vse. Kosovske stvarnosti tako nismo uspeli realno prikazati širši jugoslovanski javnosti. Poleg tega je del albanskih kadrov danes v taki poziciji, da se moramo kar naprej braniti pred raznimi obtožbami, podtikanjem pa tudi grobimi lažmi, namesto da bi lahko trezno in koristno delali in povedali, kako mi vidimo kosovsko realnost in izhod iz tega težkega stanja. To je Kolgeci ilustriral z drobnim primerom iz svoje prakse. Še dobro se ni vsedel na stol prvega človeka SAP Kosova,

že je v Dugi prebral o sebi grozne stvari, da je v občini, iz katere je doma, »uvažal« emigrante iz Albanije. V mojo občino pa je zadnji emigrant iz Albanije prišel, ko sem bil star 9 let.

Drobec take kosovske »stvarnosti« smo doživeli tudi mi. Kot rečeno, smo v Pristino prišli naravnost iz Peči, kjer smo preživeli dan. V Peči smo zvedeli za miting v Kosovem Polju. Štirje kolegi so si priiskrbeli prevoz in se že dopoldne odpeljali v Kosovo Polje, da so lahko takoj in s kraja samega poročali za svoje časopise, radio in televizijo. Večina pa nas je ostala v Peči in nadaljevala obisk po programu, ki so ga za nas že prej pripravili naši gostitelji iz srbskega novinarskega društva. Prvi in edini kosovski politik, s katerim smo se srečali, je bil Remzi Kolgeci, pri katerem smo bili ravno v času, ko se je miting v Kosovem Polju končeval. Naslednji dan, ko smo bili ravno v Beogradu na pogovoru z vodstvom in uredniki Politikine hiše, pa smo v Politiki prebrali, da se slovenski novinarji niso udeležili mitinga v Kosovem Polju zato, ker so jim to odsvetovali kosovski politiki. Ko smo pri direktorju Politike protestirali in povedali, kako je v resnici bilo, se je sicer opravičil in obljubil, da bodo naslednji dan objavili popravek. Vendar še ena sicer drobna napaka ali zlonamernost je bila že storjena. In take stvari gotovo ne pripomorejo k reševanju kosovskega izredno težkega stanja, za rešitev katerega je v prvi vrsti potrebno tudi zaupanje. Kako globoko pa je nezaupanje in sumničanje vsajeno v ljudi, ki jih kosovska kriza resnično močno prizadeva in ki se spreminja v nacionalno travmo, pa pove tudi tale droben pripetljaj. Za mizo v Politiki hiši se je ena od urednic Politikinih edicij tu nagnila k meni in je prijazno vprašala, kakšen vtis je name naredil Kolgeci. Rekel sem, da je po moje pameten, trezen, umirjen in sposoben človek. »Tudi jaz imam tak vtis,« je odgovorila kolegica in s strahom dodala: »Toliko slabše za nas, če je v resnici prikriti separatist.«

A. BARTELEJ

NE VSE V EN KOŠ

»Včeraj je bilo stanje na Kosovu slabo, tudi danes ni dobro, kakšno bo jutri, ne vem, vsekakor pa mora biti boljše.« S temi besedami je jeseni, ko smo slovenski novinarji obiskali Kosovo, začel pogovor prvi človek Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo Remzi Kolgeci, predsednik predsedstva SAP Kosova. Od takrat se je na Kosovu zgodilo veliko stvari. Najbolj očitno zunanji izraz kulminacije kosovske krize pa je bilo večdnevno vrenje kosovskih Albancev, ki so po nekajletnem molku v velikem številu na prištinskih ulicah v nape-tem ozračju v času zasedanja pokrajinskega komiteja ZK jasno in glasno, a za naše razmere mirno in strpno izrazili podporo pokrajinskemu političnemu vodstvu, zlasti Azemu Vlasiju in Kaqusi Jasari. A v tej napeti in eksplozivni situaciji je bilo razmerje sil v Srbiji pač tako, da sta se mora-

la ta dva voditelja kljub plebiscitarni podpori kosovskih Albancev umakniti s svojih položajev. Pri pomiritvi in vsaj delni konsolidaciji stanja na Kosovu je v tistih dneh Remzi Kolgeci odigral zelo pomembno vlogo. S svojo umirjenostjo, zrelostjo, delavnostjo in strahno zdržljivostjo je v veliki meri pripomogel, da so se strasti pomirile, da ni prišlo do izbruha, ki bi gotovo imel velike in strašne posledice ne samo za Kosovo in Srbijo, ampak za celo Jugoslavijo. Takrat je Kolgeci poleg že tako izpostavljenih funkcij predsednika predsedstva SAP Kosova dobil še dodatno veliko obremenitev: postal je tudi vršilec dolžnosti predsednika predsedstva pokrajinskega komiteja ZK Kosova. V tej dvojni funkcionarski vlogi je Kolgeci po sili razmer še danes. Ostal bo do takrat, dokler izmed okoli 500 evidentiranih članov ne bodo izbrali novega pokrajinskega komiteja ZK, za predsednika tega organa pa je več kot 20 kandidatov.

Kolgeci velja za treznega, delavnega, umirjenega in kultiviranega človeka, skratka za politika novega kova, zelo odprtega za novinarje, v kar smo se lahko ob obisku na Kosovu tudi sami prepričali. Na pogovor s Kolgecijem smo slovenski novinarji prišli naravnost iz Peči, na predsednika pa smo morali čakati dobre četrt ure. Za to »akademsko četrt«

se je Kolgeci opravičil, vzrok za zamudo pa je bil več kot tehten. Ravno tisti dan po slovitih 17. seji CK ZKJ je bil v prištinskem predmestju v Kosovem Polju velik miting tamkajšnjih Srbov in Črnogorcev, nezadovoljnih s potekom 17. seje in z izidom glasovanja o zaupnici članov predsedstva CK ZKJ, na katerem srbski član tega organa Dušan Črkrebić ni dobil podpore. Na mitingu v Kosovem Polju nezadovoljna množica ni popustila do besede Kaqusi Jasari, nič bolj pa se ni godilo niti Marku Orlandiću, ki so ga kosovski Srbi in Črnogorci še nekaj dni pred tem kovali v zvezde, razočaral pa jih je s svojim nastopom na 17. seji, ko se je pridružil umirnejši šušvarjevi liniji. Ravno ko smo mi čakali Kolgecija, je bil, tik pred koncem kosovpoljskega mitinga, pri njem Orlandić.

»Na Kosovu je še vedno pristno delovanje s pozicij albanskega nacionalizma in separatizma. Danes se za to delovanje uporabljajo drugačne metode kot leta 1981, cilj pa je isti — etnično čista republika Kosovo. Ta cilj skušajo albanski nacionalisti in separatisti doseči z ilegalnim delovanjem, s pisanjem parol in trosenjem letakov s pamfleti in s povezovanjem z albansko emigracijo. Vendar vsega na Kosovu ne smemo metati v en koš. Tudi glede mednacionalnih odnosov pri nas ni vse tako črno,,

Najboljši grede v pekel

Še ena norija je za nami — Camel Trophy 88/89. V Jastrebarskem pri Zagrebu se je zbrala 50-članska jugoslovanska ekipa, sestavljena po boji- da temeljiti proučitev vseh anketnih pol. Teh pa je bilo toliko, da smo bili presenečeni vsi, predstavniki družbe Camel Trophy in mi, ki smo se tekme udeležili. Osemindvajset tisoč Jugoslovancev je kajpak številno, ki je družbi Reynolds dala precej misliti. Organizacija Camel Trophy bo eno izmed ekip za svojo džungelsko avanturo tudi naslednje leto prišla iskat v Jugoslavijo.

In skozi kaj smo člani YU ekipe šli v Jastrebarskem? Svoje sposobnosti smo morali pokazati na šestih različnih področjih. Psihotest je marsikoga že na začetku spravil v slabo voljo, predvsem kandidate z juga, ki so tovrstnih testov prenažali že iz intervjujev za pridobitev boljših delovnih mest. Drugi del »psihoanalize« je bil bolj povezan s samim tekmovanjem, saj so bila vprašanja postavljena tako, da je prišel do izraza sam značaj kandidata. Ko pravim značaj, mislim predvsem na tiste značajske vrline, ki so najbolj neposredno povezane s samo »dirko«: duh kolegalnosti, odzivanje na možne nevarnosti v džungli, reakcije na nesreče sotekmovalcev ipd.

Morda bo marsikoga zanimalo, kdo so tvorili izbrano petdeseterico. V glavnem je šlo za fakulteto izobražene ljudi — od inženirjev strojništva, rudarstva, gozdarstva pa tja do profesorjev humanističnih

ved. Povprečna starost je bila okoli 30 let, prej več kot manj. Demonstracije praktičnih znanj so bile kar zanimiva kombinacija spretnosti: od sekanja debla s sekuro oz. motorno žago, zabijanja žebeljev, uporabe mehanskega dvigala ter škripca pa do obvladovanja samega vozila v ekstremnih pogojih vožnje.

In ni kaj, tale land rover zmore res hudiča in pol. Stalni pogon na vsa štiri kolesa, turbodieselski motor ter vitlo je le nekaj prednosti tega terenca. Dvajset tisoč britanskih funtov je cena vozila, ko se napoti v tropske pragozdove. Yuri Malinkovski, makedonske gore list, sicer predstavnik družbe, ki za land roverje izdeluje vitlo, je navdušeno opazoval, kako smo se vlekli iz polmetrskega blata. Prijetno ga je presenetilo tudi samo znanje udeležencev.

Richard Fox, predstavnik družbe Land Rover, je ravno tako pohvalil dobro znanje vseh in o končnem izboru kandidatov dodal še: »Be lahko. Selekcija bo težka, saj so vsi glede vsega na solidnem nivoju. Moramo se ozirati na psiho človeka, na njegove fizične sposobnosti, na poznavanje mehanike in končno tudi na znanje angleščine, ki je zaradi komuniciranja sredi pragozda nujno. Prav nad slednjim sem bil izjemno presenečen. Vsa ekipa res dobro govori angleško.«

Z večino zgornjih trditvev se tudi sam strinjam. Zlasti pa smo vsi ugotovili odločilno pomembnost rezultatov psihotesta. V izbrano četverico recimo niso prišli vrhunski športniki, delavci zaščitne enote milice, prekajeni avanturisti in dobri poznavalci tropskih razmer. Gre skratka za ljudi, ki sicer sami zmorejo marsikaj, a jim mogoče manjka prava mera kolektivnega duha.

Zanimivi je bil odgovor Yurija Malinkovskega, ko sem ga vprašal, če bi za Camel Trophy izbral človeka, ki je odličen voznik, mehanik ter izjemen športnik, a slabo govori angleško. »Če bi bil jaz edini,

ki bi odločal, tak človek ne bi prišel v poštev. Kajti če bi moral v kritični situaciji nekoga šele učiti angleščino, bi bilo to lahko usodno za sotekmovalca.

Yuri Malinkovski ni odločal edini, saj so žirijo sestavljali predstavniki družbe Land Rover iz Anglije, Francije, Združenih držav Amerike, Alžirije in Jugoslavije.

Vse tiste, ki so ostali »izven konkurence«, lahko potolažim, da je bil cel projekt pošteno realiziran, brez primitivnega balkanskega sistema zvez in znanstev. Upam si tudi trditi, da so imeli organizatorji oz. selektorji pri izboru res srečno roko in so dosegli bržkone optimalno selekcijo.

Od Slovencev gre na Kanarske otoke (tam bodo predpriprave za Amazonko) 26-letni Robert Kašca, inženir komunikacij, poročen in brez otrok, mogoče pa tudi Andrej Škafar, ki je rezervna. Robert, ki sicer dela kot globinski vrtalec v idrijskem rudniku živega srebra, je med drugim svoje popolno navdušenje izrazil takole: »Nad samim preizkusom naših sposobnosti sem bil rahlo razočaran, saj sem pričakoval več: bolj zahtevno progo in zahtevnejši preizkus telesne moči. V trope bom šel prvič in edini strah, ki tiči v meni, je ta, da bi se komu izmed članov ekipe v džungli zgodilo kaj tragičnega. V svoje sposobnosti zaupam, saj je nevarno življenje del moje službe. Malce moram popraviti le upravljanje vozila.«

In na koncu so vsi na dobičku. Družbama Warn (vitli in dodatna oprema za jepe) in Land Rover iz Anglije je taka preizkušnja kajpak fantastična reklama, da o cigaretah Camel niti ne govorimo. V hotelu, kjer smo bivali vsi, novinarji, udeleženci in organizatorji, so jih delili na debelo. Tudi sicer Camel ni bil skopuški: ure, torbe, obeski za ključke, pasovi — vsega je bilo dovolj (vse seveda ustrezno označeno). Zopet se je obrnilo nekaj denarja. Še več se ga pa še bo. Vse je biznis, in to dober!

DUŠKO DUĐIĆ

V neobveznih premislek

Tudi kaj storiti

V 40 letih je po podatkih dr. Slavena Letice Jugoslavija izvedla ali to vsaj skušala okoli 60 reform, od tega 5 ustavnih, 13 reform gospodarskega sistema, 20 sprememb tekoče ekonomske politike, 5 reform šolstva in izobraževanja, 8 reform zdravstva in socialnega zavarovanja ter desetino drugih bistvenih posegov, med drugim tudi v Partijo oziroma ZK, sindikate, državno upravo itd.

Rezultat teh sprememb je najnižji položaj naše države na lestvici kakršnegakoli evropskega ali svetovnega vrednotenja. Država je zadolžena do grla, narodi in narodnosti se besedno spopadajo čez okope svojih etnij ali pa še malo dlje, Slovenija je poslednja nebakrotizirana država enota (koliko časa še?), naš zunanje-politični ugled ne prepriča več niti ljudstev, ki so včeraj izumila ogenj. Sodnik ali inženir, ki sta imela lani-ob tem času 1200 DEM plače (v dinarjih), dobita danes 500 ali še manj DEM, ljudje, ki nimajo od česa živeti in kaj ukrasti, se polivajo z bencinom in pritikajo vžigalice. Otroke polnimo z nekakšnimi nadomestki znanj, učitelj, ta stober naroda, piše asfalt z v, nadobudna mladina se smeje starčku, ki mu je spodrsnilo na ledu na prehodu za pešce. Ne iz hudobije. Kar tako, ker je smešno, kot v risanki o Tomu in Jerryju.

Fotografija leta v Jugoslaviji je pretep žensk, ki se lasajo v vrsti za delavski kruh, novinarji objavijo vse podatke o proletarčku, ki je v službi ukradel že amortizirano rezilko (za kar se sicer pride v peklo povsod po svetu), šele na jasnem namig ljudi, ki bodo zmagali v boju za

oblast, pa se lotevamo ljudi, ki bodo v tem boju za oblast poraženi in imajo recimo ukraden vikend v Neumu. Čeprav smo se v strazarje pred temi in podobnimi vikendi enakega izvora zaletavali že pred 10 leti. Podobnih nesreč, ujm in žalostnih podob bi lahko našli še nekaj milijonov, od 22 milijonov Jugoslovancev jih namreč že več kot 70 odstotkov živi na robu bede po afriških merilih.

Kako naprej? Seveda v in z novo reformo. Tokrat bodo oziroma so kar tri hkrati. Gospodarska, ustavna in reforma Zveze komunistov. Seveda pa v tako razdeljeni in prestreljeni državi partijska elita, ki o vsem odloča, še zdaleč ni enotna glede praktične izvedbe korakov na novi poti. Ena od orientacij je ekonomski liberalizem plus politični pluralizem. Brez politične konkurence da ni niti ekonomske konkurence in učinkovitosti. To usmeritev je mogoče povezati s Kučanom in Slovenijo in delno z zahodnejšimi deli države.

Drugi ključ izhoda, ki ga drži v rokah Milošević s svojimi Srbi in še kom, je ekonomski liberalizem plus politični konservatizem. To je nekakšna na pol slovenska pot, podpira tržno gospodarstvo, hkrati pa ostaja pri klasični partijski državi, s tako imenovano diktaturo proletariata, demokratičnim centralizmom in drugimi pripomočki.

Tretji model naj bi bila ohranitev sedanjega stanja plus ravnotežje strahu. Torej tako kot danes, samo da bi vse delovalo, saj za božjo voljo Jugoslavija in jugoslovanstvo

za nobeno ceno ne smeta propasti. Prvaka take orientacije naj bi bila Stipe Šušteršič in Branko Mikulić. Zadnjega ni več, prvi pa je že velikokrat menjal zastave.

Četrty recept, ki zaenkrat nima poimenskih očetov, kar pa ne pomeni, da nima na stotisoče in milijone somišljenikov, je ekonomski plus politični konservatizem. Sistem zahteva vrnitev k izvornim načelom socialističnega kolektivizma, torej k enakosti v siromaštvu (in utopičnem blagostanju), državnem planiranju, diktaturi proletariata, permanentnemu razrednemu boju. Skratka: Romunija, Severna Koreja ali Albanija.

V katero jabolko bomo ugriznili? Bodo imele verjetnejše orientacije na sebi kakšen kos vojaške uniforme? Zakaj pesimizem? Tudi zato, ker še pred začetkom napovedane reforme ali reform nimamo v Jugoslaviji nobenih omembe vrednih materialnih in denarnih virov, da o morali in zanosu niti ne govorimo. Računamo lahko (kar se kapitala tiče) samo na 5 do 10 milijard dolarjev novih tujih posojil v naslednjih 10 letih in na tisto, kar bodo prinesli zdomci. Naša prva in propadla reforma je imela 25 milijard dolarjev deviznega kapitala, druga prav tako propadla, pa celo 90 milijard. Da o zanosu, zaupanju in nenajeti morali sploh ne govorimo. Kljub temu pa verjamem, da v Jugoslaviji nekoč bo več strank in da bo to za vse dobro, verjamem, da bo minister vojske civil, verjamem, da je naša usoda Evropa. Za to sem pripravljen tudi kaj storiti.

MARJAN BAUER

Še vedno sem optimist

Na predstavitveni razstavi trajne delovne skupnosti samostojnih kulturnih delavcev Neapolis iz Novega mesta je umetnostni kritik dr. Peter Krečič poudaril, da je bil arhitekt Peter Simič tisti, ki je na Dolenjskem prvi oral tovrstne brazde. Od leta 1974, ko je Simič s prvo nagrado na natečaju As design doživel svoj prvi večji uspeh, se je njegovo ime še večkrat znašlo na seznamih zmagovalcev natečajev s področja grafičnega in industrijskega oblikovanja. Leta 1974 je bilo njegovo oblikovanje Priloge Dolenjskega lista dvakrat izbrano za najboljšo grafično oblikovanje meseca, 1978 je dobil Simič prvo nagrado na republiškem natečaju za oblikovanje razporednega znaka občine Novo mesto, leto dni kasneje je dobil odkupno nagrado za sistem sedežnega pohištva na jugoslovanskem natečaju v Sarajevu, lani je bil njegov znak izbran za razpoznavni znak društva Virtuti et Musis na Dunaju in še bi se kaj našlo. Peter Simič je bil v Novem mestu popoln začetnik nekega načina življenja. Pri socialnem zavarovanju je bil poleg skladatelja Vinka Globokarja iz Žužemberka edini prijavitelj kulturni delavec v Novem mestu. Republiški komite za kulturo mu je status umetnika odobril leta 1978.

DL: Po precej uspešnih sedemdesetih letih, ko se je vaše ime pogosto pojavljalo v medijih, smo v osemdesetih letih priče zatišju, ki ga je prekinil uspeh z znakom Virtuti et Musis. Gre za ponoven vzpon? Zdi se namreč, kot da bi ponovno oživel. Iz vašega ateljeja prihajajo lepe in odmevne realizacije: znak Domus Slovenica na Dunaju, zasnova pesniške zbirke Siga in prve štiri knjžice, poetika Mirana Jarca, monografija Božidarja Jakca, prvi del celostne grafične podobe občine Novo mesto itd.

Simič: Če kaj znaš, lahko pokažeš, če imaš priložnost. V

bogatejših tujih družbah vedo, da je tudi oblikovanje tisto, ki prinaša denar. Oblikovanje made in Italy in danski design sta pojma v svetu. O stanju pri nas nima smisla razpravljati, ugotovili bi isto kot pred 20 leti. Seveda pa je v večjih središčih, kot je na primer Ljubljana, več možnosti, da pride oblikovalec do naročila. Izkaže pa se lahko samo z naročilom. To, da sem nekako oživel, je golo naključje. Zgodilo se je, da sem bil povabljen na natečaj za znak Virtuti et Musis. Na temelju uspešnega dela sem avtomatično dobil še naročilo za znak Domus Slovenica. Glede knjig, ki so izšle pri Dolenjski založbi, se lahko za njihovo oblikovanje zahvalim Franciju Šaliju. On mi je dal naročilo. Kot še marsikomu. Z njegovo vrnitvijo domov je v novomeškem kulturnem življenju marsikaj oživel. Da je končno prišlo do izdelave celostne grafične podobe občine Novo mesto, in to po desetih letih od izbire mojega znaka, sem zaslužen tudi jaz. Naročnika sem pozval, naj dokončamo, kar smo začeli, ali pa znak prečrtamo in vse skupaj damo v predal oziroma arhiv. Srečna okoliščina je, da hočejo ljudje, ki so danes na občini, marsikaj narediti. Prej se je bolj govorilo in odlašalo, čeprav so bili časi manj slabi.

DL: Novo mesto je sorazmerno močno gospodarsko središče. Pričakovali bi, da bo oblikovalec s trdnimi dokazi o sposobnosti zasut z naročili.

Simič: V našem mestu sem doslej sodeloval večinoma s kulturnimi ustanovami in s skupščino občine. Z gospodar-

stvom premalo ali pa sploh ne.

DL: Bi lahko podrobneje spregovorili o celostni grafični podobi Novega mesta? Pred leti se je mnogo govorilo o prenovi mestnega jedra. Bila je tudi neka avtorska skupina. Zlasti pred zvezno konferenco mest, ki je bila 1978 v Novem mestu, je kar mrgolelo zamislil. Potem pa so porbarvali fasade in konec.

Simič: Začetna pobuda je prišla leta 1977 z občine, za kar je najbolj zaslužen Ivan Hrovatič. V studiju z delovnim naslovom Aquarius design sva pot zakoličila kolega arhitekt Jovo Grobovšek in jaz. Kasneje se je krog sodelavcev še razširil. Pritegnili smo arhitekta Marka Mušiča, slikarja Ladislava Pengova, arhitekta Janeza Suhadolca, s strani naročnika je sodelovala arhitektka Marta Račević, strokovni nadzor sta imela prof. arh. Niko Kralj in umetnostni kritik Peter Krečič. Narejena je bila programska študija celostne zasnove Glavnega trga in historičnega mestnega jedra v smislu totalnega ambienta. Projekt je vseboval arhitekturo, urbanizem, barvno obdelavo fasadnega pasu, razvoj komunalne opreme (razsvetljava, klopi, smetnjaki, avtobusna postajališča itd.), vizualne komunikacije (usmerjevalno označevanje, označevanje gospodarskih organizacij in lokalov, sistem plakatiranja, sistem oglaševanja) itd. Leta 1987 je bila v Novem mestu skupščina stalne konference mest Jugoslavije. Ob tej priložnosti so nekateri segmenti tega projekta dobili prednost. Izvedeni so bili nekateri elementi grafične podobe občine Novo mesto z novim znakom, razno tiskano gradivo, značke, ulične zastave, mestna godba je dobila nove uniforme, po barvni zasnovi Ladislava Pengova so prebarvali fasade. Mislim, da je bilo to vse. Normalno bi bilo, da bi, ko bi si občina opomogla od stroškov, dela nadaljevali. Vendar je vse zastalo. Pa je bilo tako dobro zastavljeno! Poleg tega smo bili med prvimi v Sloveniji, ki so se tega lotevali. Prehitela so nas mnoga mesta, ki leta 1978 o kakšni celostni podobi še sanjala niso. Zdaj se zadeve znova premikajo. Še vedno sem zmeren optimist.

Alojz Turk:

Škof, ki je podaril zadnjo srajco

Od 1821. l. so škopski nadškofi imeli sedež v Prizrenu, kjer so bili bližji svojim vernikom, katerim je uspelo kljub krutemu nasilju ohraniti svojo vero.

Med 1843 in 1846 je bilo v gnilanskem okraju in v škopski Črni Gori hudo preganjanje katoličanov. Iz tega časa imamo tamkaj prave mučenčce. Kakih 300 albanskih katoličanov, ki niso hoteli sprejeti islama, so preselili (po mučenju) v Malo Azijo, kjer jih je večina pomrla v surovih življenjskih razmerah in mučenju. Po posredovanju evropskih diplomatov so turške oblasti preostale žive, kakih 100 vrnile v njihove domove. Z njimi je bil tudi njihov župnik, dalmatinski frančiškan Anton Maroevič, ki ima grob pri cerkvi v Letnici. Od preživelih mučenčcev sta sedaj dve katoliški župniji: Stubla in Binač, kjer so zelo dobri verniki.

KANDIDAT ZA SKOPSKEGA ŠKOFA

Ko se v Vatikanu prepirali, da zaradi politikantskih spletkarij ne bo mogoče kmalu skleniti jugoslovanski konkordati, ki bi urejeval zadeve Katoliške cerkve za vsa država, kjer so bili v veljavi različni pokrajinski verski zakoni, je Vatikan zahteval, naj se vprašanje Katoliške cerkve za Srbijo in Makedonijo uredi v duhu srbskega konkordata iz l. 1914., ki je predvideval ustanovitev nadškofije v Beogradu in škofije v Skopju (namesto prejšnje nadškofije). Ker je bilo tedaj na tem področju veliko število katoličanov, ki so se prejšnjim maloštevilnim pridružili po službeni potrebi ali na lastno pobudo zaradi zaposlitve, zraven pa še številni katoliški diplomati in njihove družine v Beogradu, je bila vlada po razgovorih z apostolskim nuncijem in Vatikanom sporazumna s tem načrtom.

Najhujše težave so bile za ustanovitev beograjske nad-

škofije, ker tamkaj ni bilo niti ene pravno organizirane župnije, za nadškofa pa ne stolnice (še župnijske cerkve ne) ne rezidence.

Za škofa v Skopju pa je bilo težje najti primernega kandidata, ker so tamkajšnje razmere bile tudi zaradi narodnostnega vprašanja zelo komplicirane. Večino so imeli domači katoliški Albanci, a bilo je tudi nekaj tisoč Hrvatov v nekdanjih rudarskih dubrovniških kolonijah. Številni novodošli pa so bili raztreseni po mestih in vaseh, ki jih je bilo treba šele poiskati, ob slabih prometnih zvezah.

Po vsestranskem povpraševanju in iskanju so se odločili za bivšega ravnatelja škofijske gimnazije v Šentvidu, tedaj člana redovniške skupnosti lazaristov — dr. Janeza Gnidovca. Glavno priporočilo je bila njegova duhovnost, skromnost in potrpežljivost, saj so odgovorni dobro vedeli, da bo na novem službenem mestu potrebna vsak dan velika mera potrpežljivosti, za nameček pa pomanjkanje.

OBLIKOVANJE ZA PRIHODNJE NALOGE

Janez Gnidovec se je rodil 29. sept. 1873 v Velikem Li-

povcu v župniji Ajdovec pri Žužemberku. Oče je bil Jožef, mati pa Jožefa Pust. Prvi razred je končal v domači župniji, ostale tri razrede v Novem mestu pri frančiškanih. Tudi gimnazijo je končal v Novem mestu, in sicer 1892. l. Novomeška gimnazija je bila potrjena od cesarice Marije Terezije dne 8. avg. 1746. V začetku so jo vodili frančiškani, l. 1870 pa je bila podržavljena. Mati je Gnidovcu zgodaj umrla, oče pa malo pred maturjo.

Že v gimnaziji se je odločil za študij bogoslovja, kamor se je vpisal 1892. l. Kot bogoslovec je bil zelo discipliniran in marljiv, kakršen je bil že v gimnaziji. Do sebe je bil zelo strog, a do sošolcev vedno dober in uslužen. Zelo se je trudil za duhovno življenje in je ves čas izkoristil za študij, da je bil vsem vzor.

Uspešno je končal bogoslovni študij in bil 23. jul. 1896 posevečen v duhovnika. Ker še ni izpolnil kanonične starosti, je moral dobiti od škofa spregled. Novo mašo je opravil naslednjo nedeljo v domači farni cerkvi v Ajdovcu.

Kaplansko službo je nastopil septembra 1896 v Idriji. Tam je ostal tri leta. Odlikoval se je po službeni gorečnosti in vzornem duhovniškem življenju. Posebno skrb je poseval bolnikom in zapuščenim starim ljudem. Kjer je le mogel, je tudi materialno pomagal. Veliko pozornost je posvečal mladini.

Škof Gnidovec s sirotami v Skopju

Takratni ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič je sklenil ustanoviti cerkveno slovensko gimnazijo, da bi preprečil germanizacijo naših krajev, našega naroda. V meščanskih krogih se je namreč zelo vgnezdila navada pogovarjati se nemško, češ da je to bolj gosposko. Ker nismo imeli nobene slovenske gimnazije, je bilo zares nemogoče vzgojiti slovensko inteligenco. Škof dr. Jeglič se je zavedal, da brez solidne slovenske srednje šole ne bo mogoče dobiti narodno zavednih izobražencev, ki bi lahko gospodarstvo in politično vodili narod v boju za narodne pravice. Zato ni ozkosrčno mislil le na gimnazijo za vzgojo bodočih bogoslovcev, ampak za vse, željne izobrazbe, ne glede na to, kateri poklic si bodo v življenju izbrali. Bil je prepričan, da morajo gospodarstvo in politiko prevzeti v svoje roke inteligentni in zavedni pošteni laiki.

Da bi dobil kvalificirane profesorje za slovensko gimnazijo, je izbral med dobrimi duhovniki šest kandidatov ter jih poslal na Dunaj, na višje študije gimnazijskih predmetov. Med izbranimi je bil tudi idrijski kaplan Janez Gnidovec.

Janez Gnidovec tudi na Dunaju ni zatajil svojega socialnega čuta: v prostem času je rad obiskoval slovenske kostanje, ki so po končani sezoni ostajali brez robe in brez denarja. Pogosto je takim revežem vključil svojim zelo omejenim sredstvom kupoval kruh

in še vozni listek za vrnitev v domovino.

Po končanem študiju in uspešnih izpitih je moral biti eno leto suplent na gimnaziji v Kranju, da je končno lahko dobil diplomu za gimnazijskega profesorja klasične filologije. Diplomsko doktorja filozofije je dobil 19. julija 1904. Škof dr. Jeglič ga je imenoval za prvega ravnatelja prve slov. privatne gimnazije, ki je bila odprta 21. IX. 1905. Na gimnaziji je za začetek bilo šest profesorjev. Med prvo svetovno vojno so vojaške oblasti zasegle škofijsko gimnazijo v Šentvidu za vojaško bolnico vendar mu je uspelo z vztrajnostjo in spretnostjo ohraniti nekaj prostorov za gimnazijo, da je ta lahko tudi med vojno nadaljevala delo. Ker je bilo med ranjenci veliko Madžarov in Romanov, se je takratni ravnatelj dr. Gnidovec naučil njihovih jezikov, da jim je lahko nudil tolažbo in trpljenje.

Ko je bila vojna končana in je razpadla stara avstroogrška monarhija ter je bila osnovana nova država SHS (seveda z mnogimi zapleti in političnimi nednarodnimi mahinacijami), je dr. Gnidovec smatral, da ne bo mogel biti kos novim zahtevam in potrebam časa. Zaprošil je za odpust iz službe ter za sprejem pri lazaristih (misijonska družba). Škof je njegovo prošnjo uslišal.

Dr. Gnidovec je takrat računal, da se bo umaknil iz javnega življenja in bo iz skritega samostanskega kottiča lahko zasledoval razvoj povojnih do-

godkov in boj naroda za svojo afirmacijo. Bil je poznan po svoji skromnosti in delavnosti, pa tudi pripravljenosti izvršiti vsako delo, ki so mu ga zaupali. Takega je našlo imenovanje za škopskega škofa.

IMENOVANJE ZA SKOPSKEGA ŠKOFA

Po dolgotrajnih in mučnih razgovorih med Vatikanom in vlado SHS — Jugoslavijo je klub zakulisnim spletkam politikantov prišlo do sporazuma o ustanovitvi beograjske nadškofije in škopske škofije. Za pravno podlago je služil sporazum v srbskem konkordatu, ki je bil ratificiran 26. VII. 1914 in v Vatikanu podpisan že 24. VI. 1914. Po tem sporazumu je bilo sklenjeno, da so meje nove beograjske nadškofije iste kot kraljevine Srbije, vsi drugi novoosvojeni kraji pa da se vključijo v škopsko škofijo.

Po resnem dogovarjanju in posvetih v cerkvenih krogih je bil za prvega beograjskega nadškofa imenovan o. Rafael Rodić OFM, takrat ap. administrator Banata, za prvega škopskega škofa pa dr. Janez Gnidovec CM.

Ko je dr. Gnidovec zvedel za to imenovanje in ko so ga poučili, da je tamkaj večina vernikov albanske narodnosti, se je začel pridno učiti srbohrvaščine in albansčine. Kot filolog je oba jezika v kratkem toliko obvladal, da je pri svojem nastopu v Skopju in Prizrenu že imel kratke nagovore v obeh jezikih. Ozkosrčni nacionalistični šovinisti so mu o sicer zamerili, a se na te kritike ne takrat ne pozneje ni oziral, četudi so se pojavljale v časopisih, natisnjene z velikimi črkami in na vidnih mestih.

Dr. Gnidovec je prejel škofovsko posevečenje 30. XI. 1924 v cerkvi presv. Srca Jezusovega v Ljubljani. Glavni posevečevalec je bil apost. nuncij mons. Hermenegildo Pellegrinetti, a sposevečevalca sta bila ljubljanski škof dr. Jeglič in mariborski dr. Andrej Karlin. Navzočih je bilo veliko duhovnikov in ljudstva.

Božjepotna cerkev Letnica, zgradil jo je škof Gnidovec

(Nadaljevanje prihodnjic)

Ves čas samo gradijo

nekako primerno, nikakor pa ne, ko je pritisnil mraz. Toda pozimi nismo imeli kam iti. Nekateri od petih otrok sem dala svojim staršem na Suhor pri Vinici, ostali pa smo se stiskali pod tistimi deskami. Zaradi ozeblin, ki jih je dobil v tem zasilem bivališču, je tisto zimo umrl najstarejši sin, ki je štel komaj 12 let, pravi Marija in si utrne solzo.

Po vojni so se začeli ljudje odseljevati. Že misel na to, da bi morali še naprej živitariti v kolibah, je bila neznošna. Goršetovi so se kot kolonisti naselili v vase Plitvice na Štajerskem. Res, da so dobili kmetijo in zemljo, toda takrat se je pokazalo, da samo imetje še ni porok za zadovoljstvo. »Silili so nas v zadruge, a smo vzdržali le tri leta. Namesto razcveta kmetijstva je bilo vedno bolj vidno propadanje. Kljub temu da smo imeli kmetijo, smo bili lačni kruha. Raje smo odšli nazaj v Zapudje, na nič. Tistim, ki so ostali doma, so v povojni obnovi zgradili domove, mi pa smo ostali brez vsega tako na Štajerskem kot v Beli krajini,« pravi Goršetova. Nasrečo so dobili vsaj 500.000 dinarjev pomoči, s katerimi pa so lahko kupili le les za ostrešje, strešno opeko in nekaj stavbnega pohištva. Sicer pa že ves čas, odkar so se vrnili v Zapudje, le gradijo. Najprej hišo, ki so jo potem razširili, pa gospodarska poslopja. »Ne vemo, če bo gradnje sploh kdaj konec,« pravi Marija.

Čeprav je bilo življenje Goršetove družine v Zapudju

M. BEZEK-JAKŠE

težko, so Marijini otroci ostali zvesti rodnemu kraju. Le enega od sinov je zamakal širni svet. »Sedaj se že da dihati, sedaj je dobro. Njive, ki jih imamo v dolini pod vasjo, s traktorjem z lahkoto obdelamo. Drugače pa je obdelovalne zemlje bolj malo, tako da znamo oceniti vsako ped. Od 19 hektarov lahko obdelujemo le poldrugi hektar polj. A to je dovolj za 5 glav živine in prašiče, ki so moja skrb,« pohvali današnje sicer krizne čase Marija. Skromna in navajena odrekanja in trpljenja je vesela, da ima streho nad glavo in dovolj dela. Tega si vedno poišče, in ko ga v teh zimskih mesecih ni na njivah, se odpravi v gozd sekati kole za fižol. Dolgčas ji ni nikoli. Pa tudi z razmišljanjem o tem, kje jo kaj boli in kdaj bo šla zopet k zdravniku, si Marija ne obremenjuje življenja. Še nikoli namreč ni bila pri zdravniku in tudi tablet ni jemala še nikoli v življenju. Naočnike uporablja le takrat, ko šiva. »Berem pa tako in tako bolj malo. To je zame preveč dolgočasno. Raje grem ven, med živali in v naravo. Iz lastnih izkušenj lahko svetujem, da sta svež zrak in delo najboljšje zdravilo in porok za dolgo življenje. Tega pa si Marija močno želi. Pravi, da v življenju še ni dokončala vsega dela, posebno pa jo skrbi, kako bi bilo z njeno živino, če nje ne bi več bilo. Sin in snaha gresta namreč v službo, nekdo pa mora biti doma, da lahko vsak trenutek pogleda v hlev, če je vse v redu. In kakor se Marija razživi ob pripovedovanju o svojem delu, tako postane otožna, ko se ozre skozi okno na dvorišče in naprej po vasi. »Ja, ja, niso imeli vsi toliko potrpljenja, da bi vztrajali na tem našem hribu. Ko sem pred 65 leti prišla kot nevesta v Zapudje, je štela vas dvakrat toliko hiš kot danes. Mnogim je sedaj morda tudi žal, da so odšli, tako, kot je bilo nam, a niso imeli ponosa, da bi se vrnili. Meni pa ni toliko do ponosa. Dom je vendarle dom, četudi požgan. Žal znamo večkrat ljudje to ceniti šele takrat, ko pokusimo kruh, ki zraste na tuji zemlji,« razmišlja mladostna Marija.

Zapudje, vasica, potisnjena v hrib nedaleč od Dragatuša, se dobro skriva sredi gozdov. Prav ta skrivna lega je bila med vojno privlačna tudi za partizane, saj so se mnogokrat brez večje nevarnosti lahko zatekli k prijaznim belokranjskim ljudem. V Zapudju so se počutili že celo tako varne, da so hoteli avgusta 1942 pripraviti miting. Ubili so vola, pripeljali pijačo, a možakar iz Špeharjev jih je izdal Italijanom in pričakovano veselje se je sprevrglo v eno največjih tragedij belokranjskih vasi v drugi svetovni vojni. 21. avgusta je hamreč italijanska vojska napadla vas ter jo požgala, tako da sta od 40 hiš ostali celi le dve. Može so pobili ali odpeljali v taborišče, ženske in otroke pa pustili na pogorišču.

Trpljenje ljudi, ki je ostalo po tem razdejanju, je bilo neizmerno. Najstarejša vaščanka Marija Gorše, ki bo 25. maja letos dopolnila 86 let, se še dobro spominja vsega, kar je morala družina brez doma pretrpeti še dolga leta potem, ko je bil v domovini že mir. »Ob italijanskem napadu se je spremenilo v pepel tako rekoč vse, kar smo imeli. Le od kašče je ostalo nekaj zidov. Nakrili smo jih z deskami in si tako uredili zašilno prebivališče, ki je bilo za poletne in jesenske mesece še

OBRAZI

Na Golušniku je miru preveč

Ste že kdaj slišali za Golušnik? Verjetno ne, saj je dandanes le malo ljudi, ki imajo opraviti s tem krajem. Nekaj jih ga mora službeno poznati, nekaj jih izhaja iz tega kraja, nekaj jih tam še prebiva, zelo redki pa so tisti, ki bi jih naključje zaneslo tja. Čez Golušnik namreč ne peljejo pota nikamor, nanj moraš biti namenjen, zato je daleč, čeprav se zdi, da je vsega nekaj dobrih lučev za trškogorsko cerkvijo. Tak občutek ima človek, ko se v svetlem januarskem dopoldnevu skozi bukovo in kostanjevo hosto spušča v podolgovato dolino za Trško goro, na katere dnu je že od daleč moč slutiti strugo skrivnostnega potoka Lešnica. Čudovit svet je tam zadaj, gozdovi, njive, travniki, predvsem pa vinogradi, kopajoči se v januarskem soncu, kot kače zviti na sončni preži, vpijajoč toploto. Tam daleč je videti zidanice in stanovanjske hiše Grčevca, na tej strani pa je Golušnik. Sredi sadovnjakov in vinogradov so skrite hiše, ki so povečini prazne. Le iz dveh dimnikov se še kadi: pri Kumrovih in pri Vidrihovich. Pa tudi v teh dveh hišah, kjer toplota in domačnost še puhti iz velikih krušnih peči, ne živi veliko ljudi. Pri Kumrovih sta ostala samo

še oče in mati (oče jih ima že čez osemdeset), pri Vidrihovich pa gospodarji vdovec Gustelj kar sam. Kljub temu je na skrbno urejeni domačiji, kjer je vse na svojem mestu, na seniku dovolj sena za lepo rejenega vola in v kleti dovolj hrane za prašiča v svinjaku, videti, da gospodar ne misli kar tako vreči vaji iz rok. »Vsega je dovolj, poljskih pridelkov in vina v kleti, le v kuhinji manjka skrbne ženske roke,« pravi sedemindesetletni Gustelj, ko nas povabi v toplo izbo za krušno peč in postavi na mizo liter domačega, zraven pa še okusno rezino potice. »Včasih je bilo tukaj precej življenja, vse hiše so bile obljudene, vsaka griva obdelana, otroškega vrišča in živine pa tudi dovolj. Potem pa je vse posrkalo bližnje mesto. Otroci prihajajo nazaj le še ob praznikih ali pa še to ne. Hiše in hlevi ostajajo prazni, čeprav imamo tukaj čist zrak in miru toliko, da bi ga nam marsikdo zavidal.«

No, kako posebne bogatije razen tega, kar je človek s težkim delom iztrgal iz skope zemlje na teh klancih, v Golušniku nikoli ni bilo. Zato so ljudje odhajali po boljši kos kruha v dolino. Nekaj časa so se še vračali, potem pa je laagodje zmagalo in ostali so v dolini. Tudi Gustelj se je napotil v dolino. Najprej se je zaposlil v gradbeništvu, potem v mehaničnih delavnicah, kaj kmalu pa se je ustabil pri železnici

Gustelj je že eno leto upokojen. Zdravega in šegavega možaka tukaj v klancu za Trško goro pravzaprav sedaj nič ne moti razen samote, ki je kljub temu, da je dela vedno dovolj, včasih kar ubijajoča. »Mislim, da še ni prepozno, morda bi se pa še našla katera, ki bi poživila ognjišče in dala smisel dolgim zimskim večerom,« glasno razmišlja Gustelj, sedaj se mi samo zase včasih že kar ne da več kuhati. « Oženil se je leta 1954. Takrat je v kraj prispela tudi elektrika, edina od civilizacijskih ugodnosti od zunaj. Na telefon, vodovod in asfalt v kraju še pomislijo ne. No, vode je tukaj tako dovolj, zdrave studenčnice pa tudi kapnice. Žena je Gustelju že zdavnaj umrla, tri hčerke pa so tudi že odšle v svet in tam ostale. Dvakrat na teden stopi na Golušnik tudi poštar. Ob petkih prinese Gustelju Dolenjski list, da mu dela družbo, ko se Grčevje na drugi strani doline potopi v mrak.

TONE JAKŠE

obzorja

PRAH

Med izvirnimi novostmi, ki so v zadnjem času prišle na slovenski knjižni trg, je gotovo posebne pozornosti vredno delo Prah pisatelja Lojzeta Kovačiča, ki ga poznamo predvsem kot pisca obsežnih avtobiografsko-pričevanjskih romanov in novel. Knjigo je založba Mladinska knjiga izdala v počastitev pisateljeve 60-letnice lanskega novembra.

Nova knjiga, ki jo je Kovačič podnaslovil kot »dnevnik, zapazanja, reminiscence«, v svojih razmišljanjih na predstavitevni tiskovni konferenci pa opredelil tudi kot roman v najbolj svobodni formi, je zgrajena iz proznih drobcev: krajsih dnevninskih zapisov, opomb, zapazanj, citatov, spominov, občutij, na kratko zarisanih misli in razmišljanj, označitev dogodkov ali značajev posameznikov, vmes so tudi nastavki zgodb in podobno, kar se veliko piščemu ustvarjalcu nabira. Kljub temu, da so po pisateljevih besedah to »neuporabljeni zapiski ob robu večjih tekstov« in so torej brez osrednjega pripovednega jedra, pa zbrani v knjigi delujejo preseñetljivo povezano.

Prah je torej brez prave zgodbe, okoli katere običajno pisatelj v romanu niza razmišljanja in izrisuje duhovno in tvorno podobo dobe, celo kronologija, kolikor jo je zaradi dnevniske narave v besedilu zaslediti, je svojevoljna in podrejena drugačnim načelom od pripovednih, vendar kljub temu Prah daje bralcu vtis tematsko in problemsko zakroženega dela, nekakšnega duhovnega romana, katerega junak je pisatelj sam.

M. MARKELJ

SANJSKO MESTO, A VENDARLE TA SVET

Aleksander Peršolja, pesnik iz Goriških Brd, tesno povezan z življenjem in delom Primorcev in Kraševcev, se je v svojih prvih treh zbirkah (Čez noč, Nad poljem je mrak in Pesniški list) predstavil s poezijo, ki je pomenila nekakšno iniačno slovenskega modernizma šestdesetih let, bila pa je manj hrupna in tako rekoč nevpadljiva. Čeprav pisana v modernističnem slogu in vsebinsko usmerjena skoraj v tragiko razvezanega in v osamo potisnjene človeka, pa je imela ves čas poseben, dejal bi, mehak lirichen ton, po katerem se je tudi prepoznaval pesnikov lirski glas.

Za Peršoljevo četrto samostojno pesniško delo, za knjigo Sanjsko mesto, ki je ob koncu minulega leta izšla v zbirki Nova slovenska knjiga pri založbi Mladinska knjiga, je značilno, da za v njej predstavljene pesmi še vedno veljajo vse temeljne oznake za Peršoljevo poezijo, a le kot izhodišče. Pesmi so v tem pogledu prečiščene, pisanje je zgoščeno, slog preprostejši, pa tudi v vsebinskem pogledu je pesnik naredil pomemben premik.

Pesnik Sanjskega mesta mirno sprejema življenje, nekdanje alegorije in meditacije so nadomestile stvarne prisposode, upodabljanje je realno. Morebiti je prav s tem doseženo, da sta nežnost in mehko lirski skega tona še trpejši. Sanjskost, prividnost in iracionalnost tega sveta sploh se pesniku kažejo kot prostori za spopade med iluzijo, željo in umikom ter za prebujanja resničnosti. Dogajanje se odigrava na »trdnih tleh«, kar pomeni, da se prikaže tudi vse, kar je na tem svetu, ki je sicer sam sebi nasprotje, nesvetlega, senčnega. To so računi med res-

ničnim in lažnim, vendar pa mora biti na tem svetu tudi mesto za duha in telo.

Stik z zemljo je za pesnika usoda. Vse nenadoma izhlapi, sanje in mesto. Sanjsko »mesto je samo spomin./ Prazna Ravnina./ Ožgana drevesa.« S tako trpko ugotovitvijo pesnik zaključuje zbirko. A tudi izhlapele »sanjsko mesto« je na njegovi, pesniški poti. Izkušnja, ki pa morebiti le ni samo pesnikova.

I. ZORAN

KULTURNE HUMORESKE

Običajno humoreskam, ki se pojavljajo po časopisu in so pisane trenutku na kožo, živost in smešnost s časom zamre in obledi, tak je pač da ve trenutni aktualnosti. Če pa avtor vanje vgradi nekaj več, nekaj, kar prekaša trenutne razmere, se njegovim humorom boljše piše v borbi s časom in pozabo.

Med slednje, se pravi uspešnejše humorne spise lahko uvrstimo »kulture« humoreske Toneta Partljiča, ki so nedolgo tega izšle v zbirki Vrba pri Prešernovi družbi. Lepo počesane in razvrščene v knjigi z naslovom »Kulture humoreske, prosim«, so v spremiljavi domiselnih ilustracij Boža Kosa na voljo bralcem, da s

knjigo v roki obudijo spomin na dogajanja, ki so jih spodbudila k rojstvu, in hkrati s tisto posebno globino, ki jo daje samo žlahten in pristen humor, dogodke in nravi, drugih in svojo, tudi premisljijo.

Partljičeve »kulture humoreske« so nastajale ob problemih, ki so vznikali v naši ljubi domovini nekaj zadnjih let, objavljal pa jih je sprotno v dnevnem časopisu. Naj bodo to problemi slovenstva, pisana vrsta vprašanj, s katerimi se je avtor srečal kot predsednik društva slovenskih pisateljev ali problemi še bolj izrazito političnega značaja, Partljič se jih loteva odkrito, zadosi ostro in seveda s pravo mero norčevanja iz slabosti, kar vse je sol humorja. Ilustracije Boža Kosa pa Partljičev humor dograjujejo, ne samo opremiljajo.

M. MARKELJ

POGOVORI S PISATELJICAMI

Kljub temu da mu je ostrijezična »gospodinja iz Sežane« Jolka Milič odločno svetovala, naj ne napiše knjige, v kateri bi bile predstavljene samo ustvarjalke, da naj med vsa ta gosja peresa vseh barv, nazorov in poklicev in starosti vtakne kakšnega možkega reprezentanta, če noče izzvati usode, se je Branka Hofman odločil, da v svoji drugi knjigi pogovorov s slovenskimi literati objavi pogovore le z ženskami. Izbral je petnajst sodobnih slovenskih ustvarjal, pisateljic in pesnic, ter obsežne pogovore s njimi združil v knjigo Iskani in najdeni svet, ki je pred kratkim izšla pri Prešernovi družbi.

Knjiga se po zasnovi in vsebini navezuje na Pogovore s slovenskimi pisatelji, ki je izš-

la pred desetimi leti in je v nji objavil razgovore s 30 slovenskimi ustvarjalci. V knjigi so bili predstavljeni zvečne pisateljice, zato Hofman z Iskanim in najdenim svetom »izravnava nesorazmerje« iz prve knjige. Med pogovornimi portreti ustvarjalke najdemo zelo znana pisateljska imena, kot so Mira Mihelič, Mimi Malenšek, Branka Jurca in Kristina Brenk,

nekaj pa tudi razmeroma novih ali manj znanih imen. V celoti nam Hofman predstavi s pomočjo neposredne besede ustvarjalke samih spekter pisateljskih osebnosti različnih generacij, različnih estetskih usmeritev, nazorov, poklicev in življenjskih usod. Z vprašanji pa je spreminjal osvetlitveni kot tako, da se bralcu razgrinjajo kotički zasebnega življenja intervjuvank, njihovi načrti, delo, estetska in moralna vprašanja, s katerimi se spopadajo v svojem delu in življenju, njihov pogled na aktualne probleme, od razmerja med književnostjo in politiko do odnosa do naroda. Skratka, avtor poskuša sogovornice kar najbolje izrabit, mišljeno seveda v dobrem pomenu te besede, bralcu v dobro.

M. MARKELJ

TRUBAR IN JUŽNI SLOVANI

Primoža Trubarja neločljivo povezujemo s slovenstvom, Slovenci, slovensko knjigo, slovensko šolo. Tako globoko je v vsakdanjih predstavah prepleten s slovenstvom, da spregledamo pomemben del njegovega delovanja, ki je povezan z ostalimi južnoslovanskimi narodi, predvsem seveda s Hrvaški kot prostorsko in jezikovno Slovcem najbližjih.

A dejstvo je, da je Trubar »prvi uporabljal in zapisoval oznako hrvaški ali srbski jezik« za vzajemni jezik sorodnih narodov, kot ugotavlja Janez Rotar v knjigi Trubar in južni Slovani, ki je izšla pri Državni založbi Slovenije. Ne le jezik kot izraz etnične bliž-

ne, tudi skupna usoda (trpljenje pod Turki) je zblíževala slovensko in hrvaško ljudstvo v Trubarjevi zavesti. Jasno pa je videl, da gre pri južnih Slovanih za različne etične skupnosti in je dosledno odklanjal možnost jezikovnega povezovanja oziroma oblikovanja vzajemnega jezika.

Trubarjev odnos do Slovanov se je najbolj dejavno pokazal v delu uraškega prevajalskega zavoda, kjer so poleg slovenskih tiskalci tudi knjige v glagolici, cirilici in latinici, prve knjige za preproste ljudstvo. Te knjige so obogatile glagoljško tradicijo in hkrati dale pobudo za nastajanje hrvaške kajkavske izvirne knjige.

Ta pomembni, a nekoliko pozabljeni del Trubarjevega delovanja je z Rotarjevo knjigo dobil ustrezno znanstveno predstavitev.

MiM

Novemu mestu z ljubeznijo

Doma, to je v Gorici, smo prebivali na periferiji mesta, ker je naša mama, po rodu Gorjanka, se pravi Bovčanka, ljubila naravo in boljši zrak, tako kot jaz. Morali pa smo se zadovoljiti s tem, da smo le iz daljave gledali krono Julijskih Alp in Sveto goro, Sveto Katarino, Sabotin in druge hribe. Seveda tudi krasna Brda. To-

ple poletne večere smo včasih prebili v družbi z neko gospo in njenimi otroki in uživali nočni hlad. Nekega večera — imela sem morda 11 ali 13 let — ko je na nebu sijal mesec in miriade zvezd in sem zamaknjena iskala ozvezdja Velikega in Malega voza ter Treh kraljev, sem naenkrat zagledala veliko, zelo žarečo zvez-

VEDNO SLOVENKA

ANA ČEBOKLI, avtorica treh mladostnih spominov na Novo mesto in na čas, ki ga je v njem kot goriška begunka Anka med prvo svetovno vojno preživljala, je po rodu iz zgornje Primorske. Oče Andrej je bil iz Kreda na Kobariškem, mati pa iz Bovca. Oče je bil kot paznik uslužben pri koprski in goriški sodni jetnišnici in tako je bila Ana 24. septembra 1904 rojena v Kopru, svojo zgodnjo mladost pa je preživljala v Gorici. V Kredu je bil doma tudi Anin bratranec, pesnik, pripovednik in kritik Andrej Čebokli, r. 1893, ki ga je v tridesetem letu starosti pobrala jetika. Andrej Čebokli je bil v prijateljskih zvezah s pesnikom Miranom Jarcom in novomeška študijska knjižnica hrani nekaj njegovih, Miranu poslanih pisem. Da nam niso ohranjena Miranova pisma Andreju, je kriva Andrejeva nečakinja: ta je po smrti svojega očeta in Andrejevega brata, ki je z ljubeznijo hranil bratovo korespondenco in literarno zapuščino, vse te papirje uničila. V Kredu je bil doma tudi prijatelj Čeboklijevih, pesnik Joža Lavrenčič (1890—1952).

Ana je po končanem učiteljstvu v Gorici in v Ljubljani poučevala nekaj časa v Trstu, pozneje pa postala žena italijanskega častnika iz stare plemiške družine. Ta je bil v času italijanske zasedbe Etiopije v ožjem spremstvu Amadeja Savojskega, vojvode d'Aosta, ki ga je Italija postavila za pokrkalja v Addis Abebi. Z njim je prišel v angleško vojno ujetništvo in bil odpeljan v Nairobi, kjer sta oba tudi umrla.

Ana Čebokli je prepotovala precejšen del sveta, in čeprav je po večini živela v popolnoma tujem okolju, je ostala zvesta Slovenka, kar spričuje tudi to, da je slovenska pisateljica. Je avtorica več v slovenščini pisanih romanov, ki sta jih npr. pisatelj in kritik Vladimir Bartol ter pesnik Alojz Gradnik, da omenim le ta dva, ugodno ocenila. Žal pa do danes še niso našli domačega založnika. Nekaj teh literarnih del hrani tudi naša študijska knjižnica.

Pisateljica Ana Čebokli je imela in ima v slovenskem kulturnem svetu ožja poznanstva in prijateljstva, med drugim z leposlovnimi in umetniškimi ustvarjalci take teže in slovesa, kot so npr. pesnik Alojz Gradnik in slikarji Alojz Špacapan, Veno Pilon in Božidar Jakac.

Še beseda o Aninem priimku: že njen bratranec, profesor in pisatelj Andrej Čebokli, je raziskoval poreklo svojega priimka in prišel do zaključka da je turškega izvora. To je Ani potrdila tudi žena nekega turškega diplomata, češ da je v njeni domovini in blizu njenega rojstnega kraja trdnjava, ki se imenuje — Čebokli.

JANKO JARC

zmrznjeni sneg, ki ga Gorica zaradi milejšega podnebja ne pozna. Podbevškov Karel me je naučil sankanja. Kakor nora sem se podila z Grma do Kandije, nazaj pa sopihala peš.

ROŽNI VENEC NE POMAGA

Meni in Zori ni ugajala naša učiteljica — redovnica, zato sva večkrat špricali šolo. Vsa jutra sva taveli po zmrznjenem snegu tudi ob gozdovih, občudovaje zimsko krasoto. Obenem sva molili nič koliko rožnih vencev, proseči Boga, da bi doma ne izvedeli, da sva potepinki. Neka goriška sošolka, ki me je pogrešala, je šla našo mamo vprašati, ali sem morda bolna, ko me tri dni ni bilo v razredu. Mama je to povedala tudi Zorkinemu očetu in konec je bilo špricanja in molitve. Zima je prešla in medve sva se spametovali ter osmi razred srečno končali.

V času svojega šolanja pri šmihelskih nunah sem napravila tudi velikanski greh: nekega dne sem bila jaz, prav jaz, celo nesramna tatica. Konec šolskega leta smo imeli zadnjo spoved in obhajilo v šmihelski cerkvi. Spovedoval je župnik, ki je poučeval verouk na naši šoli. Ko je bil nekoč že v cerkvi, kuharica pa je odhajala v vas, me je hudobni duh premotil: na župnikovem vrtu sem videla krasna jabolka, moščančkarje, na katere sem bila vedno prav pozvedana, čeprav pri Robasovi gospe ni manjkalo jabolok. Utrgala sem kaka štiri jabolka ter šla z njimi k spovedi. Moji hudi grehi so bili: da mame, ki je zlata duša, ne ubogam, kadar mi kaj naroči, pa da naše redovnice — razrednice nimam prav nič rada, in podobno. Ko sem kradla, sem si v svoji otroški filozofiji rekla: »Ker se že moram spovedati, en greh več ali manj, gospod župnik odveče vse.« Na koncu spovedi sem res sramežljivo izdavi- »gospod župnik, kradla sem.«

»Kaj si ukradla, Anka?«
»Jabolka.«
»Se ne sme.« je dejal, nato pa radovedno zabundal: »Komu si jih pa ukradla?«

»Vam, gospod župnik.«
»Prav meni!«, je vzkliknil.
»Ali Robasova nima jabolok?«
»Mnogo jaboln ima, ali vaši so moščančkarji.«

»Morala bi me vprašati, prav rad bi ti jih dal.«

»Vem, gospod župnik, toda vi bi mi dali samo eno, jaz pa sem jih ukradla štiri, lepa, debela in dišeča.«

»Kam si jih skrila?« je radovedil.

»Jih imam kar tu, v predpasniku. Jih moram vrniti?« me je zajela skrb.

»Kar obdrži... Ampak vedi, nikar ne kradi več, Anka, me je nasmejan odvezal hudega greha.

TO JE NAREDIL NAPREDEK

Mama je slučajno našla zavetišče v mestu. Tudi tam sva našla s Petrom nebena na zemlji. Stanovali smo v Koširjevi hiši ob cesti, ki vodi z Glavnega trga proti Krki. Košir je bil trgovec s tekstilnim blagom in trgovino na trgu, doma pa so imeli tudi krojaško delavnico. Bila je to dobra družina in nam je ponudila sobo v pritličju hiše. Mama je tudi smela za nas kuhar v gospodinjini kuhinji. Seveda ji je mamica vračala dobroto s tem, da je gospe pomagala v gospodinjstvu. Za hišo je bil vrt in nekaj stopnic je vodilo do Krke. Od tam sem vesela skakala v Krko. Opazovala sem ribice, medtem ko jih je Peter lovil na trnek. Večkrat je ujel tudi kako kilogram težko, pa smo imeli pojedino. Mene je sicer bolelo, da jih je lovil, jedla sem jih pa le. Ko je prišel čas jagod in borovnic, ki so bile moja najljubša paša, sem si očitala, da sem kruta, češ tudi sad je živ kot riba. Ampak jedla sem jih pa le. Tako sem opravičevala sebe in brata in pela:

Rdeče jagode sem bral, kar se prikaže mi žival, rjava zgoraj, spodaj bela, pa kakor človek je sedela.

Brat je ribaril in bil pri tem zelo spreten, meni pa je bila Krka vsakdanja telovadnica in plavalna sem kot ribica. Ko sem se naplavala, sem šla odkrivat mikavne lepote starega mesteca. Najbolj sem vzljubila nizke hišice na visokem bregu: vrsta bivališč, za njimi tudi rojstna hiša mojstra Božidarja

Jakca. Gledala sem jih, misleč: zdaj zdaj ti padejo na glavo. Nekajkrat me je zvalil tudi Ragov log, a je bil zame preveč vlažen in hladen. Mikal me je nasprotni breg Krke, kjer je bil moj raj. Ure in ure sem pohajkovala po kandijskih poljih, proti Šmihelu in še dlje. Tu in tam sem prišla celo do obsežne trate, sredi nje pa je kraljevala graščina. Bila je zaprata, znamenje, da njeni gospodarji v letnem času potujejo. Okoli gradu Grma so bili obširni sadovnjaki in pašniki, ob poti proti gradu je bil kostanjev drevored, pred njim pa mogočna lipa s klopco. Ko sem bila 1956 zopet na Dolenskem, sem bila razočarana: ves breg, ki mi je bil nekoč kot božji dar, je izginil. Tam je bilo zdaj vse pozidano. Tudi mojster Jakac je godrnjal: »Vidite, gospa Ana, kako so pokvarili moj rojstni kraj.« Rekla sem mu: »Obzalujem, ampak to je naredil napredek.«

Pa se vrtno zopet v moja blažena leta še ne petnajstletne Anke.

PLEMKINJA PROSI JAJCA V PODGORJU

Kapiteljska cerkev in njeno okolje je »kapitelj« zase. Razgled od tam sem globoko občutil, vsakič se mi je zdelo, da je Novo mesto, in kar k mestecu spada, novo in vedno lepše. Seveda, Tintorettova umetnica, ki krasi glavni oltar, in njen avtor, italijanski slikarski velikan, tedaj smrklje, ki je bila še otrok, nista zanimala. Najraje sem se učila in pri-

pravljala za višji razred, tako da sem hodila zunaj po polju. Bilo je v času pred žetvijo. S knjigo v roki sem hodila po poti med dvema dolgima njivama, ki sta se mi zdeli kot zlati. Med klasjem so poredno kulale velike marjetice pa živordeči maki in plavice, barve naše trobojnice. Vsak pihljaj vetrčka je rahlo pozibal to čudovito zlatino narave, vroče sonce ji je pridajalo še bogatejši čar. Dolgo časa se je moj lepote lačni pogled pasel po tem naravnem čudesu. Končno sem grede mimo samotne hiše, ki so jo nazivali golobnjak, prišla zopet na moj Grm.

Novomeščani so bili ljubeznivi z goriškimi begunci, bodisi našega ali italijanskega rodu. Naša mamica je bila že v Gorici in še pred poroko z očkom v dobrih odnosih z aristokratsko rodbino plemičev Claricini. Njihov pokojni oče je imel naslov cesarskega komornika. Njegova, sedaj že priletna hčerka Kati se je poročila z nekim preprostim Trevisanom iz Ločnika, sinom kovača, ki je študiral s tem, da je podučeval dva plemiča Claricini in druge aristokrate bolj trde glave. Kati se je po silih hotela z njim poročiti, ker je bila modra in je predvidevala, da si bo ta mladi človek s svojo nadarjenostjo skoval lep položaj. In res, kasneje je postal predsednik goriškega tribunala. Njena družina se je najprej škandalizirala nad njo in hoteli prepričati zakon s plebejem, po poroki pa se je škandal razširil po celem jadranskem primorju. A ona je šla pogumno po začetni poti in gorje bi bilo vsem Claricinijem, ko ne bi imeli contesse Kati. Z našo mamo sta hodili po dva dni v tednu po vaseh pod Gorjanci, da bi dobili kaj hrane. Včasih jima je kakšna gosposinja ponudila za prenočevanje eno samo posteljo za obe, prav pa so jima prišli tudi seniki. Vsaka s svojim praznim nahrbtnikom na ramenih in s prav takimi torbami v rokah sta hodili po hribih, domov grede pa sta nosili težka bremena: moko, jajca, kuretino, mleko, maslo, slanino in še kaj. Nikdar se nista vračali domov brez težkega bremena. Ker Kati ni znala in razumela slovenščine, se je naša mama sama prijazno pogovarjala z gorjanskimi gospodinjami. Plemiška družina je bila številna, Kati in pred-

sednik pa sta imela samo sina. Za vse skupaj, kakih deset oseb, so najeli veliko hišo pod kapiteljsko cerkvijo, morda tisto, v kateri je sedaj muzej. Gorje bi jim bilo, če ne bi imeli naše mame. Čeprav so znali laški, nemški, francoski in jim tudi angleščina ni bila tuja, pa bi brez slovenščine ne mogli iskati hrane po gorjanskih vaseh. Tega so se tudi zavedali in bili vedno hvaležni. Ko je bila mama dva dni odsotna, je bil za Petra in zame velik praznik. Peter je ribaril, jaz pa seveda v Krki. Plavanje je bila moja vsakdanja telovadba, potem pa — hajd na polja in v gozdove. Vse to lepo in brez maminih pridrig: »Sta preveč v vodi, ti pa preveč pohajkuješ«, naju je karala.

SLOVO IN SPOMIN

Tako se je približevala jesen. Goriško učiteljske je javilo, da je Ljubljana oz. 2. gimnazija na Poljanah ponudila našemu učiteljsku v uporabo štiri učilnice in konferenčno sobo. Tako je tudi naš Peter lahko študiral na učiteljsku. Mamica je tarnala, kako bo z njegovim stanovanjem, pa se je vse lepo uredilo in obrnilo nam v prid. K sreči je očka v Gradcu spoznal tja iz Ljubljane premeščenega urodinca. Ta je imel v Šiški sodobno stanovanje, v zakonu pa ni bilo otrok, zato je vzel ženo k sebi v Gradec. Ta je očku rekla: »Moja žena bo spravila naše stvari, ki bi vam bile odveč, v eno sobo, druga s kuhinjo pa bi ostala vašim na uporabo.«

In tako se je približeval čas mojega slovesa od Grma, od narave in vsega, kar mi je priraslo v dno moje otroške duše. Naj kar povem, da sem jaz, večni Ahasver, kateremu so sedaj že odpadle peruti, prebrodila in preletela pol zemeljske oble. Pa nobenega domotožja ne čutim za obema Amerikama, kjer sem doživela nekaj zelo veselih pa tudi nekaj zelo tragičnih dogodkov, pa tudi ne za Gradcem, kjer sem napisala svoj roman »Raptus« in mi je prirasel k srcu, in za Avstrijo sploh. Globoko pa sem vzljubila samo dvoje domovanj, to je: moj dom v Gim, Gala Sedam v Etiopiji, in domovanje v Novem mestu.

Nekdanja goriška begunka ANA ČEBOKLI

do z dolgim repom. Mamo in njeno znanko opozorim na ta prečudni pojav, kise mi je zdel nebeško čudo. »Ježžeš«, vzklikne mati, »to je repatica! Pravijo, da prinaša huče čase.« Leta 1914 je res izbruhnila svetovna vojna. Nato je tudi Italija prelomila zavezništvo v trozvezi. Za nas se je začelo hudo gorje. (Opomba: pred prvo svetovno vojno je bila Evropa razdeljena na dva politično-vojaška bloka: Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija so tvorile tako imenovano »trozvezo«, imenovano tudi »centralne sile«, Anglija, Francija in Rusija pa so sestavljale zvezo, ki so običajno označevali s francoskim izrazom »antant«. Kmalu smo imeli italijansko vojsko onstran Soče in že so obstreljevali vojaške objekte v mestu. (Oče se je ob začetku vojne z Italijo s kaznilnico, kjer je imel službo, preselil v Novo mesto). Očka, ki z mamo ni bil nikoli strog ali neprijazen, je sedaj mami brzojavil: »Ako hočeš ti ostati tam za varuha svoje krasne bidermajerske opreme, ostani, naročam pa ti, da mi takoj pošleš otroka sem v Novo mesto.« Vsi smo šli na pot. Po naporni vožnji (zaradi premikanja avstrijske vojske) in po večurnih postankih na Jesenicah in v Ljubljani je spovednik tretjega dne vendarle zaklical: Rudolfovo — Rudolfswert. Stari in edini postrežek (bil je to znani Jože, ki ga je večkrat risal Božidar Jakac) nas je s prtijajo vred spravil do sodišča. Tam pa smo zvedeli, da je bila kaznilnica premeščena v Gradec. To je bila huda novica za nas in veliko razočaranje. Jokali smo, ker ni bilo očka.

A mama je bila pogumna žena. Ne spominjam se več natančno, kako smo našli zavetišče v neki kmečki hiši, kjer je živela žena kaznilniškega paznika Robasa, ki je bil na ruski fronti. Ta hiša je imela veliko sobo in ob hiši je bil senik. Hiša je mejila z vrtom velike gosposke hiše. Nasproti te hiše je bila graščina Grm z obsežnimi vrtovi in poljem. Rekli so, da je bila v njej kmetijska šola. Ob grajskih njivah in ob cesti pod hišo, kjer smo stanovali, je bila hiša, kjer so bili Podbevškovi. Imeli so deset otrok. Ko smo mi bivali pri Robasovi in sem hodila vsak dan po mleko v Gotno vas, sta me otroka Metod in Ciril, ki sta bila po tedanju šegi oblečena v »kiklice« kot deklice, pozdrav-

ljala: »Dober dan, Anka,« jaz pa sem ju pobožkala. Od tod naše poznanstvo in kasnejše prijateljstvo s Tonetom Podbevškom in njegovimi brati Karlom, Metodom in Cirilom.

ČIČ NI ZA BARKO

V Novo mesto smo prišli nekako julija ali avgusta. To vem zato, ker me je mama septembra vpisala v osmi razred dekliške šole pri nunah v Šmihelu. Brat Peter, ki je bil na gimnaziji v Gorici izključen, pa ne zato, ker bi ne bil nadarjen, ampak ker je bil velik razgrajen in je motil pouk. Moral je na učiteljske. Zdjaj je bil brez pouka in je bil doma. Po maturi, ko smo bili zopet v Gorici, je študiral in končal študije na trgovski akademiji na Dunaju.

Pa se vrtno zopet v novomeške čase! Na kmetijski šoli na Grmu so nujno potrebovali delovno silo. Može so bili skoraj vsi po raznih bojiščih. Kar pade naši majki v glavo čudna misel, da bi midva, razvajenca, hodila v tabrh« (na delo) na Grm. In kako naju je silila! »Je vojna in moramo se prilagoditi,« je govorila, dokler ji nisva ustregla. V treh dneh pa je bilo najine kmetijske kariere konec. In to tako smešno, da se še danes, ko to pišem, prav prisrčno nasmejem. Peter je bil zelo zabaven pavliha. Okopavali smo krompir. Naš lumpacij je motil delavke s vojimi »fokselni«. Delavke so se hihitale in delo je seveda zastajalo. Tretjega dne je upravnik, ki se gotovo ni dolgoačsil ob Petrovem kvasanju, prav nič besen, smeje rekla: »Vidva, Italijana, pojdita domov!« Oba sva bila presrečna, malo pa sva se le bala mamine šibe, tiste, ki žvižga. Je pa bila mamica modra, z glavo je nekajkrat pokimala in nato rekla: »Ja, Dalmatainci pravijo: Čič ni za barko.« Morda je razumela, da je od naju zahtevala nekaj nemogočega. Tisti večer nama je pripravila izvrstne palačinke.

Rada sem imela gozd za Gotno vasjo. Tam blizu je bila klop in tja sem hodila brat. Od tam sem vsa zagledala gledala na Grm, in vas Šmihel mi je bolj ugajala kot šola v njej. Tu di potok, ki se zliva v Krko, je bil ljub prijatelj mojih mladostnih sanj. Meni najbolj priljubljena sošolka — sedela sva v isti klopi — je bila Zora Čargo, sestra kasnejšega znanega umetnika. Doživeli smo prvi

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošteno odslužili svojo kazen, izmišljeni.

Z bombo nad ženo in otroke

Življenje na mali grajski pristani je tistega marčevskega večera utonilo v san kot že tolikokrat poprej. Ana Grom je s svojimi tremi otroki, stariimi od 11 do 15 let, legla k počitku okoli 20.30. Noč je bila mirna, tišina je med 2. in 3. uro nekajkrat pretrgal je lajež sosedovega psa. Nihoče temu ni posvečal posebne pozornosti. Kmalu po četrti uri se je Ana prebudila, čakala jo je pot v službo. Oblekla se je in uredila, kazalci na uri so kazali pet minut do pete, ko je prišla za ključko vrat, ki vodijo iz stanovanja na hodnik. Odprla je dur, takrat pa je strahovito počilo.

Dobre tri ure kasneje se je pred grajsko pristavo ustavljal avtomobil, v katerem so bili preiskovalni sodnik, namestnik okrožnega javnega tožilca, kriminalist in tehnik novomeške UNZ. Nobenega dvoma ni bilo namreč, da je nekdo na vrata Aninega stanovanja nastavljal eksploziv z namenom, da obračuna z njo in njenimi tremi otroki. Takole je zapisal preiskovalni sodnik:

»Na lesenem hodniku pred vrati stanovanja smo na tleh našli omet in iveri, vrata so bila scefrana, po tleh so bili vidni drobci uničene in zvite ključavnice. Že na prvi pogled je bilo očitno, da je moralo biti zunaj na vratih, najverjetneje na ključki, navezano neko eksplozivno telo. Ane ob našem obisku ni bilo doma, odpeljali so jo v bolnišnico, vendar njene rane po čudežnem naključju niso hude. Nestrokovna analiza eksplozije nam kaže, da je

moralo biti eksplozivno telo aktivirano na mehaničen način, nekaj podobnega kot grana. Celo na nasprotni strani stanovanja, kjer je kake 4 metre vstran leseno stranišče, najdemo prebite drobce eksplozivnega telesa, prav tako jih je precej po dvorišču, tam najdemo tudi del ključke. Kovinski kos smo našli celo v preluknjanem žlebu, kar vse priča o veliki moči eksplozije. Najdbe smo seveda skrbno spravili, kajti potrebna bo analiza, za kakšen eksploziv in kakšno eksplozivno telo je šlo.

Še pred koncem našega ogleda se je vrnila domov Ana. Rane po trebuhu in rokah, čudež jo je rešil smrti. Če bi stala le korak bolj levo ali desno, bi bilo njeno življenje zagotovo resno ogroženo. Oškodovanca je povedala, da je razvezavana že več kot dve leti in da ne ve za prav nobenega sovražnika, ki bi mu lahko pripisala takšno dejanje. Edino njen bivši mož Marko da je proti njej sovražno nastrojen. V potrditev tega nam je izročila pismo, ki ji ga je poslal kak teden prej.

Med ogledom se nam je pridružil tudi strokovnjak za eksplozive na UNZ, ki je pritrdil, da je bilo eksplozivno telo nameščeno na vratih tako, da se je aktiviralo s pritiskom na ključko. Toda kdo ga je nastavljal? Sklenili smo obiskati bivšega Aninega moža. Miličnika sta tam med hišno preiskavo našla kos svinčene cevi in kos žice, ki bi utegnili biti v zvezi z jutranojo eksplozijo, kajti tudi najdeni drobci so bili iz svinca.

Marko je vsako zvezo z dogodkom odločno zanimal: »O dejanju ne vem nič, le toliko, kolikor mi je povedal miličnik, ki me je aretiral. Do minute točno lahko povem, kje sem hodil sinoči. Vseskozi sem bil sinom, tudi noč sem prebil doma. Vstal sem šele okoli 9. ure zjutraj. Kos cevi, ki sta jo miličnika našla pri meni, pripada odtoku lijaka bližnjega gostilničarja, kateremu sem pomagal pri delu. Z eksplozivni nisem ravnal nikoli.«

Ta, na videz prepričljiva izpoved pa je dobila iz dneva v dan več lukenj. Izkazalo se je, da Markov alibi tistega večera ni tako popoln — to so potrdili sosedje — tudi trditve, da z eksplozivi še ni ravnal, je bila izvitva iz trte. Naposled mu je prav eksplozija, ki je razstavljal ročno bomo, odbila del leve roke, sosedje so tudi vedeli, da je imel Marko vselej doma kakšno razstrelivo, ki ga je skrival na podstrešju, prav tako je imel doma tudi literaturo o eksplozivih in miniranju. Pod bremenom takšnih dokazov Marku ni preostalo drugega, kot da je prvotno zgodbo precej spremenil. Naposled je priznal, da je bil ponoči na Aninem domu, trdil pa je, da je šlo le za raketno telo, s katere pokom je hotel ženo le prestrašiti. Toda tudi proti taki trditvi je bilo dokazov več kot dovolj. Sodni izvedenec je namreč poudaril, da je bilo eksplozivno telo napolnjeno kar z 200 grami kamnitita ali amonala, kar priča o moči eksplozije. Na srečo Ane in njenih otrok je bil glavni udar glede na postavljeno detonator usmerjen v zid ob vratih, vseeno pa je bilo po mnenju izvedenca v nevarnosti tudi življenje otrok, ki sta spala v sobi poleg kuhinje.

Nedvomno je bilo, da je Marko dobro poznal učinke eksplozivnih teles in v tem primeru tudi računala z njegovo smrtonosnostjo, kot je zapisano v sodbi novomeškega sodišča. Z njo je bil Marko dobra dva meseca po dogodku obsojen na 4 leta strogega zapor. V noči na 26. marec je na grajski pristavi nastavljal na vhodna vrata stanovanja svoje bivše žene Ane bombo lastne izdelave na poteg z namenom, da bivši ženi vzame življenje in se ji maščuje, ker je dosegla razvezo zakonske zveze in odtlej živela svoje življenje, pri tem pa je pristal, da pri eksploziji izgubijo življenje tudi njegovi trije otroci, saj je vedel, da skupaj z materjo spijo in živijo v tesnem stanovanju,« so med drugim zapisali sodniki.

NAGRADA V KRŠKO
Zrebo je izmed reševalcev 49. nagradne križanke izbral MAJDO GOLJUF iz Krškega in ji za nagrado podelil knjigo Petra Stoparja Kave, kaviče, kofetki, ki je izšla pri Prešernovi družbi. Nagradjenki čestitamo in ji želimo prijetno branje!

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 23. januarja 1989 na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRŽANKA 1.

REŠITEV KRŽANKE ŠT. 49

Pravilna rešitev zadnje lanske križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: OPAL, KUŽA, ABE-CEDARIJ, DRAGONADA, AK, LVOV, PRIMOŽ, NOE, T, LINA, ALARM, ROBOT, SINOVKA, UDE, ETAT, TA, BIKOVA, ADO-NIS, AVON, ROKA, JLA, RANA, AGAR, EON.

MISLI

Veliki tatovi so veliki gospodje.

F. GAGERN

Smo v globoki zmoti, če mislimo, da je smrt zlo.

PLATON

Huda zver je človek, vsemu se privadi.

D. JANČAR

NAGRADNA KRŽANKA

1

DL	VRHOVNI POVELJAVNIK MORNARICE	PREDVSEM ANGL. ŠPORTNA IGRA	HRV. PESNIK (ANTUN)	AMERIGO VESPUCCI	SESTAVIL UDIR	POGAN	TRINOG	KISLINA	IZMEČEK OGNJENKA
VRHUNEC S NEZNANKA V MAT					PERGAMSKI KRALJ FRANC. REKA				
BAJKA				ODRIVEK RIM CESAR					
SVETNIŠKA PODOBA FI-GURA BREZ SVOJE VOLJE					MESTO V BAČKI EVR. DENARNA ENOTA			JUŽNI SADEŽ	NAJEMNI DELAVEC
DL	USODA V SANSKRITU	IT. AVT. FIRMA POVRŠINA		VZDEVEK IGRALCA POLICAIT JADRAN. LUKA				LEO DELIBES. MORSKI RAK	
SKLADATELJ PAHOR			AVT. OZNAKA TORNA GL. MESTO JEMENA		SEČ. ZAH. AVT. FIRMA				
IRSKO OTKOČJE			IT. REKA KOZOKRILEC					CIMOSOV AVT. CELJSKA FIRMA	
EV. VELETOK			VZVIŠENA LIRSKA PESEM EDO MOHORČKO		HODNIK NA ŽEL. POSTAJI				
IGLAVEC					RIM. LJUBLJANA				
GERM. PLEME					GOZDNI ČUVAJ				

V sovražnike 'z oblakov' rodu naj našega trešč gromi! Prost, ko je bil očakov, naprej naj bo Slovencev dom; naj zdrobijo njih roke si spono, ki jim še teže!

Orientekspres potrdil svoje ime

Slavni vlak je prevozil 14.484 kilometrov dolgo pot od Pariza do Tokia — Trikrat zamenjali podvoze — Najdražji dokumentarni televizijski podvig

Med lanskimi izrednimi podvigi, ki sicer niso prinesli človeštvu nič novega, ne spoznanj in ne dragocenih znanstvenih odkritij, so pa posebnost, ki se le redkokdaj še ponovi, je gotovo posebnega zanimanja vredna vožnja slovitnega orientekspresa na Daljni vzhod. Slavni vlak, ki je nekaj dni brzel tudi po tirih naše domovine, je tako prvokrat v svoji 105-letni zgodovini zapeljal po progah daljnih vzhodnih dežel in opravičil svoje zveneče ime. Na poti od Pariza do Tokia je prevozil 14.484 kilometrov, pot pa ga je vodila skozi Francijo, obe Nemčiji, Poljsko, Sovjetsko zvezo, Kitajsko in po vožnji z ladjo iz Hongkonga še od Hirošime do Tokia.

Seveda na slavnem vlaku, ki je že nekaj let atrakcija zahodnoevropskih petičnežev, niso sedeli navadni potniki. Med 36 potniki so bili le taki, ki svoje premoženje merijo s številkami, ob katerih se navadnemu smrtniku vrtili v glavi. Karta za to enkratno in najbrž nikoli več ponovljeno vožnjo je stala 104.220.000 dinarjev, kar pa je samo pljunek v morje v primerjavi s stroški, ki so bili potrebni, da je navadna vožnja postala resničnost. V celoti je podvig stal 125 milijard dinarjev.

Na noro zamisel, da bi orientekspres pripeljal v Tokio, je pred več leti

prišel televizijski producent Atsuyoshi Numata. Leta 1982 je za televizijsko hišo Fuji posnel film o orientekspresu in se takrat tako navdušil nad njim, da mu žilica ni dala miru. Lotil se je organizacije svojega sanjskega podviga — dokumentarnega filma o vožnji slavnega vlaka preko Evrope in Azije na Japonsko.

»Bili so trenutki, ko sem se že skoraj predal, vendar pa me je zavest, da gre za enega najbolj ambicioznih dokumentarnih projektov, kar se jih je kdaj lotila japonska televizija, spodbujala k nadaljnjemu delu,« je po končani vožnji povedal Numata. »... takega podviga ni mačji kašelj, dovolj zgovorno pove že ta podatek, da se je moral organizator spopasti med drugim tudi z dejstvom, da se je širina železniških tirov na vsej poti kar trikrat zamenjala. Podvozje vlaka so torej trikrat zamenjali. Pomoč so ponudile Japonske železnice (ki so zdaj zvečine v zasebnih rokah), k uresničitvi projekta pa je pomagala tudi lastnica sedanjega orientekspre-

sa, švicarska družba Intraflug AG. Glavno breme stroškov pa je vseeno padlo na televizijsko hišo Fuji, ki je s tem dragim in nenavadnim podvigom proslavila svojo tridesetletnico.

Seveda pa Japonci ne bi bili to, kar so, če ne bi znali iz vsega skupaj iztržiti tudi nekaj dobička. Potem ko je bila slavnostna vožnja končana in se je noblesa spravila iz vlaka, se je začela komercialna dvomesečna vožnja. V tem času bo orientekspres vozil po japonskih železnicah in opravil 69 voženj. Kljub temu da je cena za vsako vožnjo kar zabeljena, pa je zanimanje za vožnje ogromno. Za prostih 2500 kart je že zaprosilo kar 13.000 potnikov.

MiM

(Vir: Time)

Človekova veličina je ravno v sprejemanju človečnosti — ob njeni relativni omejenosti — v odkrivanju smisla življenja in smisla smrti.

F. ŠETINC

Rak ni nujno trpljenje

Medicina v boju z bolečino in trpljenjem, ki spremljata za rakom obolele — Droge

Zaradi dveh razlogov se ljudje bojijo raka bolj kot vsake druge bolezni: prepričani so, da je rak vedno smrten in da to bolezen spremljajo hude bolečine in trpljenje, ki se ga ne da olajšati.

Prvi razlog je hudo napačen. Sodobna medicina dandanes uspešno zdravi 40 odstotkov rakastih obolelih. So torej obolenja, ki so v tem pogledu veliko hušja.

Za drugi razlog žal ni mogoče tako odločno trditi, da ne drži. V poslednjem

Muslimanski val

Tudi Sovjetsko zvezo skrbi naraščanje prebivalstva

Sovjetska zveza se dandanes srečuje s hudimi posledicami dolgoletnega »uspešno rešenega nacionalnega vprašanja«, podobno kot naša država. In kot Jugoslavija se tudi socialistični gigant na vzhodu srečuje z demografsko eksplozijo muslimanskega prebivalstva.

Sovjetska zveza je že danes muslimanska velesila. V nji živi preko 48 milijonov muslimanov, kar znaša celih 18 odstotkov vsega sovjetskega prebivalstva. To pomeni, da ima več muslimanov kot Egipt in več srednjeazijskih Turkov kot Turčija. Njihovo število pa se še naprej hitro večja. Muslimani doživljajo pravo demografsko eksplozijo.

Številke so zgovorne. V desetih letih, od 1970 do 1980, se je število muslimanskega prebivalstva povečalo za 22 odstotkov, slovanskega pa samo za 6,6 odstotka. Ob taki stopnji naraščanja bo v novo tisočletje v Sovjetski zvezi zakorakalo preko 70 milijonov muslimanov.

Kaj pomeni to za narodnostno tako mešano državo, kot je Sovjetska zveza, o tem si demografi in politiki skoraj ne upajo razmišljati.

datkih Svetovne zdravstvene organizacije kar dve tretjini za rakom obolelih mučijo bolečine v določenih stopnjah razvoja bolezni. Vendar ima sodobna medicina v rokah toliko uspešnih sredstev, da trpljenje za rakom obolelim lahko zelo olajša. Devetim od desetih bolnikov uspešno pomaga jo bodisi z zdravili bodisi s posebnimi protibolečinskimi tehnikami. Del bolnikov pa je žal še vedno obsojen na trpljenje, ki ga ni mogoče povsem ublažiti.

Strokovnjaki Svetovne zdravstvene organizacije ocenjujejo, da v povprečju kakih tri in pol milijona rakastih bolnikov na svetu ne prejema zadovoljive pomoči v boju z bolečinami. Problem seveda ni samo fiziološke narave, saj so pogosto v tem pogledu odločilne tudi duševne silnice. »Pri bolečini smo stalno pred vprašanjem, ali je resnična ali ne,« pravi dr. Mitchell Max, strokovnjak za bolečine pri rakastih obolenjih.

Vprašanje je pomembno predvsem v primerih, ko gre za lajšanje bolečin z najmočnejšimi sredstvi, tudi z drogami. V nekaterih državah v ta namen uporabljajo tudi heroin in metadon. To pa med zdravniki, a tudi med bolniki, sproža strahove. Boje se namreč, da dajanje drog lahko povzroči odvisnost in zasvojenost.

Bolečina je telesna in izvira iz bolezenskih poškodb organizma, mogoče se je lotiti z najrazličnejšimi sredstvi in pomagali. Toda bolnik doživlja v boleznih več kot samo telesno bolečino — spremlja ga trpljenje. To pa ima duševne korenine. Žato je borba z bolečino in trpljenjem zapletena zadeva. Ponekod pomagajo bolnikom tudi psihiatrji.

V celoti pa je boj z bolečino in trpljenjem dandanes gotovo veliko bolj uspešen, kot je bil v preteklosti.

MiM

(Vir: Newsweek)

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE NOVO MESTO
Ljubljanska cesta 2, Novo mesto

KOMISIJA ZA IZVEDBO JAVNE DRAŽBE

RAZPISUJE JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO DVEH KOZOLCEV NA CIKAVI

A. Dvoredni kozolec je lociran za hladilnico na Cikavi. Starost kozolca je cca 8 let. Konstrukcija kozolca je v celoti lesena. Vertikalni nosilni stebri, ki jih je osem, so iz hrastovega lesa, postavljeni na kamnite temelje. Ostala konstrukcija je iz smrekovega lesa. Streha je dvokapnica, krita z betonskim dvoreznikom. Obojestransko ima kozolec tri polja, po višini pa ima devet lat. Bruto tlorisna površina je 13,60 m x 6,75 m. Izklicna cena znaša 25.450.190 din.

B. Enoredni kozolec je lociran v neposredni bližini ceste Novo mesto — Sentjerne. Starost kozolca je cca 45 let. Konstrukcija je v celoti lesena. Ima sedem oken, po višini pa ima 13 lat. V dolžini dveh oken je streha podaljšana za 5,45 m. V teh dveh okvirih je po višini le 7 lat. Kritina je betonska in delno opečni dvoreznik. Izklicna cena znaša 4.521.264 din.

1. Kupnino bo moral kupec plačati najkasneje v 15-ih dneh po opravljeni dražbi.
2. Javna dražba bo v sredo, 1. 2. 1989, ob 10. uri v sobi 34/I, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto (stavba občine).
3. Interesenti morajo pred pričetkom javne dražbe vplačati varščino oziroma kavcijo v višini 10% izklicne cene, in sicer na žiro račun Sklada št. 52100-654-65118, ki jo bomo neuspešnim kupcem vrnili v roku 8 dni po končani javni dražbi.
4. Kupec bo moral kozolec odstraniti v skladu s kupno pogodbo.
5. Nakup kozolcev je po sistemu videno — kupljeno, kasnejših reklamacij ne upoštevamo.
6. Dodatne informacije lahko dobite dva dni pred javno dražbo po telefonu (068) 21-040 pri tov. Kordišu.
7. Interesenti si lahko ogledajo kozolce na Cikavi (enojni v bližini delavnice Berus, dvojni za hladilnico).

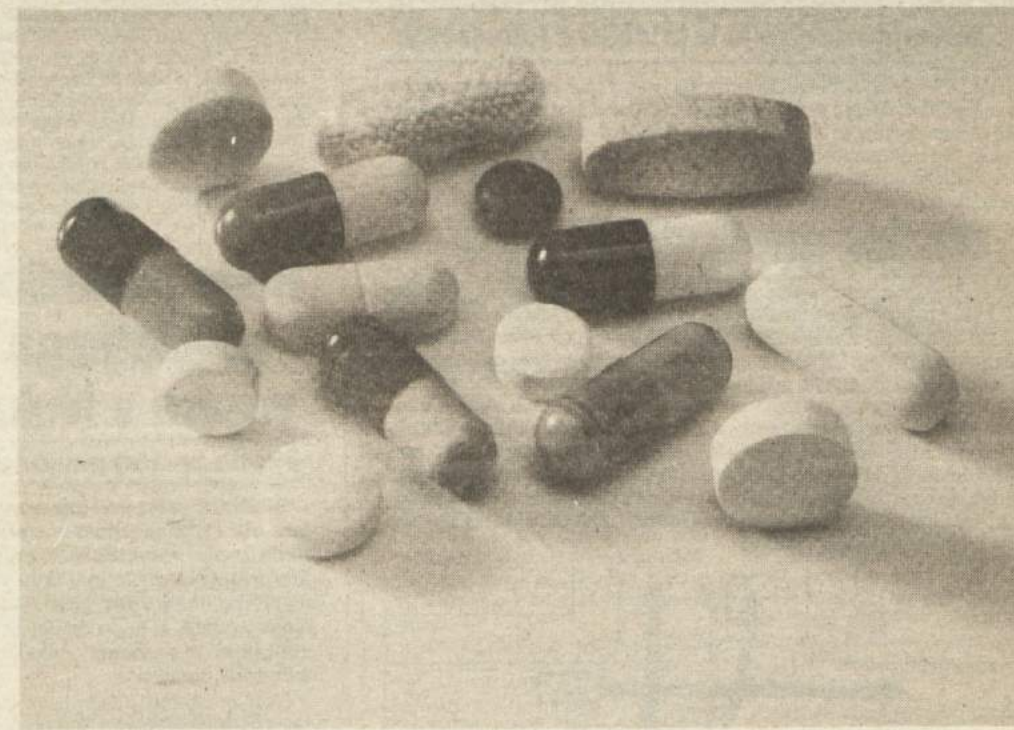
23/1-2

ŽE VEČ KOT 30 LET DELAMO ZDRAVILA. BI RADI TO DELO SPOZNALI?

Če ste študent na jugoslovanskih univerzah in vas zanima tudi raziskovalno delo; vas vabimo, da se prijavite na

RAZPIS KRKINI H NAGRAD ZA LETO 1989

Sodelujete lahko z nalogami iz farmacije, kemije, biotehnologije, medicine, ekologije, energetike, ekonomije in informatike.

Prijavo z osebnimi podatki nam pošljite do 10. februarja. Poslali vam bomo podrobno opredelitev tem in ostale informacije.

Slovesna podelitev nagrad bo oktobra letos.

KRKA, tovarna zdravil, n.sol.o.
Novo mesto, Cesta herojev 45,
68000 NOVO MESTO
Sklad Krkinih nagrad

MiM

(Vir: Newsweek)

Novi softver

Računalnik se uveljavlja tudi kot pomočnik pri samospoznavanju

Večina računalniških programov je uporabnih le v omejenem pomenu te besede, saj služijo za delo pri povsem praktičnih opravilih, kot so preračunavanja, pisanje, shranjevanje in iskanje podatkov, vodenje tehnoloških procesov in podobno. V zadnjem času pa se je pojavil nov tip softvera, računalniški programi, ki naj bi uporabniku pomagali pri »nepraktičnih« opravilih, predvsem obogatiti in izboljšati življenje na duhovni ravni.

Novi programi so usmerjeni v psihološke, in ne v praktične probleme obdelave podatkov. Uporabnika navajajo k samospoznavanju in mu pomagajo doseči kvalitetnejše bivanje. Med drugim omogočajo posamezniku, da skozi intelektualne igre in primerjave spoznava svoj značaj, svojo inteligenco, dobre in slabe strani svojega značaja, spreminja značaj in ga tako spremenjenega preskuša v namišljenih položajih.

Vse to seveda zahteva novejšo računalniško tehnologijo umetne inteligence, saj je lahko takšen program učinkovit le, če omogoča uporabniku enostavno komuniciranje z računalnikom. Se pravi, da ne pridejo v poštev zapleteni ukazi in vnašanja s tipkovnico, kot sicer velja za sedanje programe, marveč komuniciranje z govorom.

Trenutno je nekaj deset takšnih programov. Vse večje zanimanje zanje pa kaže, da se bodo kmalu pojavili v splošni uporabi.

Družina umrla v razbitinah

Tragičen pričetek leta na dolenjskih cestah — Viktor Hiti prva letošnja žrtev — Dan kasneje smrt družine Staničič pri Drnovem

RUHNA VAS, DRNOVO — Klavno se je pričela z novim letom uvedena akcija »10 odstotkov« na dolenjskih cestah. Samo minuli petek in sobota sta na dolenjski magistrali pobrala kar štiri življenja, kar je svojvrstven tragičen januarski rekord, da huje ali lažje ranjenih sploh ne štejemo.

Prvo letošnje smrtno žrtev na dolenjskih cestah je terjala nesreča pri Ruhni vasi, do katere je prišlo 6. januarja ob 6. uri zjutraj. 37-letni Viktor Hiti iz Družinske vasi se je po magistralni cesti Ljubljana — Zagreb peljal v službo proti Krškemu. Nekje pri Ruhni vasi je dohitel tovornjak, za krmilom katerega je sedel 35-letni Ozeljčan Mijo Golob, in ga pričel prehitovati. Takrat je z osebnim avtom pripeljal nasproti 51-letni Karel Kantušar iz Dolnjega Suhodola, ki navzlic umikanju ni mogel več preprečiti trčenja. Hitijevo vozilo je po silovitem trku odbilo v zadnje kolo tovornjaka; pri tem ga je obrnilo, nakar je trčil še v osebni avto 37-letnega zdomca iz Zahodne Nemčije Slobodana Milunovića. Posledice so bile strašne: Hiti je bil na mestu mrtve, težje ranjen pa je bil Kantušar, ki se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode, je bilo za 55 milijonov dinarjev.

Le dan kasneje, 7. januarja, je ob 21.40 silovito počilo na delu magistralne pri Drnovem. 35-letni Ivan Staničič iz Zagreba, začasno na delu v Švici, je kar na magistralni nepremišljeno polkrožno obračal osebni avtomobil, ko je iz nasprotni smeri s kombijem pripeljal 42-letni Rasim Ajdarevič, prav tako naš zdomec, zaposlen v Zahodni Nemčiji. Med vozili je prišlo do silovitega trčenja, po katerem je Staničičev avtomobil vrglo s cestišča. Ajdarevičovo vozilo pa je obstalo na magistrali. Nesreča je bila še toliko večja, ker sta za Ajdarevičem z osebnima avtomobila pripeljala še 47-letni Ante Periša iz Kaštela in prav toliko stari Senad Pužič iz Mostarja.

SOPOTNIK PODLEGEL POŠKODBAM

SELA — 31. decembra lani je prišlo na lokalni cesti med Dobovo in Seli do hude prometne nezgode. 16-letni Matjaž U. iz Loč pri Dobovi je — brez voznškega dovoljenja, seveda — peljal osebni avto, zaradi prevelike hitrosti in nezkušenosti pa ga je v levem ovinku zaneslo na makadamski priključek, kjer je pri hiši v Selih št. 11 treščil v drevo. Hudo poškodovani so bili voznik in sopotniki, 19-letni Robert Blažević iz Dobove, 17-letni Jože H. iz Velikega Obreža in 19-letni Andrej Urek iz Mihalovca. Vse so prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer je Blažević naslednjega dne ob 5. uri ranam podlegel, v kritičnem stanju pa je tudi voznik.

TRAGIČEN ZAČETEK NOVEGA LETA — Tako črnega pričetka novega leta na dolenjskih cestah ne pomnimo. Kot v posmeh 1. januarja, pričeti akciji za zmanjšanje prometnih nezgod na naših cestah, imenovani »10 odstotkov«, so v pičlih dveh dneh na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom izgubili življenje štiri osebe. Gornji posnetek kaže razbitine katrec, v kateri je pri Ruhni vasi izgubil življenje 37-letni Viktor Hiti iz Družinske vasi, ko se je 6. januarja okoli 6. ure peljal v službo proti Krškemu. Na spodnjem posnetku je prizorišče morije zagrebške družine Staničič. V silovitem trčenju, do katerega je prišlo 7. januarja ob 21.40 pri Drnovem, so bili ob življenje 35-letni Ivan Staničič, njegova žena Melita in osemletni sin Nino. Ranjenih je bilo še devet oseb.

dežurni poročajo

VLOM V AVTO — V noči na 7. januar je neznan storilec vlomil v osebni avto 37-letnega Branka Gjurjića iz Črnomlja, ki je pustil vozilo parkirano pred domačo hišo. Neznane mu je iz vozila izmaknil električni merilec napetosti in 7 kaset. Škode je za 700 tisočakov.

OB DALJNOGLEDA — V noči na 25. december je nekdo vlomil v zidanico ob cesti Otovec — Rodine, last Jožeta Mavsarja z Lokev. Storilec si je sposodil dva daljnogleda, vredna 250.000 din.

SKOZI TRIKOTNO OKENCE — Mirko Veselič iz Fučkovcev je 25. decembra obvestil črnomaljske miličnike, da mu je nekdo vlomil v osebni avto, ki je stal v Kolodvorski ulici. Neznane mu je iz vozila pobral več predmetov, vrednih 150.000 din.

OB MOTORNO KOLO — 28. decembra lani se je v večernih urah na trebajski postaji milice oglasil 21-letni Roman Rataj. Povedal je, da se je tega dne iz svoje vasi Češnjek pripeljal v Trebnje in vozilo pustil pred gostilno Opara. Sam je odšel po opravkih, ko pa se je okoli 21.30 vrnil, motorčka ni bilo več. Škode je za okoli 2 milijona dinarjev.

IZTOČIL BENCIN — Neznan storilec je v noči na 25. december lani vlomil v osebni avto Antona Riflja v Židnji vasi. Vozilo je stalo pred domačo stanovanjsko hišo, neznane pa je iz njega pobral več predmetov, za nameček pa iztočil še 10 litrov bencina.

DEKLE PODLEGLO POŠKODBAM

ŠKOCJAN — 28. december je bil usoden za življenje komaj 7-letne Liljane Markovič z Vrha pri Škocjanu. Tega dne ob 17.30 se je 30-letni Franc Kralj iz Zaloga pri Škocjanu peljal z osebnim avtom iz Škocjana proti Zburam. Pri odcepu za naselje Osrečje je v megli dohitel Liljano, ki je hodila po sredi ceste. Kralj je zaviral in se umikal, vendar je dekle vseeno zadelo in zavrženo. Liljana se je pri tem hudo ranila. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico, nato pa v ljubljanski Klinični center, kjer je 31. decembra podlegla poškodbam.

Šola, ki nič ne stane

Brežičan Ozren Šagud o šolanju v Tacnu — Že pol leta v uniformi — Kadetom celo žepnina

NOVO MESTO — Lanskega julija je mladi Ozren Šagud iz Brežic prvič oblekel miličniško uniformo. Resda je bil v modri obleki že prej kot kadet šole za miličnike v Tacnu pa med opravljanjem prakse v Brežicah, toda imeti na sebi pravo miličniško uniformo je le nekaj povsem drugega.

»Dolgo sem čakal na ta dan. Že od mladih nog sem želel postati miličnik. Nič čudnega, kajti uniforma je bila v naši družini doma, nosili so jo vsi od starega očeta naprej, celo sosed je bil miličnik. Jasnno potem, takem, da sem se tudi sam odločil za tacensko šolo. Nikoli se zaradi tega nisem kesal. Tudi zato, ker je bilo šolanje v Tacnu brezplačno, enako bivanje in hrana, uniforma in učni pripomočki. Med šolanjem smo dobivali žepnino; neprecenljive vrednosti za mladega človeka je tudi, da hkrati s šolanjem dosluhijo vojaški rok, ob koncu ima priznava V. stopnjo strokovne izobrazbe. Kadeti opravijo v tem času tudi voznške izpite A in B kategorije, naučijo se bojnih veščin, da tsteja, kar je moč dobiti in spoznati v preko dvajsetih kroških ne omenjam. Še kako prav mi pride vse to v prvih mesecih službovanja na novomeški postaji milice.«

Šaguda se zategadelj čudi, da se za ta poklic in šolo v Tacnu odloča sorazmerno majhno število mladih. Posebej Dolenjska je svojčas veljala za pokrajino, od koder je prišlo najmanj bodočih miličnikov. Danes je podoba precej boljša, lani je, denimo, prag tacenske šole prestopilo 20 Dolenjcev.

»Pogoji za vpis niso prav nič posebnega. Potrebno je le, da končaš osnovno šolo, da nisi starejši od 17 let, da si telesno in duševno zdrav ter da obvladaš slovenski jezik.«

Letos bo šola v Tacnu sprejela 220 novincev. Ob tem pa velja

omeniti še nekaj. Tisti, ki se bodo v šolo vpisali in iz kakršnihkoli razlogov ne bodo sprejeti, bodo še zmeraj imeli možnost vpisati se v katerokoli drugo srednjo šolo, kajti dogovor je, da bodo te imele za nesprejete kandidate podaljšani vpis. Sicer pa je vse informacije moč dobiti na katerikoli postaji ali oddelku milice.

»To pa ni seveda edina pot, kako postati miličnik,« pravi Ozren Šagud. »Taki, ki so uspešno končali vsaj 3-letno poklicno šolo, imajo odslužen vojaški rok in niso starejši od 27 let, se lahko vpišejo v šolo za miličnike v Ljubljani. Tudi tega ne gre pozabiti, da so vsem na stežaj odprta vrata tudi za nadaljnje šolanje. Ni jih malo, ki so že potem, ko so oblekli miličniške uniforme, končali še višjo šolo za notranje zadeve, bodisi redno, bodisi ob delu. Tudi sam razmišljam o tem.«

B. B.

Ozren Šagud: »Miličniška uniforma je v naši družini tradicija, ki se ji nisem hotel izneveriti. In danes mi ni žal.«

Pivskega kolego zabodel s škarjami

Krvav prednovoletni obračun v Gribljah

GRIBLJE — 44-letni Jakob Ž. iz Gribelj je 28. decembra ob 21.30 obvestil črnomaljske miličnike o krvavem obračunu, v katerem je bil hudo poškodovan 45-letni Gribeljčan Jakob Bahor.

Slednji je 28. decembra skupaj s Pavlom Željkom popival v gostilni v Gribljah, pri čemer jima je po grlu steklo kar precej pijače. Močno opita sta v večernih urah zapustila lokal in se napotila domov, Željko z motornim kolesom, Bahor pa kar peš. Ko je slednji prišel do Željkovih hiše, se je pri njem ustavljal, med možakarjema je stekel pogovor, ki pa se je kmalu sprevrvel v prepri. Beseda je dala besedo, na koncu pa sta se Bahor in Željko celo strela. Takrat je slednji pograbil škarje in z njimi Bahorja zabodel v predel srca. Hudo ranjenega so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, zoper Željka pa bo podana kazenska ovadba.

Nož končal postopaški prepir

26-letnemu Ivanu Bogoviču iz Brežic so sodili v Ljubljani — Tri leta zapora za poskus uboja — Z nožem zabodel Mirsada O.

BREŽICE, LJUBLJANA — Knaflijev prehod v Ljubljani je znano zbiralnišče brezdelnežev in postopačev, to je očitno dobro vedel tudi 26-letni Ivan Bogovič iz Brežic. Večkrat se je oglasil v prehodu, tako tudi lanskega 7. septembra, ko ga je tja z motorjem pripeljal prijatelj Stane K.

Bogovič je poznal navade obiskovalcev Knaflijevega prehoda. Ti tam na klopi večinoma sedijo in spijo. Tudi tokrat je bilo tako. Tišino in mir je zmotil le Bogovičem prihod. Ta je sedel na klop poleg Omerja H. in mu meni nič, tebi nič pričel stikati po žepih suknjiča. Očitno je iskal denar, vendar brez uspeha. Omer mu je rekel, da išče zaman, saj ima denar v notranjem žepu, in da mu ga ne da. Med prekanjem se je iz sna prebudil tudi Mirsada O., ki je Bogoviču zabrusil, naj njegovega prijatelja vendar pusti pri miru. Prišlo je do prepri-

ra, med katerim se je v Bogovičevih rokah nenadoma znašel nož. Brez odlašanja je z njim zabodel Mirsada, nato pa grozil že ostalim in jim nastavljal rezilo na vrat, dokler se s Stanetom K. napolned nista odpeljala. Z dogodkom so bili kmalu seznanjeni ljubljanski miličniki in kriminalisti, njihova akcija je obrodila sadove; še istega dne se je Ivan Bogovič znašel za rešetkami, prijeli so ga v Leninovem parku. Mirsada O. jo je na srečo odnesel le z lažjimi

poškodbami, kar pa je bila za Bogoviča slaba uteha, ki je pred dnevi sedel na zatožno klop ljubljanskega sodišča.

Bogovič je sodnikom trdil, da je bil takrat v Knaflijevem prehodu vinjen (to je potrdil tudi izvedenec, saj je bilo v obtožbeni krivi najdene okoli 2 promil alkohola). Povedal je, da se noža ne spominja, pač pa, da je Mirsada le udaril. Seveda zgovorno ni bilo verjeti, naposled so svoje o Bogoviču povedali tudi prav vsi na obravnavo vabljeni obiskovalci Knaflijevega prehoda. Da jih je Bogovič že večkrat obiskal in motil, so dodali, Omer H. je povedal celo, da mu je Bogovič enkrat že na silo vzel 200 tisočakov in jih potem zapil.

Sodišče ob izreku kazni za Ivana Bogoviča razen vinjenosti ni našlo olajševalnih okoliščin. Za poskus umora so ga obsojili na tri leta zapora, pri tem pa določili tudi, da mora plačati zdravljenje Mirsada O., saj ta ni bil zavarovan. Sodba še ni pravomočna.

B. B.

SMRT NEPREVIDNE PEŠAKINJE

KRŠKO — 2. januarja ob 17.45 se je po Cesti krških žrtve v Krškem v smer proti Sevnici peljal z osebnim avtom 27-letna Milena Vizjak iz Ljubljane. Pri hišni številki 26 je cesto neprevidno prečkala 79-letna Julijana Kaplan iz Krškega, ki jo je Vizjakova zadela in zbila po tleh. Kaplanova je dobila hude poškodbe na glavi, prepeljali so jo v brežiško bolnišnico, kjer je posledicam močnega trčenja dan kasneje podlegla.

PREHITRO V OVINEK — 2. januarja ob 22.40 se je 20-letni Tomaž Hodnik iz Novega mesta peljal z osebnim avtom R-4, last srednje gostinske šole, po cesti iz Gornjega Vrhpolja proti Sentjerneju. V Dolnjem Vrhpolju ga je v nepreglednem desnem ovinku pričelo zaradi prevelike hitrosti zanašati, dokler ni s prednjim delom avta trčil v betonsko mostno ograjo. Voznik je bil laže ranjen in so ga prepeljali v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je za 8 milijonov dinarjev.

VOZIL PO LEVI — Lanskega 30. decembra ob 11.50 se je 22-letni Alojz Setnikar iz Vrhtravnja peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti od Gornjih Ponikev proti Trebnjem. V nepregledni desni ovinek pri gasilskem domu v Dolnji Nemški vasi je pripeljal po levi strani ceste, prav takrat pa je z osebnim avtom pripeljal nasproti 34-letni Milan Vreč iz Mallega Kala. Čeprav je slednji zavil v desno na parkirni prostor, je Setnikar vseeno trčil vanj. Virčev avtomobil je odbilo v desno, kjer je zadel v obcestno kamnito škarpo in naposed obvisel na njej. Virč se je pri tem hudo ranil in so ga odpeljali v

novomeško bolnišnico, materialne škode pa je za 25 milijonov dinarjev.

PRISTAL NA STREHI — 39-letni Milan Vovko z Rateža se je 30. decembra ob 15.05 peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti iz Novega mesta proti Sentjerneju. V Žabji vasi ga je pri odcepu za Lobetovo ulico v levem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo v desno izven ceste, kjer se je avtomobil prevrnil na streho. Voznik Vovko se je na srečo le laže poškodoval, materialne škode pa je bilo za milijon dinarjev.

NA PREHODU ZBIL PEŠAKINJO — Na novomeškem Glavnem trgu je prišlo 25. decembra lani do prometne nezgode, v kateri se je huje ranila 65-letna pešakinja Marija Gušti iz Novega mesta. Tega dne okoli 18. ure se je 20-letni Edo Ferk iz Gradca peljal z osebnim avtomilom proti Glavnemu trgu. Tam je takrat prehod za pešce prečkala Guštjeva, ki pa je Ferk zaradi prevelike hitrosti in pravočasno zagledal, poleg tega vozila ni mogel ustaviti tudi zavoljo mokre ceste. Poškodovanki so pomoč nudili v novomeški bolnišnici.

MOTORIST OB ŽIVLJENJE

BOŠTANJ — 38-letni Franc Debevc iz Boštana se je 30. decembra ob 14.55 peljal z osebnim avtom po magistralni cesti iz Krškega proti Sevnici. V Boštanju je dohitel 73-letnega Rudolfa Prosenika iz Sevnice, ki se je peljal na kolesu z motorjem. Debevc ga je hotel prehiteti, a so prav takrat nasproti pripeljala druga vozila. Umaknil se je na svojo desno stran, pri tem pa zadel Prosenika in ga zbil po tleh. Hudo ranjenega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je 3. januarja poškodbam podlegel.

Hude posledice novoletnega požara v bloku

Škode za 150 milijonov

BREŽICE — Na prvi dan novega leta ob 11.30 je prišlo v tretjem nadstropju devetnadstropnega stanovanjskega bloka v Ulici Veljaka Vlahovića 6 v Brežicah do hujšega požara, ki je po doslej zbranih podatkih povzročil za kar 150 milijonov din škode.

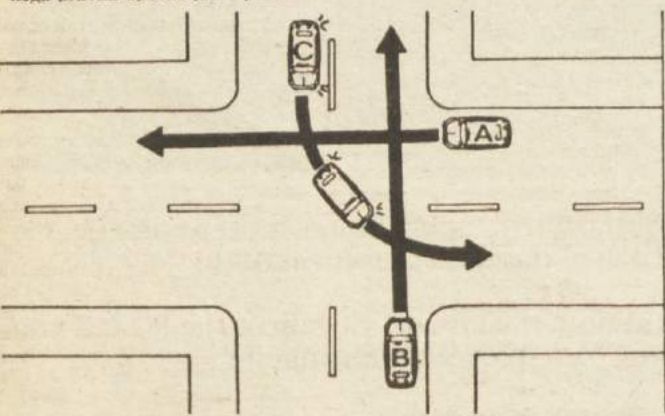
Ogenj se je pojavil v dnevni sobi stanovanja Renate Sermeci, preiskava je pokazala, da ga je zanetila otroška igra z vžigalicami. Požar se je zatem hitro širil po vsem stanovanju, najprej pa sta se z njim spoprijela lastnica in njen prijatelj Sašo Pavlič, vendar jima ognja ni uspelo ukrotiti. Na pomoč so poklicali gasilce iz Brežic in okolice. Tako so se na mestu požara znašli prostovoljni gasilci iz Velikega Obreža, Mihalovca, vojne pošte iz Cerkelj in poklicni gasilci iz Krškega. Požar so sicer pogasili, vendar so bile posledice velike; stanovanje Sermecijeve, slednja je bila med gašenjem poškodovana, je bilo povsem uničeno, ogrožena sta bila še dva stanovanja, dva prebivalca pa so morali evakuirati. Zanimivo je, da je v začetni fazi hotel pri gašenju pomagati tudi sostanovalce, vendar je bil hišni hidrant brez vode, zaklenjena pa so bila tudi vrata zasilnega izhoda. Še sreča, da posledice niso bile huje.

Enotno »desno pravilo«

Različna razlaga desnega pravila pri nas — Od 1. januarja letos velja le priučujoče tolmačenje

Zagotovo ga ni, ki bi naredil voznški izpit, pa ne vedel, kaj pomeni v prometnem obnašanju desno pravilo. Vse do pred kratkim v tem, za voznike svetem pravilu, ni bilo nič spornega, kakšni dve leti nazaj pa so avtorji novega slovenskega učbenika za avtošole prvič zapisali, da desno pravilo v svetu različno razlagamo in tudi izvajamo. Nič čudnega, če je bila že takrat nakazana potreba po enotnem razlaganju tega pravila, še posebej, ker je tudi slovenski voznik dokaj pogost obiskovalec evropskih cest, ne nazadnje pa tudi zato, ker so kršitve določil o prednosti že na drugem mestu vzrokov prometnih nesreč v Sloveniji.

Kot je verjetno sedaj že vsakomur znano, smo s prvim dnem novega leta zakorakali tudi v prve dni mednarodne akcije »10 odstotkov«, katere cilj je letos za desetino zmanjšati število prometnih nezgod v primerjavi s poprečjem zadnjih treh let. In prav prizadevanja za enotno razlago tako imenovanega desnega pravila sodijo med prve povsem konkretne tovrstne aktivnosti. Še posebej, ker tudi v avtošolah doslej niso dobili natančnih navodil, kako spremeniti razlago pravila in je upravičena domneva, da inštruktorji to počenjajo različno. Republiški sekretariat za notranje zadeve zato daje pobudo, da od 1. januarja letos desno pravilo razlagamo le tako, kot je predstavljeno v novejših učbenikih in revijah. Za mnoge to sicer ne bo novost, vendarle pa pogljemo, kako bomo odslej edino pravilno razlago desnega pravila uporabljali v praksi.

Ce pripeljejo v križišče, kjer se promet odvija po desnem pravilu, hkrati tri vozila vsak iz svoje smeri, odpelje najprej tisti, ki na svoji desni bočni strani nima drugega vozila. Za njim spelje tisti, ki je stal levo od drugega vozila, nato pa še tretji. V primeru pa, ko vozilo C (glej priloženo skico!) v križišču zavija v levo, križišča ne sme prevoziti do konca, pač pa mora ustaviti v sredini in najprej spustiti v križišču vozilo B, ki prihaja iz nasprotni smeri in ne spreminja smeri vožnje ali pa zavija na desno. Jasno seveda, da sme vozilo B zapeljati v križišče šele za vozilom A.

Gimnastika gre novo pot

Ali bo predstavljeni dolgoročni projekt »Gimnastika 2000« rešil to športno zvrst? — Tudi na Dolenjskem le še spomini

Svojčas je Novo mesto imelo močno gimnastično vrsto, spomni mo se le sester Dokl, Nataše Kočvar in še nekaterih. Žal je ta športna zvrst na Dolenjskem živela le nekaj let, podobno kot drugod po Sloveniji je zanimanje za gimnastiko skoraj docela usahnilo. Strojene napake niso bile brez posledic. Nedokazano dokazovanje o škodljivosti ukvarjanja s športno gimnastiko, portoroški sklepi, ki so strogo razdelili vrhunske šport od množičnega, odvrnile programske vsebine društev Partizan od gimnastike kot ene temeljnih panog (poleg plavanja in atletike — op.p.), vse to je privedlo do tega, kjer smo bili še včeraj in kjer smo ponekod — tudi na Dolenjskem — še danes. Žalostno, kot ni nič manj žalostno spoznanje, da gresta, vsaj na Dolenjskem, po stopinjah gimnastike tudi ostala dva, za razvoj človekovega psihosomatičnega statusa dokazano temeljna športa — atletika in plavanje.

pravi animacijski program in z njim seznaniti starše. Pri tem ne gre za nikakršne tekmovalne cilje, pač pa zgolj za izbor in identifikacijo otrok, primernih za vključitev v posebni program vrhunske gimnastike. Projekt v nadaljevanju govori o programih osnovnošolskih otrok, kjer sposobnejšim ponuja gimnastično šolo in športni razred pa potem nadaljuje z obdelavo višjih tekmovalnih kategorij in pripravo posebnih programov po orodjih, ki bi sledili razvoju gimnastike v svetu. Sestavljali projekta se seveda zaveda, da vrhunske programe ne bo moč izpeljati brez množičnosti, zato je posebno poglavje namenjeno tudi tistim, ki nimajo prevelikih tekmovalnih želja, prav tako pa je v projektu s korektivno gimnastiko predvidena pomoč tudi tistim, ki so moteni v rasti in razvoju.

Torej ni nobenega dvoma, da gre za izredno kompleksen in zahteven podvig, ki zahteva korenite spremembe tudi v naši športni kulturi. Njegovi načrtovalci so se dela lotili vneto in zagnano, zavedajo se ovir na poti. Če zaradi tradicije in mesta, ki ga je ta športna zvrst pred še ne tako dolgimi leti imela na Dolenjskem, bi bilo še kako prav, da s projektom »Gimnastika 2000« čimprej začujemo tudi v tem koncu Slovenije.

B. BUDJA

Na Dolenjsko sedem naslovov

Danes podeljena priznanja za dosežke minulega leta v avto-moto športu — Med prvaki tudi Pavlic, Zdovc, Avbelj in Pavlič — Kako letos?

LJUBLJANA — V dvorani Doma španskih borcev v Ljubljani je bila danes tradicionalna slovesnost, na kateri so podelili osvojena priznanja za dosežke v avto-moto športu na državnih prvenstvih, hkrati pa proglasili republiške prvake za leto 1988. Kot je že običaj, tovrstna slavnja ne minejo brez dolenjske udeležbe; letos je v ta del Slovenije romalo kar sedem različnih naslovov, ob tem pa še nekaj drugih in tretjih mest.

Najprej pogled k dolenjskim dosežkom na republiških prvenstvih. Najuspešnejši so bili, kot je že običaj, motociklisti, motokrosisti in speedwayisti. Tako je v cestnohitrostnem motociklizmu v razredu do 80 ccm Alojz Pavlič iz novomeškega AMD osvojil naslov republiškega prvaka, Brane Rokavec iz AMD Trebnje pa je ta uspeh dopolnil z drugim mestom. V motokrosu je v razredu do 125 kubikov Simon Avbelj (AMD Brežice) prav tako zmagal, naslov republiškega prvaka pa je osvojilo tudi AMD Brežice v ekipnem sestevku. Zvonko Pavlic je, kot je verjetno znano, osvojil lani naslov republiškega prvaka v speedwayu, njegovo AMD Krško pa je v ekipnem sestevku drugo za AMTK Ljubljana.

ZMAGA RIBNIŠKIH SODNIKOV

LJUBLJANA — V dvorani Tvoli je bilo minule dni tradicionalno, že 4. srečanje rokometnih sodnikov Slovenije. Na turnirju so prvič nastopile ekipe vseh enajstih področnih zborov, največ uspeha pa so imeli Ribničani. Poglejmo rezultate dolenjskih ekip: Novo mesto — Ajdovščina 6:7 (3:4), Celje — Posavje 12:6 (6:1), Ribnica — Zasavje 10:6 (4:5), Ajdovščina — Ribnica 5:11 (1:5), Novo mesto — Posavje 5:10 (2:4), Finale: Kranj — Ribnica 8:11 (2:8), Ribnica — Celje 8:7 (4:3) in Celje — Kranj 10:10. Končni vrstni red: 1. Ribnica, 2. Celje, 3. Kranj, 4. Zasavje, 5. Murska Sobota, 6. Ljubljana, 7. Koper, 8. Ajdovščina, 9. Novo mesto, 10. Maribor, 1. Posavje.

MALI NOGOMET KARLOVCANOM

ČRNOVELJ — Nvoletni turnir v malem nogometu je za Črnovelje že tradicija. O tem dovolj zgovorno govori podatek, da se je letošnjega udeležilo kar 32 ekip iz Bele krajine in Hrvaške, zmagala je pripadla izkušeni ekipi L047 iz Karlovca, za katero igrata tudi nekdanja reprezentanta, brata Janjanin. Karlovčani so namreč v finalu premagali Gostišič Kovač iz Osilnice s 3:2, v tekmi za 3. mesto pa je bil Butoraj boljši od Ozlja z 1:0. Najboljši igralec turnirja je bil Malobabič iz karlovske ekipe.

M. G.-č.

tovarna celuloze in papirja Videm iz Krškega zasedla 3. mesto. Se pogled k speedwayistom. Državni prvak je premočno postal Zvonko Pavlic iz AMD Krško, njegov klub pa je v skupnem sestevku ekip na državnem prvenstvu zasedel tretje mesto za Ljubljano in Lendavo. Upamo, da bomo o podobnih rezultatih lahko pisali tudi čez leto dni.

Zvonko Pavlic, najboljši speedwayist minulega leta, ki ima v žepu naslova republiškega in državnega prvaka.

Lojze Pavlič je v minulem prvenstvu motociklistov osvojil naziv republiškega prvaka.

Šofer Matija bo tokrat cesto zamenjal za nebo

M. Konajzler 1. nagrada 2. kola akcije Podarim-dobim — Let za 48 oseb

BOŠTANJ — Ob drugem žrebanju vseslovenske akcije za pomoč našim smučarjem in smučarkam Podarim-dobim pretekle nedelje se je sreča nasmehnila 42-letnemu šoferju sevniške Konfekcije Lisca, Matiji Konajzlerju. Srečo je temu skromnemu in vedno nasmejanemu delavcu prinesla stewardesa Adrie Aierways, Nena Kopčaver, ki je izvela 1. nagrado tokratnega žrebanja. Matija bo lahko skupaj z 48 prijatelji ali sorodniki z letalom Dash 7 tega slovenskega letalskega prevoznika poletel v krogu 500 km od Ljubljane, denimo do Prage, Dunaja, Budimpešte, Dubrovnika, Züricha, Münchna itd.

Konajzler, ki si je za ženo in hčerko uredil topel dom v Dolenjem Boštanju, je prišel do lepe nagrade po velikem naključju, kot se pač to dogaja pri vseh igrah na srečo. Njegov primer je zanimiv v toliko, ker tokrat nagradne razglednice sploh ni kupil sam, ampak je 4 kupila svakinja, zanj pa jo je izpolnil svak. Sorodniki pa so mu v nedeljo po 10. uri zvečer, ko je bil že v postelji, prišli povedati veselo novico. »Če povem po resnici, bi bil bolj vesel, denimo, druge nagrade — avtomobila ali česa bolj uporabnega. Pri hiši bo še tudi treba marsikaj postoriti in zato bi bil dobrodošel vsak dinar. Ne vem še, kako bom nagrado izkoristil, gotovo pa bosta imela pomembno besedo tudi svak in svakinja. Jaz letos nisem kupil še nobene razglednice Podarim-dobim, prejšnja leta pa sem za vsako kolo vzel 4 do 6 razglednic. Pa ne zato, ker bi verjel, da lahko kaj dobim, ampak zato, ker sem se veselil lepih uspehov naših smučarjev. Letos rešujejo našo čast dekleta in upam, da bodo kmalu prišli iz očitne krize tudi fantje. Povem naj še to, da je smučanje tudi moj edini konjiček in najbolj zaželenja rekreacija, čeprav letos še nisem nič smučal, ker pač ni snega. Najraje smučam na Pohorju, letos pa bom pogledal, če bo kaj bele opojnosti tudi na Bohorju,« pravi Konajzler.

P. P.

Matija Konajzler

Priprave na svetovno prvenstvo

Osilničani urejajo kajakaški center, Hrvati pa bodo posodobili cesto do Osilnice

LJUBLJANA, OSILNICA — Leta 1991 bo v Sloveniji svetovno prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah. Predsednik organizacijskega komiteja je Milan Kučan, tekmovalje pa bo na Soči pri Bocu in Savi v Tacnu.

Na svetovno prvenstvo se pripravljajo tudi Osilničani in sosesde Hrvatje. Tekmovalci svetovnega prvenstva bodo namreč pred tekmovalnim lahko vadili na novi kajakaški stazi, ki jo bodo uredili na Kolpi pri Osilnici, kjer potekajo že zdaj vsako leto mednarodna kajakaška tek-

movanja, kajakaška prvenstva Hrvaške in kjer deluje tudi kajakaška šola. Vsa prizadevanja so usmerjena v to, da bi bil do spomladi 1990 osilniški kajakaško-turistični center dokončan, urejena kajak-kanu staza in dokončani potrebni objekti. Predlagano je namreč, da bi bilo spomladi 1990 na tej stazi mednarodno odprto prvenstvo Jugoslavije v kajaku in kanuju na divjih vodah. V prihodnjem letu pa bo, kot zagotavljajo, posodobljen še zadnji makadamski odsek medrepubliške ceste Brod na Kolpi—Osilnica—Čabar (sprejeto je že, da se bo imenovala »Cesta bratstva in enotnosti«, ker tesno povezuje dve republiki), ki bo osilniški in čabranski konec še bolj odprl svetu.

Krajevna skupnost Osilnica redno organizira tudi prostovoljno delo za komunalno urejanje gradbišča kajakaškega cen-

tra. Tako so prostovoljci že izravnali zemljišče, položena je okoli 1.000 m telefonskega kabla, stoji že ciljna hišica-kontejner (ki ji bodo dali še lepši zunanji videz), urejajo parkirišča itd.

J. P.

PROGRAM ZA POČITNICE BREZ SNEGA

NOVO MESTO — Kot vse kaže, se bodo zimske počitnice naših šolarjev pričele brez snega. Kljub temu bo za štirinajst prostih dni potrebno poiskati drugo zabavo. Občinska Zveza prijateljev mladine je v sodelovanju z pionirsko knjižnico, Domom kulture in športno dvorano pripravila pester program za počitniške dni brez snega. Tako bo pionirska knjižnica odprta vsak dan od 8. do 19. ure. Pripravili bodo družabne igre in predvajali video filme. Dom kulture bo imel matinee vsak ponedeljek, sredo in petek ob 10. uri, v športni dvorani pa bodo osnovnošolci in srednješolci lahko vsak delovni dan igrali košarko in roket. V petek, 20. decembra, bo v dvorani turnir v malem nogometu (ob 8. uri za osnovnošolce, ob 11. uri za srednješolce), v petek, 27. decembra bo turnir trojk v košarki (ob 8. uri za fante in ob 11. uri za dekleta). Vesele počitnice tudi brez snega!

Drugi del pričeli s porazom

Nadaljuje se boj v I. SKL — Poraz Novolesa

Po krajšem premoru se je minulo soboto pričel drugi del prvenstva v prvi republiški košarkarski ligi. Novomeški Novoles, ki je po jesenskem delu končal na devetem mestu s štirimi zmagami, čaka v nadaljevanju ogorčen boj za obstanek.

Priročnost, da si že v prvem kolu nadaljevanja zagotovijo mirnejše prvenstvo, so izpustili iz rok v soboto, ko so v Trbovljah igrali z enim od neposrednih tekmecev v boju na dnu lestvice. Rudar, ki so ga jeseni Novomeščani doma premagali, je tokrat zaigral precej bolje, poročila celo govore, da je pokazal svojo najboljšo igro v tej sezoni. Proti tako razpoloženim nasprotnikom so bili novolesovci brez moči. Gostitelji so si še v 11. minuti priigrali 13 točk prednosti, vendar je Novomeščanom vsega 4 minute pred koncem prvega dela uspelo to razliko zmanjšati na 3 točke. To pa je bilo tudi vse. Še pred odhodom na odmor so Trbovlječani dosegli 10 točk zapored in že ta del odločili krepko v svojo korist, v nadaljevanju pa so svojo prednost le še večali. Rudar je tako v 29. minuti vodil že s 74:50, v zadnjih minutah pa je Novomeščanom poraz vendarle uspelo ublažiti.

Novoles: Kovačević 10, Gavranović 2, Cerkovnik 12, Kramar 2, Bajc 25, Radulović 15, Andoljšek 3, Lučev 12, Bordeius 2.

Se pogled na lestvico: 1. Pistožina 23... 9. Novoles 16, 10. Rudar 15, 11. Maribor 14, 12. Iskra Nova Gorica 13. V soboto igrajo Novomeščani doma s Triglavom.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

Novomeški alpinisti so v zadnjih dneh dosegli nekaj lepih uspehov v alpinizmu in športnem plezanju. Tako je decembra Miloš Kolšek v Vipavski Beli preplezal dve zahtevni smeri: prva, z imenom Oda norosti, je ocenjena z VIII., druga, ki nosi ime Desire, pa s stopnjo VIII. Obe smeri sta bili visoki po 15 metrov.

SMUČARSKI TEČAJI

METLIKA — Smučarski klub Metlika bo med zimskimi počitnicami organiziral smučarske tečaje za šolsko mladino in odrasle. Tečaji, ki bodo potekali na Gačah, se bodo začeli 16. januarja in bodo trajali pet dni. Če prvi teden počitnic ne bo snega, se bodo tečaji začeli 23. januarja. Solarji bodo za stroške tečajev odšteli 130.000 din. V to ceno je všteto avtobusni prevoz, smučarska vozovnica in topli obrok na smučišču. Cena tečaja za odrasle pa je 100 tisočakov. Prijave zbirajo v metliški osnovni šoli in pri telesnokulturni skupnosti.

TEKAČI ZA DRŽAVNE NASLOVE

KOKRICA — Športno društvo iz Kokrice in Smučarska zveza Jugoslavije razpisujeta tekmovalje v smučarskih tehik za mladinsko državno prvenstvo, ki bo 4. in 5. februarja v Kokrici. Tekmovalci bodo nastopili v posamičnih preizkušnjah na 10 kilometrov ter štafetah 3-krat 10 in 3-krat 5 kilometrov, mlajše in starejše mladinke pa v posamičnem teku na 5 kilometrov ter v štafeti 3-krat 5 km. Pisne prijave klubov sprejema ŠD Kokrica, tekašna sekcija, 64000 Kranj, Golniška 101, do 18. januarja, poimenske prijave pa je potrebno poslati na isti naslov do 1. februarja.

NA TRENINGE POSLEJ V LJUBLJANO

METLIKA — Zlatko Gregorič, znani metliški tekmovalac v kontaktnem karateju, bo poslej vadal in tekmoval v ljubljanskem klubu Kick Boxen. Za Gregoriča je to vsekar pomembna novost, kajti doslej je treniral sam, brez strokovnega nadzora, pa vendarle dosegel nekaj imenitnih rezultatov; omenimo naj le lansko 8. mesto na svetovnem prvenstvu v Muenchnu v semmi contactu in 9. mesto v Benetkah na evropskem prvenstvu v light contact karateju. Po besedah novega Gregoričevega trenerja Harjia Murata je Metličan sposoben prebiti se med tri najbolje evropske tekmovalce v svojih kategorijah. Edini problem sedaj je, kako zagotoviti sredstva za pogosta potovanja na treninge v Ljubljano. Kot je znano, je Gregoriča dosegel materialno podpirala Ikebana Brinc iz Metlike.

ŠOLSKI ŠPORT IN REKREACIJA

Zadnje dni minulega leta je novomeška ZTKO pripravila tekmovalje pionirjev in pionirk v namiznem tenisu. Učenci so nastopali v dveh kategorijah, tekmovalje pa so vzorno izpeljali člani novomeškega namiznoteniškega kluba. Po besedah Egona Zabarja, vodje tekmovalja, so bile igre zelo kvalitetne, največ besedah starejši pionirji, ki bodo, po njegovem, že v kratkem krojili republiški pionirski vrh. Poglejmo rezultate — mlajše pionirke: 1. Gajić, 2. Rovan, 3. Stokić (vse Smihel); mlajši pionirji: 1. Retelj (Smihel), 2. Benkić, 3. Turk (vsii Smarjeta); starejše pionirke: 1. Zupan, 2. Lužar (obe Mirna peč), 3. Gorenc (Smarjeta); starejši pionirji: 1. Kralj (Otočec), 2. Verušč (Smihel), 3. Miklič (Bršljini). Ekipno, pionirke: 1. Mirna peč II, 2. Mirna peč I, 3. Bršljin II; pionirji: 1. Smihel I, 2. Bršljin, 3. Smihel II.

Prav tako v decembru pa je bilo odigrano tudi občinsko prvenstvo v malem nogometu za mlajše pionirje, na katerem je nastopilo 7 osnovnošolskih ekip. Kot zanimivost zapisimo, da so z dobrimi igri izstopale ekipe iz okolice Novoga Senta. Najboljši igralci in tudi strelci turnirja je bil Ivo Djukić iz Vavte in Sentjernej. Rezultati: Žužemberk—Bršljin 1:0, Smihel—Brusnice 0:2, Vavta vasi—Grm 4:0, Žužemberk—Brusnice 0:1, Vavta vasi—Sentjernej 0:2, Žužemberk—Vavta vasi 1:0 in Brusnice—Sentjernej 1:0. Vrstni red: 1. Brusnice, 2. Sentjernej, 3. Žužemberk, 4. Vavta vasi, 5. Smihel, 6. Bršljin, 7. Grm.

TELEVIZIJSKI SPORED

NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n. sol. o., Foersterjeva 10, NOVO MESTO
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

objavlja

dela in naloge

VODJE PLANSKO ANALITSKE SLUŽBE

Pogoji:

- visokošolska izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali
- višješolska izobrazba ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

Zaposlitev je za nedoločen čas. Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n. sol. o., Foersterjeva 10, 68000 Novo mesto, kadrovske oddelke. Kandidate bomo o izidu izbire pisno obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Srednja šola kovinarske in elektrotehnične usmeritve Krško, komisija za delovna razmerja, KRŠKO, Hočevarjev trg 1, RAZPISUJE
prosta dela in naloge

VODJE PRAKTIČNEGA POUKA V STROJNIH DELAVNICAH

(polovica del: organizacija praktičnega pouka, druga polovica: organizacija proizvodne dejavnosti v strojnih delavnicah)

POGOJI:

- višja izobrazba strojne stroke,
- tri leta izkušenj na ustreznih delih,
- opravljen strokovni in pedagoško-andragoški izpit.

Navedena dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo vloge z ustreznimi dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom z opisom dosedanjega službovanja v petnajstih dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po poteku razpisnega roka.

26/1-2

PETEK, 13. I.

9.35 VIDEO STRANI
9.45 MOZAIK: TEDNIK
10.50 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU — SMUK (Ž)
11.45 GLASBENA ODDAJA
12.15 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU — SMUK (M)
13.20 VIDEO STRANI
15.55 SMUK (M), posnetek
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
17.45 SLOVENC V ZAMEJSTVU
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAŠ EDINI SVET, 1. del angl. dok. serije
20.50 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 2. del ameriške nanizanke
21.50 DNEVNIK 3

22.05 KLUTE, ameriški film
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 19.00 Narodnozabavna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.05 Glasbeni večer — 21.35 Skupščinska kronika — 21.55 Satelitski program

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Poleti, pesem — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.40 Izobraževalna oddaja — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Poleti, pesem — 18.05 Številke in črke — 18.30 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Detektiva iz Miamijsa (1. del ameriške nanizanke) — 21.35 Ljubo doma, kdor ga ima — 22.15 Dnevnik 3 — 22.30 Oddaja iz kulture — 23.30 Nočni program — 1.30 Poročila

SOBOTA, 14. I.

7.55 VIDEO STRANI
8.05 OTROŠKA MATINEJA
9.00 PERISKOP
10.50 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU — SUPERVELESALOM (Ž)
11.45 LJUBO DOMA, KDOR GA IMA
12.20 SMUK (M)
13.15 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-SKE TVORNOSTI
15.00 PONESREČENI BOJNI POHOD, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 KOŠARKA BOSNA:CZ
18.25 CLOVEK IN ČAS, dok. serija
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 NAŠ UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 ČIPKE, 3. del nadaljevanke
21.05 PANONSKI MORNAR
22.15 DNEVNIK 3
22.05 ULICA OGLEDAL, italijanski film

17.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KLIMENT OHRIDSKI, 2. del
21.35 SMUČAJMO VSI
21.50 ZDRAVO
23.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

13.45 Narodna glasba — 14.15 Satelitski program — 16.15 Otroška predstava — 17.15 Več kot igra (6. del nadaljevanke) — 18.15 Rokomet Budućnost:Radnički — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Pot v Indijo (angleški film) — 22.25 Satelitski program

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 Koledar — 8.30 Jutrarnji program — 13.00 Družinski magazin — 14.30 Gabrijela (angleški film) — 15.45 Kritična točka — 16.30 Dnevnik 1 — 16.45 Košarka Bosna:CZ — 18.30 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Most na reki Kwai (ameriški film) — 22.55 Dnevnik 3 — 23.10 Nočni program — 1.10 Poročila

NEDELJA, 15. I.

7.50 VIDEO STRANI
8.00 OTROŠKA MATINEJA
9.20 SLALOM (Ž), 1. tek
10.25 SLALOM (M), 1. tek
11.15 VIDEOMEH
11.45 LJUDJE IN ZEMLJA
12.20 SLALOM (Ž), 2. tek
12.55 SLALOM (M), 2. tek
14.00 NEDELJSKO POPOLDNE
16.30 DNEVNIK 1
16.45 DVOJEC BREZ KRMARJA, ameriški film
18.45 RISANKA

19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KLIMENT OHRIDSKI, 2. del
21.35 SMUČAJMO VSI
21.50 ZDRAVO
23.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.00 Anglunipe — 13.15 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.05 Epopeja Rdečega križa (2. del dok. serije) — 20.45 Včeraj, danes, jutri

PONEDELJEK, 16. I.

8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
16.10 SMUČAJMO VSI, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 OBVRACUNAVANJA, angleška drama
21.05 OSMI DAN
21.50 DNEVNIK 3
22.00 GLASBENI VEČER
22.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski program — 17.45 Po bre-

TOREK, 17. I.

8.10 VIDEO STRANI
8.20 POČITNIŠKI SPORED
9.55 VELESALOM (M), 1. tek
10.45 KAM, KJE, KAKO MED PO-CITNICAMI
12.55 VELESALOM (M), 2. tek
13.45 GULLIVERJEVA POTOVAN-JA, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1

SREDA, 18. I.

8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: ŽE VIDENO, jugoslovanski film
21.50 DNEVNIK 3
22.00 SVET POROČA
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

15.00 Namizni tenis Jugoslavija:ZRN — 18.30 Regionalni program iz mariborske-

ČETRTEK, 19. I.

8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ...
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 TEDNIK
21.00 ZBLEDELI BLIŠČ, 4. del nadalje-

zkončnosti sveta: Sneg vulkanov tropov — 18.15 Svet športa — 19.30 Dnevnik — 20.05 Po sledeh napredka — 20.35 Umetniški večer: Kdo se boji Wirginije Woolf (ameriški film)

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Pojdi tja, ne vem kam — 8.45 Oddaja za otroke — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.40 Otroški spored — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Nekaj več — 18.05 Številke in črke — 18.25 Risanka — 18.30 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sentimentalna zgodba — 21.00 Resna glasba — 21.45 Dnevnik 3 — 22.10 Nočni program

16.45 VELESALOM (M), posnetek
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 CIKLON TRACY, 4. del nadaljevanke
20.50 MEDNARODNA OBZORJA
21.50 DNEVNIK 3
22.00 GLASBENI ROPOT, 1. oddaja
22.45 VIDEO STRANI

ga studija — 19.00 Moja krajevna skupnost: Šentjernejski — 19.30 Dnevnik — 20.05 Moliere: Zgrabite Sganarela (predstava SLG Celje) — 22.35 Satelitski program

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 Koledar — 8.30 Super babica — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.40 Pogovor o jeziku — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Super babica — 18.05 Številke in črke — 18.25 Risanka — 18.30 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Filmski večer — 22.35 Dnevnik 3 — 22.55 Nočni program — 0.55 Poročila

vanke
21.50 DNEVNIK 3
22.00 SUTJESKA, jugosl. film
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.30 Alpe Jadrani — 19.00 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.00 Košarka Jugoplastika:CSK — 21.30 Oči kritike — 22.00 Ptice na Kosovu: Rock v Prištini — 22.45 Umetniški večer

Letos bo PIONIR pričel z gradnjo poslovno-trgovskega centra v Metliki

ob križišču cest Metlika-Karlovac in Metlika-Črnomelj.

Namembnost objektov je razdeljena na:

1. POSLOVNI DEL (okoli 1100 m²)

2. TRGOVSKI DEL (okoli 4000 m²)

samopostrežna trgovina, konfekcija in tekstil, usnjena galanterija, kristal, porcelan, bela tehnika in akustika, drogerija, salon pohištva, kamp oprema, avtomobilski deli, barve in laki...

3. GOSTINSKI DEL (okoli 520 m²)

4. LOKALE ZA STORITVENO DEJAVNOST (okoli 350 m²)

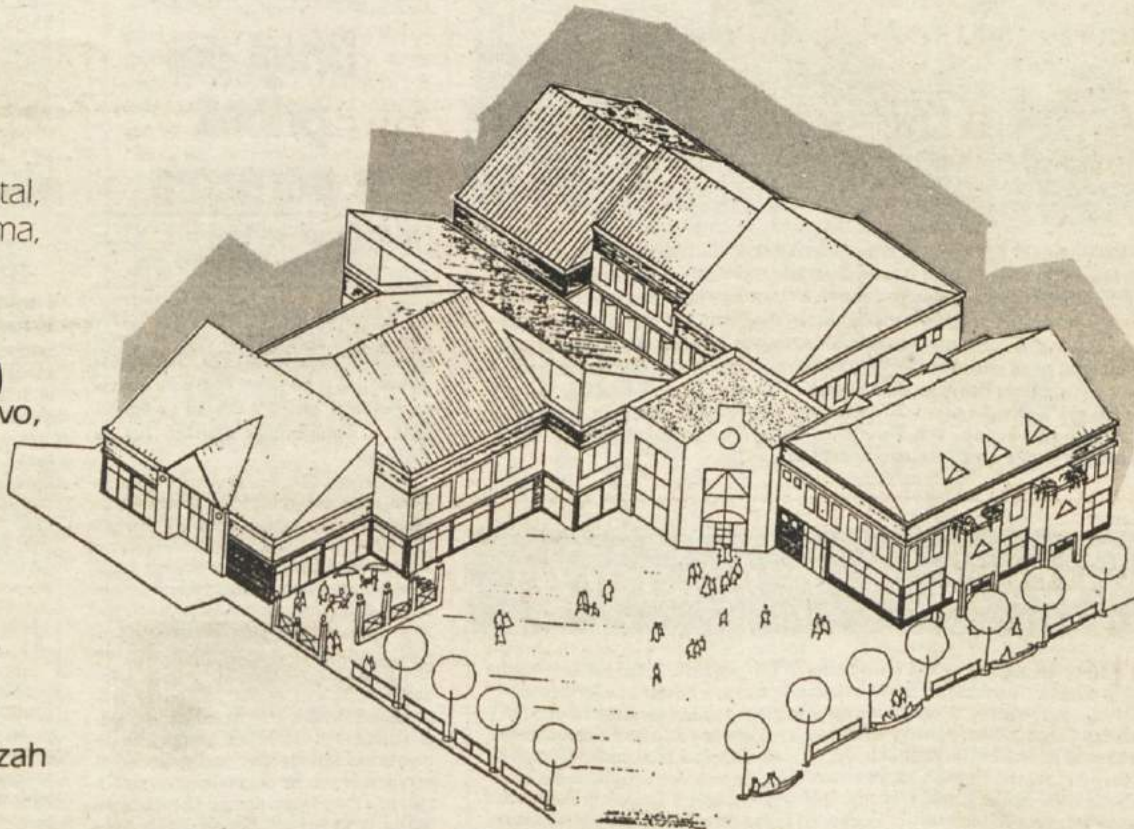
turistična poslovalnica, duty free shop, prodajalna spominkov, frizerstvo, cvetličarna...

Predvidena je za fazno gradnjo najprimernejša zazidava.

S središčnim objektom so povezani vsi ostali objekti,

ki so locirani tako, da med seboj tvorijo trgovski ulici.

V prvi fazi bo grajen povezovalni in poslovni objekt, v naslednjih fazah pa trgovski in gostinski objekt.

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

Vse informacije o poslovno-trgovskem centru v Metliki dobite v GIP PIONIR, predstavništvo v Metliki, Cesta XV. brigade 2, Metlika, telefon (068) 58-353.

Na podlagi 51. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS št. 18/84) ter 9. člena odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljiščem (Ur. list SRS št. 37/86)

objavlja

sklad stavbnih zemljišč občine Brežice na podlagi sklepa komisije za oddajanje stavbnih zemljišč dne 26. 12. 1988 naslednji

JAVNI RAZPIS

za oddajo pravice uporabe na stavbnem zemljišču za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v stanovanjski soseski Hrastnina II, kare IX., v Brežicah, in sicer:

na lokaciji št. 7 v približni izmeri 710 m²

Cena stavbnega zemljišča je v obliki akontacije 12.721 din za 1 m². Dokončna cena bo določena po valorizaciji ob sklenitvi pogodbe.

Stroški delne komunalne opreme, ki znašajo 20.217.180 din na lokacijo, so kot akontacija izračunani do konca oktobra, dokončni znesek komunalne opreme se bo določil po valorizaciji v času sklenitve pogodbe.

Pod delno komunalno opremo je šteta možnost priključka na kanalizacijo, vodovod, cesto in elektriko.

Vsak ponudnik bo moral še posebej plačati:

- spremembo namembnosti kmet. zemljišča
- soglasja za priključek na električno, vodovodno in kanalizacijsko omrežje
- na svoje stroške zgraditi priključke na komunalne naprave (cesto, vodovod, kanalizacijo, elektriko)
- sofinancirati manjkajoče komunalne naprave, ki še niso zgrajene, kot npr. javna razsvetljava, telefonsko omrežje
- stroške parcelacije zemljišča
- stroške objave javnega natečaja in zemljiškoknjižnega prenosa.

1. Odškodnino za zemljišče in delno komunalno opremo je ponudnik dolžan plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča, po tem roku tečejo veljavne zamudne obresti.

2. Ponudnik je dolžan začeti z gradnjo v enem letu po podpisu pogodbe in zgraditi objekt do III. gradbene faze v 5 letih po pridobitvi tega zemljišča.

3. Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% od vrednosti delne komunalne opreme, kar znaša 2.021.718 din.

4. Varščino je potrebno nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Brežice št. 51620-654-63 in potrdilo o plačani varščini priložiti prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku vračuna brezobrestno v ceno stavbnega zemljišča, neuspelemu pa se vrne brezobrestno najkasneje v 30 dneh po izbiri najugodnejšega ponudnika.

5. Prijave se vložijo v roku 15 dni od objave v Dolenjskem listu. Prijave morajo biti zapečatene, na ovojnici pa oznaka »Javni razpis«. Naslovijo se na Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice, Brežice, Cesta prvih borcev 18.

6. Ponudnik, ki najbolje izpolnjuje razpisne pogoje, mora najkasneje v 15 dneh po pravnomočnosti postopka o ugotovitvi najugodnejšega ponudnika skleniti s Skladom stavbnih zemljišč občine Brežice pogodbo o oddaji zemljišča, ker bo sicer zemljišče oddano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku; v pogodbo se vnese klavzula.

7. Ob odpiranju ponudb bo komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če bo ta potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.

8. Če se bo za posamezno lokacijo prijavi več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi meril, določenih v Odloku o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljiščem na območju občine Brežice.

9. Obrazci za prijavo so ponudniku na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Brežice, Brežice, Cesta prvih borcev 18 (soba 34).

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE BREŽICE 4/1-2

SOZD Gozdarstvo Kmetijstvo Kočevje n. sol. o.

TOZD Mesarija, Roška 6, Kočevje,

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo solastninskega deleža na poslovni stavbi MESNICA LOKEV, Lokev 13 pri Divači. Objekt stoji na parc. št. 215 (mesnica v izmeri 185 m² in dvorišče v izmeri 773 m²), k. o. Lokev. Solastninski delež znaša 9/25, izklicna cena pa 114.360.000 din.

Javna dražba se lahko udeležijo kupci, fizične in pravne osebe, ki pred pričetkom dražbe vplačajo 30-odst. kavcijo od izklicne cene. Kavcija se vrne v kupnino oziroma se vrne. Kupec mora celotno kupnino poravnati v 30 dneh po sklenitvi pogodbe, ta pa mora biti sklenjena najkasneje v treh dneh po javni dražbi. Kupec plača vse stroške, prometni davek in takse v zvezi s prodajo in zemljiškoknjižno izvedbo.

Javna dražba bo 30. 1. 1989 ob 7. uri v Lokvah št. 13, p. Divača. Ogled stavbe je možen eno uro pred začetkom dražbe. Dodatna pojasnila dobe interesenti pri pravno-premoženjski službi SOZD GK, Kočevje, Kolodvorska 25.

Izrek sodbe sodišča v Sevnici

ŽELEZNIK ALFRED, sin Jožeta in Jožefe roj. Rohrik, roj. 6. 1. 1945, stanujoč v Boštanju št. 56, p. Boštanj, SO Sevnica, ...

je kriv, da je o zasebnem tožilu Novak Ivanu trdil nekaj, kar lahko škoduje njegovi časti in dobremu imenu, s tem da je v časopisu Dolenjski list 1. št. 51, letnik 1984, z dne 20. 12. 1984, na strani 6 v članku z naslovom Program izpolnjen leto poprej, ki ga je tudi sam podpisal, med drugim navajal tudi sledeče: Žal se vedno najdejo posamezniki, ki delajo med delovalnimi kraji z drago. Vsega obsojenca vreden je bil na seji navedeni primer uslužbenca oddelka za ljudsko obrambo SO Sevnica Ivana Novaka, ki si je, čeprav sploh ni plačal prispevka Elektra, priključil elektriko na svojo zidnico, medtem ko trije domačini, ki so delali pri akciji in tudi vse plačali, še vedno nimajo elektrike. Po drugi strani je večkrat grozil predsedniku vaškega odbora na Lukovcu, nazadnje, da le-ta sploh ne bo dobil elektrike. Delegati KK so terjali od pristojnih, da se primer obsodi in ukrepa;

2. v št. 3, letnik 1985, z dne 17. 1. 1985, na strani 8 v članku z naslovom Tovariši se ne toži s tovarišem, ki ga je tudi sam podpisal, med drugim navedel sledeče »Predsednik gradbenega odbora Emil Rupnik se danes trdi, da jim Novak dolguje okrog 35.000.— dinarjev! Takisto pravi tudi tajnik boštanske KS Rudi Dolenc in še kdo. Na omenjeni programski seji krajevne konference SZDL Boštanj so padli tudi občiti, da je Ivan Novak kot uslužbenec oddelka za ljudsko obrambo pri sevniki občinski upravi grozil Emilu Rupniku ne le, da sploh ne bo dobil elektrike, temveč da bo hodil na orožne vaje, da bo kaj«, in Znano mi je, da se pri OO ZK na občini nahaja zajeten dosje domnevnih kršitev in zlorab službenega položaja Ivana Novaka, svojevrstno poglavje, je vodenje Občinske strelske zveze zadnjih 8 let, ker je bila le ena sklepna seja IO, in kot sem slišal sam, ko sem se udeležil zadnje konec leta lani, dve nesklepni. Ing. Anton Polutnik je kot predsednik tehnične komisije bil prisiljen napisati pismo najodgovornejšim v občini, da je I. N. ali popoln brezveznež ali pa velik lažnivec, na kraju pa dodaja, da je padel tudi na področju športne poštenosti in morale, ko si je pustil na osnovi pomote v sodniški izkaznici, katero mu je podaril sekretar bivšega Okrajnega strelskega odbora Celje,« s čimer je storil dve kaznivi dejanji žaljive obdolitve po členu 108/1 in II KZ SRS in se mu po členu 52 in 53 KZ SFRJ izreče

pogojna obsodba,

v kateri se mu za kaznivo dejanje pod točko 1. po členu 108/II KZ SR Slovenije določijo kazni

1 (en) mesec zapor, in za kaznivo dejanje pod točko 2. po členu 108/II SR Slovenije

3 (tri) mesece zapor, nakar se mu po členu 48.2. odstavek, točka 3, KZ SFRJ določi

enotna kazen 2 (dva) meseca zapor,

ki pa se ne bo izvršila, če obdolženec v preizkusni dobi 2 (dveh) let po pravnomočnosti te sodbe ne bo storil novega kaznivega dejanja.

Po členu 98/1 ZKP je obdolženec dolžan povrniti potrebne izdatke zasebnega tožila ter nagrado in potrebne izdatke njegovega pooblaščenca v skupnem znesku 132.230 dinarjev in plačati povprečno v znesku 100.000 dinarjev.

Po členu 115 KZ SR Slovenije se po pravnomočnosti te sodbe izrek sodbe objavi na obsojenčev stroške v Dolenjskem listu.

Sodnica Danica Kostevec

RAZPISNA KOMISIJA MIZARSKEGA PODJETJA HRAST ŠENTLOVRENC, p. o. SENTLOVRENC 13 a, VELIKA LOKA

razpisuje prosta dela in naloge

NKV DELAVCA (MOŽNA PRIUČITEV MIZARSKE STROKE)

- Pogoji:
- 3-mesečno poskusno delo
- odslužen vojaški rok
- vozniški izpit B kategorije

DELAVKE (-CA) ZA ČIŠČENJE PROSTOROV IN DELITEV MALICE

- Pogoji:
- končana osnovna šola
- 3-mesečno poskusno delo
- opravljen tečaj iz higienskega minimuma

Delavka(-ec) se sprejme za določen čas zaradi nadomeščanja delavke na porodniškem dopustu. Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 14 dneh po objavi Komisiji za imenovanje Mizarskega podjetja »HRAST«, Šentlovrenc, p.o., Šentlovrenc 13 a, 68212 Velika Loka.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po dnevu razpisa. 7/1-2

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

TOZD Tehnična komerciala in inženiring,

objavlja prosta dela in naloge:

— PREVAJALEC ZA RUSKI JEZIK

Pogoji: predmetni učitelj ali profesor ruskega jezika. Kandidat bo sprejet v delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in pogojem poskusnega dela. Ponudbe z dokazili o izobrazbi, življenjepisom in opisom dosedanjega dela sprejema kadrovski oddelek DSSS, GIP PIONIR Novo mesto, Kettejev drevored 37, 15 dni po dnevu objave. Kandidati bodo o izidu objave obveščeni v 30 dneh po dnevu objave.

5/1-2

Advertisement for 'France Bučar Usodne odločitve' and 'PROCES J. B. T. Z.' featuring book covers and subscription information.

Do 20. 1. 1989

Izredna priložnost za nakup iz proizvodnega programa TOZD Keramika

- pečnice vseh oblik in barv
— šamotni izdelki

10% popust

Za plačilo v gotovini priznamo še 10% popusta

Prodaja teče vsak dan od 7. do 14. ure, v soboto od 7. do 12. ure na sedežu tozda.

GIP PIONIR, TOZD KERAMIKA 68000 Novo mesto, Slakova 5 telefon: 068/21-201, 24-298 telex: 35710 YU PIONIR

OBJAVLJAMO NATEČAJ ZA IZDELKE Z ZNAKOM SLOVENIJA Z LIPOVIM LISTOM

ALI IMATE IDEJO ALI IZDELEK, KI BI OBOGATIL SLOVENSKO TURISTIČNO PONUDBO?

Vse predloge in vzorce pošljite na naslov DO DOMUS - Center za dom, ustvarjalnost in svetovanje, Kardeljeva 2, Ljubljana, z oznako »za lipov list« do 15. 2. 1989.

Predstavitve izbranih izdelkov bo marca na sejmu Alpe-Adria 1989 v Ljubljani.

DOMUS (CZNG) CENTER ZA DOM, USTVARJALNOST IN SVETOVANJE p.o. Ljubljana, Kardeljeva 2 tel. 061/211-122 žiro račun 50100-603-40776

trgovsko podjetje na debelo in drobno, p.o.
 Novo mesto Glavni trg št. 11

Komisija za delovna razmerja
 objavlja prosta dela in naloge:

1. vodenje nabavno-prodajnega oddelka,
2. komisionarska dela II,
3. delavec v skladišču.

Kandidati za opravljanje del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

Pod tč. 1:
 — da imajo V. stopnjo komercialne ali druge ustrežne smeri
 — 5 let delovnih izkušenj pri teh delih

Pod tč. 2:
 — da imajo IV. stopnjo trgovske smeri
 — 3 leta delovnih izkušenj

Pod tč. 3:
 — da imajo I. stopnjo
 — 3 mesece delovnih izkušenj

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh na naslov: NOVOTEHNA, kadrovsko-spolni sektor, Glavni trg 11, Novo mesto.
 O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

OBRTNA ZADRUGA RESA, p.o.
 KRŠKO
 Zadržni svet obrtne zadruga RESA Krško

razpisuje v skladu z določili statuta zadruga prosta dela in naloge

DIREKTORJA ZADRUGE

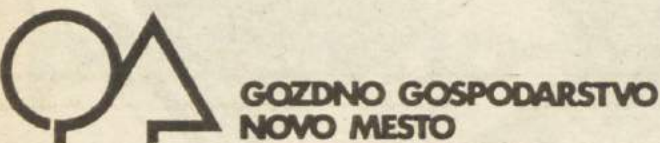
Poleg ostalih zakonsko določenih pogojev veljajo še naslednji pogoji:

- srednja ali višja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri
- 5 let oz. 3 leta delovnih izkušenj pri ustreznih delih in nalogah
- družbenopolitična aktivnost in izpolnjevanje meril in kriterijev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta.
 Pisme prijave v zaprti kuverti z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO« in skupaj z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema splošni sektor zadruga 15 dni po objavi na naslov:

OBRTNA ZADRUGA RESA KRŠKO
 Cesta krških žrtev 67
 68270 — KRŠKO

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

OBJAVLJA JAVNO PRODAJO

NEPREMIČNINE:

1. Stanovanjska hiša v Soteski št. 35 s 1842 m² funkcionalnega zemljišča in 118 m² stavbnega zemljišča ter drvarnica.

Izklicna cena je 65.000.000 din.
 Javna prodaja hiše v Soteski bo 25. januarja 1989 ob 9. uri v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto, Gubčeva 15, Novo mesto.

Nakupa stanovanjske hiše se lahko udeležijo pravne in fizične osebe, ki morajo pred prodajo položiti 10-odstotno varščino od izklicne cene. Kupec mora kupnino poravnati v 30 dneh po licitaciji. Davek od nepremičnin plača kupec.

Vse informacije v zvezi s prodajo navedene stanovanjske hiše dobijo zainteresirani pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, Gubčeva 15, Novo mesto (telefon 068-21-065).

Ogled stanovanjske hiše bo dan pred prodajo, med 12. in 14. uro.

OSNOVNA SREDSTVA:

	Izklicna cena
2. Trifazni elektromotor 45 Kw v okvari, 1 kom.	200.000 din
3. Kombi Zastava, letnik 1981, v voznom stanju, 1 kom.	700.000 din
4. Osebni avto IMV R-4, letnik 1981, v voznom st., 1 kom.	2.200.000 din
5. Vrtalna lafeta Böhler G 7-18, 1 kom	1.000.000 din
6. Glavna roka dvigala Liv-Javornik — 9, nova, 1 kom	6.000.000 din
7. Kason tovor. avtomobila Tatre, let. 1980, 1 kom	2.000.000 din
8. Motor FAP, rabljen, s tlačilko za gorivo, 1 kom	700.000 din

Prodaja osnovnih sredstev pod zap. št. 2—8 bo dne 25. 1. 1989 ob 12. uri na obtesovalnici v Straži. Ogled je možen 2 uri pred prodajo. Pred licitacijo je potrebno položiti pod zapored. št. 2 — 8 10 odst. varščino.

Kupec plača prometni davek pod zap. št. 2, 5, 6, 7, 8.
 Prometni davek pod zaporedno št. 3, in 4. plača kupec v občini stalnega bivališča.

Vsa osnovna sredstva se prodajajo po sistemu videno — kupljeno. Poznejših reklamacij ne upoštevamo.
 Rok plačila za izlicitirana sredstva je 3 dni. Po tem roku se smatra, da kupec odstopa od nakupa, in mu zapade 10 odst. varščina.

21/1-2

Delavski svet TOZD
 Tovarna masivno pohištvo
 razpisuje prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa
 (direktorja temeljne organizacije)

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo lesne oziroma druge ustrežne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornih del in nalog na tem področju
- da ima srednjo izobrazbo lesne ali druge ustrežne smeri in 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornih del in nalog s tega področja
- da ima moralno-politične lastnosti in da ima pravilen odnos do samoupravljanja
- da izpolnjuje pogoje po 484. členu zakona o združenem delu

Delavski svet
 delovne skupnosti skupnih del
 razpisuje prosta dela in naloge

direktorja razvojnega sektorja

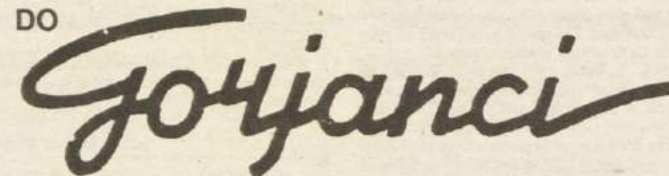
Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrežne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del in nalog
- da ima moralno-politične kvalitete in organizacijske sposobnosti ter pravilen odnos do samoupravljanja

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjega dela v zaprti ovojnici z oznako »Za razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi na naslov: Slovenija-les, Lesna industrija, Kočevje, Novomeška c. 5.

Kandidata bosta izbrana za dobo štirih let. Vse prijavitelne kandidate bomo o izidu obvestili najpozneje v 30 dneh po končanem razpisu.

11/1-2

delovna skupnost skupnih služb

Komisija za delovna razmerja
 razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA EKONOMSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- VII. ali VI. stopnja izobrazba ekonomske smeri,
- izpolnjevanje pogojev za delo v zunanjetrgovinskih poslih
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj.

Delavec bo izbran za dobo štirih let.
 Ponudbe z dokazili dostavitve kadrovske službi podjetja na naslov: GORJANCI, Vavta vas, p. Straža, v 8 dneh po objavi.
 O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Informacijski inženiring
 (v ustanavljanju)
 Trdinova 4
 68000 Novo mesto

DO INFOTEHNA,
 Informacijski inženiring (v ustanavljanju)
 v sodelovanju
 z DOLENJSKIM PROJEKTIVNIM BIROJEM
 NOVO MESTO

razpisuje izobraževalne tečaje za uporabo osebnih računalnikov

Tečaji se bodo pričeli 6. 2. 1989.

VSEBINA	cena do 20. 1. 1989
ZAČETEK — 8 ur (2 dni po 4 ure)	250.000
WORDSTAR — 20 ur (4 dni po 5 ur)	490.000
MS DOS uvod — 20 ur (4 dni po 5 ur)	510.000
MS DOS nad. — 15 ur (3 dni po 5 ur)	410.000
AUTOCAD — 30 ur (5 dni po 6 ur)	800.000
PROJEKT — 20 ur (4 dni po 5 ur)	510.000
MREŽE PC — 20 ur (4 dni po 5 ur)	550.000
LOTUS uvod — 20 ur (4 dni po 5 ur)	520.000
LOTUS nad. — 20 ur (4 dni po 5 ur)	520.000
dBASE + uvod — 256 ur (5 dni po 5 ur)	650.000

Tečaje bomo izvajali v dopoldanskem in popoldanskem času. Dopoldanski tečaji bodo od 8. do 12. ure, popoldanski pa od 13. do 17. ure.

* Podrobnejše informacije o tečajih dobite na tel. 26-127 od 8. do 14. ure.

* Prijavite se na naslov DO Infotehna, Trdinova 4, Novo mesto. V pisni prijavi navedite naslednje podatke: ime, priimek, poklic in službeno telefonsko številko udeleženca; vrsto in željeni termin tečaja; točen naslov naročnika ter datum, žig in podpis pooblaščenice osebe.

* Cene so fiksne za prijave in vplačila, prejeta do vključno 20. 1. 1989.

Plačilo za udeležbo željenega tečaja nakažite na žiro račun Infotehne št. 52100-601-11604 z navedbo »za tečaj«.

* Tečaje bomo izvajali za najmanj 6 in največ 10 udeležencev. Na željo delovnih organizacij organiziramo in izvajamo tečaje tudi pri vas.

DELAVSKI SVET
 DELOVNE SKUPNOSTI STROKOVNIH SLUŽB

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE SLUŽBE ZA VARSTVO PRI DELU

pod naslednjimi pogoji:

- visoka šola ustrežne smeri, najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti:

- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- opravljen republiški izpit iz varstva pri delu po I. programu.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev lahko kandidati oddajo v 8 dneh po objavi na naslov: NOVOLES, lesni kombinat, kadrovsko-socialna služba, 68351 Straža.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 60 dneh po končanem razpisu.

18/1-2

NOVOLES, lesni kombinat
 n. sol. o., Novo mesto — Straža
 Delovna skupnost strokovnih služb

objavlja

javno licitacijo

za odprodajo osnovnih sredstev, ki bo v torek, 17. 1. 1989, ob 10. uri v sejni sobi DSSS v Straži

Zap. št.	Naziv	Izklicna cena
1.	Lada karavan, letnik 1984, prevoženih 60.000 km	5.000.000 din
2.	Kombi, triosni, 2200D motor mercedes letnik 1978, prevoženih 34.000 km	5.000.000 din
3.	Lada 1200 S, letnik 1984, prevoženih 130000 km	3.000.000 din
4.	Z 128, letnik 1984, prevoženih 80.000 km	4.000.000 din

Prometni davek za izlicitirano ceno plača kupec. Na licitaciji enakopravno sodelujejo fizične in pravne osebe, ki pred licitacijo vplačajo varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene.

Predstavniki pravnih oseb morajo predložiti pooblastilo.

Nakup bo potekal po načelu »VIDENO — KUPLJENO«. Kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Ogled in plačilo varščine bo na dan licitacije od 9. do 10. ure.

Kupljeno blago mora kupec plačati in prevzeti najkasneje v petih dneh po licitaciji, sicer bomo menili, da odstopa od nakupa, pri čemer bomo varščino zadržali.

15/1-2

POZD ELEKTROMONTAŽA
 ABRAM MATKO p. o.
 Rožno 37, 68280 Brestanica

razpisuje
 prosta dela in naloge

VODJA POZD

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske ali komercialne smeri ali elektrotehnične smeri
- 3—5 let delovnih izkušenj
- organizacijske sposobnosti

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 5 dneh po poteku prijave. Nastop službe takoj.

specializirano podjetje za industrijsko opremo
 KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA DSSS

objavlja na predlog delavskega sveta DSSS
 razpis del in nalog delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, in sicer:

vodja finančnega sektorja DSSS

Razpisni pogoji:

- VII. ali VI. stopnja strokovne usposobljenosti ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri takšnih ali podobnih delih in nalogah,
- aktivno znanje tujega jezika (nemški ali angleški).

vodja organizacijsko-informacijskega sektorja

Razpisni pogoji:

- VII. ali VI. stopnja strokovne usposobljenosti ekonomske ali organizacijsko-računalniške smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri takšnih ali podobnih delih in nalogah,
- aktivno znanje tujega jezika (nemški ali angleški).

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema kadrovska služba 15 dni po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 20 dneh po objavi razpisa.

12/1-2

OBVESTILO

Organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je:

I. po sklepu izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 20. decembra 1988 (sklep objavljen v Skupščinskem Dolenjskem listu, št. 18/88 z dne 22. december 1988),

JAVNO RAZGRNJEJ OSNUTEK UREDITVENEGA NAČRTA RAZDELILNE POSTAJE 110 KV HUDO — I. FAZA Z RAZPLETOM DALJNOVODOV

— v času od 22. decembra 1988 do 21. januarja 1989 v prostorih:
— skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, I. nadstropje,
— gasilskega doma v Bučni vasi, za krajevno skupnost Bučna vas

II. po sklepu skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji vseh zborov dne 26. decembra 1988 (sklep objavljen v Skupščinskem Dolenjskem listu, št. 19/88 z dne 29. december 1988),

JAVNO RAZGRNJEJ GRAFIČNI PRIKAZI PROSTORSKIH SESTAVIN OSNUTKA SPREMENB IN DOPOLNITEV DOLGOROČNEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 2000 TER DRUŽBENEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE 1986—1990

— v času od 29. decembra 1988 do 28. januarja 1989 v prostorih skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, I. nadstropje,

JAVNE OBRAVNAVE

- osnutka ureditve načrta razdelilne postaje 110 KV Hudo — I. faza z razpletom daljnovodov bodo v krajevnih skupnostih:
- Bršljin, Bučna vas, Prečna in Otočec;
- prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev planskih aktov pa v krajevnih skupnostih:
- Škocjan, Bela cerkev, Otočec, Bršljin, Bučna vas, Mirna peč, Prečna, Straža, Dolenjske Toplice, Mali Slatnik in v skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto;
- vse v času od 16. januarja do 24. januarja 1989 — po naslednjem razporedju:
- ponedeljek, 16. januarja 1989,
  - ob 17. uri za KS Otočec, v kulturnem domu na Otočcu,
  - ob 17. uri za KS Škocjan, v osnovni šoli v Škocjanu,
  - ob 19.00 uri za KS Bela cerkev, v gasilskem domu v Beli cerkvi;
- torek, 17. januarja 1989,
  - ob 17.00 uri za KS Bršljin, v osnovni šoli v Bršljinu,
  - ob 19.00 uri za KS Bučna vas, v gasilskem domu v Bučni vasi,
- sredo, 18. januarja 1989,
  - ob 18.00 uri za KS Mirna peč, v prostorih krajevne skupnosti Mirna peč;
- četrtek, 19. januarja 1989,
  - ob 17.00 uri za KS Prečna, v gasilskem domu v Prečni,
  - ob 19.00 uri za KS Straža, v prostorih krajevne skupnosti Straža;
- petek, 20. januarja 1989,
  - ob 18.00 uri za KS Mali Slatnik, v osnovni šoli na Malem Slatniku,
  - ob 17.00 uri za SKS Novo mesto, v sejni sobi skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto;
- torek, 24. januarja 1989,
  - ob 18.00 uri za KS Dol. Toplice, v gasilskem domu v Dolenjskih Toplicah.

Istočasno obveščamo, da lahko do poteka roka javnih razgrnitvev k osnutkom podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN URBANISTIČNO NAČRTOVANJE OBČINE NOVO MESTO

OPEKARNA NOVO MESTO

Zalog 21, 68000 Novo mesto,
razpisuje prosta dela in naloge

vodje tehnično-proizvodnega sektorja

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja šola strojne ali gradbene smeri oziroma smeri industrija gradbenih materialov,
- 3 oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- organizacijske sposobnosti, samostojnost in osebnostne kvalitete,
- izpit B kategorije,
- pooblastilo za eksploatacijo gline oziroma ustrezen izpit iz rudarstva.

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta. Nastop dela je možen takoj oziroma po dogovoru. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi. Objavljamo tudi prosta dela in naloge:

1. vodja vzdrževanja
2. vzdrževalec (ključavničar)
3. več opekarskih delavcev (za določen in tudi za nedoločen čas)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1: končana srednja šola strojne ali elektro smeri, 5 let delovnih izkušenj in vozniški izpit B kategorije,
- pod 2: strojni ključavničar in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 3: nepopolna osnovna šola in starost najmanj 18 let.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 8 dneh po objavi.

27/1-2

Ena se želja je tebi izpolnila,
da truplo ti v zemlji domači leži.

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila draga mama, teta in sestrična

MILKA KOVAČIČ

medicinska sestra v pokoju
iz Maribora, Tezno, Prekmurska 48

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih njene bolezni, še posebno pa Milanu Kovačiču in Hedi za vso pomoč, predstavnikom TAM, občini, KS Martin Kolšak Tezno iz ZB in Maribora za številne obiske ter govorniku in govornicam Ani Malnarič, Marici Lozar, darovalcem cvetja, zastavonošem Stipančiču, Molku in Milavcu ter Francki Malešič in Matiji Filak. Zahvaljujemo se tudi Ivanu Šuštaršiču in Zdenki za pomoč ter vsem, ki so pokojnici darovali cvetje in nam izrazili sožalje.

Žalujoči: sestra Zofija z možem Milanom, Ivanka z možem Džemalom, družini Kovačič in ostalo sorodstvo

Ljubi očka, kje si ti,
kje so tvoje žuljave dlani?
Le kladivo tvoje nemo priča, da te ni,
čeprav te čakamo prav vsi.
Še konjički so pripekotali,
a nepodkovani so odšli...

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi

URH NAHTIGAL

Ker je z nami čutilo bolečino toliko src, se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej za izkazano pomoč in izrečeno sožalje ter za toliko cvetja, darovanega našemu atiju, in za ganljiva govora. Vsem izrekamo samo HVALA, saj več besed, ki smo jih dolžni vsem, ne gre iz ust, ker je srčna rana pregluboka.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Na zadnjo pot smo pospremili drago ženo, mamo in babico

IVICO LOVRIN

roj. Štor

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste prišli od blizu in daleč, darovali vence in cvetje, nam pisno ali ustno izrazili sožalje ter pokojnico spremili na njeni poti k zadnjemu počitku. Prisrčna hvala vsem, ki ste ji stali ob strani in ji pomagali v urah bolečine, gospodu proštu Lapu za lepo opravljeni obred in govor, šoferjem za zadnji pozdrav in govorniku za poslovilne besede.

VSI NJENI

GOK ČRNOMELJ

DO GOK ČRNOMELJ delovna skupnost skupnih služb odbor za medsebojna razmerja RAZPISUJE

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiri-letni mandat

VODJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- VI. stopnja ekonomsko-računovodske usmeritve, alternativa: V. stopnja ekonomsko računovodske usmeritve;
- delovne izkušnje: 3 do 4 leta, alternativa — 5 let.

Drugi pogoji:

da ima pozitiven odnos do samoupravljanja, družbenopolitičnih organizacij in socialistične družbene ureditve; da je moralno neoporečen in da izpolnjuje pogoje, predpisane v 484. členu zakona o združenem delu; da ob imenovanju poda program razvoja računovodske službe.

Pisne prijave kandidatov sprejema odbor za medsebojna razmerja v 8 dneh po objavi razpisa.

Rok za izbiro kandidata je 15 dni, za obvestilo kandidata pa 7 dni po izbiri.

15/1-2

ZAHVALA

V 86. letu starosti smo pospremili na zadnjo pot našega dragega očeta, starega očeta, pradedu, tasta in strica

MATIJO KOBETIČA

iz Nove Lipe

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali v težkem trenutku, nam izrekli sožalje in ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej hvala sosedom za pomoč in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: Hčerke in sinovi z družinami
Nova Lipa, Hrast, Dragatuš, Butoraj in Canada

Polje, kdo bo tebe ljubil...

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, teta in babica

MARIJA KRŽIČ

iz Hrastovice pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom in delovnim kolektivom za podarjene vence, cvetje in izraze sožalja. Še posebej se zahvaljujemo govornici Štefki Uhanovi za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu, pevcem, tov. Petru Devu za izkazano pomoč, gospodu župniku za lepo opravljeni obred, darovalcem za maše in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani ter našo mamo in tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Hrastovica, dne 4. januarja 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

FRANČIŠKE NOVAK

iz Blata pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje in darovali cvetje. Najlepše se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju internerga oddelka bolnišnice v Novem mestu. Posebna hvala dr. Humarju iz ZD Trebnje za požrtvovalnost pri zdravljenju in lažanju bolečin med boleznijo, DO Novoles TPE z Račjega sela ter Motela Putnik iz Trebnjega, duhovniku za lepo opravljeni obred, pevcem iz Trebnjega, vaščanom in vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 68. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, očim, brat, stari ata in stric

RUDI FINK

z Vrha pri Ljubnu 2

Prisrčna hvala sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Iskrena hvala OOS Novoles TVP, OZ Hrast, Gasilskemu društvu Mali Podljuben za izrečeno sožalje, vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo dr. Bemu, dr. Trobišu, osebju pljučnega oddelka za lažanje bolečin med težko boleznijo, gospodu župniku za obisk v bolnici, gospodu kaplanu za poslovilne besede in lepo opravljeni obred. Iskrena hvala pevskega društva Ruperčvrh in vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Delavski svet ELEKTRARNE BRESTANICA

razpisuje prosta dela in naloge (ni releksija)

VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA,

delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka izobrazba elektro ali strojne stroke, energetske smeri
  - aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika
  - 5 let delovnih izkušenj
- Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na naslov:

ELEKTRARNA BRESTANICA

Razpisna komisija
68280 Brestanica

O izbiri bomo kandidate obvestili v 20 dneh po končanem zbiranju prijav. Na razpolago je družinsko stanovanje.

8/1-2

tedenski koledar

Četrtek, 12. januarja — Tatjana Petek, 13. januarja — Veronika Sobota, 14. januarja — Srečko Nedelja, 15. januarja — Pavel Ponedeljek, 16. januarja — Marko Torek, 17. januarja — Anton Sreda, 18. januarja — Biserka

LUNINE MENE
14. januarja ob 14.58 — prvi krajec

kino

ČRNOBELJ: 12. (ob 19. uri) in 15. 1. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Na lahek način. 13. 1. (ob 19. uri) ameriški film Ujetniki betonske džungle. 15. 1. (ob 18. uri) ameriška komedija Ogenj in led. 17. 1. (ob 19. uri) ameriški ljubezenski film Dekleta za uživanje. KRŠKO: 13. 1. (ob 22. uri) italijanski ljubezenski film Nežna koža device Angele. 15. 1. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film Jutro naslednjega dne.

službo dobi

ŽELITE dodaten zaslužek in ste večji pletenja? Informacije: Kostevc, Cankarjeva 16, Senovo. (P1-11MO)
KV KUHARICO zaposli gostilna RAKAR, Gradac 15, tel. (068) 57-153. P52-12MO)
NATAKARICO sprejmem v službo — takoj. Plača po dogovoru, stanovanje v š. Gostilna Zupančič, Žužemberk 19. 3-SD-1)
VSI, ki ste zainteresirani za prodajo ravstvenih priročnikov in vodenje skupin s plačilom za tekoči mesec, se javite d šifro: »DOBER ZASLUŽEK«. (P1-MO)
MLADIM in komunikativnim nudijo razbigo delo na terenu. Tel. (068) 7-277, od 7. do 8. ure in od 20. do 22. e. (P1-63MO)
AKVIZITERJE in organizatorje vamimo k sodelovanju. Kličite od 15. do 6.30 ure. Tel. (062) 36-281. (P1-63MO)
ZA PRODAJO atraktivnega artikla iščemo prodajalca. Plačilo takoj. Tel. 73-086. (115-SD-1)
DELAVCA na plastiki začasno zaposlimo. Golob, Prvomajska cesta 21, Sentjernej. (77-SD-1)
NATAKARICO, KV ali dekle z veseljem do dela v gostinstvu, takoj zaposli gostišče ŠTUPAR, Dvor pri Žužemberku. Hrana in stanovanje v hiši, plačilo po dogovoru. (88-SD-1)
ŽELITE rešiti svoj finančni problem? Javite se v ponedeljek ob 18. uri — Ločna 8/a, Novo mesto. Lastni prevoz obvezen ter dosti prostega časa, (250 SM). (P1-40MO)
ALI HOČETE s honorarnim delom in prostimi vikendi dobro zaslužiti? Možna je tudi redna zaposlitev. Oglasite se 13. januarja in 17. januarja ob 18. uri v gostilni aradiž. (119-SD-1)
V DELOVNO razmerje sprejemmo mlado dekle, ki ima veselje do dela v »repreževalnici. Informacije na tel. (0608) 2-224. (124-SD-1)
IŠČEMO zanesljive osebe za prodajo vodenje skupine. Šifra: »ŠTEVILO »MEJENO«. (126-SD-1)

18. 1. (ob 17. uri) risanke in (ob 18. uri) ameriška komedija Nazaj v šolo.
MIRNA PEČ: 13. 1. ameriški vojni film Polja smrti.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 12. 1. (ob 18. in 20. uri) filmsko gledališče — argentinska drama Urad-na verzija. Od 13. do 15. (ob 18. in 20. uri) ter 16. 1. (ob 10. uri) francoska komedija Gadje maturirajo. 14. 1. (ob 16. uri) francoski risani film Asterix II. 16. in 17. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film 9 smrti Nindže. 18. 1. (ob 10. uri) ameriški film Vojsna zvezd. 18. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Skrivnost mojega uspeha.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 13. do 15. 1. (ob 17. in 19. uri) ameriški akcijski film Mož na begu. Od 16. do 18. 1. (ob 17. in 19. uri) ameriška drama Maska.
SEVNICA: 12. in 13. 1. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Madridska zveza. 14. in 15. 1. (ob 19. uri) ameriški avanturistični film Zlati dečko. 17. in 18. 1. (ob 20. uri) ameriški erotični film Zveza pornofilma.

stanovanja

SOBO v Novem mestu oddam. Telefon (068) 26-330. (čEK-ST-1)
V KRŠKEM oddam podnajemniku sobo s posebnim vhodom in centralno ogrevano. Tel. (063) 27-510. (P1-51MO)
STANOVANJE, centralno ogrevano, v bloku, oddam. Tel. 20-374, dopoldne. (P1-49MO)
DVOSOBNO STANOVANJE — delno opremljeno, oddam. Naslov v upravi lista. (P1-62MO)
Bodoča mlada družina išče stanovanje v Novem mestu. Vajovič Marko, Jerebova 16a. Telefon 27-868. (P1-81-MO)

motorna vozila

GOLF JXD, temno moder, letnik 1986 ugodno prodam. Tel: 068 57-300 (od 18. do 20. ure).
Ford-Escort letnik 1982, prodam. Šneler Jože, Sela 6, Dragatuš.
PRODRAM R 5 GL, star 20 mesecev, z dodatno opremo, in 5 gum. Cena je 50 M. Tel.: (061) 789-074. (133-MV-1)
PRODRAM R 4 GTL, star 2 leti. Tel. (068) 23-368, popoldne. (P1-83MO)
UNS 45 S fire, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 21-825. (P1-80MO)
126 P, letnik 1986, prodam. Informacije popoldne na tel. (068) 21-547. (P1-80MO)
R 4 GTL, letnik 1985, prodam. Franc Pavlin, Gor. Brezovica, tel. 42-020 int. 263. (127-MV-1)
R 4 GTL, letnik 1986, prodam ali zamenjam z doplačilom za 126 P. Tel. 42-466. (126-MV-1)
Z 128, letnik 1984 — oktober, prodam. Tel. (0608) 34-927. (P1-77MO)
Z 101 GTL 55, letnik junij 1986, prodam. Franci Grubič, Dobrava 8, 68312 Podbočje. (P1-78MO)
DIANO, letnik 1979, obnovljeno, registrirano, prodam. Tel. (0608) 69-530 int. 371 do 15. ure, Milan. (122-MV-1)
RENAULT 4, TLJ odlično ohranjen, letnik 1985, prevoženih 25.000 km, registriran do septembra, prodam. Tel. (0608) 31-223. (123-MV-1)

Sporočilo naročnikom

Spet smo primorani pisati sporočilo — o čem drugem, če ne o višji naročniki oz. ceni Dolenjskega lista? Ne bomo vas prepričevali, da je v primerjavi z marsičem druga cena časopisa še zmeraj sprejemljiva, zato kar preidimo k stvari: za 1. polletje bo treba za Dolenjski list odšteti 40.000 din, za 2. polletje pa predvidoma 60.000 din. V kratkem boste naročniki po pošti prejeli poloznico za 1. polletje, in kdor bo do konca februarja nakazal 100.000 din, ta bo imel naročnino zajamčeno plačano do konca leta. Naj ponovimo še tokrat: odpovedi in naročila za Dolenjski list lahko upoštevamo le z vsako prvo številko v mesecu. Hvala za razumevanje!

Uredništvo DL

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda.
Predsednik: Nace Stamcar.
CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primi, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 1.500 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziloma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLAŠI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 25.000 din, na prvi ali zadnji strani 50.000 din; za razpisne, licitacijske ipd. 30.000 din. Mali oglasi do deset besed 15.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.500 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročenih rokopišev in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Casopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudske pravice, Ljubljana.

TOMOS APN 6 prodam. Informacije na tel.: (068) 22-253. (P1-84MO)
P 126 nov, prodam za 1,7 M. Tel. 26-091.
R 4 GTL, letnik 1982 prodam. Šmalc celj Ernest, Dragatuš 7 (tel.: 51-030 v službi).
R 4 TL, letnik 1981, prodam. Mavrini Igor, Dragatuš, tel.: 57-327
Z 101, staro leto dni, ugodno prodam. Tel. 21-608. (P1-18MO)
Z 126 P, letnik 1987-avgust. prodam. Tel. 49-426. (45-MV-1)
ZASTAVO 750, letnik 1981, dobro ohranjeno, 35.000 km, prodam, za 4.800.000 din. Vinko Sušterič, Šmarjeta 11 B. (117-MV-1)
FORD CAPRI 1300, v odličnem stanju, letnik starejši, prodam. Darko Hočevar, Dobrava 15, Škofjan. (118-MV-1)
Z 750, letnik 1977, obnovljeno, prodam. Tel. (0608) 75-525. (P1-74 MO)
Z 101, karambolirano, in Z 750, neregistrirano, prodam. Gregorčič, Strelac 9, Šmarješke Toplice. (P1-73 MO)
DYANO, SPACKA, simco 1000, 1100, R 8, Z 101, Z kombi tudi za dele, prodam. Jerele, Brezovica 8, Šmarješke Toplice, tel. 73-086. (115-MV-1)
126 P, enega po delih, drugi letnik 1981, registriran, prodam. Jože Hosta, Slije 1, Podbočje. (P1-71 MO)
ŠKODO 110 R, letnik 1977, prodam. Tel. 27-796. Branko Novak, Krka 26, Novo mesto. (P1-70 MO)
GOLF, letnik 1983, prodam. Vilko Janc, Ul. mladinskih delovnih brigad, Leskovec pri Krškem, tel. (0608) 33-603. (P1-72 MO)
GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Janez Kocjan, Ratež 20, Brusnice. (114-MV-1)
GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Damjan Tomc, Rಾಗovska 12, Novo mesto. (113-MV-1)
JUGO 45, letnik 1982, prva registracija januar 1983, registriran do novembra 1989, prodam. Pajk, Gorenja vas, Šmarješke Toplice. (109-MV-1)
R 4 GTL, popolnoma nov, prodam 8% ceneje. Možnost obročnega plačila. Tel. 23-619. (110-MV-1)
TOVORNI AVTO MERCEDES 1113, s spalno kabino in 7 m kason, primeren za volumensko robo, delno z delom, prodam. Zvonko Rožman, Mali Vrh 29, 68254 Globoko — kmečki turizem. (P1-29 MO)
126 P, star 19 mesecev, prevoženih 10.700 km, prodam. Tel. 20-301, po 15. uri. (87-MV-1)
126 P, letnik 1986/6, prodam. Franc Skube, Železno 5, Dobrnjč. (84-MV-1)
JUGO 45 AW, star 9 mesecev, rdeče barve, in 126 P, letnik 1981, prodam. Silvo Prpar, Ul. talcev 4, Trebnje, tel. 45-100 od 19. do 20. ure. (84-MV-1)
GOLF, letnik 1985, prodam ali menjam. Darko Gorenc, Zbure 32, Šmarješke Toplice. (83-MV-1)
GOLF DIESEL S PAKET, temno moder, letnik 1985, prodam. Igor Perhaj, Ratež 20, Brusnice. (81-MV-1)
GOLF D 85 S paket prodam. Groljce 8, Novo mesto. (67-MV-1)
JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Ogljed vsak dan po 15. uri. Stanko Mezič, Dolga Raka 6, Raka. (51-MV-1)
ŠKODO 120 LS in kostonjevo kolje prodam. Ivan Rožman, Gorenji Globodol 22, Mirma peč. (64-MV-1)
GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1984, prodam. Marjan Medved, Volčeva vas 20, Šentjernej. (85-MV-1)
GOLF DIESEL S paket, letnik 1985, prodam. Mirko Hočevar, Dolenje Radulje 25, Bučka. (94-MV-1)
126 P, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Tel. 84-773 Mojstrovic. (čEK-MV-1)
PRODRAM ali menjam tori cross za 120 SM in avtomatik za 110 SM. Slavko Gorišek, Dobe 24, Kostanjevica na Krki. (96-MV-1)
ZARADI ODHODA V JLA prodam 126 P, letnik 1980, in FICKA. Jože Mavšar, Igljenik, Novo mesto, tel. 43-731. (100-MV-1)
JUGO 45 A, rdeče barve, junij 1986, prevoženih 30000 km, prodam. Tel. (068) 22-808. (P1-56 MO)
126 P, letnik 1980, nujno prodam. Avbar, Dol. Kamence 63. (98-MV-1)
GOLF JGL D S paket, 50.000 km, garažiran, ugodno prodam. Tel. 25-259 ali 21-079. (P1-58 MO)
OSEBNI AVTO Z 128 GX, star eno leto, z dodatno opremo, prodam. Tel. (068) 25-844 po 17. uri. (P1-60 MO)
MOTORNO KOLO YAMAHA 125 kros, motor neizpraven, ter APN 6 prodam. Martin Prime, Ivanjšev 8, Kostanjevica na Krki. (102-MV-1)
UGODNO PRODRAM tri mesece star 126 PGL, barvni TV in zamenjam glasbeni stolp za videokrekorder. Tel. 27-792. (103-MV-1)
R 4, letnik 1980, in Z 750, letnik 1977, prodam. Miklavčič, Roje 11, Šentjernej. (107-MV-1)
R 4 GTL, lepo ohranjen, letnik 1985, prodam. Tel. 22-139. (108-MV-1)
LADO 1300, staro dve leti, prodam. Tel. 22-591, popoldne. (P1-64 MO)
Z 128 skala, letnik 1989, prodam. Tel. (068) 42-424. (P1-66 MO)
PEUGEOT 504, božne TAMA, sintesajzer SIEL prodam. Pevec, Slavka Gruma 66, Novo mesto, tel. 27-952. (86-MV-1)
Z 101 GTL, letnik 7/83, plin, bencin, prodam. Tel. (068) 58-270. (P1-37 MO)
ASCONO 1600 kubikov, letnik 1982, cena ugodna, prodam. Tel. (023) 811-402 ali (023) 811-530. Možna zamenjava staro za novo. (P1-38 MO)
VW 1200 JI, letnik 1976, ugodno prodam. Tel. (0608) 89-207. (P1-43 MO)
R 4 GTL, letnik 1984, registriran do julija 1989, modre barve, prodam. Dino Boškovič, Slavka Gruma 1, Novo mesto, tel. 27-260. (P1-44 MO)
JUGO 45 AX, star 16 mesecev, prodam. Drska 45, Novo mesto, Stane Pungerčar. (P1-46 MO)
R 4 GTL, staro dve leti, nujno poceni prodam. Tel. 51-194. (P1-47 MO)

R 4, letnik 1978, metalik modre barve, in žago STIHL 050 prodam. Mihaljevič, Potov Vrh 12, Novo mesto. (97-MV-1)
126 P, letnik 1985, prodam. Tel. 25-862. (P1-52 MO)
Z 750, letnik 1982, in motor tomos M14 prodam. Tel. 47-514. (P1-52 MO)
126 PE, december 1985, prodam. Tel. 65-647, popoldne. (71-MV-1)
ZASTAVO 101 comfort, letnik 1981, prodam. Viktor Kermc, Ljubljanska 21, Novo mesto. (76-MV-1)
PRODRAM JUGO 45 A, letnik 1986. Inf. dopoldan na tel. 068 28-006, popoldan na tel. 068 20-260.
PRODRAM, JUGO 45 AX, star 10 mesecev in barvni TV Gorenje Körtng, star 2. leti. Tel. 25-461
VW GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Košak, Družinska vas 2, Šmarješke Toplice, tel. 73-242. (90-MV-1)
JUGO 45 A, letnik 1987, prevoženih 9000 km, v odličnem stanju, pozimi nevožen, in OPEL kadet, letnik 1983, prodam. Anton Zarn, Velika vas 20, Leskovec pri Krškem. (P1-16MO)
128, letnik 1984, prodam. Tel. (0608) 60-031. (53-MV-1)
Z 750 ter seno prodam. Zajc, Osrčje 17. Škofjan. (66-MV-1)
ZASTAVO 101, letnik 1986, karambolirano, prodam. Tel. 86-179. (57-MV-1)
W POLO, letnik 1982, prevoženih 58000 km, ugodno prodam. Gole, Stranska vas 26, Novo mesto. (91-MV-1)
126 PGL, letnik september 1987, prodam. Tel. 28-036. (P1-28MO)
Z 101 GTL, letnik 1986 junij, prodam. Peter Vipavec, Kolodvorska 61, Črnomelj. (P1-30MO)
JUGO 45 A, letnik 1987-maj, prodam. Telefon popoldne 25-056, dopoldne 21-392. (P1-31MO)
MOTOR BT 50, dobro ohranjen, september 1987, prodam. Tel. (0608) 34-872. (P1-33MO)
126 P, letnik 1977, registriran do aprila, prodam. Slak, OF 14, Trebnje, tel. 44-109. (P1-34MO)
126 P, leto izdelave 1979, prodam ali menjam za Z 101. Stanislav Novak, Loka 22, Šentjernej. (47-MV-1)
TOVORNO VOZILO RABA kiper 26-256 turbo, v odličnem stanju, prodam ali menjam. Tel. (0608) 77-342. (P1-3MO)
RENAULT 21 GTS prodam ali menjam za cenejše vozilo. Tel. 28-794. (20-MV-1)
JUGO 45 E, april 1987, prodam. Ogrinc, Smolenja vas 7, Novo mesto. (19-MV-1)
FIAT 126, letnik 1987, prodam. Tel. 23-071, popoldne. (18-MV-1)
JUGO 55, letnik 1984, prodam. Stefan Hrastar, Ul. Brusnice 62. (23-MV-1)
R 5 GTL prodam. V poštev pride tudi zamenjava za R 4 ali manjši kombi. Tel. 57-775. (P52-8MO)
PRODRAM ali zamenjam za karambolirano vozilo Z 750, letnik 1978, registriran, in po delih prodam Z 750, Z 101 in Škodo. Šiler, Golobinjek 1 a, 68216 Mirna peč. (31-MV-1)
PRODRAM poškodovan R 4 TL (motor je cel). Tel. 26-072, zvečer. (30-MV-1)
Z 750, letnik 1979, neregistrirano, v voznem stanju prodam. Tel. 47-408. (P1-13MO)
ZA ŠKODO 105 L, letnik 1982, prodam nov zadnji levi blatnik in zadnja kovinska odbijača. Informacije na telefon (0608) 33-067, od 6. do 14. ure. (P1-20MO)
NOVO R 4 prodam za 200 SM ceneje. Igor Retelj, Dol. Kamence 59, Novo mesto. (35-MV-1)
PRODRAM lada 1300 rdeče barve, letnik 1986. Ragovo 11, N. m., tel. 25-947.

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ (3,5 KW) novo prodam. Franci Mrgole, Telce 21, 68295 Tržišče. (32-PR-1)
HLADILNIK, lepo ohranjen, prodam. Tel. (0608) 33-597. (P1-2MO)
FOTOAPARAT CANON A1, dobro ohranjen, z objektivom Tokina 35-105 zoom, ugodno prodam. Telefon 23-610 dopoldne, 58-405 zvečer.
PRALNI STROJ gorenje, rabljen, prodam za 30 milijonov. Pomivalno korito, dvojino, iz nerjaveče pločevine, poceni prodam. Tel. (068) 24-827, po 16. uri. (121-PR-1)
BARVNI TV philips, ekran 56 cm, malo rabljen, prodam. Tel. po 15. uri 25-883. (P1-68MO)
KOSTANJEVO KOLJE prodam. Tel. (068) 85-004. (111-PR-1)
PRODRAM leseno kaščo, hrastovo, 9x4,6 m. Ivan Pezdirc, Primostek 5, 68332 Gradac pri Metliki. (112-PR-1)
KUHINJSKO POHIŠTVO, staro 5 let, in hladilnik z zamrzovalnikom prodam. Pavčar, Nad mlino 22, Novo mesto. (P1-57MO)
PRODRAM (ceneje) bojler za sončno ogrevanje SAT 302, še zapakiran, ter panice alpine SR PRO št. 43, nerabljene. Tel. 25-625, po 15. uri. (101-PR-1)
NUTRIJO (temno rjavo) — jakno, številka 40—42, novo, prodam za 550 SM. Tel. 25-986, od 19. do 20. ure. (P1-58MO)
ZELO ugodno prodam kompletno kuhinjo, pomivalni stroj in küppersbusch, rabljene avtomobilske gume 14-175 in 200-litrske bencinske sode. Ivo Kotar, Brod 55, Novo mesto, tel. 21-148. (58-PR-1)
STEDILNIK na drva, malo rabljen, prodam. Tel. 85-962. (P1-82MO)
PRODRAM TV Iskra Trim, star 2. leti. Tel. 25-782
2 toni koruze in hrastove plohe (4 cm) prodam. Jordan, Ruhna vas 4, Šmarješke Toplice. (61-PR-1)
OTROŠKO SOBO in starejši pralni stroj prodam. Tel. 84-165, popoldne. (P1-36MO)
BARVNI TV Grundig, star 7 let, prodam. Je z daljinskim upravljanjem. Rajko Jevič, Ul. 21. maja 25, Brežice. (62-PR-1)
PRODRAM pevsko ozvočenje FBT 2002 S ali zamenjam glavo ozvočenja za diatonično harmoniko C F B, lesli 150 W JBL, melotron hohner strjen logan, po ugodni ceni. Zvone Urhnik, Dobrava 85, 68222 Otočec. (63-PR-1)
PRAŠICA za zakol, kostonjevo kolje ter gnoj prodam. Tel. 85-959. (69-PR-1)
FRANOSKO POSTELJO (190 x 180) ugodno prodam. Drago Brulc, Mestne njive 5/1, Novo mesto. (70-PR-1)
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ (6 KW) ter prednji in zadnji blatnik za wartburg prodam. Dušan Kobe, Viniška 12, Črnomelj. (72-PR-1)
DRVA (10 m³) prodam. Škrjanc, Kostanjevica, tel. (0608) 60-047. (75-PR-1)
TRACNO ŽAGO ugodno prodam. Tel. (0608) 82-281 ali 82-544. (P1-61MO)
HIFISTOL fisher, 4 komponente, daljinsko upravljanje, nov, prodam. Malnar, Kettejev drevored 49, Novo mesto. (104-PR-1)
HLADILNIK (50 l) prodam. Tel. 25-054. (P1-65MO)
PRODRAM glasbeni stolp schneider super delux, dvokasetni, deklariran, z daljinskim upravljanjem. Tel. 25-707. (P1-39MO)
3 m³ smrekovih plohov prodam. Cena po dogovoru. Tel. 58-135. (P1-41MO)
PRODRAM 40 m³ smrekovega opaža in plinsko napravo za avto. Tel. 65-512 — popoldne in 28-104 — dopoldne. (92-PR-1)
ŽITNI MLIN na kamne, 75 cm, in mizarsko tračno žago ter enosno traktorsko prikolico prodam ali menjam za osebni avto po dogovoru. Tel. (0608) 82-220. (P1-50MO)

prodam

MOTORNO ŽAGO stihl 041, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (068) 40-234. (P1-54MO)
KALUPE za izdelavo umetnega kamna prodam. Tel. (0608) 89-265, popoldne. (4-PR-1)
PRODRAM skoraj nov krznen plašč št. 44, temno rjave barve. Cena po dogovoru in vse ostale informacije na telefon 42-135, vsako popoldne po 17. uri. (5966-PR-52)
ETAŽNO PEČ Emocentral 23 in rabljen pralni stroj Gorenje ugodno prodam. Župan, Brezje 1, Šentjernej. (22-PR-1)
PRAŠICA (120 kg) prodam. Mari Sušteršič, K Roku 82, Novo mesto. (44-PR-1)
MLADO KRAVO prodam. Franc Blažič, Mala Cikava 10 b, Novo mesto. (25-PR-1)
ZAMRZOVALNO OMARO Gorenje (200 l), staro tri leta, ugodno prodam. Tel. (061) 864-278. (P1-5MO)
SYNTHESIZERJA Roland — D 50 in Roland — Juno 106 ter el. klavir Rhodes — mark II (USA) prodam. Tel. (068) 43-716. (14-PR-1)
AGREGAT Gorenje sever (1,5 KW) prodam. Cena 270 SM. Miha Mohorčič, Žužemberk 70. (P1-24MO)
400 kg krompirja prodam. Janez Golobič, Omota 2, Semeč. (43-PR-1)
DVOREDNI pletilni stroj Mio Standard prodam. Tel. (068) 56-535. (P1-6MO)
OGRAJO za stopnice in balkonska vrata poceni prodam ali zamenjam za deske. Tel. 25-195. (40-PR-1)
MLIN za žito prodam. Tel. (0608) 82-946. (P1-21MO)
OTROŠKA VOZIČKA, italijanski športni (avtosedež) in zložljiv (dežnik), prodam. Tel. 28-746 po 16. uri. (42-PR-1)
HRASTOVE PLOHE, polsuhe, prodam. Jože Novak, Volčje Njive 12, Mirna, tel. 47-064. (36-PR-1)
BILJARD z gobico prodam. Tel. (068) 58-257. (P1-15MO)
KOSTANJEVO KOLJE prodam. Jože Mohar, Potov Vrh 29, Novo mesto, tel. 26-889. (41-PR-1)

kupim

KUPIM 600 kg otave za kunce. Telefon 28-250 zvečer.

posest

V ZAGRIČU pri Čatežu prodam vinograd in starino (800 m²), primerno za vikend. Franc Grčman, Marčji Dol 16, Vel. Loka. (65-PO-1)
VINOGRAD v bližini Senovega prodam. Asfalt in voda do parcele. Oglasite se pri Sanda, C.K.O. 9, Senovo. (55-PO-1)
HISO z dokumenti in vrtno v Semeču prodam. Tel. 58-763, od 18. do 20. ure. (54-PO-1)
VINOGRAD z zidanico na Krasinjem vrhu in 2 m² hrastovih plohov prodam. Primož Rabelje, 68275 Škofjan 21. (95-PO-1)
PRODRAM 25 a gozda z gradbeno lokacijo pri Šentjernej in novo dvosobno stanovanje v Novem mestu. Tel. (068) 28-750. P1-59MO)
VINOGRAD s starejšo zidanico v okolici Dolže prodam. Alojzija Cimermančič, Šentjošt 5, Novo mesto. (P1-67MO)
PARCELO (14 arov) z vikendom, dokončanim do prve ploče, med Zburami in Mokronogom, prodam. Tel. 27-952. (86-PO-1)
VINOGRAD (7 arov) na Straški gori prodam. Alojz Ucmann, Slavka Gruma 38, Novo mesto. (P1-56MO)
V Doljem Suhadolu — Bezgovnica prodam ali zamenjam za smrekove les parcele v izmeri 36 arov. Telefon: 73-045. (128-PO-1)
NA KRIZAH pri Pečičah prodam 3,5 ha zemlje s starejšim gospodarskim poslopjem. Zemlja je vsa v enem kosu. Leopold Pitan, Vojško 34, 68282 Koprivnica. (37-PO-1)
VINOGRAD (12 arov, 900 trt) na Vrtači pri Semeču (nad Iskro) prodam. Zemljišče je primerno za vikend. Informacije na telefon (061) 322-259 od 8. do 12. ure. (P1-17MO)
NJIVO (10 arov) na Ruperčvrhu prodam. Tel. 27-455. (P1-10MO)

V MOKRONOGU prodam polovico stanovanjske hiše v izmeri 60 m² s priključnim iste velikosti. Primerno za obrt! Tel. (068) 49-398. (P51-38MO)
MOZNOŠT nakupa apartmaja na Krku. Informacije ob delavnikih od 9. do 12. ure. Telefon (061) 323-631. (5908-PO-52)
GOZDNO PARCELO

REJCI PERUTNINE, ste že naročili piščance? Valilnica PETELINKAR v Cegljici 20, Novo mesto, bo imela enodnevne piščance vsako soboto do maja. Informacije na telefon (068) 23-385, 25-506. (5931-OB-52)

DVOMESEČNE JARKICE in rjave kokoši za zakol bomo prodajali od 18. marca dalje. Informacije in naročila sprejema Strugar, Svibnik, Crnomelj, tel. 52-774, po 15. uri. (P1-69MO)

OBVEŠČAM cenjene stranke, da je odprt nov frizerski salon »Sonja Jarc«, Dol. Podboršt 7, Mirna peč. Delovni čas vsak dan od 15. do 19. ure, v soboto od 12. do 19. ure. Se priporočam!

VINOGRADNIKI! Začeli smo prodajati trsne cepljenje. Cepljenje lahko prevzamete na naši enoti na Vinomerju vsak delavnik od 10. do 14. ure. Tel. 58-158. (rač.-OB-1)

IZOLACIJE — servis zamrzovalnikov! Po več letih delovanja smo ugotovili, da je izolacija v vašem zamrzovalniku dotrajana. Prične spuščati, od zunaj ledeni in rosi. Mi vam jo obnovimo pa še garancijo dobite. Prihranite 50% elektrike! Trajnost podaljšamo za 7 do 10 let. Kilometri ne zaračunavamo.

Cenik storitev:
— 345 l — 319.000 din
— 300 l — 319.000 din
— 220 l — 289.000 din
— 410 l — 275.000 din
— 310 l — 259.000 din
— 210 l — 245.000 din

Tel. (062) 305-150 ali 413-606. Se priporočam! Viktor Pajek. (P1-12MO)

ENODNEVNI PIŠČANCI! Sprejemamo prednaročila za enodnevne piščance, bele, rjave in grahaste. Humeč, Irča vas 18, 68000 Novo mesto, tel. (068) 24-496.

Pri zahvali za FRANCA ŠINKOVCA, ki je bila objavljena v št. 51/88, je bila pomotoma izrečena zahvala družini MIKEC, pravilno pa je družini MARKELC. Izpuščena je bila zahvala župniku iz Šmarjete. Prizadetim se opravičujemo!

JARKICE, rjave, stare 6 tednov, bodo prodaji od 1. marca dalje. Istočasno zbiramo naročila pri KZ Metlika za 7. marca. Pohitite z naročili! Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389. (80-OB-1)

STO IN PETDESET LET

KOČEVJE — Leta 1993 bodo v Kočevju praznovali 100-letnico kočevske železnice in 50-letnico Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Potekajo razgovori, da bi za 100-letnico železnice spet začel voziti potniški vlak, saj je vožnja z železnico varnejša in udobnejša kot z avtobusi, za 50-letnico Kočevskega zbor pa preureditev dvorane, v kateri je bil Kočevski zbor.

Dotrpela je naša draga mama, oma, sestra in teta

JOŽEFA VRŠAJ

roj. GLIHA

Drago pokojnico smo pokopali v Holandiji, kjer je tudi živel.

Vsi njeni

Holland, Čatež, Preddvor, 31. decembra 1988

Na Silvestrovo so se uresničile tvoje večkrat izrečene besede: »Vzela me bo cesta.«

(Žena)

ZAHVALA

Pri opravljanju službene dolžnosti se je tragično pretrgala življenjska pot dragega moža, dobrega in skrbnega očka, sina, brata in strica

MARTINA KLOBUČARJA

Mestne njive 9, Novo mesto

Še vedno zazrti nekam, odkoder bi vendarle moral priti, se v tem težkem trenutku zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim sosedom za izraze sožalja, podarjeno cvetje in vence ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Neizmerno smo hvaležni Podjetju za PTT promet Novo mesto za vso izkazano pozornost in vsestransko pomoč pri organizaciji pogreba ter častno stražo. Naša iskrena hvala tudi Tovarni oblačil Labod-TOZD Ločna, dijakom in razredničarki II. b letnika srednje PTT šole v Ljubljani ter učencem in razredničarki 6, c razreda OŠ Katja Rupena Novo mesto. Hvala direktorju Podjetja za ptt promet-TOZD PTT Center tov. Šepcu in predstavniku KS Mestne njive tov. Pečniku, ki sta s svojima govoroma orisala pokojnikovo življenjsko pot, godbi in pevcem za odigrane oz. zapete žalostinke, gospodu proštu Lapu pa za tako ganljivo opravljen pogrebni obred. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nas tolažili in bodrili, našega Martina spoštovali in imeli radi, še enkrat iskrena hvala.

Za njim žalujejo: žena Marija, hčerka Andreja, sin Robert, mama, bratje in sestre z družinami ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

7. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

MARKO REBA

z Ljubljanske ceste 20, Novo mesto

V naših srcih je ostala težka bolečina, ki ne bo nikoli minila. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in mu podarjate rožice.

Žalujejo: žena Marica, hčerki Vera in Marta ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

15. januarja bo minilo enajst žalostnih let, odkar nas je zapustila naša draga in dobra mama

MARA REBA

Hvala vsem, ki se je še spominjate.

Žalujejo: sinovi Peter, Janko, Niko ter njene vnukinje in vnuki, snahe in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubljenega moža, atika, brata in strica

JANEZA ŠLOGARJA

iz Žužemberka 66

se iz srca zahvaljujemo skrbnemu zdravstvenemu osebju, predvsem dr. Balažiču z internega oddelka novomeške bolnišnice ter dr. Kranjcu iz Kliničnega centra Ljubljana, ki so mu v dneh strašne stiske stali ob strani z vso človeško in strokovno odgovornostjo. Zahvaljujemo se prijateljem, znancem in sosedom, predvsem družini Leganovi za nesebično pomoč, pevcem, pogrebcom, govornici za besede ob odprtem grobu, Društvu upokojencev Žužemberk in vsem, ki ste pokojnega spremlili na zadnji poti, nam pa izrazili besede sočutja. Iskrena hvala darovalcem vencev in cvetja, delovni skupnosti Iskre Žužemberk, PTT Novo mesto, učencem 7. razreda osnovne šole Žužemberk, delovni skupnosti Zdravstvenega doma Novo mesto, delovni skupnosti osnovne šole Kostanjevica, gospodu župniku za spremstvo in vsem drugim, ki ste nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali.

Žalujejo: žena Slavica, hčerke Martina, Mojca, Katja, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 53. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, sin, brat in stric

SLAVKO VELEMIROV

Kristanova 32, Novo mesto

Od srca se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v težkem trenutku stali ob strani, nam nudili pomoč in tolažbo, vsem, ki ste pokojnemu darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti. Posebna zahvala sosedu Srečku Huđoverniku, ki se je ob grobu poslovil s prisrčnimi besedami. Prav tako se zahvaljujemo pevskemu društvu »Dušan Jereb« in godbenikom gasilskega društva Novo mesto ter osebju nevrološkega oddelka bolnice, kjer so mu lajšali zadnje dneve trpljenja.

Žalujejo: vsi njegovi

Novo mesto, Kikinda, Ljubljana

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni se je končala pred 37 leti začeta življenjska pot nadvse dobrega očka, moža, sina, zeta, brata, strica, bratranca in svaka

JOŽETA BERKOPCA

iz Dolenje Straže 63

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se delovnim organizacijam Tovarna obutve Novo mesto, NOVOTEHNA, NOVOTEKS-IVS, NOVOLES za podarjene vence, izrečena sožalja ter vsestransko pomoč. Prisrčna hvala osebju intenzivne nege bolnišnice v Novem mestu za dolgotrajno zdravljenje. Iskrena hvala vaščanom za vso pomoč, g. župniku za lepo opravljeni obred, govornikom za poslovilne besede, pihalni godbi NOVOLES, pevskemu zboru SMIHEL, gasilskim društvom, osnovni šoli Vavta vas, sorodnikom, sodelavcem, prijateljem, nekdanjim sošolcem in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili do njegovega mnogo preranega počitka. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujejo: vsi njegovi

Bolečine in trpljenje si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala, nikdar te ne bomo pozabili, ker smo te zares ljubili.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

NEŽE KOSTANJEVEC

iz Česnjic 2 pri Trebelnem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje in pomoč v težkih trenutkih. Prisrčna hvala DO Trimo Trebnje, Društvu upokojencev iz Mokronoga in ČZP Kmečki glas iz Ljubljane za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto in gastrokirurgije Kliničnega centra v Ljubljani za pomoč in prizadevanje. Hvala organizaciji ZZB Trebelno, pevcem, Društvu upokojencev Trebnje za zapete pesmi, župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Še enkrat vsem prisrčna hvala!

Žalujejo: hčerka Cvetka, vnuka Robert in Petra

Ti v življenju nisi bila srečna, bog ti dal, da zgoraj bila bi bolj srečna!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

ANTONA ZRIMA

iz Gračca 111

se iskreno zahvaljujemo sosedom za pomoč, železničarjem in ribičem za govor in spremstvo, župniku za opravljeni obred, pevskemu zboru upokojencev za zapete pesmi ter vsem, ki so darovali cvetje, izrazili sožalje in pospremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujejo: žena Ana, hčerke Cvetka, Vilma in Darinka z družinami

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

TEREZIJA BORSAN

Gor. Gradišče 17, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom za ustno in pisno izraženo sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo. Še posebej se zahvaljujemo družinami Kalin in Zorko, osebju Doma starejših občanov in sestanovalki Tereziji Sašek, kolektivu IMV, klubu za konjski šport Šentjernej, mešanemu pevskemu zboru Orehovica in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujejo: vsi njeni

ZAHVALA

V 52. letu je tragično odšel od nas dragi sin, brat, mož in oče

KAREL TURK

iz Gor. Stare vasi 13

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter darovane svete maše ter vsem, ki ste pokojnika spremlili do mnogo preranega groba. Posebno se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede, gasilskim društvom, Pionirju-tozd Lesni obrat, Iskri-tozd Hipot Šentjernej in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: vsi njegovi

JOŽE ROBEK

opravi pet razredov osnovne šole, preostala dva pa je končal v svobodi.

»S štirinajstimi sem šel za delavca k novomeškemu gradbenemu podjetju, prvi gradbenik pa sem postal šele na Jesenicah. Delo me je zaneslo tudi k morju in ni dosti manjkalo, pa bi mi bil za vselej zapisan. Vojsko sem služil v mornarici, kasneje sem se zaposlil v izolski komunali, nakar me je tamkajšnji komandir milice nagovoril, da sem leta 1960 oblekel svobodno uniformo. Miličnik sem bil polnih dvanajst let, vmes končal srednjo šolo, diplomiral na višji pravni šoli in leta 1972 postal komandir postaje milice v Kopru. Čez štiri leta sem bil ponovno v Novem mestu. Hudo se je bilo odločiti, otroka sta bila takoj za to, težje je bilo z ženo, Primoško. Danes ne meni ne njej ni žal.«

Poleg družine in poklica je imel Jože v svojem življenju še tri velike ljubljane: morje, vinograd in gobe. Na prvo ga vežejo tudi žalostni spomini. Pred 20 in več leti, ko na plažah še ni bilo kopalniških mojstrov, je bil med tistimi, ki so skrbeli za varnost in reševanje kopalcev. Njegova edina oprema so bili kopalke, plavuti in maska. Pod vodo je moral, četudi je vedel, da življenja tam ni več. A žalostne spomine brž odrine.

»Vinogradu na Vinjem vrhu bo moj pokoj prav prišel, enako go-barjenju. Poznam kakih 20 vrst užitnih gob, a jih jem le trinajst. Ničesar pač ne prepušča naključju. Tudi zato so ga radi videli v mnogih organizacijah, med drugim je bil osem let član MK ZK na obali, delal je v sindikatu in zavodu za podvodno raziskovanje SRS. Kako so ocenili njegovo delo, povedo priznanja: medalja dela, red dela s srebrnim vencem, zlata značka ONZ, zvezna plaketa varnosti itd.

Jože je imel v življenju dve uniformi, gradbeniško ter miličniško. In če je drugo te dni za zmeraj odložil, bo moral gradbeniško vsaj še nekajkrat obleči. V Družinski vasi ga namreč čaka nedograjena hiša. Tudi zanjo je pokoj prišel kot naročen.

B. BUDJA

Zapis o moji zgodovini na Podrebru

PODREBER PRI SEMIČU —

»Naj mladi ljudje te vedo, kako smo nekdaj trpeli, da bodo vedeli bolj ceniti mir.« pravi 82-letna Ana Simonič, ko po stari omari brska med papirji, da bi našla zapis »Moja zgodovina na Podrebru«, kakor ga je naslovlila in v katerem je z okorno roko napisala nekaj utrinkov iz druge svetovne vojne. Da tako njeno trpljenje in trpljenje sovaščanov ne bi zašla v pozabo.

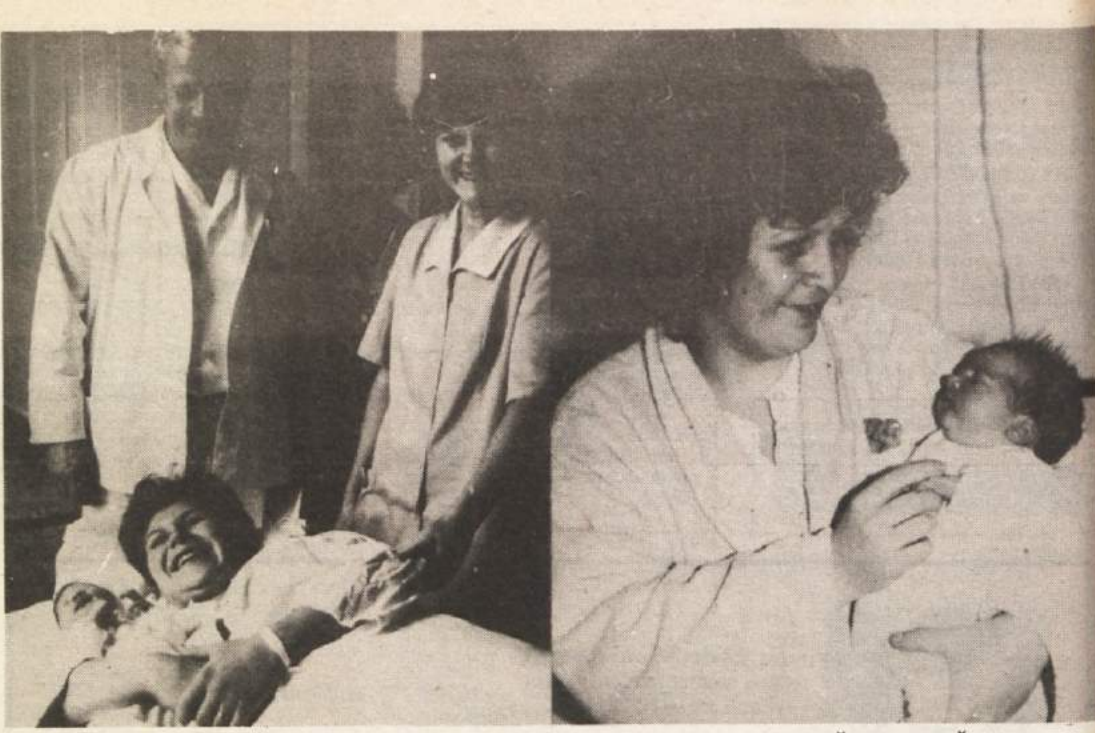
Komaj 7 let ji je bilo, ko so ji v prvi svetovni vojni ubili očeta. Od takrat se vedno s strahom spominja vojnih grozot, toliko bolj, ker je v drugi vojni trepetala za življenje moža in dveh sinov, ki sta odšla v partizane s 16. ozir. 18. letom. »Odkar se je pričela vojna, nismo imeli mirnega spanca. Vsa dan smo s strahom čakali, če bo prišel v vas sovražnik. Bil je pomladni večer leta 1943, ko so začele iz novomeške smeri padati granate. Cela vasa je zaletela v našo klet. Jokali smo, se tresli od strahu, molili. In ko smo si zjutraj le upali zopet na plano, smo ugotovili, da na srečo ni bila poškodovana nobena hiša,« troši spomine Ana.

Drugi žalostni dogodek, ki ga Simoničeva ne more pozabiti, pa se je zgodil istega leta jeseni. »Sovražna vojska je prišla v vas po dokaj neuspešnem lovu na partizane, ki so bili nad našo vasjo. Bili so hudi kot gadje, vse so preiskali in

preobrnil. Vaščane so pognali na cesto. Jaz sem pustila doma 83-letnega moža, vasa starega očeta, invalidno teto in 4 mesece starega sina. Sredi vasi so hoteli postreliti moške, a smo se ženske in otroci zapodili v vojake, prosili in vpili. Zato so jih odpeljali na streljanje v Semič, a je nekemu vaščanu, sama ne vem, kako, uspelo preprečiti to gnusno dejanje,« pravi Ana, ki si je komaj nekoliko oddahnila potem, ko je njihovo ozemlje postalo osvobojeno. Strah pred tem, da bi morala ona ali njeni nasledniki znova doživeti ta grozodejstva, pa je ostal globoko v njej. »Samo da imamo mir, pa bomo lahko živeli. Pridnih rok nam tako in tako ne more nihče vzeti.«

M. B.-J.

PRVA IN ZADNJA IZ ŠENTRUPERTA — Dežurna ekipa novomeške porodnišnice skupaj s prvo mamicom Majdo Gorenc in hčerkico Teo. (Foto: J. Pavlin)

Z NOVIM LETOM POVEČANA DRUŽINA — Tridesetletna Lilijana Germšek z malo Marjeto, rojeno 2. januarja v Brežicah. (Foto: J. Teppey)

Novo leto začeli z deklicama

Teo je v Novem mestu rodila Majda Gorenc, Marjeto pa v Brežicah Lilijana Germšek — V Novem mestu je bilo lani 1836 novorojenčkov, v Brežicah pa 768

NOVO MESTO — Zadnja in prva mamica v novomeški porodnišnici sta doma iz okolice Šentruperta. Malo pred 9. uro starega leta je zadnji privekal na svet deček Jožice Mikec iz Straže pri Šentrupertu, potem pa vso silvestro noč za dežurno ekipo ni bilo pravega dela. Če se je leto končalo z dečkom, se je novo pričelo z deklico. Kar do enajste ure na Novoga leta dan je bilo potrebno počakati, da smo izvedeli ime prve mamice in njenega novorojenčka. Povi-la ga je 23-letna Majda Gorenc s Homa pri Šentrupertu, zaposlena v slaščičarni Restavracije na trgu v Novem mestu. «Silvestro smo praznovali v družinskem krogu. Bilo je veselo, zjutraj pa je mala Tea že poklicala na pomoč. Mora-

Gregor je star 11 let in obiskuje peti razred osnovne šole, devetletna Helena tretji razred.

Germškova je doma iz Niša, vendar se ji to pri izgovorjavi ne pozna več. V Sloveniji je 15 let. Najprej je živela pri teti v Ljubljani. Tam je dokončala grafično šolo in delala tri leta in pol v knji-govznicni Tiskarne Jože Moškrič. Po-tem je spoznala bodočega moža, se poročila in šla z njim na Senovo. Po pokli-cu je bil strojni ključavničar in je delal v Rudniku. Na Senovo je prišel iz zaseka Kostanjek na Kozjanskem. Trenutno

opravlja delo referenta za SLO v isti delovni organizaciji. Lilijana je sprva začela z obrtjo, vendar je vzdržala le tri leta.

Število porodov v brežiški porodnišnici se je zmanjševalo že nekaj let, lani pa se je obrnilo. Rodilo se je 114 otrok več kot 1977. Vseh novorojenčkov je bilo 768, od tega 391 dečkov in 386 deklic, devetkrat so se rodili tudi dvojčki. Po-večanega števila rojstev so v občini in regiji zelo veseli, saj to pomeni, da se prebivalstvo spet pomlaja.

J. TEPPEY

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Žreb je že lani izbral DIANO TURK iz Dolenje vasi pri Otočcu ter ji za nagrado, ker je sodelovala pri izboranju hitov za lestvico, dodelil kaseto z zabavno glasbo, ki jo podeljuje Studio D. Lestvica je ta teden takšna:

1. Reach out — FOUR TOPS
2. When love comes to town — U 2
3. We rule — THE WEE PAPA GIRLS
4. Je ne sais pas pourquoi — KYLIE MINOGUE
5. A love supreme — WILL DOWNING
6. Riding on train — THE PASADENAS
7. Kiss — ART OF NOISE & TOM JONES
8. Teardrops — WOMACK & WOMACK
9. Doit be cruel — BOBBY BROWN
10. Burnt it up — THE BEATMASTERS

Predlog Studia D za prihodnjo novost: Bring me edelweiss — EDELWEISS.

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

1. Dolenjski sem kmet, Cof
2. Ej, oča, povejte, Fantje z vseh vetrov
3. Soncu naproti, Henček
4. V Beli krajini sem doma, Novi odmevi
5. Za vse hvala ti, ansambel Franca Miheliča
6. Lepo je biti doma, ansambel Ivana Ruparja
7. Sem ribce lovil, Slovenski muzikantje
8. Valček, ansambel Jožeta Gotliba
9. Stari spomini, Štajerskih sedem
10. Hribovske dekle, ansambel Ivana Puglja

Predlog tedna: Ko pride pomlad, Nagelj, Nagrado, kaseto z narodnozabavno glasbo, dobi: Andreja Krštof, Zaloga 6, 68275 Škojčan pri Novem mestu.

Glasmujem za:
Moj naslov:

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Vse manj je dobrih gostiln

Razen častnih izjem zasebno gostinstvo na Dolenjskem nazaduje

V štirih dolenjskih občinah je okrog 150 zasebnih gostišč, med temi jih je tik pred lanskim turistično sezono tretjino ocenila posebna komisija Medobčinske gospodarske zbornice. Osnovna ugotovitev je, da v mnogih gostiščih opuščajo prehrano in se usmerjajo v bifejsko dejavnost. Zanimiva spoznanja komisije so v zadnjih dneh leta 1988 predstavili na skupni seji Komisije za gostinstvo in turizem pri Medobčinski gospodarski zbornici ter izvršnih odborov Dolenjske turistične zveze in novomeškega Turističnega društva.

Člani komisije so lani obiskali le za- sebna gostišča, ki so ob prejšnjem podobnem obhodu dobila pri ocenjevanju najmanj tri zvezdice. Neznaten napredek so ugotovili le v posameznih lokalih, in še to zgolj pri obnovi prostorov, medtem ko v splošnem gostinska ponudba nazaduje. V več gostiščih, kjer so ob odprtju obljubljali pestro ponudbo in hrani, te ne strežejo več. Tudi lokalci, ki imajo velike prostore in vse pogoje za nudenje hrane, se usmerjajo v bifeje, bi- je izognili izgube, kajti celotno družbeno gostinstvo jo že ima.

Strokovna komisija pa je našla v 52 obiskanih lokalih vrsto hudih pomanjkljivosti. Predvsem gre za neustrezno opremo, saj mnogi kot okras razstavljajo kič, celo uvožen. V večini primerov anitarije niso samo neugledne, ampak skrajno zanemarjene. V straniščih ni papirja in posod za odpadke, ponekod pa celo tekoče vode nimajo.

Ne glede na podeljene zvezdice in navedbe za odpravo pomanjkljivosti, ki so jih bili ob tej priložnosti izvoljeni lastniki lokalov, so ugotovili

tudi, da ljudem ocenjevanje pome- ni vse manj. Naravnost zaskrbljeni pa so bili v razpravi nad splošnim stanjem gostinstva, ki je skoro v ce- loti posledica hudega padca življenjske ravni občanov. Ljudje mnogo manj pi- jejo, veliko manj jedo po gostilnah, družba pa gostince obremenjuje s pro- metnim davkom od prodanih pijač, namesto od nabavne cene. Tega bre-

mena ne bodo več zmogli, zato bodo Dolenjci poslali poziv ustreznim repu- bličkim organom za spremembo pred- pisov.

Sklenili so tudi, da v letu 1989 ocen- jevanja in podeljevanja zvezdic ne bo, pač pa bodo skušali doseči višjo raven gostinskih storitev s pomočjo raznih tek- movanj v okviru turističnih društev.

RIA BAČER

Usnje je vse bolj v modi

Drobna obrt se v Novem mestu seli na Breg — Leon Simič izdeluje novo in popravlja staro

NOVO MESTO — Sprehajalco po- nekolikokrat bolj odmaknjenih ulicah no- vomeškega središča nikakor ne more uiti, da se vanje zopet vrača življenje. Vse več je obrtnih delavnic, butikov in drugih zasebnih prodajalnic, ki ponuja- jo marsikaj zanimivega.

Leon Simič

Med mladimi obrtniki, ki so se na- mestili na slikovitem, vendar odročnem Bregu, je tudi Leon Simič. Delavnico na številki 17 ima odprto že skoraj pol- drugo leto, in čeprav mu je mirno delo- lovno okolje na Bregu sicer po gođu, že razmišlja o tem, da bi svojo dejavnost preselil bližje Glavnemu trgu.

»Usnjena galanterija je v zadnjem času precej v modi, vendar so tovrstni izdelki v trgovinah zelo dragi, zato se stranke čedalje pogosteje zatekajo sem. Splača se jim prinesiti material s sabo in dobiti tukaj izdelek po meri in želji. Sam tudi kreiram po predlogih iz modnih revij, s svojimi zamislimi pa često prihajajo tudi stranke same. Izde- lumem jakne, krila in torbice, popravil- jam in predelujem pa tudi starejša

oblačila. Za primer naj povem, da stane izdelava nove jakne pri meri 200 ti- sočakov, krila pa od 100 do 120 ti- sočakov, potem pa si lahko vsak sam iz- računa, če se to spleča ali ne. Idealno bi bilo, če bi stranke svojo garderobo pre- gledale poleti in že takrat prinesle stvari v popravilo, saj je poletje za nas mrtva sezona, pozimi pa imamo obilo dela,« pravi Leon Simič, ki je povezan z obrtno zadrugo Unitehna iz Trebnjega, preko katere izdeluje večje serije za raz- ne trgovske organizacije.

T. J.

kozarija

TUDI BREZ SIMPOZIJA BI ŠLO

Hitrokatalski direktor vseh direk- torjev se je vrnil s sedemdnevnega simpozija, na katerem so se zbrali najboljši ekonomisti iz vse Repičeve drage. Simpozij je bil na Bledu, v hotelu A kategorije, predavali pa so strokovnjaki iz domovine in tujine. Prebranih je bilo 72 referatov, k razpravi pa se je priglasilo in potem tudi razpravljalo 71 udeležencev. Simpozij je veljal nekaj težkih mili- jard dinarjev, tujim predavateljem pa so izplačali dnevnice in honorar- je v markah in dolarjih.

V poročilu o simpoziju je pisalo, da je uspel. Po mnenju opazovalcev — na Bledu jih je bilo sto enajst —

in po pisanju dvainšestdeset novi- narjev je bilo sklenjenih na simpozi- ju nemalo prijateljev, ki bodo še kako odločilna za razrešitev eko- nomskih težav, v katerih se je zna- šla Repičevina. Poleg tega so na Ble- du zbrani ekonomisti poudarili dobre strani tržnega gospodarstva, zavzeli so se za spremembo obrest- nih mer ter za intervencijski uvoz bele tehnike.

Najpomembnejše pa je bilo goto- vo to, da so ekonomisti poudarili po- trebnost borbe zoper inflacijo. Na Bledu je bilo slišati, da je inflacija rakava rana repiške socialistične, samoupravne in neuvrščene Re-

pičeve ter da dosega raven južnoa- meriških držav. Eden od udeleženc- ev blejskega simpozija je izrečno poudaril, da morajo Repičani takoj zaustaviti nadaljnje naraščanje in- flacije, sicer ne bo dobro. Prisotni so ob tej ugotovitvi ploskali dolgo v noč, vse dotle, dokler se niso razk- ropili po barih, tistih s tujimi potni- mi listi pa po igralnicah. Znano je namreč, da je Repičanom vstop v domače igralnice prepovedan, zato se je nekaj repiških ekonomistov odpeljalo čez mejo v bližnjo Avstrijo. Repiška ekonomska smetana je v hotelu A kategorije tudi napove- dala. Ne vreme ali bodočnost, mar-

več odstotek inflacije za prihajajoče leto. Optimisti so se pridruževali na tristo odstotkov, zmerneži so govori- li o štiristo odstotkih, realisti o pet- sto, pesimisti pa so operirali s šeststo do sedemsto procenti.

Neposrednik Jožič Repič je v gostilni Pri razbiti buči razlagal zbranim pivskim bratcem »Simpozij najvidnejših repiških ekonomist- tov na Bledu je pravo zapravljanje družbenega denarja. Vsak, kdor gre vsaj enkrat na teden v trgovino, ve, da bo inflacija v naslednjem letu najmanj šeststo odstotkov.«

TONI GAŠPERIČ